

Dönem : 1

Toplantı : 2

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 461

2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununun bâzı maddelerinde değişiklik yapılmasına ve bu kanuna bâzı madde ve fıkralar eklenmesine dair kanun tasarısı ve Adalet Komisyonu raporu (1/280)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71/1826-2847

6 . 9 . 1962

Millet Meclisi Başkanlığına

Adalet Bakanlığı nezdinde teşkil olunan komisyonca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 31.8.1962 tarihinde kararlaştırılan «2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununun bâzı maddelerinde değişiklik yapılmasına ve bu kanuna bâzı madde ve fıkralar eklenmesine dair kanun tasarısı» gerekçesi ve ilişiği protokol bağı olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Başbakan

İsmet İnönü

PROTOKÖL

16 Temmuz 1962 günü Başbakan Sayın İsmet İnönü'nün Başkanlığında özel sektör temsilcilerinin de katıldığı Bakanlar Kurulu toplantısında varılan karara göre, 28 Temmuz 1962 tarihinden itibaren Adalet Bakanlığında, bakanlıkların ve özel sektörün temsilcileri ile İcra ve İflâs kanun tasarısı üzerinde çalışmalara başlanmış 31 Temmuz 1962 tarihine kadar devam eden bu çalışmalar sonunda tasarıda gereken değişiklikler yapılmış bulunduğunu bildirir işbu protokol tanzim ve imza edildi.

Cezmi Kurttekin

Devlet Bakanlığı

Vakıflar Genel Md. Avukatı

Kemal Kestelli

Devlet Bakanlığı

Temsilcisi

(Toplantılara katılmadı)

Ahmet Boyacıoğlu

Adalet Bakanlığı

Hukuk İşleri Genel Md. vekili

Kâzım Yenice

Adalet Bakanlığı

Hukuk İşleri Genel Md. Hâkim

Mesut Kök

Millî Savunma Bakanlığı

Kanun İşleri Md. Hâkim

Sabir Dinçman

Maliye Bakanlığı

Müşavir Avukat

Mehmet Kalaç

Millî Eğitim Bakanlığı

Hukuk Müşaviri

Miraç Aktuğ

Bayındırlık Bakanlığı

Hukuk Müşaviri

Fethi Ariemre

Ticaret Bakanlığı

Hukuk Müşaviri

Salâhattin Akbay

Sağ. ve Sos. Yar. Bakanlığı

Hukuk Müşaviri

Mehmet Tek

Güm. ve Tekel Bakanlığı

Hukuk Müşavirliğinde Başuzman

Remziye Aksoy

Tarım Bakanlığı

Hukuk Müşaviri

Ali Kubilay Özgör
Ulaştırma Bakanlığı
3. Hukuk Müşaviri

Yıldız Eryılmaz
İmar ve İskân Bakanlığı
Hukuk Müş. Başraportörü

Orhan Kürkcüer
Odalar Birliği Temsilcisi

Hayati Yıldızdoğan
Sanayi Bakanlığı
Hukuk Müşaviri

Kâmil Taşgöl
İstanbul Barosu İdare Heyeti A.
Avukat

Galip Dolun
İstanbul Ticaret Odası Mümessili İstanbul
Avukat

İbrahim Berkem
Ankara Ticaret Odası Temsilcisi

Nüket Özeken
Bas. - Ya. ve Turizm Bakanlığı
Hukuk Müşaviri

Bülent Beşiktaşlı
İşçi Sigortaları Kurumu
Müşavir Avukat

Osman Kermen
Ticaret Odası Temsilcisi

2004 SAYILI İCRA VE İFLÂS KANUNUNUN BÂZİ MADDELERİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA VE BU KANUNA BÂZİ MADDE VE FIKRALAR EKLENMESİNE DİR KANUN TASARISI VE GEREKÇE

GEREKÇE

A) Giriş :

Medeni Kanun ile Borçlar Kanunumuzun İsviçre'den iktibas edilmesini mütaakıp, hakların müeyyidesini tanzim eden hükümlerin toplandığı İcra ve İflâs Kanununun da Federal Kanundan alınması tabii ve bir dereceye kadar, kaçınılması mümkün olmayan bir hareketti. Fakat Medeni Kanundan farklı olarak içtimai muhitin reaksiyonu ve yeni hükümlerin memleket ihtiyaçlarına tevafuk edememesi vakıası karşısında 1929 Kanunu, 1932 yılında esaslı tadillere uğradığı halde yine de şikâyetlerin arkası alınmamış, bu sebeple 1940 yılında yetmiş yakın maddenin tadili cihetine gidilmişti.

Buna rağmen İcra ve İflâs Kanununun, memleket bünyesine ve ihtiyaçlarına daha uygun bir hale getirilmesi ve uygulamadaki aksaklıkların giderilmesi yolunda basında, ilim ve adalet çevreleri ile yasama sahasında zaman zaman mütalâalar, arzu ve temenniler izhar edilmiş, halk efkârı ile ticari muhitlerde de kanunun ıslahı konusunda yaygın bir kanaat belirmiştir.

Bütün bunlar göz önüne alınarak İcra ve İflâs Kanunu üzerinde çalışmalara başlanmış ve yeni hükümlerin sevkinde, açıklanan mütalâa, arzu ve temennilerden geniş mikyasta istifade edilmiştir.

Gebrî icrayı tanzim eden her kanun, alacaklının hakkını istihsal etmesi için koyduğu hükümler yanında borçlunun ve üçüncü şahısların meşru menfaatlerinin korunmasını sağlayacak hükümlere de yer vermek mecburiyetindedir.

Ancak yürürlükte olan kanunumuzun bu konudaki bâzı hükümleri, mahiyetleri icabı çeşitli ve şumullü suiistimallere yol açmıştır.

Bu itibarla borçluya meşru müdafaa haklarını tanımakla beraber buna dair hükümlerin alacaklının hakkına kavuşmasını geciktirmeye yarıyacak vasıtalar haline getirilmesinin önlenmesi lüzumu da aşikârdır. İşte kanunumuz yeni baştan bu zihniyet içinde gözden geçirilmiş ve alacaklı ile borçlunun ve üçüncü şahısların meşru menfaatleri arasında makûl bir ahengin tesisine çalışılmıştır.

Bu maksatla külli bir tadile gidilirken kanunumuzun yapısı ana hatları itibariyle muhafaza edilmiştir. Alışılmış madde numaralarında, bir değişiklik getirmemek için yeni hükümlerin sevkine ihtiyaç duyulduğu vakit maddelere yeni bir rakam verilecek yerde aynı rakamın sonuna a, b, c ... harflerinin konulması ciheti ihtiyar olunmuştur.

B) Maddelere ait gerekçe :

Madde 1. —

Bu maddede esasa taallük eden bir değişiklik yapılmamış üçüncü fıkrada ayrıca icra memuru olmıyan yerlerde bu görevin mahkeme başkâtipleri tarafından görüleceği ifade olunmasına rağmen dördüncü fıkrada adalet teşkilâtı sulh mahkemesinden ibaret olan yerlerde icra vazifesini mahkeme kâtipleri tarafından yerine getirileceğine dair hükmü tatbikatçıları yanıtıcı mahiyette bulunmuş olduğundan, bu görev ve yetkinin mahkeme başkâtibi, yokluğu halinde zabıtkâtibi tarafından yerine getirileceği açıklanmıştır.

Madde 6. —

İcra veznesindeki paranın vazülyedi Devlet olduğuna göre, bu paranın ve 88 nci maddenin birinci fıkrasında sayılan değerlerin, ilgili memur tarafından zimmete geçirilmesi halinde Devletin hak sahiplerine karşı birinci derecede sorumluluğu esasını benimsemek hukuk prensipleri ve adalet duygusu icabıdır. Tatbikata bu konuda zaman zaman değişik fikir ve kanaatler hâkim olmuş, bu arada Yargıtay İcra ve İflâs Dairesinin 24 . 12 . 1937 gün 5555 sayılı kararında yazılı olduğu gibi, 6 ncı madde hükmü, icra memurunun kanuna muhalif olarak yaptığı icra muameleleri yüzünden husule gelen zarar ve ziyanlara ait olup memurun zimmete geçirdiği paralara şumülü yoktur şeklinde mütalâa edilmiştir.

İcra ve iflâs muameleleri sebebiyle alınan paraların faiz ve sair menfaatinin, 5887 sayılı Harçlar Kanununun 124 ncü maddesi gereğince Devlete aid olduğu kabul edilmesine göre, icra memurunun aldığı paraları ve değerli şeyleri zimmetine geçirmesi halinde, Devletin, birinci derecede sorumlu olması zaruri görülmüş, maddenin değiştirilmesiyle hem yanlış anlamalar önlenmek ve hem de vatandaşların hakları teminat altına alınmak istenmiştir.

Madde 8. —

İcra ve iflâs dairesi tutanaklarının, hilâfı sabit olunca kadar müteberiyeti, maddenin son fıkrası hükmü icabıdır. Bu itibarla da icra muameleleri dolayısıyla düzenlenecek tutanakların sıhhati için bu tutanaklarda kimlerin imzası bulunması icabettiği hususu maddede açıklanmış ve memurun imzasını taşımayan beyanlar muteber sayılmamıştır.

Madde 9. —

Maddede, icra dairelerinin aldıkları paraları ve kıymetli evrak ve değerli şeylerin nihayet ertesi iş günü çalışma saati sonuna kadar bankaya yatırmaları lüzumuna işaret edilmiş iktisadi hayatın icapları göz önünde tutularak yatırılacak bankada sermayenin yarısından fazlasının Devlete aid olması şartı aranmış; maddeye eklenen son fıkra ile de bu bankaların Adalet Bakanlığınca hazırlanacak yönetmelikte gösterileceği belirtilmiştir.

Madde 10. —

İcra ve iflâs işlerine bakan memur veya müstahdem kadın da olabileceğine göre, bu hallerde karının kocasının işini görmekten memnuiyeti tabii görülmüş, bu sebeple maddenin 2 numaralı bendine «koca» kelimesi de eklenmiştir.

Madde 10 a. —

Tatbikatta icra hâkiminin reddi müessesesinin sebebiyet verdiği çeşitli suiistimallerin icranın seyrine bir engel teşkil etmemesi için yeni madde olarak kaleme alınmıştır. Buna göre ret talebî aid olduğu merci tarafından tetkik edilerek reddine karar verildiği takdirde talebin reddi hakkındaki bu kararın kesinleşmesi beklenilmeden reddi talebolunan icra hâkimi işi rüyete devam edecek, ret kararının reddi hakkındaki karar bozulmadıkça baktığı işi karara bağlayacaktır. Ret hakkındaki karar bozulur ve mevzu bahis hâkim tarafından verilen karar yerine getirilmemiş olursa, infazı geri kalacak, infaz olunmuşsa bozma kararına uyularak ret kararının kesinleşmesi halinde 40 ncü madde hükümleri gereğince icranın iadesine gidilecektir. Bu suretle ret kararının temyizi işlerin yürümesine mâni olmadığı gibi, temyizcinin alâkalı lehine neticelenmesi halinde de icranın iadesinin temini suretiyle meşru menfaatlerin himayesi sağlanmaktadır.

Madde 12.—

Bu maddede esaslı bir değişiklik yapılmamış, ancak alacaklı hesabına verilen paralar yerine - borçlu veya üçüncü şahıs tarafından verilen paralar - denilmek suretiyle maddeye vuzuh verilmiştir.

Madde 13 a —

Kanunun 13 ncü maddesi, icra dairelerinin teftişini Cumhuriyet savcılarına bırakmış ise de, bu teftişin nasıl yapılacağı hususunu göstermemiştir.

Tatbikattaki boşluğu gidermek ve icra daireleri üzerindeki kontrol ve murakabeyi sağlamak maksadiyle bu husus yeni bir madde olarak tanzim olunmuş, teftişlerin nasıl yapılacağı, raporların ne yolda düzenleneceği, savcılıkların açık bulunması halinde teftişin kimler tarafından yerine getirileceği yönetmeliğe terk edilmiştir.

Madde 14. —

İcra ve İflâs daireleri ile tetkik mercileri tarafından tutulacak defterler ve bunların kullanılma şekillerinin tüzükte yer alması mahzurlu görülmüş, süratin temini ve rasyonel çalışmanın sağlanması bakımından defter, dosya ve diğer basılı kâğıtların düzenlenme şekilleri yönetmeliğe bırakılmış, tüzük çıkarılması hususu kanunun uygulanmasına hasredilmiştir.

Bundan başka, icra ve iflâs dairesi kararlarının resmî bir kararlar dergisinde muntazaman neşredilmesinin kabulü suretiyle hem tatbikatçılara ve hem de vatandaşlara, Yargıtayın noktai nazarını takibedebilmeleri imkânları bahşedilmiştir.

Madde 16. —

Bu maddede yapılan değişiklikle Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun eski hale getirme hükümlerinin şikâyet süresi hakkında da kıyasen uygulanması kabul edilmiş, bu suretle müessir bir murakabe imkânı sağlanmak suretiyle hakların ziyayı önlenmek istenmiştir. Bununla beraber işin sürüncemede kalması da bertaraf edilmiş ve kanunun sistemine uygun olarak eski hale getirme yoluna başvurma süresi mâniin kalkmasından itibaren 3 gün olarak tesbit olunmuştur.

Madde 18. —

Bu maddede yapılan değişiklik ile mercide işlerin sürüncemede kalması önlenmiştir. Buna göre duruşmasız işlerde işin gelişinden itibaren en geç 10 gün içinde karar verilecek, duruşmalar ise ancak zaruret halinde ve 15 günü geçmemek üzere tâlik olunabilecektir.

Madde 19. —

Bu madde ile 56 ncı madde arasındaki tereddütler izale edilmiş ve maddeler arasındaki ahenk sağlanmıştır.

Madde 21. —

21 ncı maddede yapılan tadilat doğrudan doğruya makbuz mukabilinde yapılacak tebliğleri bugünkünden farklı olarak artık alâkalının muvafakatine bağlı tutmamaktadır. İsviçre'de de bu kabîl tebligatta alâkalının muvafakati aranmamaktadır.

İpotek senetlerinde gösterilen adreslere haklı bir kıymet izafe edilmesi ve adres değişikliklerinin takibin uzaması gibi suiistimallere mahal vermemesi için borçlu adres değiştirdiğini noter marifetiyle alacaklısına tebliğ ettirmedikçe tebligatın esas adrese yapılabilmesini temin sadedinde bu hale de Tebligat Kanununun 35 ncı maddesinin teşmili cihetine gidilmiştir. İlâmların infazının adres değişiklikleri yüzünden güç bir hale gelmemesi için de aynı esas ilâmlar hakkında da kabul edilmiştir.

Bundan başka ilâm, ilâm hükmünde sayılan belgelerle ipotek senedinde yazılı adresi değiştiren borçlu, adres değişikliğini noter marifetiyle alacaklısına bildirdiği halde eski adrese tebligat yaptırıp Tebligat Kanununun 35 ncı maddesinden istifade eden alacaklının, borçlunun bu yüzden uğradığı zararlardan yüzde 15 fazlasıyla mesul olacağı ve bu mesuliyete de umumi mahkemelerce karar verileceği maddenin son fıkrasında tasrih kılınmıştır.

Madde 24. —

Tasarının 36 ncı maddesi ile icranın tehirine karar verme yetkisi icra tetkik merciine tanınmış bulunduğundan buna muvazi olarak maddenin ikinci fıkrasında da gereken değişiklik yapılmış; ay-

rica teslimi emredilen menkul malın borçlu elinde bulunmaması ve değerinin de ilâmda yazılı olması halinde bu değer takip tarihindeki rayice göre hesaplanacağı belirtilmiştir.

Madde 25 a —

Çocukla şahsi münasebet ilâmlarının ne suretle yerine getirileceği hakkında Kanunumuzda hüküm bulunmamaktadır. 25 nci madde ise, çocuk teslimine mütedair ilâmların icrasına taallük etmektedir. Bu bakımdan tatbikatın doğurduğu bir zaruret olarak mesele ele alınmış, bu yoldaki ilâmların yerine getirilmesindeki usul gösterilmiş ve ilâm hükmüne aykırı hareketin müstelzim bulunduğ müeyyide tesbit edilmiştir.

Madde 27. —

Kiralanın gayrimenkulde üçüncü şahsın bulunması halinde tatbik edilecek hükümleri gösteren 276 nci maddesinin, ilâmlı gayrimenkullerin tahliyelerine mütaallik 27 nci maddesinde de kıyasen uygulanacağı kabul edilmek suretiyle hem tereddütler giderilmiş ve hem de farklı tatbikler önlenmiştir.

Madde 32. —

Tasarının 36 nci maddesi ile icranın tehirine karar verme yetkisi icra tetkik merciine tanınmış olduğundan, buna muvazi olarak maddede gereken değişiklik yapılmış, bu suretle hükümler arasında mutabakat sağlanmıştır.

Madde 33. —

Borçun imhal veya itfa edilmesi, ya takibin başladığı anda tahakkuk etmiş olur, yahut da takip sırasında vukubulur. Bu sebeple bu iki halin birbirinden farklı neticelere bağlanması zaruri görülmüştür.

İlâmlı takiplerde icar emirinin tebliğinden önce borç imhal veya itfa edilmiş ise, borçlunun bunlara mâruf itirazının bir müddetle takyidedilmesi, gerek kanunun sistemi ve gerek işlerin süartle intacı ve kötü niyetlerin önlenmesi bakımından yerinde bulunmuştur. Bu sebeple borçlu bu yoldaki itirazını icra emrinin tebliği tarihinden yedi gün içinde ve dilekçe ile yapabilecektir.

Buna mukabil icra emrinin tebliğinden sonra tahakkuk edecek imhal veya itfa itirazlarının takibin her safhasında yapılabilmesi esas kabul edilmiş, ancak bu takdirde itirazın imzası noterlikçe tasdikli belgelere veya icra makbuzlarına istinatettirilmesi şartı aranmıştır.

İtirazın reddi halinde bu kararın temyiz edilebilmesi, mer'i kanunda olduğu gibi teminat iraei şartına mütevakıf bulundurulmakla beraber, borçluya mallarını hazzettirmek suretiyle teminat mükellefiyetini yerine getirmesi imkânı da sağlanarak Yargıtay murakabesi müesir bir şekilde temin edilmiştir.

Madde 33. a —

İlâmın zaman aşımına uğradığı veya zaman aşımının kesildiği veya tatile uğradığı yoldaki iddialar hakkında yapılacak işlemler bu maddede gösterilmiş ayrıca tatbikatta imhal ve itfa itirazları ile zaman aşımı iddialarının birbirine karıştırılmasından doğan ihtilâflar da bu suretle önlenmiştir.

Madde 36. —

Maddede temyiz sebebiyle icranın geri bırakılmasına karar verme yetkisi icra tetkik merciine tanınmıştır. Bu suretle mekanizma kolaylıkla işler hale getirildikten başka, Yargıtayın bu konu ile ayrıca meşgul olması da önlenmiştir. Diğer taraftan icra icra memurluğunca merciden tehiricra kararı getirilmesi için verilecek mühletler katı olarak tesbit edilmiştir. Nihayet tehiri icra için irae edilecek teminatın hükmün bozulması veya onanması halinde mukadderatı tanzim olunmuştur. Onama halinde teminat başkaca muameleye hacet kalmaksızın - yani borçluya ödeme emri veya satış ihbarnamesi tebliğine lüzum olmadan - İcra memuru tarafından paraya çevrilecek ve bunun üzerine ilâm alacaklısı rüçhan hakkını haiz bulunacaktır.

Madde 38. —

Maddeye vüruh verilmek suretiyle ilâma muadil vesikaların cebri icra bakımından ilâmların rejimine tabi olduğu katiyetle beyan edilmiş, vesikalar arasındaki muadelele rağmen tatbikat-

ta bunların icrası hakkında yaratılmak istenen farklara nihayet verilmek istenmiştir. Ayrıca icra kefaletleri için teselsül karinesi kabul edilerek alacaklının durumu kuvvetlendirilmiştir.

Madde 40. a —

78 nci maddeye mütenazır olarak kaleme alınan bu madde ile, icra emrinin tebliğinden itibaren bir sene içinde para ve teminat hakkındaki ilâmlar için haciz, diğer ilâmlarda ilâmın zorla icrası istenmediği yahut son muameleden itibaren bir sene zarfında ilâmın icrasına dair hiçbir muamele yapılmadığı hallerde takibin düşmesi esas kabul edilmiştir.

Takibin düşmesi halinde, alacaklının usulüne uygun olarak yeniden takip talebinde bulunabileceği, ancak düşen takibe ait masrafların alacaklı uhdesinde kalacağı tabii bulunmuştur.

Madde 43. —

Maddeye vuzuh verilmiş, ayrıca haciz ve iflâs yollarından birini bırakarak diğer takip yolunu seçen alacaklının yeni bir harc ödemiyeceği tasrih olunmuştur.

Madde 44. —

Ticareti terk etmek suretiyle alacaklılarının takibinden kurtulmak isteyen kimselerle mücadele etmek kaçınılması imkânsız bir zaruret halini almıştır. Bilhassa son senelerde ticareti terk eden kötü niyetli borçluların iş yerlerini terk ettikleri ve ellerindeki malları başkalarına devrederek alacaklılarını zarara uğrattıkları sık sık görülen hakikatlerdendir.

Ticareti terk ederek alacaklıların takibinden kurtulmak isteyen kimselerle tesirli bir şekilde mücadeleyi temin için İcra ve İflâs Kanunu sistemi içinde madde tadil edilmiş, ayrıca bu maddeye muhalefet 337 a maddesiyle cezalandırılmıştır.

Madde 45. —

Bu maddeye yapılan ilâve Yargıtay ve İsviçre Federal Mahkemesi tarafından kabul edilmiş görüşe kanunilik vasfını vermek suretiyle tatbikattaki birliği sağlamaya mâtuftur.

Madde 49 —

3202 ve 4947 sayılı kanunlara göre madde yeniden redaksiyona tâbi tutulmuş, esasa müessir bir değişiklik yapılmamıştır.

Madde 50. —

Yürürlükteki maddenin 2 nci fıkrası tatbikattaki tereddütlere ve yanlış anlamalara sebebiyet vermektedir.

Bu itibarla madde, Yargıtay İcra ve İflâs Dairesinin görüşüne uygun olarak değiştirilmiş ve hissolan tereddütler giderilmiştir.

Madde 51. —

Madde, Tebligat Kanununun 33 nci maddesindeki gecenin tarifine uygun olarak değiştirilmiştir.

Madde 54. —

Verilen mühlet içinde temsilci tâyin edip icra dairesine bildirmiyen borçlu hakkında takibe devam edileceği hükmü maddeye ilâve edilmekle mevcut boşluk giderilmiş, ayrıca mal kaçırılması ihtimali olan hallerde verilen mühlet içinde de haciz yapılabileceği esas kabul edilmek suretiyle kötü niyetli hareketler önlenmiştir.

Madde 54. — a

Askerlik hizmetinin devamı müddetince erler, onbaşı ve kıta çavuşları aleyhine takipte bir mümessil tâyini için mühlet verilmesi ve takibin bu müddetin neticesine bırakılması, ifa edilen hizmetin mahiyeti icabı yerinde görülmüş ve 54 nci maddeye mütenazır olarak mühleti içinde temsilci tâyin etmiyenler hakkında takibe devam olunacağı ve mal kaçırılması ihtimali olan hallerde bu mühlet içinde de haciz yapılabileceği derpiş edilmiştir.

Madde 55. —

Borçlunun hastalığı sırasında mal kaçırması ihtimali olan hallerde, bundan evvelki maddelerde olduğu gibi, hacze cevaz verilerek kötü niyetli hareketler önlenmiştir.

Madde 56. —

Yargıtay İçtihadı Birleştirme Genel Kurulunun 24.5.1944 gün ve 38/20 sayılı kararındaki açıklamalar sebebiyle bu madde tadil edilmiş ve 19 ncu madde ile mutabakat temin olunmuştur.

Madde 57. —

Tebliğat hükümleri Tebliğat Kanununda yer aldığı cihetle maddedeki Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununa yapılan âtif yerine Tebliğat Kanunu hükümleri ikame edilmiştir.

Madde 58. —

Takip senete dayanyorsa senedin takip ânında icra dairesine ibrazı, borçlu bakımından zaruri bulunmuş ve bu halin icabında sebepsiz itirazları da önliyeceği düşünülmüştür.

Bu itibarla alacağı belgeye dayanan alacaklıya, takib talebi ânında senedini icra dairesine ibraz etmesi mecburiyeti yüklemesi yanında, icra dairesine, senet üzerine ibraz ve takibe konulduğu meşruhatı verildikten sonra senedi alacaklıya iade etme yetkisi de tanınmıştır. Bu takdirde dosyaya senedin noterlikçe tasdikli bir örneği konulacak ve icra veznesindeki paranın ödenmesi senet aslının daireye verilmesi ile mümkün olacaktır.

Madde bu esaslara göre yeniden kaleme alınmış ayrıca maddenin tanziminde Soyadı Kanunu hükümlerine uyulmuştur.

Madde 59. —

Haricî anlaşmaların, Harclar Kanununun 43 nci maddesinde yazılı şekilde, icra tutanağına intikal ettirilmemesi sebebiyle tahsil harcı ödemekten kaçınmalar önlenmek istenmiş; bu itibarla maddeye eklenen son fıkra ile, bir taraftan takibin kesinleşmesinden sonra taktipten vazgeçmeyi gösteren icra muamelesinin iptalini isteyen alacaklı, diğer taraftan tediye sebebiyle kısmen veya tamamen takibin iptalini sağlayan borçlu, harc ödemekle mükellef tutulmuştur.

Madde 60. —

Tasarı, icradaki imza inkârları ile müessir şekilde mücadele yoluna girmiştir. Bunun için 62 nci madde borçluya, senet altındaki imzayı reddetmekte ise bunu itiraz sırasında, ayrıca ve açıkça bildirmesi mükellefiyetini tahmil etmekte, aksi takdirde takibin mesnedini teşkil eden senedin, mevzuubahis takip bakımından borçludan sâdir sayılacağı hükmünü koymaktadır. Bundan başka imzanın reddi borçlu tarafından istenildiği takdirde bunun itiraz safhasında yapılması lüzumunun borçluya ödeme emri ile ihtar edilmesini temin için 60 nci maddeye gerekli ilâve yapılmıştır.

Ayrıca borçluya itiraza sırasında itiraz sebeplerini bildirmek mükellefiyeti tahmil edilmiş ve 62 nci madde o suretle kaleme alınmıştır. Borçlu itiraz sırasında sebep bildirmemiş ise alacaklı itirazın kaldırılması için tetkik merciine başvurduğu takdirde borçlu ancak alacaklı tarafından ibraz edilen senet metnine istinadettirilebilecek sebepleri ileri sürebilir. Meselâ takibe konu olan senette borç bir şarta tâlik edilmişse borçlu o şartın tahakkuk etmediğini dermeyeran etmek hakkını haizdir. Yoksa senet metninde mesnedini bulmayan ve tediye gibi senedin tanziminden sonra vukubulan defileri serd edemez. Tabiatıyla müdafaa hakkının bu suretle daraltılmasından ötürü itirazın kaldırılması kararı ile karşılaşması halinde haksız olarak ödemek zorunda kalacağı meblâğı 72 nci madde mucibince istirdat etmek hakkı ayrıca saklıdır. İtirazın mahkemede iptal edilmesi halinde ise borçlunun itiraz sebeplerini icra dairesine itiraz sırasında bildirmemesinin bir neticesi olmayacak borçlu cevap lâyihasında umumi hükümler mucibince bircümle müdafaa sebeplerini serbestçe dermeyeran etmek hakkını haiz bulunacaktır.

Madde bu esaslara göre yeniden tanzim edilmiştir.

Madde 61. —

Bu maddede esasa dair bir değişiklik yapılmamış, sadece maddedeki - tebliğ edilir ve tebliğ eder - tarzındaki ifadeler (tebliğe gönderilir ve tebliğe gönderir) olarak değiştirilmiştir.

Madde 62. —

İtirazın, takibin yapıldığı yer dışındaki icra dairesine yapılması halinde ifa olunacak işlemler gösterilmiş, senede ve imzaya dair itirazlarla bunların sonuçları 60 nci maddenin gerekçesinde açıklanmıştır.

Madde 63. —

62 nci maddenin aldığı yeni şekil göz önünde tutularak itiraz sebeplerinin, belli bir istisna dışında, değiştirilemeyeceği ve genişletilemeyeceği bu maddede gösterilmiştir.

Madde 65. —

Evvelâ bu madde kusur dışında gecikmiş imza inkârlarını da içine alacak surette genişletilmiştir. Saniyen mâzeretin mahiyetine göre icra takibinin durdurulup durdurulmaması merciin takdiline bırakılmıştır.

Nihayet itiraz veya imza inkârının vaktinde bildirilmesine mâni olan sebebin kabulü halinde, alacaklının sözlü olarak merciden itirazın kaldırılması talebinde bulunabilmesi ve borçlunun mallarına haciz konması halinde alacaklının süresi içinde itirazın kaldırılması yoluna gitmesi veya mahkemeye başvurması gibi itirazın mukadderatı ile ilgili hususların aynı prosedür içinde hallini sağlayan hükümler konulmuştur.

Madde 66. —

İtirazın süresi içinde yapılmaması halinde, İsviçre tatbikatına uygun olarak, alacaklının talebi ile, takibin icra memuru tarafından yürütülebilmesini temin sadedinde 66 nci maddeye sarahat verildiği gibi imza inkârı halinde medarı tatbik imzaların itirazın kaldırılması duruşmasından önce icra dairesi marifetiyle celbine imkân verecek surette maddede gerekli değişiklikler yapılmıştır.

Madde 67. —

Maddede yapılan değişikliğe göre, borçlunun itirazının haksızlığı yanında, takibinde haksızlığı ve kötü niyeti görülmesi halinde, alacaklı da tazminatla mahkûm tutulmakta ve tazminat miktarı yüzde 15 e çıkarılmaktadır.

Alacaklının, itirazın kaldırılması talebine mebdde olarak da borçlunun itiraz tarihi kabul edilmiş; bu suretle bir taraftan alacaklının devamlı takibi sağlanmak, diğer taraftan mevcut metindeki öğrenme tarihinden doğan ihtilâflar önlenmek istenmiştir.

Madde 68. —

Maddede yapılan değişiklik evvelâ itirazın kaldırılmasına yarayacak vesikanın münderecatını tâyine mâtuf bulunmuştur. Vesikanın bu vasıfta bulunması için borç ikrarını mutazammın olması lâzımdır. Eğer bir vesika başla başına borcun doğmuş olduğunun delilini ihtiva etmiyorsa bu takdirde birbirini ikmâl eden vesikalara ihtiyaç olmayacaktır. Meselâ; iki tarafa borç yüklenen bir mukavele müsteniden itirazın kaldırılmasını istiyen alacaklı aynı zamanda bu mukavele mücibince kendisine terettübeden borcun yerine getirilmiş olduğunu resmî veya imzası ikrar edilmiş bir makbuzla isbat etmek mecburiyetinde kalacaktır.

Tadilin ikinci gayesi, bu maddede istenilen evsafa vesika gösteren lehine itirazın kaldırılması talebinin kabul veya reddine karar verileceği ve takibin mukadderatını tâyin için bekletici mesele yapılamıyacağıdır.

Üçüncü değişiklik mütaakip maddede imzasını haksız yere inkâr ettiği anlaşılan borçlunun düçar olacağı cezaya mütenazır olarak alacaklının kendisine izafe edilen makbuzdaki imzayı inkâr edip imzanın merci önünde yapılan tetkikat neticesinde kendisine ait olduğunu kanaat getirilmesi halinde alacaklının 50 liradan 5 000 liraya kadar tazminî mahiyette para cezasiyle mahkûmiyetini temine mâtuftur. Bu suretle borçlu ile alacaklı arasında karşılıklı olarak yersiz imza imkânları imkân nispetinde önlenmek istenilmiştir. Ancak alacaklı imzanın kendisine aid olmadığını itirazın kaldırılması talebinin reddi üzerine bilâhara borçluya karşı açacağı dâvada ispat ederse bu ceza kalkar.

Nihayet bu madde ile alacaklı kendisine ifaze edilen imzayı vekili vasıtasıyla inkâr eylediği surette mütaakip celsede hazır bulunmak mecburiyetinde bırakılmakta, mercice kabul edilecek bir mâzerete dayanarak bulunmadığı takdirde itirazın kaldırılması talebinden vazgeçmiş sayılmaktadır.

Madde 68. a —

Borçlu tarafından kendisine izafe edilen imzanın inkârı halinde icra tetkik merciinde imzayı tahkik yetkisi ipka olunmuş ve ayrıca genişletilmiştir. Borçlu 62 nci maddede şartları beyan edilmiş olan celsede bulunmak mecburiyetini yerine getirmediği takdirde merci imzanın borçluya aidiyetine karar verecektir. Mercî, bilirkişî tetkikatı yaptırmak salâhiyetini haiz bulunmakla beraber bilirkişîye müracaat celsenin bir defadan fazla tâlikine mahal vermemeli buna imkân bu-

lunmayan hallerde (maddede yazılı) diğer tahkik vasıtalarıyla iktifa ederek imzanın sıhhati hakkında bir neticeye varmalıdır.

Borçlunun inkâr ettiği imzanın kendisine aidiyeti merci tarafından anlaşılırsa borçlu tazmini mahiyette 50 liradan 5 000 liraya kadar para cezasına mahkûm edilecektir. Cüzi bir borç ikrarını ihtiva eden senedi inkâr eden borçlu ile binlerce liralık bir borcu tevsik etmiş olan senet altındaki imzayı inkâr eden borçlunun farklı para cezalarına duçar edilmesi tabii olduğundan cezanın 50 ile 5 000 gibi iki had arasında değişeceği esası kabul edilmiştir.

Borçlunun, merciin davetine icabet etmemesinden doğan neticelere göre, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunumuzun 234 ve 509 ncu maddelerinde olduğu gibi, davete uymamanın sonuçlarının davetiyeye yazılması şart koşulmuştur.

Madde 69. —

Bu maddede yapılan tadilat da yersiz imza inkârları ile mücadele etmek maksadından mühimdir. İnkâra uğrayan imzanın merci önünde borçluya aidiyeti tebeyyün etse bile bu, yalnız itirazın muvakkaten kaldırılmasına müncer olmakta ve borçlu borçtan kurtulma dâvası açmak suretiyle muvakkat haczin kat'i hacze münkalibolmasını önlemekte ve tabiatıyla bu durum alacaklının hakkına kavuşması bakımından mühim bir gecikme sebebi teşkil etmektedir. Borçtan kurtulma dâvasının haksız yere açılmasının sübutu halinde borçlunun yüzde 10 tazminata mahkûmiyeti derpiş edilmekte ise de bu ileride tahakkuk edecek bir ihtimal olduğu için bunu birçok borçlular göze almaktadırlar. Onun için borçtan kurtulma dâvasında haksız çıkan tarafın ayrıca mahkûm edileceği tazminat miktarının yüzde 10 dan yüzde 15 e iblâğı cihetine gidildiği gibi borçtan kurtulma dâvasını açacak borçlunun haksızlığı ihtimalini göz önünde tutmak mecburiyetinde bırakılması için dâva ikame ederken aynı nisbette yani yüzde 15 nisbetinde teminat irae etmek mecburiyetinde bırakılması uygun görülmüştür. O suretle ki, yüzde 15 teminat iraei mecburiyeti, borçtan kurtulma dâvasının istima şartı haline getirilmiştir.

Madde 70. —

Merciin, hangi müddetler içinde karar vermek mecburiyetinde olduğu 18 nci maddede tanzim olunmaktadır. 70 nci maddede bu maddeye atıf yapılmakla yetinilmiş ve eskiden olduğu gibi, itirazın kaldırılması konusunda iki tarafın davet edilmeleri lüzumu tasrih kılınmıştır.

Madde 71. —

33 a maddesi ile tenazuru sağlamak üzere maddede son fıkra eklenmiştir.

Madde 72. —

İtirazın ref'i safhasında alacaklı ile borçlunun karşılıklı durumlarının munhasıran 68 nci maddede çerçevesinde mütalâası alacaklı ile borçlu arasındaki muvazenenin ihlâline yol açabilir. Filhalka, alacağını itirazın refine elverişli belgeye bağlamış olan alacaklı karşısında borçlunun haiz olduğu defiler senede bağlanmamış veya bağlanamayacak neviden bulunmuş ise bilhassa 68 nci maddenin bu kanun ile aldığı şekil muvacehesinde borçlu eskisinden daha fazla, haddizatında ödenmemesi gereken bir parayı ödemek tehlikesi ile başbaşa kalmaktadır. Bu suretle ihlâle uğraması melhuz muvazenenin iadesi öteden beri 72 nci madde tarafından tanzim edilen istirdat dâvası ile temin olunmaktadır. Ancak 72 nci madde para ödendikten sonra bu imkânı borçluya vermektedir. Şimdi 68 nci maddenin yeni şekli, defilerini tevsik edemiyen borçluya her hangi bir kaçamak noktası bırakmadığı için bu gibi hallerin borçlu aleyhine artması ihtimali göz önünde tutularak 72 nci maddeye yeni bir hüviyet verilmiştir. Bu suretle borçlu takip konusu olan alacağın haddizatında mevcudolmadığı hakkında her zaman yani takibin her safhasında menfi tesbit dâvası açabilecektir. Menfi tesbit dâvası başlı başına takibin seyrine tesir etmez. Yalnız bunun zımında borçlu alacaklıya paranın ancak teminat mukabilinde ödenmesi hususunda ihtiyati tedbir alabileceği gibi, alacaklı böyle bir teminat göstermeyeceğini beyan ederse, alacaklının hakkını almış bulunmaktan doğan zararlarını temin etmek şartı ile borçlu, paranın alacaklıya icra dairince ödenmemesi hususunda tedbir kararı almaya yetkili kılınmıştır. Alacaklının mâruz kalacağı tedbirlerin kendisine verebileceği zararlar bu bapta tedbir istiyen borçlu tarafından gösterilecek teminatla karşılanmış olacağından bu tanzim tarzı karşılıklı menfaatleri telif etmiş olacaktır.

Bundan başka menfi tesbit dâvasına nihayet veren hükmün alacaklı veya borçlu lehine olması hallerine müteferri olmak üzere hükümler konulmuş, keza bu bapta ilâmın kesinleşmesine ne gibi neticeler bağlanması iktiza ettiği ayrıca tasrih kılınmıştır.

Nihayet menfi tesbit dâvası açıldığı halde tedbir kararının alınmaması ve bu suretle alacaklıya ödeme yapılmış olması halinde tediyeyi mütaakıp menfi tesbit dâvasının istirdat dâvası olarak devamını sağlayacak surette hüküm sevk olunmuştur.

Madde 74. —

Bu maddede yapılan tadil mal beyanının muteber sayılabilmesi için borcun yalnız ne suretle değil fakat aynı zamanda ne kadar müddet zarfında ödeneceği hususunun tasrihine yer vermektedir.

Madde 78. —

Maddenin yeni şekline göre, İsviçre'de olduğu gibi, ödeme emrinin tebliği tarihinden itibaren bir sene içinde haciz istenmemişse, artık haciz istemek hakkı değil; takip düşmektedir. Bunun neticesi olarak takip bu şekilde düşmüşse; alacaklı bir daha ilâmsız takip talebinde bulunamayacaktır.

Yapılan değişikliğe sebep, bir sene içinde haciz istemiyen alacaklının büyük bir ihtimalle haricen alacağını almış bulunmasıdır. Bu itibarla dosyanın her zaman yenilenebilecek şekilde dairede saklanması fayda yoktur. Yeni sistem on sene müddetle takip dosyasının icra dairesince muamelede tutulmasını, bu sebeple icra dairesinde dosya terakümünü önleyecek bir tedbir getirmektedir. Yapılan değişiklik aynı zamanda takibin düşmesine dair Kanununun 148, 156 ve 264 nci maddeleri ile de ahenk sağlamaktadır.

Madde 80. —

Borçlunun üzerinde kıymetli şeyler sakladığı harici karinelere istidlâl edilebileceğine göre burada bu kabîl şeylerin saklanması olduğu görülmesi değil anlaşılması mevzuabahsolacağından maddenin son fıkrası bu fikre göre değiştirilmiştir.

Madde 82. —

Bu maddedeki tadil evvelâ İsviçre Kanununun tadilinden ilham alınmak suretiyle iki aylık yiyecek ve yakacağın borçlu nezdinde aynen bulunmayıp bunlara tekabül edecek paranın bulunması halinde bu takdirde paranın dahi hacizden mâsuniyetini temine mâtuftur. Saniyen borçlunun evinin haczi halinde şikâyetin ihale ânına kadar yapılabileceği hakkında bugün yürürlükte olan hüküm tatbikatta borçluya şikâyetini son dakikaya kadar geciktirmek suretiyle suiistimale vesile verdiği için kaldırılmıştır. Esasen, ev haczinde diğer gayrikabili haciz eşyadan farklı olarak şikâyet müddetinin uzatılması için de mâkul bir sebep yoktur. Nihayet satınaldığı evin bedelini ödemiye borçluya karşı her ne kadar satıcının kanuni ipotek hakkı mevcut ise de mezkûr ipotegi teşcil ettirmek için kanundaki müddeti geçiren satıcının satış bedelinden dolayı evi haciz edebilmesi mantıklı bir zaruret icabı olduğu halde son fıkradaki istisnalar meyanında evden bahis olan 12 nci bendin de zikredilmeyişi farklı içtihatların belirmesine mahal verdiğinden istisnalar meyanına 12 nci bent de ithal edilerek satıcının satış bedelinden dolayı satışa konu olan evinin haciz edebilmesi imkânı sağlanmıştır. Hususi kanunlarda haczi caiz olmayan mal ve haklar hakkındaki hükümlerin saklı olduğu tabiidir.

Madde 83. —

Borçlunun her türlü sorumluluk duygusu dışında mal ve haklarından kendisinin ve ailesinin geçimleri için zaruri olanının da haczedilebileceğine dair alacaklı ile önceden vâkı anlaşmasının yaratacağı mahrumiyet göz önünde tutularak, maddeye son fıkra eklenmiş; alacaklı ile borçlu arasındaki bu kabîl anlaşmalar muteber sayılmamıştır.

Madde 86. —

Bu madde hükmünün mahcuz mallardan yalnız menkullere munhasır kaldığı tasrih edilmiş ve bu suretle gayrimenkullere vaz'olunan haczin munhasıran 91 nci madde hükümlerine tâbi kaldığı hususu vuzuha kavuşturulmuştur.

Madde 88. —

Gayrimenkul ipotek alacaklısının bu gayrimenkulde olan ve teferruat mahiyetinde bulunan menkul mallar bakımından menfaatlerinin korunmasına imkân verilmesi için, bu malların haczinden haberdar edilmesinde fayda olduğunu tatbikat göstermiş, bu itibarla da, bukabil hacizlerin ipotek alacaklısına tebliği ve şikâyet süresi olan yedi gün içinde mahcuz malın paraya çevrilmesi hususu bir fıkra halinde maddeye eklenmiştir.

Madde 89. —

Borçluya karşı kanunda gösterilen evsafa bir alacak veya hakla mükellef olan veya elinde borçluya ait menkul mal bulunan üçüncü şahsa gönderilecek (haciz ihbarnamesi) nin ihtiva edeceği hususlar ve bunun tevli dedeacağı neticeler maddede vuzuhla tâyin edilmiş, üçüncü şahsın süresi içinde menkul mal üzerinde haiz olduğu hakları bildirmemesi halinde bu mallarla ilgili rüçhan ve imtiyaz haklarını kaybedeceği gösterilmiştir.

Aynı zamanda alacaklının, borçlunun üçüncü şahıstaki alacak, hak veya malı için umumi şekilde talepte bulunmasının tatbikattaki suiistimalleri ve üçüncü şahıs bakımından doğurduğu güçlükler de önlenmek istenmiş, alacaklının talebinin ihtiva etmesi gerektiği belirtilmiş; vârid olmıyan bir istek karşısında icra memuruna bu talebi ret yetkisi de tanınmıştır.

Diğer taraftan, maddedeki ihbar merkez veya şubeden hangisine yapılmış ise ihbarın neticeleri yalnız buna hasredilmiş, merkeze, ihbarı bütün şubelerine aksettirmek gibi katlanılması güç bir mükellefiyeti yüklemekten kaçınılmıştır.

Üçüncü şahsa yüklenen beyanın mahiyeti icabı harc ve resme tâbi olmaması gerektiği ve Yargıtay içtihatları da bu yölda tecelli ettiği cihetle tatbikatta raslanan tereddütleri izale etmek için bu husus kanuna ithal edilmiştir.

Madde 89. — a

Borçlunun haklarına ve mallarına el konulması gayesine üçüncü şahsın yardımını sağlamak için, bâzı ecnebi mevzuattan mülhem olunmak suretiyle, müessir bir tedbir olarak onun isticvabına yer verilmiştir. Üçüncü şahsın verdiği cevabın hilâfının merci önünde ispatı imkânı da alacaklıya, bugün olduğu gibi, tanınmaktadır.

İsticvap için çağırıldı oturuma gelmiyen veya gelip de cevaptan kaçınan üçüncü şahıs, isticvap konusu hak ve alacak zımminde, malın elinde olduğunu kabul etmiş sayılacağı ve ödemesine veya teslimine karar verileceği kabul edilmek suretiyle de isticvap müessesesine müessiriyet verilmek istenmiştir.

Madde 91. —

Medeni Kanun hükümlerine göre, haciz bizatihi gayrimenkulün ferağına mâni değildir.

Yalnız mahcuz malın satışının istenmesi o gayrimenkulün ferağına imkân bırakmıyacak ve satış talebinden itibaren bahis mevzuu ferağdan men kaydı tapu siciline geçirilecektir. Bu bakımdan 123 ncü maddede gerekli tadil yapılmıştır. Haczin tesirleri ise ancak gayrimenkulün ahara satılması halinde haczin ona karşı da dermeyan edilmesini mümkün kılmaktan ibaret kalmaktadır. Binaenaleyh, haciz şerhine rağmen mahcuz gayrimenkul üçüncü şahsa satılabilecek, fakat bu takdirde üçüncü şahıs borcu ödemedikçe, haczin neticelerine ve ezcümle gayrimenkulün evvelki malikin borcu için icra marifetiyle paraya çevrilmesine, boyun eğmek mecburiyetinde kalacaktır. Bu suretle yeni metnimiz evvelki tatbikata nazaran mühim bir yenilik ortaya koymuş ve eski tatbikat içinde unutulmuş Medeni Kanun prensiplerini teyit etmiş bulunmaktadır. Bununla beraber haciz kaydının yeni hükümler dairesinde ifade edeceği mahdut tesiri ile dahi ilânihaye gayrimenkulü takyid etmesi doğru görülmemiştir. Bunun için de haciz kaydının, satış istenmesi üzerine 123 ncü madde mucibince artık ferağdan men şekline girmesi veya iki senenin müruru ile doğrudan doğruya hükümden düşmesi uygun görülmüştür. Bununla mütenazır olarak haciz kaydının iki senenin sonunda nihayet bulacağı keyfiyetinin tapu sicil muhafızlığı tarafından re'sen nazara alınacağı hususu açıklanmış ve bugün tatbikatta ve bilhassa icra takiplerinin büyük bir yekûn tuttuğu ve adliye yangınına mâruz kalmış İstanbul'da şikâyeti mucibolan, hukuki kıymetini kay-

betmiş haciz şerhinin terkinini için icra dairesinin müracaatını tahrik etmek lüzumuna nihayet verilmiştir.

Madde 92. —

Bir gayrimenkulün haczi hâsılat ve menfaatlerine de şâmil olduğu için, kirada olan gayrimenkulün icar bedelinin icra dairesine ödenmesinin açıklanmasında tatbikat yönünden ayrıca fayda mülâhaza edilerek bu cihet maddeye eklenmiş ve son fıkranın Türk Ticaret Kanunu ile uygunluğu sağlanmıştır.

Madde 94. —

İştirak halinde mülkiyet suretiyle tasarruf edilen münferit bir malın dahi haczine müsaade edilmesinde pratik bakımdan büyük fayda vardır. Maddeye buna imkân verecek tarzda hükümler konulmuştur. Bu suretle İsviçre tatbikatından ayrılmak zarureti olmamıştır. Zira İsviçre'de borçlunun mirasçı olarak terekede taksim neticesi hissesine düşecek kıymet haczedilmekte fakat bunun terekeye dâhil gayrimenkullerle alakası belirtilmemekte hattâ terekenin tamamı üzerine vaz'edilen haczin münferit gayrimenkullerin tapu sicilindeki hanesine şerh verilmesi tecviz olunmamaktadır. Halbuki bu durum borçlu mirasçının diğer mirasçılarla ittifak halinde o gayrimenkülü başkasına satmasına ve bu suretle alacaklının el koymasının önlenmesine mâni olamamaktadır. Daha açık bir tâbirle İsviçre'de iştirak halinde mülkiyet suretiyle tasarruf edilen bir malda borçlu bu maldaki hakkını alacaklılardan kolaylıkla kaçırmak imkânını elinde bulundurmaktadır. İsviçre'deki bu sistemin mahzurları göz önünde tutularak farklı hükümlerin sevkine ihtiyaç hâsıl olmuştur. Yeni metnimizde hem haciz koyfiyetinin münferit bir mala tatbiki derpiş edilmiş hem de diğer iştirakçilerin iştirak hali dolayısıyla haiz olabileceği hakların ziyasını önliyecek hükümlerle menfaatlerin telifi cihetine gidilmiştir. İştirak halinde mülkiyete mevzu teşkil eden bir menkul olduğu takdirde de bunun iştirakçilerin ittifakiyle âhara devrine mâni olmak için gerekli tedbirlerin alınacağı hükmü maddeye ilâve olunmuştur.

Bundan başka, borçlunun zilyed bulunduğu tapusuz gayrimenkul üzerindeki fevkalâde zaman aşımı hükümlerine göre tescilini istemek hakkının da haczine cevaz verilmiş ve bu haczin maksadına ulaşmasını temin için zilyedliğin başkasına devrine mâni olacak tedbirlerin icra dairesince alınacağı tasrih edilmiştir.

Alacaklı, icra dairesinden alacağı yetki ile gayrimenkulün tescilini bir ay içinde dâva ettiği takdirde, faraziye bu madde hükümleri içinde mütalâa edilecek ve ezcümle alacaklı, borçlu adına tescile karar aldığı takdirde yeni bir haciz talebine mahal kalmadan gayrimenkul mahzuz sayılacaktır.

Madde 96. —

Bu maddedeki esaslı değişiklik, hacze muttali olduğu halde istihkak iddiasını 7 gün zarfında icra memuruna karşı serd etmeyen borçlu veya üçüncü şahsın istihkak iddiasını o takip içinde kaybedeceği esasının kabulü suretiyle yapılmıştır. İsviçre'de aynı ihtiyaç sebebiyle federal mahkeme bu hükmü içtihat yoluyla tesis etmek istemiş ise de hakkın sükûtunu müstelsim müddetlerini ancak kanunla vaz'olunabileceği gerekçesiyle bu içtihattan rücu etmek zarurunda kalmıştı. Bu itibarla İsviçre Kanununda bir boşluk olarak kabul edilen bu ihtiyaç maddenin tâdili suretiyle karşılanmak istenmiştir.

Ayrıca istihkak iddiasının yapıldığı veya istihkak dâvasının açıldığı tarihte istihkak müddeisi ile birlikte oturan kimseler ile bu şahısların iş ortakları, iddianın yapıldığı tarihte veya istihkak dâvasının 97 nci maddenin 9 ncu fıkrası gereğince açılmışsa dâvanın açıldığı tarihte malın haczine muttali oldukları kabul edilmek suretiyle istihkak dâvaları zımında tevali eden kötü niyetler önlenmiştir.

Madde 97. —

96 ncı madde ile kabul edilen prensibe muvazi olarak 97 nci madde tadil edilmiş, bundan başka teminat, 36 ncı maddeye atıf suretiyle sağlama esasa bağlanmış, ayrıca istihkak dâvasında istifası gereken miktar için alınacak tazminat yüzde on beşe çıkarılmış, kötü niyetli alacaklı ve borç-

ludan istifa olunacak tazminat miktarının yüzde 15 ten aşağı olamayacağı da tasrih olunmak suretiyle müessir tedbirler alınmıştır.

Madde 97. a —

Bugün için denilebilir ki, cebri icranın selâmetle yürümesine engel olan faktörlerin başında istihkak dâvaları gelmektedir. Üçüncü şahıs çok defa borçlunun yardımını temin ederek istediği gibi delilleri ikame etmekte ve bu münasebetin dışında kalmış, yalnız görünüşe itibar etmiş olan alacaklı üçüncü şahısla borçlu arasındaki türlü kombinasyonlara nüfuz edememekte ve delil fikdânı dolayısıyla ahvalin büyük ekseriyetinde haksız mevkiine düşmektedir. Bunun için, görünüşe itimadederek kredisini ona göre ayarlamış olan alacaklıları himaye edecek tarzda istihkak dâvalarının yeni esaslara bağlanması lüzumu bugünkü içtimai şartlarımızın kaçınılmaz bir icabı telâkki edilmiştir.

Bu husustaki alacaklı aleyhine vâkı anlaşmaları bertaraf etmek için kanuni karineler kabul edilmiş, ancak bu karinelerin hilâfını ispata da imkân verilmiştir. Bu bakımdan Medenî Kanunun sistemine uygun şekilde malın asli zilyedi o malın maliki sayılmış, aksini ispat mükellefiyeti diğer tarafa yükletilmiştir. Keza asli zilyedin birden fazla olması halinde bunların menkûl mala eşit pay ve haklarla malik oldukları kabul edilmektedir. Bununla beraber malların mahiyetleri, bu husustaki örf ve adet, sanat ve meslek icrası ile ilgili hususiyetlerde göz önünde tutulmuştur.

Bundan başka istihkak dâvacısı, dâva konusu malı ne suretle iktisabettiğini ve bunun borçlunun elinde bulunmasını gerektirir hukuki, fiilî sebep ve hâdiseleri göstermek ve ispat etmekle yükümlü tutulmuştur.

İstihkak dâvalarının ispatı hususu bu şekilde tanzim edilmiş olmakla alacaklının durumu takviye edilmiş ve istihkak dâvalarında üçüncü şahısla borçlunun birleşmeleri suretiyle vâkı suiistimaller mümkün olduğu nisbette önlenmek istenmiştir. Bununla beraber üçüncü şahsa hakkını ispat imkânı da tanınmış ve bu suretle menfaatlerde denge sağlanmıştır.

Madde 101. —

Diğer hükümlere mütenazır olarak burada da seri yargılama usulü yerine basit yargılama usulü ikame edilmiştir.

Madde 103. —

Haciz tutanağının düzenlenmesi sırasında hazır bulunmayan alacaklı veya borçlunun daireye davetinde fayda görülmemiş, bu sebeple hacze itilamı temin ve haklarını kullanabilmeleri için tutanağın bir örneğinin icra memuru tarafından kendilerine tebliği uygun görülmüştür.

Madde 104. —

103 ncu madde ile kabul edilen esasa paralel olarak 104 ncu maddede de tebliğ bakımından gerekli değişiklik yapılmıştır.

Madde 105. —

İptal dâvasının ikamesi için âciz vesikası mütekaddim bir şart olmaktan çıkarılmış ve sadece dâvacı tarafından iptali istenilen muameleden zarar gördüğünün ispatıyla iktifa olduğu için muvakkat aciz vesikasına bağlanan hüküm kabul edilen yeni esaslara telif edilmiştir.

Madde 106. —

Bu madde, 40 a ve 78 nci maddelerde kabul edilen prensiplere göre sevk edilmiş ve neticesi 110 ncu maddede gösterilmiştir.

Madde 110. —

Keza bu madde dahi 40 a ve 78 nci maddelerde kabul olunan esaslar dairesinde yeniden kaleme alınmıştır.

Madde 114. —

Gazete ile yapılan ilânların fazla masrafı mucibolması nazarı dikkate alınarak ilânlarda bulundurulacak asgari malûmatın nelerden ibaret olduğu belirtilmek ve lüzumsuz teferruata sebebiyet verilmemek maksadiyle maddeye bu fıkra eklenmiştir.

Madde 114. a —

Menkul malların satışı mahiyeti itibariyle gayrimenkul malların satışından farklı hükümlere tâbi tutulmuş bulunmaktadır. Diğer taraftan bâzı menkul malların kara nakil vasıtaları, kıymetli pul koleksiyonları ile değerli tablolarda olduğu gibi yüksek değerler taşıdığı cihetle bu gibi menkullerin satışlarında da gayrimenkul malların satışına dair bâzı hükümlerin uygulanmasında görülen zaurret sebebiyle bu madde yeniden kaleme alınmış ve bu suretle toptan satılması icabeden menkul malların mecmuu veya münferiden satılması gereken menkulün veya menkullerden birinin muhammen bedeli onbin liranın üzerinde olduğu takdirde ayrıca uygulanacak hükümler gösterilmiştir.

Madde 119. —

Bu maddenin 5 nci bendinde yer alan 100 lira kaydı pazarlıkla satışları daha pratik ve yaygın bir hale getirmek için 1 000 liraya çıkarılmıştır.

Madde 121. —

İştirak halinde mülkiyetin veya âdi şirketteki hissenin paraya çevrilmesi bakımından icra tetkik mercii hâdisenin hususiyetlerine göre geniş hak verilmiş ve bu bapta uygun göreceği tedbirlere müracaat edebileceği bir prensibolarak kabul edilmiştir. Binaenaleyh merci bugün olduğu gibi uygun gördüğü takdirde taksim dâvasının ikamesi hususunda haczi vaz'ettirmiş alacaklıyı yetkili kılacağı gibi taksim neticesinde borçlunun hissesine düşecek kıymeti dahi artırmak suretiyle satışına müsaade edebilecektir. Bundan başka icra tetkik mercii iştirak halinde mülkiyet müşterek mülkiyete kalbeylemek hususunda yetkili kılınmıştır. Ancak iştirak halinde mülkiyet iştirakçilerin iştirak hali dolayısıyla veya müşterek murislerinin borcundan dolayı aralarında teselsül olması itibariyle birbirlerine karşı mutalebe hakları için bir garanti teşkil etmekte olduğundan böyle bir durumun iştirakçilerinden biri tarafından ispatı üzerine iştirak halinde mülkiyetin cari olduğu malın tamamını değil bir kısmında iştirak halinin müşterek mülkiyete ve diğer kısmında iştirak halinin devamına karar vermek hususunda da merci yetkili kılınmıştır. Nihayet âdi şirkette tasfiyenin ortaklara ait bulunduğu da göz önünde tutularak tasfiyenin ifası icra edilmediği takdirde tasfiyenin bu defa bir tasfiye memuru marifetiyle yapılması hususunda karar alınması ve tasfiye memurunu tâyin etmesi esasları kabul edilmiştir.

Madde 123. —

123 ncü maddenin gerekçesi 91 nci madde ile birlikte izah olunmuştur. Bizatihi haciz ferağa mâni olmadığından, satış talebi üzerine borçlunun gayrimenkul üzerindeki ferağ hakkını artık kaybetmesi zaruri görülmüştür. İsviçre'de de aynı sistem caridir. Aksi takdirde, mahcuz malın paraya çevrilmesini sekteye uğratmak borçlunun yed-i ihtiyarına bırakılmış olacaktı. Binaenaleyh, satış talebinin iki sene müddetle ferağdan men'i neticesini husule getireceği şu veya bu sebeple mahcuzun paraya çevrilmemesi halinde bu müddetin bir sene daha uzatılabileceği kabul edilmiştir. Bilfarz 1 Mart 1962 de hitam bulacak ferağdan meni kaydının Ocak 1962 de yapılacak taleple 1 Mart 1963 e kadar temdidi caizdir.

Madde 124. —

Bu madde 133 ncü madde ile birlikte mütalâa edilmiş, maddenin üçüncü fıkrasında yapılan değişiklik ile gayrimenkulün artırımına iştirak edeceklerin yatırmaya mecbur oldukları teminat akçesi yüzde yedi buçuktan yüzde ona çıkarılmıştır.

Madde 126. —

Yirmi günlük müddetin yetmediği ve iflâstaki hükümlerle tenazur sağlamak için ilânla satış günü arasında geçecek asgari müddetin bir aya çıkarılması cihetine gidilmiştir.

Kanundaki boşluğu doldurmak ve bâzı hallerde ikinci ihalenin önceden hesaplanmamasının bir neticesi olarak resmî tatil günlerine isabet etmesi sonunda doğan mahzurlar bertaraf edilmek üzere ilânda ikinci satışın yapılacağı yer, gün ve saatin da gösterilmesi mecburi kılınmıştır. İcra dairesince bu müddetin hesaplanmasında 19 ncü madde hükmünün nazarı dikkate alınacağı tabiidir.

Bundan başka 114 ncü maddede yapılan değişikliğe muvazi olarak maddenin son fıkrasında değişiklik yapılmıştır.

Madde 133. —

İhalenin feshi ve bedel farkının tahsili hakkındaki 133 ncü madde şimdiye kadar şumülü şikâyetlere yol açmıştır. Şikâyetler ihaleninfeshi üzerine daha önce pey sürmüş olan şahsa, sürdüğü pey çok düşük olsa bile, gayrimenkulün teklif edilmesini emreden hükümden neş'et etmektedir. Zira, ilk pey çok dün olduğu halde, bu peyi sürmüş olan kimse ile çok defa hileli bir anlaşma halinde bulunan diğer bir şahıs artırmaya iştirak eden diğer ilgililerin her türlü artırma cesaretini kıracak surette muhammen bedelin tamamını ve hattâ fevkinde bir bedeli pey olarak sürünce ihalenin kendi üzerinde kalmasını sağlamakta, bilâhara bedeli tediyet emeyince ihale fesh olunarak çok düşük bedeli teklif etmiş olan ilk şahsa ihale yapılmaktadır. Hattâ kanunun mutlâk ifadesi karşısında satış isteyen şahıstan önce gelen imtiyazlı alacaklının hakkını karşılaması şartı dahi aranmamaktadır. Bu itibarla daha önce pey sürmüş kimseye teklifin yapılması; yeni metinde şarta tâbi kılınmıştır.

Buna göre gayrimenkul kendisine ihale olunan kimse derhal veya verilen mühlet içinde parayı vermezse ihale kararı icra memuru tarafından feshedilerek teminat akçesi alacağı mahsubedilmek üzere alkonulacak ve kendisinden evvel en yüksek teklifte bulunan kimse- nin ileri sürdüğü pey, 129 ncü maddenin ilk fıkrasına uygun bulunması ve bu kimsenin adresinin de bilinmesi halinde, bir muhtıra tebliğ edilerek, arz ettiği bedelle gayrimenkul kendisine teklif edilecektir.

Bu suretle kanun hükümlerini bertaraf etmeye mâtuf olan ve aynı zamanda alacaklı ile borçluyu izrar eden kötünîyetler inkân nisbetinde önlenmiş ve kanundaki yüzde 5 faiz haddi yüzde ona iblâğ edilmiş bulunmaktadır.

Madde 134 ve 134 a. —

Bu maddede yapılan tadilât icra satışlarının mümkün mertebe kısa zamanda mukaddera- tının belirtilmesine mâtuf bulunmuştur. Bu maksatla Borçlar Kanununun 226 ncı maddesinde ihaleye fesat karıştırılması gibi haller de dâhil olmak üzere ihalenin feshini icabettiren sebep- lerin şikâyet müddeti içinde serdedilmesi lüzumu ifade edilmiştir. Saniyen satılan malın esas- lı vasıflarındaki hataya veya ihaledeki fesada ittila tarihi bu bapta şikâyete başlangıç sa- yılmış ise de federal mahkemenin kabulü veçhile ihalenin üzerinden bir yıl geçtikten sonra artık şikâyetin dinlenmeyeceği hükmü vazolunmuştur.

Bundan başka ihalenin feshini talebedecek alâkalı, vâkı yolsuzluktan dolayı kendi menfa- atlerinin muhtel olduğunu ispata mecbur tutulmuştur. Meselâ rağbeti arttırmaya mâtuf bir kanun hükmünün ihlâlinde borçlu için şikâyette menfaat varsa da alıcı için böyle bir hal yok- tur.

Nihayet ihalenin şikâyet yolu ile feshi istenmesi üzerine müşterinin parasının günlerce ve hattâ aylarca icra veznesinde âtil kalmasından ötürü tatbikatta duyulan şikâyetlere nihayet vermek için ihale bedeli karşılığında her dört senede bir Adalet Bakanlığınca cins ve nevi ilân edilecek esham ve tahvilât yatırmak suretiyle müşterinin borcunu muvakkaten yerine getirmesi esası kabul edilmiş ve bu hususa müteferri olan noktalar 134 ncü maddede tanzim konusu ya- pılmıştır.

134 (a) maddesinde sevk edilen hüküm ve hissedarlara satış ilânı gereği veçhile tebliğ edilmemiş olmasının mahzurlarını haddi asgariye indirmeye mâtuftur.

Madde 138. —

Muahhar ve hususi kanun mahiyetinde olan Avukatlık Kanunu hükümleri nazarı itibara alınarak fıkrada mevcut avukatlık ücreti nisbeti çıkarılmış, bu ücretin Avukatlık Ücret Tâ- rifesine göre hesaplanacağı belirtilmiştir.

Madde 143. —

Bugünkü kanunumuzda âciz vesikası hâmilî alacaklının ödeme emri tebliğ etmeden borçluyu takibedebileceği bir senelik müddet iki seneye çıkarılmıştır.

Rehnin paraya çevrilmesi yolu ile takip

Bu mevzuda kanunumuzda geniş ve derin tadiller yapılmıştır. Hareket noktası şu olmuştur ki, bizzat rehlin mevcudiyeti vakıası karşısında rehlin paraya çevrilmesi yolu ile takibin haciz yolu ile takibe kıyas edilmesine mânidar. Eski rejimde bu iki yol icapsız olarak birbirine müadil tutulmuş ve nasıl haciz yolu ile takipte mücerret itiraz takibin durmasına yetiyorsa rehlin paraya çevrilmesi yolu ile yapılan takibe de borçlu veya rehni tesis etmiş olan şahsın mücerret itirazı takibi durdurması için kâfi görülmüştür. Halbuki alacaklı haciz yolu ile takibe girişirken alacağının varlığına delâlet edebilecek her hangi bir delil ortaya koymamaktadır. Bu itibarla mücerret itirazın takibi durdurması makûldür. Rehlin paraya çevrilmesi yolunda ise, durum farklıdır. Alacaklı nasıl olsa rehni takibin muayyen safhasında icra memuruna teslim etmek mecburiyetindedir. Böyle olunca rehlin bizzatı mevcudiyeti alacağın varlığına delâlet edecek bir mahiyet arz ettiği şüphe götürmez ve bu takdirde sırf borçlunun itiraz etmiş olması sebebiyle takibin durmasının makûl bir izahı olamaz.

Madde 145, 146, 146 a, 147. —

İşte yeni kanunumuz bu mülahazalara kıymet vererek rehlin paraya çevrilmesi yolunu haciz yolundan farklı esaslara bağlamış bulunmaktadır. Yeni sistemde alacaklı rehni teslim edilmiş alacağı hakkında vesikalarını icra memuruna ibraz edecek ve bunlarda da alacağın muaccel olduğu görüldüğü takdirde icra memuru bu defa rehlinli mala kıymet takdir edecektir. Tabiatıyla bunun yapılabilmesi alacaklının rehlinli malı üzerinde asgari bir hâkiniyet tesis etmiş olmasına mütevakkıftır. Aksi takdirde icra memurunun takdiri kıymet için rehlinli mal ile temas etmesi mümkün olamazdı. Bu suretle icra memurunun bu safhada fonksiyonu haciz talebine muhatabolan icra memurundan çok farklı olacaktır. İcra memuru alacak hakkındaki vesikaları tetkik ettikten ve rehni hakkındaki bu muameleleri yaptıktan sonra hacizde olduğu gibi artık ödeme emri değil fakat rehlin paraya çevrilmesi yoluna has bir vesika olan ihbarnameyi tanzim edecektir. İhbarname eskiden ödeme emrinde yer alan kayıtlardan başka merhunun kanun dairesinde artırma ile satılacağını gösterecektir. (M. 145) ihbarname nin tebliği üzerine borçlu itirazda bulunabilir. Bu itiraz ödeme emrine itiraza nazaran farklı hükümlere tâbi kılınmıştır. Evvelâ itiraz tetkik merciine yapılır. Saniyen, itiraz sebepleri tahdididir. Salisen bu tahdidî sebeplerden muayyen itirazlar, borcun doğmamış veya vâdesinin hulûl etmediği itirazını doğrudan doğruya alacaklının ibraz ettiği belgelere müsteniden tediyeye veya rehlinin alacaklı elinde rehinden gayri bir hukuki sebeple bulunduğunu alacaklıdan sâdir olan vesikalara müsteniden dermeyan etmek zorundadır.

Madde 146. 1, 2 ve 3 nci bentlerine dayanan itirazda, borçlu veya üçüncü şahıs, itiraz sebeplerini alacaklının verdiği veya bizzat alacaklının takip talebinde dayandığı belgelerle tevsik etmek mecburiyetindedirler. (M. 147) Vesikaların bu mahiyette olup olmadığına merci dosya üzerinde yapacağı tetkikatla icabında borçluyu dinlemek suretiyle karar verir. Bu safhada dermeyan edilmiş belgelerin hakikaten alacaklıdan sâdir olup olmadığı tetkik mevzuu yapılmaz ve yalnız belgelerin mahiyetine bakılmakla iktifa olunur. Eğer dermeyan edilen belgeler itiraz sebeplerini vârit gösterir mahiyette ise tetkik merci «itirazın muvakkaten kabulüne» karar verir. İtirazın muvakkaten kabulü mefhumu ilk defa kanunumuzda yer almaktadır. Maksat merciin sathî bir tetkikle itiraz sebeplerinin ilk nazarda kabule şayan olup olmadığını tâyin etmesine imkân vermektir. Mercice verilen muvakkat kabul kararı takibi olduğu yerde durduracaktır. (Madde 147 son fıkra) Su halde, rehlin paraya çevrilmesi yolu ile takipte ihbarnameye itiraz, takibin durması neticesini husule getirmeyecek; bunun için itirazın muvakkaten kabulüne karar vermek lâzım gelecektir.

Madde 148. —

İtirazın muvakkaten kabulü üzerine takibi tekrar harekete geçirmek vazifesi alacaklıya terettüp etmektedir. Muvakkaten kabul kararının tefhim veya tebliğini mütaakip 7 gün içinde alacaklı itirazın kaldırılması için icra tetkik merciine müracaat etmek mecburiyetindedir. Aksi takdirde takip düşer (Madde 148 birinci fıkra).

Alacaklı itirazın kaldırılması için müddetinde müracaatta bulunmuş ise 68 nci madde çerçevesinde alacaklı ile borçlunun iddiaları karşılıklı olarak tetkik mevzuu yapılır. İtirazın kaldırılması kararı kabili temyizdir. (Madde 148 son fıkra). Böylelikle rehinin paraya çevrilmesi yolu ilâma müstenit takiplere bir dereceye kadar yaklaştırılmıştır. İtirazın kaldırılmasına karar verilince buna müsteniden takibin mütaakip safhalarına geçilir.

Madde 148 a —

Rehne müsteniden takiplerde imza inkârlarına bâzı hususiyetler bağlanmıştır. Merhun malın mürtehinin elinde bulunması imzanın hakikatine karine teşkil edeceğinden eğer rehin imzayı inkâr etmek istiyorsa, evvelemerde merhunun kendi rızası hilâfına alacaklısının eline geçtiğini ilk celsede ibraz edeceği delillerle hakikate mukarin göstermelidir. Hakikata mukarin demek tam bir ispat durumuna tekabül etmemekle beraber iddianın az - çok vârit gösterilmesidir.

Madde 148 b —

Rehnin paraya çevrilmesi hususunda itirazın muvakkaten kaldırılması halini 69 ncu maddeye mütenazır olarak nizamlamaktadır.

Madde 148. —

Alacaklı 145 nci madde mucibince ihbarnamenin tanzimi için icra memuruna ibraza mecbur olduğu belgeleri haiz bulunmadığı takdirde - ezcümle borçluya aid olup kendisinin zilyediğinde bulunan muayyen mallar hakkında muayyen bir alacağı için hapis hakkını dermeyan etmekte ise -, 145 ve mütaakip maddelerin şartlarını yerine getiremeyeceği cihetle bu durumda haciz yolu ile takibe kıyasen ödeme emri gönderilmek suretiyle takibe girişilmesi esas kabul edilmiş ve 148 c maddesi bu maksatla sevk olunmuştur.

Madde 148. d —

Bu madde halen mer'i olan 148 nci maddedeki hükümlerin yeni hükümlerle telifini temin etmek üzere kaleme alınmıştır.

Madde 149. —

İpoteğin paraya çevrilmesi de yeni rejimde kabul edilen esaslarla hemahenk hükümlere bağlanmıştır. Bunun için de icra memuruna borcun muacceliyetini tahkik vazifesi verilmekte ve bu hususta kanaat sahibi olduktan sonra, borçluya ve eğer ipotek üçüncü şahıs tarafından tesis edilmişse bu şahsa da ihbarname göndermesi derpiş olunmaktadır.

Madde 149. a —

İpoteğin paraya çevrilmesi talebi de mahcuz malın paraya çevrilmesi talebinin husule getirdiği neticeleri ezcümle gayrimenkulün ferağından men'i neticesini tevlieded. Bu suretle bugünkü tatbikatımızda aksaması melhuz olan ve İsviçre Hukukunda nizamname hükmü ile bertaraf edilmiş olan nokta halledilmiştir.

Filhakika bugün ipoteğin paraya çevrilmesi talebine rağmen takibin vâsıl olduğu safha ne olursa olsun ipoteği tesis etmiş olan şahıs gayrimenkulü ahara ferağ edebilmekte ve o zaman lehine ferağ yapılana yeni bir ödeme emri gönderilmesi icabettiğinden takibatın seyrine hâle gelmektedir. İşte 149 a maddesinin kabul ettiği esas bu neticenin artık husulüne imkân vermiyecektir.

Madde 149. b —

Diğer cihetten tapudan kayıt suretlerinin celbi için bugün takibin kesinleşmesi şartı arandığı halde yeni metin takibin başından beri bu hazırlıkların yapılmasını bu madde ile derpiş etmiş ve bu suretle mühim bir zaman tasarrufu sağlanmıştır.

Madde 150. —

İhbarnameye karşı borçlu veya ipoteği tesis etmiş üçüncü şahıs dermeyan edeceği itiraz sebepleri 146 ve 147 nci maddelere mütenazır olarak tanzim olunmuştur. Yalnız tediye nazaran bir dereceye kadar daha seyrek ve istisnai sayılabilecek olan borcun imhali keyfiyeti tediye farklı hükümlere bağlanmış ve imhal iddiasının ancak imzası noterlikçe musaddak bir vesikaya istinad etmesi halinde nazara alınacağı belirtilmiştir. Tediye defilerinin süiistimalini önlemek istiyen alacaklıya da ipoteğin tesisi sırasında şu imkân verilmiştir. Alacaklı ve borçlu isterlerse ipoteğin tesisi sırasında borç ikrarını dercetmekle beraber tediyelerin ancak muayyen bir noter veya muayyen

bir bankaya vukuu lüzumunu şart edebilirler ve bu takdirde şart edilen noter veya bankaca tevsik edilmeyen tediyeler mercice nazara alınmaz. Böylelikle uydurma tediye defilerinin tetkiki için zaman israfı mühim miyasta önlenmiş olmaktadır. İtiraz sebeplerinin reddi veya muvakkaten kabulü, muvakkat kabul üzerine alacaklı tarafından itirazın kaldırılmasının istenmesi menkul rehinlerdeki esaslar dairesinde tanzim edilmiş ve bu maksatla menkûl rehinlerine ait maddelerin gerekli hükümlerine âtıfta bulunulmuştur.

Madde 150. a —

İpoteğin her hangi bir sebeple ve bilhassa bankalar hakkında konulan takyidat hilâfına tesis edilmesi dolayısıyla mâlûl bulunması halinde borçluya ipoteği iptal ettirmek imkânını vermek için sevk edilmiştir. Fakat borçluya bu hususta dâva açmak imkânı verilirken dâvanın kendiliğinden takibin seyri üzerine tesir icra etmesine mahal bırakılmamış böyle bir netice ancak gerekli teminat verilmek suretiyle tedbir kararının elde edilmesi haline hasredilmiştir. Ancak ipoteğin iptali dâvası, mahiyeti itibariyle ipotek alacaklısına borçlu tarafından ihbarnameye itiraz olunmamasından veya vâkı itirazının tetkik mercii tarafından kaldırılması dolayısıyla icra takibi içinde kesinleşecek bir alacağının ödenmesine mâni olması iktiza ettiğinden, alacak böyle bir vasıf aldıktan sonra, alacaklının, üzerinde ipotek bulunan aynı gayrimenkule ipoteğin sıra derecesine tekabül eden kıymeti üzerinden haciz vaz'etmesine imkân verilmiş ve böylelikle bu dâvanın borçlunun borcunu ödemesine bir vesile teşkil eylemesi önlenmiştir. Ancak bu haciz, ipoteğin iptaline karar verilip karar kesinleştikten sonra paraya çevrilebilecek ve o zaman alacaklı borçlunun diğer mallarına da haciz koydurmak imkânını haiz bulunacaktır.

Madde 150. b —

İhbarnameye itiraz edilmesi, veya itiraz edilmişse itirazın mercice ret veya kaldırılması kararının kesinleşmesi üzerine ipotekli gayrimenkulün satışı mümkün bulunmaktadır. Bu şartların tahakkuku halinde satış günü icra memuru tarafından tâyin ve ilân edilecek ve ilânın bir sureti 127 nci maddede sayılanlarla ipotekli gayrimenkul sahibi üçüncü şahsa tebliğ olunacaktır.

Madde 150. c —

Nihayet rehinin paraya çevrilmesi prosedürünün bu suretle hızlandırılması neticesinde maddi hukuk bakımından alacaklı ile borçlu arasında muvazenenin muhtel olması hali derpiş edilmiş, 72 nci maddenin burada da kabili tatbik olduğu tasrih edildiği gibi, bilmukabele rehin veren veya borçlunun itirazının kabulü halinde alacaklının rehinin tanınması hakkında umumi mahkemelerde dâva açmak hakkı mahfuz tutulmuştur.

Madde 150. d —

Paraya çevirme ve satışa dair Kanunun 149 ve 150 nci maddelerinde gösterilen ve doğrudan doğruya veya kıyatta uygulanmaları gereken hükümlere tasarıda yer verilmiş; bu arada kıyasla uygulanacak hükümler meyanına 92 nci maddenin üçüncü fıkrası da eklenmiştir.

Madde 152. —

Maddede yapılan değişiklik, rehin açığı vesikasının verilmesinden bir sene içinde alacaklının haciz yolu ile takip talebinde bulunması halinde kendisini yeni bir ödeme emrinin tebliğinden varestede bırakmak itibariyle takibatta sık sık duyulan bir ihtiyaca cevap vermektedir.

Madde 154. —

İflâs yolu ile yapılan takiplerde kanunda yapılan tadilât icra mevzuatına nazaran daha az şumullü olmuştur. Bununla beraber bu vâdide duyulan başlıca ihtiyaçlar göz önünde tutulmak suretiyle bunlara tekabül edecek hükümlerin sevkı cihetine de gidilmiştir.

Evvelâ salâhiyet bakımından eski rejimin sert hükümleri değiştirilmiştir. Malûm olduğu üzere kanunumuzun evvelki şeklinde iflâs, borçlunun muamelâtını temerküz ettirdiği mahalde açılmaktadır. Bunun neticesinde de iflâs yolu ile takip aynı icra dairesinde yürütülmek lâzımgelmekte alacaklı ile borçlunun bu hususta başka icra dairelerine dahi salâhiyet vermesi hususundaki anlaşmaları muteber sayılmamaktadır. Bu yüzden büyük ticaret merkezleri ile iş yapıp yurdun şurasına veya burasına dağılmış olan tüccarlar iflâs yol ile takipten bilfiil masun kalabilmektedirler. Halbuki iflâsın muayyen ve tek bir yerde açılması kaidesinin mucip sebeplerini teşkil eden

mülâhazalar (iflâstan her alacaklının haberdar olması, masaya muayyen bir yerde alacağını kaydettirebilmesi ve saire) takibin de behemehal aynı yerde yapılmasını icabettirecek mahiyette değildir. Onun için iflâs yolu ile takip ve iflâsa karar verecek mahkemenin salâhiyeti bakımından alacaklı ile borçlunun yapacakları salâhiyet anlaşmaları 154 ncü maddenin değişik metninde muteber sayılmaktadır. Ancak iflâs yine munhasıran borçlunun işlerini temerküz ettirdiği yerde açılacak ve tasfiye muameleleri yine aynı mahalde yürütülecektir. Bu suretle borçlu yalnız imzaladığı bonoda salâhiyetini kabul ettiği bir yerin icra dairesinde iflâs yolu ile takibe uğrattılacak yine kendi iradesi ile salâhiyetini tanıdığı yer mahkemesinde aleyhine iflâs dâvası ikame olunabilecek ve o mahkemede iflâsına hüküm verebilecektir. Fakat iflâsına bu suretle karar verebilecek olan borçlunun iflâs masası behemehal muamelâtını temerküz ettirdiği mahalde kurulacak, tasfiye muameleleri yine aynı mahalde icra kılınacaktır. Bu suretle birbirine zıt gayelerin telifi mümkün olabilmıştır.

Madde 155. —

Konkordato teklif edebilme keyfiyetinin ödeme emrine dercinde bir zaruret görülmemiş, esasen konkordato hükümleri tafsil ve mevcudun terki suretiyle konkordato hükümleri İcra ve İflâs Kanununa ithal edilmiş olduğundan borçlunun ödeme emrine konkordato teklif edebileceğinin ilâvesine dair kayıt çıkarılmak suretiyle madde değişikliğe tâbi tutulmuştur.

Madde 158. —

158 nci maddede yapılan değişiklik depo emrinin behemehal borçlunun şahsına tebliğ edilmesi lüzumundan tatbikatımızda bugüne kadar çıkmış olan zorlukları gidermeye mâtuftur.

Aleyhine bir iflâs dâvasının yürümekte olduğunu bilen borçlu depo emrinin kendisini dâvada temsil etmekte olan vekiline yapılabileceğini hesaba katmalı ve ona göre tertibatını almalıdır. Kendisini bir vekil ile temsil ettirmemiş olan borçlunun ikametgâhında Tebligat Kanunu hükümleri dâhilinde kendisine veyahut birlikte oturduğu kimselere de muteber surette tebligat yapılabileceğini göz önünde tutması lâzımdır.

Bundan başka yargılama usulünde birlik sağlanmış seri yargılama usulü yerine basit yargılama usulü ikame olunmuştur.

Madde 159. —

İsviçre metnine uygun surette itiraza uğramıyan ödeme emrine müsteniden alacaklının talebiyle muhafaza tedbirlerinin ittihazı mecburi hale getirilmiştir. Ayrıca muhafaza tedbirlerinin borçlu aleyhindeki icra takiplerine tesir etmeyeceği açıklanarak bu husustaki tereddütler izale olunmuştur.

Madde 160. —

İlk alacaklılar toplanmasına kadar olan masrafların peşin olarak verilmesini mahkeme isteyebilir tarzındaki mer'î hüküm bâzı aksaklıklara meydan verebileceği, bu arada iflâs kararını alan iflâs dairesinin masraf alınmaması yüzünden gereken daire ve makamlara iflâs kararını bildirememesi ve kararın ilân edilememesi gibi doğan mahzurlar göz önüne alınarak madde tadil edilmiş; masrafların peşin olarak verilmesinin isteneceği hüküm altına alınmıştır.

Madde 164. —

Maddeye yapılan ilâve, tatbikatta duyulan tereddütlere nihayet vermekte ve bu safhayı borçlu ve alacaklının menfaatine uygun bir tarzda tanzim imkânını sağlamaktadır.

Madde 166. —

5590 sayılı Kanununun 83 ncü maddesi göz önünde tutularak iflâs kararının aynı zamanda mahallî ticaret odalarına, sanayi odalarına ve borsalara da bildirilmesini temin için ilgili maddeye bu husus ilâve edilmiştir. Bu suretle değişik hükümler bir arada toplanmış ve uygulamada gözden kaçmalar önlenmiştir.

Kambiyo senetleri hakkındaki hususi takip usulleri

Yürürlükteki kanunun 167 - 176 ncı maddelerinde hükme bağlanan kambiyo senetlerine (çek, poliçe, emre muharrer senet) mahsus takip hakkındaki hükümler, haciz yolu ile takip hakkındaki hükümler, haciz yoluyla takip hakkındaki hükümlere nazaran esaslı hiçbir fark göstermemektedir. Mevcut farklar, ödeme ve itiraz müddetinin 5 gün olması takip talebine senedin eklenmesi mecburiyeti ve icra memurunun ödeme emrini hemen tanzim edip, tebliğ etmesi gibi sadece şeklidir. Kanuna bu hükümler konulurken, me haz İsviçre Kanunundan önemli bir nisbette ayrılmış, böylece âdi senetlere mahsus haciz yolu ile, kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu arasında esaslı hiçbir fark bırakılmamıştır. Kanunun bu hükümleri ile maksadın teminine imkân yoktur. Bu sebeple, İcra ve İflâs Kanunu hakkındaki şikâyetlerin, büyük bir kısmı kambiyo senetlerine bağlı alacakların çabuk ve emin bir şekilde takibedilemedikleri merkezindedir.

Yürürlükteki kanun hükümleri hemen tamamen değiştirilmek suretiyle, kambiyo senetleri hakkında yepyeni bir sistem kabul edilmiştir. Bu yapılırken İsviçre Kanunundan istifade edilmiş ise de, konulan hükümler millî bünyemize uygun yerli hükümlerdir. Bu hükümlerin konulmasında, Ticaret Kanunu ve Borçlar Kanunu ile İcra ve İflâs Kanununun diğer hükümleri arasında bir ahenk kurulmasına âzami derecede gayret sarf edilmiştir.

Madde 167. —

Bu maddede, kambiyo senetlerine mahsus hususi takip usullerinin genel şartları gösterilmiştir. Bu yola gidilebilmesi için, alacağın bir kambiyo senedine (çek, poliçe, emre muharrer senet) müstenit olması lâzımdır. Yürürlükteki kanunumuzun sistemine uygun ve İsviçre sisteminden farklı olarak, bu yol hem haciz hem de iflâs yolu olarak kabul edilmiştir. Yalnız, borçlunun bu yol ile de iflâsının istenebilmesi için, onun iflâsa tâbi şahıslardan (M. 43) bulunması lâzımdır. Borçlu iflâsa tâbi şahıslardan değilse, onun aleyhine ancak kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile takipte bulunulabilir.

Takip talebinin muhtevası 58 ncı maddede olduğu gibidir. Yalnız, alacaklı iflâsa tâbi borçlusu aleyhine haciz veya iflâs yollarından hangisini istediğini yazmakla mükelleftir. Alacaklı takip talebine kambiyo senedinin aslını eklemeye mecburdur. İcra memuru, senet aslını kaideten kasasında saklayacaktır. Ancak memur senet üzerine ibraz ve takibe konulduğu keyfiyetini bildiren bir meşruhat verdikten sonra, senet aslını alacaklıya verebilir. Bu takdirde, dosyaya kambiyo senedinin ve bu senet ve varsa alonj üzerinde yapılmış ciro ve sair muameleleri de ihtiva üzere noterlikçe tasdikli sureti konur. Yalnız, icra veznesine giren paranın alacaklıya ödenebilmesi için, alacaklının senet aslını borçluya verilmek üzere icra dairesine tevdi etmesi mecburidir.

Ticaret Kanununa göre, kambiyo senedi borçlusuna müracaat edilebilmesi için protesto veya ihbarname gönderilmesi gereken hallerde, alacaklı takip talebine senedin aslı ile birlikte protesto veya ihbar tebliğ varakasını da eklemeye mecburdur.

İcra memuru, kendisine verilen kambiyo senedi ve varsa protesto veya ihbar tebliğ varakasından, borçlu aleyhine bu fasla göre takip yapılabileceği kanaatine varırsa, alacaklının talebine göre haciz veya iflâs ödeme emri tanzim edip borçluya gönderecektir. İcra memuru, adı geçen senet ve vesikaların tetkikinden sonra, alacaklının kambiyo senetlerine müsteniden takip yoluna müracaat hakkı olmadığını tesbit ederse, ödeme emri göndermekten imtina edecektir. Bu takdirde, alacaklının tetkik mercine şikâyette bulunmak hakkı tabiatıyla mevcuttur.

Madde 168. —

A) Haciz yolu ile takip :

Bu ve mütaakip maddelerde, alacaklının takip talebinde haciz istemesi halinde yapılacak muameleler hükme bağlanmaktadır.

İcra memuru, kendisine ibraz edilen kambiyo senedinden (varsa protesto veya ihbar tebliğ varakasından), alacaklının kambiyo senedine müsteniden takipte bulunmak hakkının mevcud olduğunu ve vâdesinin geldiğini görürse, borçluya hemen bir ödeme emri gönderir. Bu ödeme emrine, kam-

biyo senedinin ve varsa eklerinin 167 nci maddeye göre çıkarılmış bir sureti eklenir. Ödeme emrinde bulunması gereken kayıtlar, madde metninde teferruatlı olarak sayılmıştır. Burada, getirilen yeniliklerin izahı ile yetinilecektir.

Ödeme emrine itiraz müddeti, eskisi gibi 5 gün olarak muhafaza edilmiştir. Bu kambiyo senetlerine müstenit takibin çabuk işlemesine küçük ölçüde de olsa hizmet edecektir. Esasen, tatbikatta artık bu beş günlük müddete alışılmıştır. Bu takibin çabuk işlemesi gerekçesiyle, ödeme emrine karşı yapılacak şikâyetlerin müddeti de beş gün olarak kabul edilmiştir. Buna mukabil, ödeme müddeti 5 günden 10 güne çıkarılmıştır. Bunun sebebi, borçlunun borcu olmadığına veya borcun itfa veya imhal edildiğine dair itirazın icra takibini durdurulmaması ve borçlunun mercie müracaatle itirazının kabul edildiğine dair bir karar istihsal etmesi mecburiyetinde olmasıdır. Bunun için, borçluya itirazdan sonra en az beş günlük bir müddet kalmaktadır. Borçlu, ilerdeki maddelere göre bu beş gün içinde mercie müracaatla hiç olmazsa takibin muvakkaten durdurulmasına dair bir karar getirip aleyhine yapılan icra takibini durdurabilecektir.

Borçlu ödeme emrine itiraz etmek istiyorsa itirazını sebepleriyle birlikte 5 gün içinde bir dilekçe ile bildirecektir. Bu halde borçlu itiraz dilekçesinde bildirdiği itiraz sebepleriyle bağlı olacaktır. Esasen bu son husus, haciz yolu ile takip bakımından da tasarıya alınmış bulunmaktadır (M. 63). Borçlunun itirazı, borcu olmadığına veya borcun itfa veya imhal edildiğine veya alacağın zamanlaşımına uğradığına dair ise, bu itiraz tetkik merciine yapılacak ve fakat icra takibini seyrini durdurmayacaktır. Alacaklı, tetkik merciinden itirazın kabulüne (hiç olmazsa muvakkaten) dair bir karar getiremedikçe, icra takibine devam edilecektir. İtiraz, kambiyo senedindeki imzanın inkârına veya kambiyo senedindeki esaslı unsurlardan birinin tahrif edildiğine dair ise, bu halde itiraz dilekçesi icra dairesine verilecek ve bu itiraz ile icra takibi duracaktır. Zira, bu halde borçlu borç münasebetinin hiç mevcudolmadığı veya bunu tâyin eden unsurlarda tahrifat yapıldığı iddiasındadır. Borçlunun haksız yere imzasını inkâr etmesini önlemek için tazminat nahiyetinde para cezası konmuş ve buradaki para cezasının asgari haddi 100 lira olarak kabul edilmiştir.

Madde 169. —

Bu maddede, borca karşı itirazın nasıl ve nereye yapılacağı ve bunun hükmünün ne olduğu bildirilmektedir. Borca karşı itirazdan maksat, borçlunun 168 nci maddenin 5 nci bendine göre, borcu olmadığına veya borcun itfa veya imhal edildiği veya borcun zamanlaşımına uğradığı itirazlarıdır. Bu halde itiraz dilekçesi tetkik merciine verilecek ve icra takibi itiraz ile duracaktır. Ancak, tetkik merciince itirazın kesin olarak reddedilmesine kadar satış yapılamayacaktır.

Madde 169. a —

Borçlunun yukarıki madde anlamında borca karşı itirazda bulunması halinde icra takibi durmayacak, borçlunun tetkik merciinden itirazının kabul edildiğine dair bir karar alması gerekecektir. Borçlunun bu kararı 10 günlük ödeme müddetinde getirtmesini temin için, merci hâkiminin iki tarafı en yakın bir günde duruşmaya çağırması mecburiyeti konulmuştur. Ancak, tetkik merciinin 10 günlük ödeme müddeti geçmeden itiraz hakkındaki kesin kararını vermesi mümkün olduğundan, merciin icra takibinin muvakkaten tatiline karar verebileceği nazara alınmıştır. Ancak, merci hâkimi, borçlunun itiraz dilekçesine ekli olarak sunduğu vesikalardan borcu itfa veya imhal edildiği veya kambiyo senedinin metninden borcun zamanlaşımına uğradığı kanatine varırsa, ancak o zaman duruşmadan evvel (yani henüz on günlük ödeme müddeti geçmede) icra takibinin muvakkaten durdurulmasına karar verebilecektir. Bu muvakkat durdurmanı hükmü itiraz hakkında verilecek karara kadardır. Borçlunun itirazı reddedilirse, bu kararın kesinleşmesi beklenmeden icra takibine devam edilecektir.

Merci hâkimi borçlunun itirazı hakkındaki kararını mutlaka duruşma neticesinde verecektir. Bu duruşmada borçlu, borçlu olmadığını veya borcun itfa veya imhal edildiğini ancak resmî veya imzası alacaklı tarafından ikrar edilmiş bir vesika ile ispat edebilecektir. İspat edemezse,

merci itirazı reddedecek, ederse itirazı kabul edecektir. Kabul kararı ile icra takibi duracak, daha doğrusu iptal edilmiş olacaktır.

Alacaklı, borçlunun ibraz ettiği vesika altındaki imzasını inkâr ederse, bu imza inkârı 68 a maddesine göre incelenecektir. İnceleme neticesinde münker imzanın alacaklıya aidolduğu anlaşılırsa, tetkik mercii borçlunun itirazının kabulüne karar vermekle beraber alacaklıyı inkâr edilen alacağın yüzde onbeşinden aşağı olmamak üzere inkâr tazminatına ve 100 liradan 5 000 liraya kadar para cezasına mahkûm eder. Burada, 68 nci maddedeki umumi hükümler olduğu gibi, imzasını inkâr eden alacaklının inkâr tazminatı ile mahkûm edileceği hükme bağlanmış ve para cezasının asgari haddi 100 liraya çıkarılmıştır. Bununla, ödenmiş ticari senetleri icra takibine koyarak ve borçlularının ibraz ettikleri makbuz veya vesikalar altındaki imzayı inkâr ederek kötüniyetle hareket edilmesine mâni olunmaya çalışılmakta ve icra takibinde alacaklı ile borçlu arasında eşitliğe tam mânasiyle riayet edilmektedir. Alacaklı, bundan sonra genel mahkemelerde dâva açar ve münker imzanın kendisine aidolmadığını ispat ederek alacağının mevcudiyetini hüküm altına aldırırsa, inkâr tazminat ve para cezası kalkacaktır.

Borca karşı itiraz üzerine icra takibi durmuyacağından, alacaklı çağırıldığı duruşmaya gelmiyerek, merci kararının verilmesini geciktirebilir ve icra takibine devam edebilir. Buna mâni olmak için, alacaklının çağırıldığı duruşmaya gelmemesi halinde merci hâkiminin alacağın itiraz edilen kısmı için icra takibinin muvakkaten durdurulmasına karar verilebileceği hükme bağlanmıştır. Bunun üzerine harekete geçmek mükellefiyeti artık alacaklıdadır. Alacaklı altı ay içinde meriye müracaat ederek, borçlunun ibraz ettiği makbuz altındaki imzanın kendisine ait olmadığını ispat edebilir ve bu halde takibin devamına karar verilir. Bundan başka alacaklıya ait olmayan bir imzayı ona aitmiş gibi gösteren borçlu da alacaklı gibi yüz liradan 5 000 liraya kadar para cezasına mahkûm edilecektir. Bu hüküm, borçluların uydurma makbuzlarla icra takibini sürüncemeğe bırakmalarına mâni olacaktır.

Borçlunun zaman aşımı itirazı kambyo senedindeki tarihe göre incelenecektir. Merci bu tarihe göre zaman aşımı itirazını vârit görürse, alacaklı zaman aşımının kesildiği veya tatil edildiğini ancak resmi veya imzası inkâr edilmiş bir vesika ile isbat edebilecektir; ispat edemezse, merci itirazını kabulüne; aksi halde itirazın reddine karar verecektir.

Borçlunun itirazının kabulü ile icra takibi durur. Alacaklı artık ilâmsız icraya devam edilmesini istiyemez. Takip dosyası iptal edilir. Yalnız, merci kararları maddî anlamda kesin hüküm teşkil etmediklerinden, alacaklı genel mahkemelerde genel hükümlere göre bir alacak dâvası açabilir. Lehine hüküm alınması halinde, alacaklı duran takibe devam edilmesini istiyemeyip, yeniden ilâmlı takte bulunmak zorundadır.

Tetkik mercii itirazın reddine karar verirse bu kararın temyizi, paranın alacaklıya verilmesi de dâhi hiçbir icra muamelesini durdurmaz. Ancak, borçlu 33 nci maddenin 4 ve 5 nci fıkralarına göre alacağın tamamı için teminat gösterirse, icra durur. Burada teminat göstermek 33 nci maddede olduğu gibi bir temyiz şartı olmayıp, sadece icra takibinin durdurulmasının bir şartıdır.

Madde 170. —

Borçlu kambyo senedindeki imzanın kendisine ait olmadığı iddiasında (imzaya itiraz) ise, bunu beş gün içinde itiraz müddeti içinde itiraz dilekçesiyle birlikte bildirmek mecburiyetindedir. Borçlu, itirazında imzaya itirazı olduğunu ayrıca ve açıkça bildirmişse, artık imzaya dair bir itirazda bulunamaz. Böylece, itirazın kaldırılması için tetkik merciiine gitmeden evvel, nelerin tetkik merciiinde tahkik konusu yapılacağı tesbit edilmektedir. Bu durum tetkik merciiinin en kısa zamanda kararını vermesi büyük ölçüde yardım edecektir. Bundan başka, alacaklı borçlunun hangi hususlara itiraz ettiğini öğrenerek genel mahkemede 67 nci maddeye göre dâva açmak veya tetkik merciiine gitmek hususundaki kararını kolayca verebilecektir.

İmzaya itiraz üzerine icra takibi kendiliğinden duracaktır. Zira, burada borç doğuran senet inkâr edilmektedir; bu halde, alacaklı harekete geçerek alacaklı olduğunu ispat etmelidir. Alacaklı alacağının isbatı ederse, bu halde borçluyu önemli müeyyideler beklemektedir.

Alacaklı, imzaya itiraz üzerine 67 nci maddeye göre itirazın iptali dâvası açmak veya tetkik merciinden itirazın muvakkaten kaldırılmasını istemek hususunda bir seçim hakkına sahiptir. Yalnız, merciye müracaat ödeme emrine itiraz tarihinden itibaren altı aylık bir müddetle kayıtlıdır.

İtirazın muvakkaten kaldırılması talebi 62 ve 68 a maddelerine göre incelenip karara bağlanacaktır. İnceleme neticesinde imzanın borçluya aidiyetine karar verirse, borçlu inkâr edilen senet tutarının yüzde 15 inden aşağı olmamak üzere inkâr tazminatına ve 100 liradan 5 000 liraya kadar para cezasına mahkûm edilecektir. Burada genel hükümlerden farklı olarak inkâr tazminatı kabul edilmiş ve para cezasının asgari haddi 100 liraya çıkarılmıştır. Bunun sebebi kambiyo senetlerindeki imzalara itimat edilmesi hususunu daha kuvvetle sağlamaktadır. Kötü niyetli bir borçlu, bu cezaları göz önüne alarak imza inkârına teşebbüsten vazgeçebilecektir. Borçlu, itirazın muvakkaten kaldırılması üzerine müddeti içinde borçtan kurtulma dâvası açar ve bu dâvayı kazanırsa, mahkûm olduğu inkâr tazminatı ve para cezası kalkacaktır. Bu suretle, tetkik merciinin basit bir inceleme neticesi karar vermesi sebebiyle husule gelebilecek yanılmalardan borçlunun müteessir olmaması sağlanmak istenmiştir.

İtirazı muvakkaten kaldırılan borçlunun yedi gün içinde 69 ncu maddeye göre borçtan kurtulma dâvası açabilmesi ve bu dâvanın dinlenebilmesi için, borçlunun senet bedeli kadar bir teminat göstermesi (36 nci maddedeki icranın geri bırakılması kararlarında olduğu gibi) şart kılınmıştır. Bunun sebebi bilhassa kambiyo senetlerinde imzanın inkârı suretiyle ödememin geciktirilmesinin önüne geçilmek istenmesidir. Borçlu tetkik merci önünde haksız çıkmış imza kendisine ait sayılmıştır. Ona teminatsız borçtan kurtulma dâvası hakkı tanınır, senet bedelinin ödenmesini hiç olmazsa birkaç ay daha geciktirebilecektir. Neticede haksız çıkınca ödeyeceği tazminat onu bu dâvayı haksız olarak açmaktan alıkoyamayacaktır. Zira, borçlu istifade edeceği mehil için tazminat nisbetiyle bir faiz ödemeye hazır olabilir. Borcu karşılayacak teminat şartı konulunca, borçlu hakikaten kendisini haklı görüyorsa borçtan kurtulma dâvası açacak ve borçtan kurtulma dâvası takibi uzatmak isteyenlerin kötü niyetle gidebilecekleri bir yol olmaktan çıkacaktır.

Borçtan kurtulma dâvası açabilmek için teminat göstermek mecburiyetinde olan borçluya bir kolaylık sağlamak; aynı zamanda alacaklının da menfaatlerine tevafuk etmek üzere, borca yeter menkul veya gayirmenkul mallarını icra dairesine haczettiren borçlunun da dâvasının dinleneceği kabul edilmiştir.

madde 170. a —

Bu madde ile, borçlunun kambiyo senedinin esaslı unsurlarından birinin tahrif edildiği hususundaki itirazı imzaya itiraz hakkındaki hükümlere tâbi kılınmıştır. Yani, bu halde de itiraz ile takip duracak ve alacaklı tetkik merciinden itirazın muvakkaten kaldırılmasını isteyebilecektir. Kambiyo senedinin esaslı unsurları tamamen Ticaret Kanununun her kambiyo senedi çeşidi hakkında koyduğu genel hükümlere göre tesbit edilecektir. Borçlu, tahrif itirazında bulunurken, tahrif edilmemiş olarak kabul ettiği alacak miktarını kabul etmiş sayılacağından, alacaklı bu miktar için icra takibinin devamını isteyebilecektir. Meselâ, borçlu senette gösterilen 1 000 liranın 10 000 olarak tahrif edildiği iddiasında ise, alacaklı kabul edilen 1 000 lira için takibe devam edilmesini isteyebilecektir. Buradaki durum kısmi itirazdakine benzerdir.

Madde 170. b —

Borçlu, alacaklının kambiyo hukukuna müsteniden takip hakkı bulunmadığı (ezcümle takibe konulan senedin kambiyo senedi olmadığı veya alacaklının protesto çekmediği için kendisine karşı müracaat hakkını kaybettiği gibi) iddiasında ise, bu halde gidilecek yol şikâyet yoludur. Zira, bunu icra memurunun re'sen nazara alması ve borçluya ödeme emri göndermesi gerekirdi (Madde 168 fıkra I). Bu şikâyet müddeti, itiraz müddetine paralel olarak beş gün kabul edilmiş, bu suretle aynı takip yolunda itiraz ve şikâyet müddetleri arasındaki fark bulunmaması sağlanmıştır.

Ödeme emrine müddeti içinde itiraz veya şikâyet edilmesi sebebiyle takip dosyası kendisine intikal eden tetkik mercii, alacaklının kambiyo hukukuna göre takip hakkının bulunmadığını re'sen nazara alabilecektir. Fakat, bu sadece ödeme emrine karşı şikâyet veya itiraz edilmiş olması hallerine munhasır olup, takibin daha ileri bir safhasında mümkün değildir. Meselâ, borçlu ödeme emrine karşı hiç itiraz veya şikâyette bulunmamış ve fakat haciz safhasında meskeniyet iddiasında bulunduğundan dolayı takip dosyası tetkik mercii, alacaklının kambiyo hukukuna göre takip hakkının bulunmadığını tesbit etse dahi yapılan takibi iptal edemeyecek, sadece meskeniyet hakkındaki şikâyeti inceleyip karara bağlamakla yetinecektir.

Madde 170. c —

63 ilâ 72 nci maddelere âtîf yapan bu madde, yürürlükteki kanunun 172 nci maddesinin 2 nci fıkrasından alınmıştır. Eu hükümler, arada aykırılık olmadıkça, kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile takip hakkında da uygulanacaktır.

B) *İflâs yolu ile takip :*

Kambiyo senetlerine mahsus iflâs yolu ile takipte yenibaştan tanzim edilmiştir. Bu iflâs yolu, 158 nci maddeden farklı olarak, tamamen şekli bir iflâs yolu haline getirilmiş, bu suretle iflâs prosedürü kambiyo senetlerinin mahiyetine uygun bir şekilde çabuklaştırılmıştır.

Madde 171. —

Ödeme emrinin tanzimi ve muhtevasını hükme bağlayan bu madde, haciz yolundaki 168 nci maddenin mütenazırıdır. Bu sebeple, her iki yol hakkında müşterek olan hususlarda, 168 nci maddede gerekçesine atıf yapılmakla yetinilmektedir.

Burada, ödeme müddeti, şikâyet ve itiraz müddeti gibi beş gündür. İtiraz üzerine iflâs takibi duracağından ve alacaklının ticaret mahkemesinden itirazın kaldırılması ile birlikte borçlunun iflâsına karar verilmesini istemesi gerekeceğinden burada ödeme ve itiraz müddetlerinin farklı olarak tesbit edilmesine lüzum yoktur.

Bu yoldaki şikâyet müddeti de beş güne indirilmiş olup, şikâyet bir dilekçe ile icra dairesine yapılacaktır. Herde görüleceği üzere, şikâyeti inceleyecek makam iflâs dâvasına bakacak olan ticaret mahkemesidir. Bu suretle, itiraz ve şikâyetin ayrı mercilerde incelenmesinin sebeb olduğu zaman kaybı önlenmiş olacağı gibi, bütün işler iflâs mahkemesinde birleştirilmiş olacak ve bu da işlerde basitlik ve sürat sağlayacaktır.

Madde 172. —

Borçlu, itiraz veya şikâyet yoluna gitmek istediği takdirde bunu iki nüsha dilekçe ile icra dairesine yapacaktır. Borçlu bu dilekçesinde bütün itiraz ve şikâyet sebeplerini bildirmek mecburiyetindedir ve ticaret mahkemesinde bildirdiği bu sebeplerle bağlıdır. Bu suretle, alacaklı, iflâs dâvasını açarken mukabil delillerini de birlikte bildirmek suretiyle, dâvanın çabuk bir şekilde neticelendirilmesini sağlayabilecektir. Bundan başka, borçlu bütün itiraz ve şikâyet sebeplerini bildireceği için, alacaklı bu sebepleri vârit görürse belki de iflâs dâvası açmıyacak ve takipten vazgeçecek, böylece ticaret mahkemesi de lüzumsuz yere meşgul edilmemiş olacaktır.

Alacaklının, borçlunun itiraz ve şikâyetinden ve bunların sebeplerinden zamanında haberdar olup, bundan sonraki tutumunu tesbit ederek zamanında harekete geçebilmesi için, itiraz veya şikâyet dilekçesinin bir nüshasının alacaklıya tebliğ edilmesi uygun görülmüştür.

Biraz sonra görüleceği üzere, alacaklının açacağı iflâs dâvasının şekli ve tâbi bulunduğu hükümler, itiraz ve şikâyet sebeplerine göre başkadır. Bu bakımdan da borçlunun itiraz ve şikâyet sebeplerinin tamamını dilekçesinde bildirmesi lüzumludur.

Madde 173. —

Bu madde ve mütaakip maddeler, iflâs dâvasının şeklini ve tâbi bulunduğu hükümleri tesbit etmektedirler. Gerçekten, iflâs dâvasının şekli ve tâbi olduğu hükümler, borçlunun ödeme emrine karşı olan davranışlarına göre muhtelif olabilir. Bunun için, üç muhtelif ihtimalde iflâs dâvasının tâbi bulunduğu hükümleri ayırmak suretiyle, iflâs dâvasının daha çabuk görülüp neticelendirilebileceği düşünülmektedir.

Borçlu ödeme emrine karşı şikâyet ve itirazda bulunmamışsa, iflâs dâvasının tâbi bulunduğu hükmümler 173 ncü maddede tanzim edilmektedir. Burada mahkeme evveleminde borcun ödeme müddeti içinde ödenmediğini ve itiraz ve şikâyet edilmediğini tesbit edecektir. Bunu tesbit ederse yedi gün içinde borcun ifa ve o miktar meblâğın mahkeme veznesine depo edilmesini 158 nci maddeye göre emreder. Bu emir yerine getirilmezse o zaman borçlunun iflâsına karar verir.

Ödeme müddeti içinde borcu ödemiyan borçlu, iflâs dâvası görülürken borcu ödediğine dair resmî bir belge ibraz ederse, iflâs dâvası gene düşecektir. Böylece, borçluya verilen ödeme müddeti uzatılmış olmaktadır. Bu husus esasen bugünkü sistem ve tatbikatımıza da uygundur.

Kusuru olmaksızın bir mâni sebebiyle itirazda bulunamıyan borçlu, 65 nci maddeye göre bir gecikmiş itirazda bulunabilmelidir. İflâs dâvasının süratle neticelendirilmesi için, burada gecikmiş itirazı incelemek yetkisi ticaret mahkemesine verilmiştir. Ticaret mahkemesi mazereti vârit görürse, alacaklıya 174 ncü maddeye göre dâva açmak için bir mehil vermeyecek, bilâkis itirazın mahiyetine göre iflâs dâvasını 174 ncü maddeye göre inceleyip hükme bağlayacaktır.

Madde 174. —

Bu madde borçlu tarafından yapılan itiraz ve şikâyetlerin kaldırılarak iflâsına karar verilmesinin Ticaret Mahkemesinden isteneceğini ve mahkemece bu yoldaki iddiaların 158 nci madde hükmü dairesinde incelenerek karara bağlanacağını ve Temyiz hususunda 164 ncü maddenin uygulanacağını belirtmek maksadıyla kaleme alınmıştır.

Madde 175. —

Ticaret Mahkemesi borçlunun itiraz ve şikâyetini umumi hükümler dairesinde tetkik ettikten sonra iflâsa karar verince artık borçlunun istirdat dâvası açamayacağı tabiidir. Ancak takibe itiraz etmemesi yüzünden iflâsına karar verilmiş olan borçlu 72 nci maddeye başvurabilecektir.

Madde 176. —

Bu madde, kambiyo senetlerine müsteniden yapılan takiplerde de âdi iflâs yoluyla sair hükümlerin uygulanacağını göstermektedir.

C) Müsterek hükümler -

Bu hükümler, kambiyo senetlerine mahsus haciz ve iflâs yollarında müsterek olan hükümlerdir ve bir çoğu yürürlükteki kanunumuzdan alınmıştır.

Madde 176. a —

Bu madde yürürlükteki 169 ve 170 nci maddelerin aynıdır.

Madde 176. b —

Bu maddenin 1 nci fıkrası yürürlükteki 173 ncü maddenin 1 nci fıkrasının aynıdır. Yalnız ifade ve madde numaraları yeni tasarıya göre değiştirilmiştir.

Maddenin 2 nci fıkrası yenidir. Yürürlükteki 173 ncü maddenin 2 nci fıkrası yerine daha basit bir hal tarzı bulunmuştur. Bir kambiyo senedi ile takibedilen borçlular adedi birden fazla olup bunlardan bir kısmı iflâsa tâbi, diğerleri değilse ve alacaklı da iflâsa tâbi olanları iflâs yoluyla takibetmek isterse, alacaklı haciz ve iflâs olmak üzere iki ayrı takip talebinde bulunacaktır. Alacaklı, bu halde kambiyo senedinin aslını ilk takip talebine ekliyecek ve bu takibi alan icra memuru alacaklıya senedin bir suretini tasdik ederek verecek ve bu suretle senedin aslının kendisinde olduğunu veya senet aslının kendisine ibraz edildiğini yazacaktır. Alacaklı bu senet suretini ikinci takip talebine ekliyecek ve böylece her iki takip birbirinden müstakil olarak devam edecektir.

Madde 186. —

İflâs açılmadan önce yapılan takipler neticesinde paraya çevrilmiş bulunan mahcuz malların bedelinin haciz koyduran alacaklılara ödenmesi artanı varsa iflâs masasına intikalî kabul edilmek suretiyle ilk takip açanların hakları korunmuş ve maddenin 2 nci fıkrası bu suretle değiştirilerek birinci ve ikinci fıkra hükümleri arasındaki çelişik anlamlar giderilmiş, bu suretle İsviçre İcra ve İflâs Kanunu ile mutabakat sağlanmıştır.

Madde 93. —

İflâs, ticaret mahkemesi kararı ile açıldığına ve mer'i madde gereğince borçluya karşı yapılmakta olan takiplerin iflâsın açılması ile düşeceği kabul edilmesine göre, iflâs kararının bozulması halinde evvelki takip alacaklılarının zarara mâruz kaldıkları ve fuzuli külfet ve masraflarla karşı karşıya bırakılmış oldukları düşünülmüş, alacaklıların vikayesi için iflâsın açılmasının takipleri durduracağı ve bu kararın kesinleşmesi ile takiplerin düşeceği kabul edilmiş ve madde buna göre değiştirilmiştir.

Madde 244. —

İflâs yolu ile tasfiyede de gayrimenkul ihale bedelinin zamanında verilmemesi halinde 133 ncü madde hükmünün tatbiki zaruridir. 244 ncü maddenin İsviçre İcra ve İflâs Kanununun 259 ncü maddesinden tercüme edildiği sırada 133 ncü maddeye yapılması gereken atfın unutulduğu anlaşılmaktadır. Bu itibarla maddeye 133 ncü madde eklendiği gibi, tasarıda ihalenin feshini tanzim eden 134 ncü maddeye 134 a maddesi ilâve edilmiş olmakla bu maddenin de 224 ncü maddeye eklenmesi gerekli görülmüştür.

DOKUZUNCU BAP

İhtiyati haciz

İhtiyati haciz mevzuunda yapılan tadilât şu noktalarda toplanmıştır :

Evvelâ, ihtiyati haciz kararının yer itibariyle salâhiyetli mahkemece alınması kaidesinin müeyyideye bağlanması, mahkemenin bu kararını kaza çevresindeki icra dairesine göndereceği 260 ncü maddede tasrih edilmiş ve 265 nci maddenin tadil edilen 2 ve 3 ncü fıkralarında da borçluya ihtiyati haciz kararını veren mahkemenin salâhiyetine itiraz hakkı tanınmıştır.

Saniyen ihtiyati haciz kararının verildikten sonra muallâk bir vaziyette kalması önlenmiştir. Bunun için alacaklıya ihtiyati haciz kararını istihsal ettikten sonra 10 gün içinde infazını istemek mükellefiyeti tahmil edildiği gibi (M. 261 ek fıkra) icra dairesine ihtiyati haczin tatbikini mütaakıp 3 gün zarfında tatbik sırasında bulunmayan alacaklı ve borçluya icabında 3 ncü şahsa haciz zabıt varakasının tebliği fiilî bir hale getirmek için bu husustaki tebliğ masraflarının haciz talebedildiği sırada diğer masraflarla birlikte müracaat sahibinden alınacağı tasrih kılınmıştır. (Madde 262 muaddel 2 nci fıkra). Nihayet ihtiyati haczin tatbiki sırasında hazır bulunan alacaklıya ayrıca zabıt varakasının tebliğine hacet kalmaksızın ihtiyati haczin tatbikinden itibaren 7 gün içinde takip yapmak veya dâva açmak mükellefiyeti yükletilmiştir. (Madde 264 muaddel 1 nci fıkra).

Bundan başka ihtiyaten haciz edilmiş malların borçluya bırakılabilmesi için gösterilecek teminat hakkında bugünkü metindeki müteselsil bir kefilin taahhüdü yerine iktisadi icaplara daha uygun olmak üzere icra memurunun uygun göreceği esham ve tahvilât veya muteber bir banka kefaleti kabul edilmiştir. (Madde 263)

İhtiyati haczin kaldırılması mevzuunda bugün yegâne salâhiyetli merci olarak mahkeme kabul edildiği halde, tasarı, icra takibine tevessül edilmesi halinde bu salâhiyeti icra tetkik merciine vermiştir. (Madde 266).

Nihayet 268 nci maddedeki icrai hacizlere iştirak durumunun ihtiyati haczin tatbik edilmiş olması şartına bağlı bulunduğunu - bu bapta tatbikattan duyulan tereddütlere nihayet vermek üzere - ifade sadedinde mezkûr madde metninde 261 nci maddeye âtıfta bulunmuştur.

ONUNCU BAP

Kiralar hakkında hususi hükümler ve kiralanan gayrimenkullerin tahliyesi

Bu mevzuda kanunumuzda yapılan tadilât esas itibariyle para borçları için girişilen takiplere vâkı itiraz ve itirazın kaldırılması hakkındaki tadillere bâzi bakımlardan muvazi olarak yürütülmüştür.

Evvelâ borçlu kendisine izafe edilen kira akdindeki imzayı reddediyorsa bunu itirazında açıkça belirtmesi istenilmiş, aksi takdirde mevzuubahis takipte imzanın kendisinden sâdir sayılacağı esası burada da kabul edilmiştir. (Madde 269) Saniyen borçlunun borç miktarının kamu düzeni düşüncesiyle konulmuş hükümlere uymadığı yolundaki itirazı ancak bu bapdaki iddiasının resmî mercilerin kararıyla tevsik olunması halinde nazara alınacağı, aksi takdirde itirazın kaldırılmasına karar verileceği esası vaz'olunmuştur. (Madde 269 c) Bundan başka kira akdini reddeden borçlunun itiraz sebebiyle bağlı olduğu ve kira akdi bu bap hükümlerince isbat olunduğu takdirde borçlunun bilâhara tediye ve takas defilerinde bulunamayacağı hükmü sevk edilmiştir. (Madde 269 b)

Buna mukabil kira akdindeki imzanın borçlu tarafından reddi halinde itirazın muvakkaten kaldırılması zımında imza tahkikine gidilebilmesi hususunda para borçları hakkındaki sistemden tahliye mevzuunda ayrılmış ve bu takdirde alacaklının mahkemeye müracaatı esas kabul olunmuştur. Fakat bu takdirde mahkeme imzanın subutuna karar verdiği takdirde imza inkârından dolayı borçlu hakkında derpiş edilmiş olan para cezası burada da ipka edilmiştir. (Madde 269 b son fıkra) Diğer cihetten de alacaklının mahkemeye gitmeye mecbur kalması halinde ihtarlı ödeme emrinin Borçlar Kanununun 260 ve 288 nci madde hükümleri mucibince keşidesi gereken ihtar yerine geçeceği de ayrıca kabul olunmuş ve bu suretle alacaklı ikinci bir ihtarname keşide etmek külfetinden vâreste kılınmıştır.

Bundan başka mercice tahliye kararı verildiği takdirde buna müsteniden tahliyenin icra edilebilmesi için ayrıca bir icra emrine ihtiyaç olmadığı yolunda bugünkü tatbikatımızda içtihatları birleştirme kararıyla yerleşmiş hal tarzı ipka olunmuş, yalnız tahliyeye borçlunun gıyabında karar verilmiş olması halinde kararın tebliği şartına ihtiyaç görülmüştür. (Madde 269 c) Mercice verilecek tahliye kararının temyizi sebebiyle 36 ncı madde hükmüne tevfiikan icranın tihiri istenebileceği yolunda bugün tatbikatımızda yer alan kaide de kanunlaştırılmıştır. (Aynı madde)

Nihayet tahliyesine karar verilen gayrimenkulde üçüncü şahsın bulunması durumunu nizamlayan 276 ncı madde nazari mülâhazaların ve tatbikatta duyulan ihtiyaçların gösterdiği istikamette değiştirilmiştir. Üçüncü şahsın durumunun nazara alınabilmesi için evvelce olduğu gibi aleyhine tahliye kararı verilmiş borçlu ile alacaklı arasında bililtizam eski bir tarihle tanzim edilebilecek mukaveleden önce o yeri işgal etmemesi şartı aranmamış, makûl olarak işgalinin takip talebine nazaran mukaddem olması şartıyla yetinilmiştir. Bu cihetten tatbikatta sık sık görülen suiistimalle mücadele için de takip talebinden haberdar olmuş bulunmaları behemehal beklenen muayyen şahısların da üçüncü şahıs sayılmayacağı ve binaenaleyh onlar hakkında tahliye kararının infaz olunacağı prensibi vaz'olunmuştur. Bu suretle de tahliye kararının infazının birtakım tertiplerle felce uğratılmasının müessir bir şekilde önüne geçilmiştir.

IPTAL DÂVASI

Cemiyetimizde ötedenberi şikâyeti mucibolan hal borçlunun alacaklılar aleyhine girdiği muamelelerin birçok hallerde müeyyidesiz kalmasıdır. İcra ve İflâs Kanununun 11 nci babını teşkil eden iptal dâvasının, bu mevzuda duyulan ihtiyaçları karşılamakta kifayetsiz kaldığı hususunda adeta iş muhiflerinde ittifak vardır denilebilir. Bilhassa bir ticarethanenin bütün mevcudunu bir bütün halinde ve alacaklıların takibinden kaçırılmak üzere yapılan hileli devirler kanunumuzda şimdiye kadar müessir hükümlerle önlenmiş değildir. İşte hileli devirlerle mücadele etmek ve alel'itlak borçlunun alacaklılarının zararına yapabileceği muameleleri alacaklılara karşı tesirsiz hale getirmek ve bu muamelelerin onların hukukuna her hangi bir surette hâlel iras etmesine meydan bırakmamak için iptâl dâvasının yeni esaslara müsteniden tanzimi kaçınılmaz bir zaruret halinde kendisini göstermiştir. Bu mevzuda getirilmiş başlıca yenilikler şunlar olmuştur :

a) İptal dâvasının ikamesi için âciz vesikası şartı kaldırılmıştır. Fakat bilmukabele alacak-

lı ve üçüncü şahsa alacaklının alacağını ödemek suretiyle iptal dâvasına her zaman nihayet verilebileceği esas vazolunmuştur. Bu hükmün tatbikinde masarifi muhakeme bakımından meydana çıkabilecek hususiyetleri değerlendirmek için mahkemeye geniş takdir salâhiyeti verilmiştir.

b) İptal dâvası neticesinde cebri icraya konu teşkil etmesi istenilen mallar üzerinde alacaklıya doğrudan doğruya ihtiyatî hâciz vaz'edebilmek yetkisi tanınmış ve bu hususta teminat iradesi dahi mecburi olmaktan çıkarılarak bu cihet mahkemenin takdirine bırakılmıştır (M. 281). Vaktinde verilecek bir haczi ihtiyatî kararının birtakım hallerde üçüncü şahsın haksız mukavemetini kırmağa yardım edeceğini tahmin etmek caizdir.

c) İptal dâvasına hedef olan malların üçüncü şahsın mameleki içinde erimiş ve teşhisi gayrimümkün hale gelmiş olması, durumunun bu dâvayı felce uğratmaması için dâvanın kâim değer üzerinden yürütülebileceği tasrih olunmuştur (M.277). Ancak, bu durumun arz edebileceği hususiyetler ayrıca gözönünde tutularak gerek iptal dâvası zımında istihsal edilen haczi ihtiyatı ve gerek iptal dâvasının neticeleri bakımından bu faraziyeye teferrü eden hususi hükümler sevk olunmuştur. (M. 283. İkinci fıkra ve M. 281 son fıkra)

d) İptal dâvası halleri birçok yönden genişletilmiş ve kolaylaştırılmıştır:

a) 1. Aralarındaki muamelelerin ivazsız tasarruf sayıldığı yakın akrabalar kategorisine ne sebeben veya sıhnen ikinci derece akrabalar ile evlât edinenle evlâtlık da ithal edilmiştir. (M. 278)

b) 1. Bugünkü metnimizde aciz sebebiyle butlan haline vuzuh verilerek 279 ncu maddedeki muameleleri yapan üçüncü şahsa borçlunun durumunu bilmediğini ispat mükellefiyeti yükletilmiştir.

c) 1. İzzar kasdının ispatındaki güçlük nazara alınarak 280 nci maddeye büsbütün yeni bir veché verilmiştir.

Evvelâ tediye kabiliyetini kısmen dahi kaybetmiş olan borçlunun mamelekinin eksilmesine müncer olan bilcümle muameleleri borçlunun bu durumuna ve muamelenin bu mahiyetine vukufu olması lâzımgelen üçüncü şahıslar hakkında iptale tâbi kılınmıştır. Ancak, objektif şartların vücudunu kâfi gören bu hal için iptal dâvası maddedeki ölçüler dâhilinde iki senelik bir müddetle takyit edilmiş, borçlu ve üçüncü şahsın müştereken izzar kastiyle hareket ettiklerinin ispatı halinde ise iki senelik takyide mahal görülmemiştir. (M. 280 nin a bendi)

Saniyen borçlunun muayyen derecedeki akrabaları için borçlunun durumuna bilgi karinesi kabul edilmiştir. Bu karinenin de ancak borçlunun durumunu bilmediğini ispat etmiş akrabalar için çürütülebilmemesine cevaz verilmiştir. (M. 280 a son fıkra)

Salisen, bu sahada pek mühim sayılması gereken bir yenilik, bir iş yerindeki malların tamamının veya büyük bir kısmının veya iş yeri ile birlikte olmak üzere yalnız bir kısmının devredilmesi ve devir alınması halinde bu durum borçlu bakımından alacaklıları izzar kasdine, üçüncü şahıs bakımından da bu kasıt vukufa karine sayılmış ve bu karinenin ancak devir keyfiyetinin üç ay önce ilân edilmiş olması halinde çürütülebileceği kabul edilmiştir. Bu yeni hükümle klâsik bir mahiyet aldığını kaydettiğimiz hileli devirlerle mücadele mevzuunda pek mühim bir adım atıldığını kabul etmek yerinde olur. (Mad. 280 b)

e) İptal dâvasının neticeleri pratik hal suretlerine bağlanmış ve iptal dâvası alacaklı lehine hükme bağlandığı takdirde alacaklının doğrudan doğruya dâvaya mevzu teşkil eden mal üzerinde cebri icra yolu ile istifayı hak edeceği kabul edilmiştir. Hattâ, dâva mevzuu gayrimenkul ise dâvalı namına mukayyet olan bu gayrimenkul hakkında kayıt tashihine gidilmeden alacaklının lehine verilmiş hükme müsteniden cebri icranın mümkün olacağı tasrih olunmuştur. (Mad. 283)

Diğer cihetten dâvayı kazanan alacaklı lehine dâva mevzuu mal üzerinde bir nevi imtiyaz hakkı tanınmış ve dâvayı kaybetmiş üçüncü şahsın iptal edilmiş tasarruf zımında borçluya verdiği şey hakkında haiz olabileceği hakkın bu mal üzerinde istifasına imkân verilmeyerek iptal dâvası

neticesinde mamelekinde hâsıl olan eksikliği telâfi için yalnız borçluya karşı mutalebe hakkı olacağı belirtilmiştir. (Mad. 283)

Nihayet 284 nci maddedeki 3 senelik müddet de borçlu aleyhine olmak üzere 5 seneye çıkarılmıştır.

ON İKİNCİ BAP

I - Alelâde konkordato

İflâsı önleyen konkordatoda bugün borçların yüzde 30 unu ödemek şartı kifayetsiz görülmüş ve tatbikatta yapılan müşaheseler asgari nisbetin yüzde 30 olarak tutulmasının alacaklılar aleyhine tecelli ettiği ve ahvalin büyük ekseriyetinde borçlunun hakiki varlığını gizliyerek ödeme iktidarını hakiki seviyesinin altında gösterdiği merkezindedir. Borçluların bu tutumu ile mücadele etmek için asgari nisbetin yüzde 50 ye iblâğı uygun görülmüştür. Diğer cihetten konkordato aktedilmediği takdirde, borçlu mühletten istifade ederek takiplerden mâsun kalmış olmakta ve bu arada mallarını kaçırmak fırsatını elde etmektedir. Bu kötü temayülle mücadele için de borçlunun konkordato projesinde beyan ettiği malları 162 nci madde mucibince defteri yapılan mallar hükmünde tutulması kabul edilmiş ve bu suretle borçlunun bu malları âhara devretmişse mukabilinde elde ettiği bedeli bilâhara göstermesi mecburiyeti konulmuştur.

Keza aynı mükellefiyet konkordatunun feshi halinde de altı ay müddetle teşmil edilmiştir. Bu baptaki mükellefiyetlere riayet etmeyen borçlular 162 nci maddenin ihlâline terettübeden cezalarla cezalandırılacaktır.

Bundan başka konkordatunun tasdikini reddeden mahkemenin borçluya ait kabili haciz bütün mallarının ihtiyaten haczine karar vereceği kabul edilmiş ve bu takdirde konkordatunun ret kararı üzerine 7 gün zarfında açılacak iflâs dâvasının ihtiyati haczi tamamlayan merasim yerine geçeceği kaidesi konulmuştur.

II - Mevcudun terki suretiyle konkordato

Mevcudun terki suretiyle konkordato hakkındaki hükümler, İsviçre İcra ve İflâs Kanununda 1949 yılında kabul edilen hükümlerden istifade edilmek suretiyle hazırlanmıştır. Buradaki hükümler esas itibariyle, İsviçre kanunundakinin bir tercümesi olmakla beraber, İsviçre'deki hükümlerin kanunumuzun diğer hükümleri ile hem ahenk hale gelmesi ve millî ihtiyaçlarımıza uydurulması maksadiyle bâzı değişiklikler yapılmıştır. -

Bu konkordato talebi, konkordato mühleti verilmesi, konkordatunun alacaklılar tarafından kabulü ve konkordatunun mahkemece tasdiki alelâde konkordatoda (m. 286 ve mütaakıp) olduğu gibidir. Yalnız, burada borçlu konkordato talebinde muayyen bir miktar teklif etmemekte, bilâkis mevcudunu alacaklılarına terk etmeyi ve mevcudun alacaklılar tarafından tasfiye edilmesini teklif etmektedir.

Borçlunun mevcudun terki suretiyle konkordato teklifi kabul ve tasdik edilirse, borçlunun mameleki üzerindeki tasarruf hakkı sona erecektir; bundan sonra bu tasarruf hakkı alacaklılar tarafından kullanılacaktır. Alacaklılar aralarından veya dışardan seçecekleri tasfiye memurları vasıtasıyla borçlunun mevcudunu tasfiye edecekler ve tasfiye neticesinde elde edilen paradan alacaklılarına düşen hisseyi alacaklardır. Burada yüzde elli şartı yoktur. Borçlu bütün mevcudunu alacaklılarına terk etmektedir. Bu konkordato, iflâsın ağır işliyen prosedürünü ve yüksek masraflarını bertaraf ettiğinden alacaklılar lehine olduğu gibi, borçluyu iflâs etmekten ve dolayısıyla müflis olmaktan kurtardığı için borçlunun da lehindedir.

Tasarıda alelâde konkordato hakkındaki asgari miktar yüzde elliye çıkarıldığına göre, mevcudun borçlarının yüzde ellisine yetişmeyen iyiniyetli borçluların, iflâs etmelerini önleyebilmeleri için başvurabilecekleri yol, mevcudun terki suretiyle konkordato olacaktır. Yalnız, burada tetkik mercii ve ticaret mahkemesinin, borçlunun hakikaten himayeye lâyık olup olmadığını esaslı bir şekilde inceletmek, mevcudun terki suretiyle konkordatunun her borçlu için iflâsı önleyici bir vasıta haline gelmemesine dikkat etmeleri lâzımdır.

Mevcudun terki suretiyle konkordato, borçlunun tasfiyesi uzun zaman istiyen ve zor tasfiye edilebilecek mallarının bulunması halinde, bilhassa tercihe şayan bir yol olacaktır. Zira, bu halde borçlu iflâs etse, iflâstaki tasfiye, şekli ve çabuk bir tasfiye olduğundan, borçlunun mallarının düşük fiyatla satılması gerekecek, bundan da hem alacaklılar ve hem de borçlu zarar görecektir. Halbuki, mevcudun terki suretiyle konkordatoda tasfiye tamamen alacaklılara ve onların seçecekleri ehil tasfiye memurlarına bırakılmış olduğundan, alacaklılar borçlunun mevcudunu en müsait bir şekilde paraya çevirip, alacaklarını mümkün olduğu kadar yüksek bir nisbette almak için gayret sarf edeceklerdir.

Bu faydaalardan dolayı, mevcudun terki suretiyle konkordato hakkında özel hükümler konulması uygun görülmüştür. Bu hükümler daha ziyade tasfiye ile ilgili hükümler olup, iflâstaki hükümlere benzemektedirler. Konkordato talebinden konkordatonun tasdikine kadar ki, safhada, esas itibariyle alelâde konkordato hakkındaki hükümler tatbik edilecektir. Bu hükümler ise, mevcudun terki suretiyle konkordato hakkında konulan yeni hükümlerle kabili telif oldukları nisbette tatbik edileceklerdir (m. 309 a).

Madde 309 a —

Alelâde konkordato hakkındaki 286 - 309 ncu madde hükümlerinin, buradaki konkordatonun hususi mahiyeti ile kabili telif oldukları nisbette, mevcudun terki suretiyle konkordatoya da tatbik edileceğini hükme bağlayan bu madde hakkında, yukarda genel olarak izahat verilmiştir.

Madde 309 b —

Bu maddede, mevcudun terki suretiyle konkordatonun kanuni muhtevası gösterilmektedir. Konkordatoda bu muhtevanın hilâfına kayıtlar konamaz, konursa hükümsüzdür.

Madde 309 c —

Bu maddede de konkordatonun akdi muhtevası gösterilmiştir. Konkordatonun bu maddede sayılan hususlar hakkında hüküm ihtiva etmesi lâzımdır. Bu hükümlerin neler olacağını borçlu konkordato projesinde teklif edecek ve alacaklılar da bu teklifi aynen veya değiştirerek kabul etmiş olacaklardır.

Madde 309 d —

Bu madde, konkordatonun şumulünü alelâde konkordatodan (m. 303) farklı bir şekilde hükme bağlamaktadır. Burada bilhassa, komiserin muvafakati ile konkordato mühleti için de yapılan borçlar masa borcu kabul edilmekte ve bunlar borçlunun sonradan iflâs halinde de masa borcu olarak masadan istenebilmektedir.

Madde 309 e —

Bu maddede, tasfiye memurlarının hukuki durumu, iflâs idaresine (m. 226) benzer bir şekilde hükme bağlanmaktadır.

Madde 309 f —

Tasfiye memurları, iflâs idare memurları gibi (m. 223), iflâs dairesinin murakabesine tâbi tutulmuştur.

Madde 309 g —

Tasfiye memurları, iflâs idare memurlarında olduğu gibi (m. 227), mesuliyet bakımından icra iflâs memurlarının tâbi olduğu mesuliyet dâvasına tâbidirler. Gene iflâs idaresinde olduğu gibi, tasfiye memurlarının mesuliyetine Devletin iştirâki (m. 6) kabul edilmemiştir.

Madde 309 h —

Tasfiye memurları; komiserin yaptığı ilândan (m. 292) başka bir ilân yapmaksızın; borçlunun defterine ve bildirilen alacaklara dayanarak alacakların tahkik ve tesbitini yapacak ve bundan sonra iflâstaki hükümlere göre bir sıra cetveli düzenleyeceklerdir. Sıra cetvelinin tâbi olduğu hükümler tamamen iflâstaki hükümlerdir.

Madde 309 i —

Paraya çevirmenin tarzı zamanı esas itibariyle tasfiye memurları tarafından tesbit edilecektir. Yalnız, bu yapılırken iflâs dairesinin de muvafakati alınmalıdır. Satışın şekli ve tar-

zı burada daha serbest bir şekilde tesbit edilebilecek, bu yapılırken iflâstaki hükümlerden istifade edilmekle beraber, oradaki hükümlere sıkı sıkıya bağlı kalınmayacaktır.

Madde 309 k —

Borçlunun gayrimenkullarını rehnettiği alacaklıları, konkordato tasfiyesinden ayrı olarak, rehnin paraya çevrilmesi yolu ile takipte bulunabilirler. Bu yapılmamışsa, rehnedilmiş gayrimenkullar da tasfiye memurları tarafından paraya çevrilir. Ancak bunların pazarlıkla satılabilmeleri maddede bâzı şartlara tâbi tutulmuştur.

Madde 309 l —

Menkul rehni alacaklıları rehnedilmiş menkulü tasfiye memurlarına teslim etmeye mecbur değildirler. Bu alacaklılar, rehnedilmiş menkul malları münasip gördükleri bir zamanda rehnin paraya çevrilmesi yolu ile satılmasını istersek veya rehin mukavelesine göre yetkili oldukları takdirde menkul rehinlerini pazarlıkla veya borsa fiyatına göre satmak hakkını haizdirler. Ancak, tasfiye memurları fayda gördükleri takdirde kendileri tarafından satılmak üzere alacaklılardan rehnedilen malların tevdiini (rehinli alacaklıların hakkı mahfuz olmak üzere) isteyebilirler. Vermezlerse, tasfiye memurları umumi mahkemelerde teslim dâvası açabilirler.

Madde 309 m —

Bu maddede 245 nci maddeye âtif yapmakla yetinilmiştir.

Madde 309 n —

Bu maddede 200 ve 201 nci maddelere âtif yapılmıştır.

Madde 309. o —

Tasfiye neticesinde, iflâsta olduğu gibi iki şekilde dağıtımda bulunulabilir. Mevcudun tamamının paraya çevrilmesinin uzun zamana bağlı olduğu hallerde zaman zaman muvakkat dağıtımlarda bulunulabilir. Mevcudun tamamı paraya çevrilince de kesin dağıtımda bulunulur. Her dağıtımdan evvel iflâsta olduğu gibi bir pay cetveli düzenlenecek ve dağıtım için bunun kesinleşmesi beklenecektir.

Madde 309. p —

Bu maddede, rehinle karşılanamıyan alacakların, rehinle karşılanamıyan kısmının pay cetveline nasıl dâhil edileceğini teferruatlı bir şekilde tanzim etmektedir. Tabiidir ki, rehin açığı zmnında paylaşmaya iştirak edebilmek için, borçlunun alacaktan dolayı şahsan de mesul olması (ipotek, ipotekli borç senedi) lâzımgelir.

Madde 309. r —

Buradaki kesinhesapı iflâstaki (M. 247) son hesaba tekabül etmektedir.

Madde 309. s —

Bu maddede alacaklılar tarafından alınmıyan paralar hakkında yapılacak muameleler gösterilmekte ve bu paraların 10 sene içinde alınmaması halinde Devlete intikal etmeyip, 255 nci maddeye göre alacağını tamamen alamamış olan diğer alacaklılara dağıtılacağı hükme bağlanmıştır.

Madde 309. t —

Uzun süren tasfiyelerde, alacaklıların tasfiyenin seyrinden haberdar olabilmeleri ve icabında yapılan muamelelere karşı itiraz haklarını (M. 309 f) kullanabilmeleri için, tasfiye memurlarının her sene bir rapor vermeleri mecburiyeti lüzumlu görülmüştür.

Madde 309. u —

Alacaklılar konkordatoya muvafakat ederken, borçlunun kabili iptal tasarrufları için iptal dâvası açmak hakkını mahfuz tutabilirler. Mahfuz tutmamışlarsa, artık iptal dâvası açmak hakkı yoktur. Ancak, bu halde konkordatonun 308 nci maddeye göre feshini istemek ekseriya mümkündür olacaktır. İptal dâvası açmak hakkı tasfiye memuruna aittir. Yalnız, 245 ve 255 nci maddenin 3 nci fıkrasında yazılı hallerde alacaklılar da iptal dâvası açabileceklerdir.

Madde 311. —

311 nci maddeye hileli tertiplerle mal kaçırma hallerini daha geniş bir surette ihata edecek bir şümül verilmiştir.

Cezai hükümlerde yapılan tadiller

İcra ve İflâs Kanunumuzun cezai hükümlerinin maksada daha elverişli bir hale getirilmesi için bâzi zaruri tadilât yapılmıştır. Daha önce 285 ve 311 nci maddelerde yapılan tadilâta işaret olunmuştur.

Tadile uğrıyan diğer maddeler ve bunlarda yapılan değişikliklerin mucip sebepleri aşağıda izah edilmiştir. Evvelâ 331 nci madde tatbikini güçleştiren şartlardan ayıklanmıştır. Bu maksatla yukarıda beyan edilen suiistimallerle gereği veçhile mücadele edebilmek maksadı ile bu maddede târif edilen muamelelerin suç konusu sayılması için mevzuubahis muamelelerin borçlunun haciz yolu ile takibe uğramasından sonra husule gelmesi şartı bertaraf edilmiş, ancak borçluyu gayrimuayyen bir zaman içinde ceza tehdidi altında bırakmak da doğru görülmediğinden müşteki alacaklının takip veya borçlunun konkordato mühleti talebinden yalnız iki yıl önceki muamelelerin (şartları mevcudolduğu halde) suç sayılması uygun addolunmuş ve daha eski bir tarihte yapılan muameleler suçun tarifi dışında bırakılmıştır.

Buna mukabil aciz vesikasının mevcudiyeti ceza takibine takaddüm etmesi gereken bir şart olmaktan çıkarılmıştır. Yalnız borçlunun tecziye edilebilmesi için alacaklının hakkını alamadığının ispatı istenmiştir. Alacaklı bu ispat yükünü borçlusu hakkında aciz vesikası almış olmakla yerine getirebileceği gibi alacağını istifa edemediğini ispat suretiyle de tahakkuk ettirebilir. Bu suretle hem alacaklı için ispat kolaylığı sağlanmış, hem de borçlunun tediye kabiliyetini muhafaza ettiği hallerde mahkûmiyetine mahal verilmemiştir.

332 nci madde, 331 nci maddede yapılan tadilâtlarla hemahenk hale getirilmiştir.

Kanunumuza ithal olunan mevcudun terki suretiyle konkordato hükümleriyle 334 ncü madde hemahenk hale getirilmiş ve 44 ncü maddeye mütenazır olarak 337 a maddesi yeniden tanzim olunmuştur.

Haksız yere imza inkârları ile mücadele etmek için 338 a maddesi tanzim edilmiş, bu husustaki karar ve ilâmların ticaret sicili ile birlikte ticaret ve sanayi odası kayıtlarına intikal ettirilmesi yoluna gidilmiş ve bu kayıtların bültenlerle yayınlanması suretiyle müessiriyeti düşünülmüş, ayrıca 5 sene içinde üç defa mahkûm olanlar hakkında hapis ve ticaretten men cezaları tâyin olunmuştur. Bundan başka 340 ve 343 ncü maddelerde yazılı cezaların asgari hadleri yükseltmek suretiyle müeyyidenin müessiriyeti sağlanmıştır.

Nafaka vermeye mahkûm olup da ilâmda yazılı ödeme şartlarına riayet etmiyen borçlular hakkında tertibolunan cezanın asgari haddi, maksadı temin etmekten uzak bulunduğu cihetle cezanın asgari haddi umumi ceza sistemine muvazi olarak yükseltilmiş ve 344 ncü madde bu şekilde değiştirilmiştir.

Kanunun 347 nci maddesinin tatbikindeki mahzuru bertaraf etmek ve ceza hukuku prensipleriyle uygun hale getirmek için onun yalnız tetkik merciinde rüiyet edilen fiillere hasredilmesi uygun görülmüştür. Bu suretle, savcılıkça takip edilip ceza mahkemelerince neticeye bağlanan fiiller bakımından şikâyet mevzuunda Ceza Kanunu hükümlerinin tatbiki gerekecektir.

Nihayet 353 ncü madde değiştirilerek tetkik merciinin cezaya ait kararının tebliğinin maznunun zâtına yapılması şartı kaldırılmış; bu suretle tebligattan tevellüdeden mahzurlar bertaraf edildiği gibi ceza ilâmlerinin tebliğinde vahdet sağlanmıştır.

Temyiz ve son maddeler

Madde 363, 365, ve 366. —

Tetkik merciinin kararlarına karşı temyiz yolunun mümkün mertebe icra takibini sekteye uğratmıyacak surette tanzimi düşüncesi bu mevzuda yapılan tadilâtin mecburiyetini teşkil etmiştir.

Evvelâ, temyiz edilebilecek kararların yerine göre taallûk ettiği takip mevzuunun veya mal veya hakkın değerinin 1 000 lirayı geçmesi şartı konmuştur. (M. 363).

Diğer bir değişiklik kabili temyiz olmıyan kararlar hakkında 365 nci maddede yer alan hüküm bu maddede yapılan bir tadil ile feragat halinde itiraz veya şikâyetin reddi hallerine de teşmil edilmiştir.

366 nci maddenin tadilinde bahse konu Yargıtay İcra ve İflâs Dairesinin hukuk ve ceza kararları olduğu tasrih edilmiş ve tatbikattaki boşlukları doldurmak için cezaya ait kararlar hakkında Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 322 nci maddesinin uygulanacağı belirtilmiştir.

Ayrıca Yargıtay İcra ve İflâs Dairesinin ceza hükümlerine mütaallik kararları aleyhine Cumhuriyet Başsavcılığınca itiraz edilebileceği ve bu itirazın Ceza Genel Kurulunda İcra ve İflâs Dairesinin de iştiraki suretiyle tetkik edileceği gösterilmiştir.

Yeni hükümlerin hangi safhada ve ne suretle uygulanacağı geçici hükümlerde gösterilmiş ayrıca Resmî Kararlar Dairesinin bir sene içerisinde çıkarılması lüzumu da geçici 7 nci maddede açıklanmıştır.

155 nci madde yürürlük tarihini, 156 nci madde. Kanunu Bakanlar Kurulunun yürüteceğini göstermektedir.

Adalet Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Adalet Komisyonu
Esas No. : 1/280
Karar No. : 129

27 . 9 . 1963

Yüksek Başkanlığa

Yüksek Başkanlığımızdan Komisyonumuza havale buyurulan, (2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununun bâzı maddelerinde değişiklik yapılmasına ve bu kanuna bâzı madde ve fıkralar eklenmesine dair Kanun) tasarısı ve gerekçesi tetkik ve müzakere edildi :

I - TASARI HAKKINDA GENEL DÜŞÜNCELER :

Tasarı, ilk önce Komisyonumuz Genel Kurulunda tüm olarak görüşülmüş, Komisyona davet edilen Ankara ve İstanbul Hukuk Fakültesi temsilcilerinin tasarı hakkındaki açıklamaları dinlenmiştir. Bu toplantıda, tasarı hakkında yazılan ve söylenenleri dikkate alarak tasarıyı etraflıca bir incelemeye tabi tutmak maksadiyle bir su komisyonu teşkil olunmuştur.

Çalışmalarına hemen başlıyan su komisyonu, Ankara Hukuk Fakültesi ve Adalet Bakanlığı temsilcilerinin de iştirakiyle yaptığı uzun ve titiz bir çalışma neticesinde tasarı hakkında etraflı bir rapor hazırlamıştır. Su Komisyonundaki çalışmalar sırasında, Ankara Hukuk Fakültesi Banka ve Ticaret Hukuku araştırma Enstitüsünün 13 . 12 . 1962 ilâ 17 . 1 . 1963 tarihleri arasında Ankara Hukuk Fakültesinde düzenlediği, İcra ve İflâs Kanunu değişiklik tasarısı hakkındaki seminerde yapılan bildiri ve müzakerelerden, Ankara ve İstanbul Hukuk Fakültesi temsilcilerinin Komisyonumuz Genel Kurulundaki metnini sonradan yazılı olarak verdikleri sözlü izahlarından, aynı temsilcilerin daha önce yayınladıkları kitap, broşür ve makalelerden, bâzı Ankara ve İstanbul icra hâkim ve memurlarının Adalet Bakanlığına tasarı hakkında göndermiş oldukları yazılı mütalâalardan geniş ölçüde istifade edilmiş ve tasarı hükümleri bu malzemenin ışığı altında yeniden gözden geçirilmiştir.

Su Komisyonunun hazırladığı rapor, Komisyon (Genel Kurulunda görüşülmüş ve bâzı ufak değişikliklerle (ki, bu değişikliklere Su Komisyonu da katılmıştır) aynen kabul edilmiştir. Bu itibarla, Su Komisyonu raporunun ayrıca takdimine lüzum görülmemiş bu rapor, üzerinde Komisyon Genel Kurulunca yapılan değişikliklerle birlikte, Adalet Komisyonu mazbatasını teşkil eylemiştir.

Komisyonumuz, tasarımı genel olarak ihtiyacımızı karşılayacak ve bilhassa gerekçesinde belirtilen gayeyi gerçekleştirecek vasıfta görüp tasvibetmekle beraber, tasarı hakkındaki tenkid ve temennileri de nazarı itibara alarak, bâzı kısımlarda esaslı değişiklikler yapmıştır. Bunlardan bilhassa 89 ncu maddede ve rehlin paraya çevrilmesi yolu ile takip hakkındaki hükümlerde yapılan değişiklikler zikre değer. Bâzı yeni hükümlerin, tatbikatta karışıklık ve güçlükler sebebiyet vereceği ve kanun değişikliğinden beklenen gayeyi de tesirsiz bırakacağı endişesi ile, tasarıdan çıkarılması uygun bulunmuştur; ezcümle mevcudun terki suretiyle konkordato hakkındaki hükümler (madde 309 a - 309 u -) gibi. Birçok yerlerde hükümlere ve ifadeye sarahat vermek maksadiyle değişiklik ve ilâveler yapılmıştır. Bütün bunlar yapılırken, İcra ve İflâs Kanununun iş hayatının ihtiyaçlarına gereği gibi cevap verecek hale gelmesi, kanun hükümlerinin bilhassa borçlarını ödemek istemiyen veya ödenmeyi geciktirmek isteyen kötü niyetli borçluların faydalanabilecekleri boşluklar ihtiva etmemesi, alacaklıların emîn ve çabuk bir şekilde alacaklarına kavuşmalarının sağlanması, böylece alacaklı, borçlu ve üçüncü şahısların meşru menfaatleri arasında mâkul bir denge kurulması esasları göz önünde bulundurulmuştur.

Belirtilen bu gayenin gerçekleştirilmesi için, tasarı ile değiştirilmeyen bâzı maddelerin değiştirilmesi de zaruri bulunmuştur; ezcümle 5, 73, 178, 228, 235 ve 267 nci maddelerde olduğu gibi.

Bundan başka, değiştirilen maddelerde kullanılan terim ve deyimlerle değiştirilmeyerek kalan maddelerdeki eski terim ve deyimler arasındaki tezadı bertaraf etmek ve kanun maddeleri arasında dil bakımından birlik sağlamak için 147 nci madde tanzim olunmuştur.

Gerçekten değiştirilen maddelerde kullanılan dilin mümkün olduğu kadar öz Türkçe olmasına ve özellikle Anayasadaki terim ve deyimlerin kullanılmasına dikkat edilmiştir. Buna mukabil, İcra ve İflâs Kanununun tasarı ile değiştirilmeyen maddelerinde, değişen maddelerde karşılıkları kullanıldığı halde eski terim ve deyimler kalmıştır. Kanunun maddeleri arasında dil bakımından birlik sağlamak amacıyla, bu madde hazırlanmış ve sırf bir maddedeki bir kelimenin Türkçeleştirilmesi için o maddenin değiştirilmesi yoluna gidilmemiştir. Zira, bu halde bütün kanunu değiştirmek gerekecekti ki, bu ise kanun yapmak tekniğine uygun düşmezdi. Buradaki kabul edilen usule, kanun yapma tatbikatımızdan misaller de bulmak mümkündür; Borçlar Kanununun 544 nci maddesi ile 1424 sayılı İcra ve İflâs Kanununun 343 nci maddelerinde olduğu gibi.

Yapılan değişiklik büyük ve esaslı olmakla beraber, kanunun yapısı ana hatları itibariyle muhafaza edildiğinden, tasarıda olduğu gibi, alışılmış madde numaralarında bir değişiklik yapılmaması, yeni hükümler konulması gereken hallerde maddelere yeni bir madde numarası verilecek yerde, kendinden önceki madde numarasının sonuna (a), (b), (c).. harflerinin konulması yolu uygun bulunmuştur; ezcümle (150 a), (150 b), (150 c), (150 d) gibi. Bunlar, bâzı tatbikatçıların anladığı gibi, kendinden önce gelen maddeye eklenmiş fıkralar olmayıp, bilâkis müstakil maddelerdir. Yulkardaki misalde, tasarıda bir 150 nci madde vardır ancak 150 nci madde ile 151 nci madde arasında dört madde eklenmesi zaruri görüldüğünden ve 151 nci madde numarasının da değiştirilmesi imkânsız olduğundan, bu iki madde arasında eklenen maddelere (150 a), (150 b), (150 c) ve (150 d) numaraları verilmiştir. Bunlar kendilerinden önceki 150 nci maddeden sonra ve 151 nci maddeden de önce gelmektedir. Kendi aralarındaki sıra ise (a), (b), (c), (d) harflerinin alfabeadaki sırasına göre tâyin olunmaktadır.

Maddelere ait gerekçeye geçmeden önce, burada kanun kadar önemli bir mesele olan icra teşkilâtına da temas olunması uygun bulunmuştur. Bildiği gibi, ne kadar mükemmel olursa olsun, bir kanun iyi uygulanmadığı takdirde, bundan zarar görenler kusuru kanunun kendisinde aramaya mütemayıldırler. Bu müşahede, kısmen de olsa bugünkü İcra ve İflâs Kanununun tatbikati için de vâridir. İcra ve İflâs Kanuna karşı yöneltilen tenkid ve şikâyetlerin hepsini, Kanun değişikliği ile bertaraf etmeye imkân yoktur. İcra ve iflâs teşkilâtının hem nitelik hem de nicelik bakımından yeterli olup olmadığının tartışma konusu bulunması sebebiyle, bugün İcra ve İflâs Kanununun iyi hükümlerinin tatbikatının dahi aksadığı söylenebilir. İcra ve İflâs Kanununun iyi hükümlerinin tatbikatının dahi aksadığı söylenebilir. İcra ve İflâs Kanununu uygulamakla bi-

rinci derecede görevli olan (tâbir caiz ise âdeta o Kanunu uygulayan ilk derece hâkimi durumunda olan) İcra ve İflâs memurlarının nicelik bakımından yeterli hale getirilmesi için icra ve iflâs memuru yetiştirmek maksadıyla meslekî kurslar ve Adliye meslek okullarının açılması ve mevcut icra ve iflâs memurlarının da bu kurs veya okullara devamının sağlanması; ayrıca, cebri icra teşkilâtını nicelik bakımından yeterli hale getirmek için, icra ve iflâs dairelerindeki memur ve müstahdem sayısının iş hacmine göre artırılması ve işi muayyen bir seviyenin üstünde olan yerlerde bağımsız icra hâkimliği (tetkik mercii hâkimliği) kurulması gibi müessir bâzi tedbirlerin alınması suretiyle, kanun değişikliği ile ulaşılmaması düşünülen gayenin tahakkuk edebileceği, aksi takdirde amaca ulaşılamayacağı ve teklif olunan değişikliğin kabulünden sonra da İcra ve İflâs Kanununun tatbikatına yöneltilen şikâyetlerin devam edeceği yolunda Komisyonumuzca görüş birliğine varılmıştır.

II - TASARININ DEĞİŞİKLİĞE UĞRAMIYAN BÂZİ MADDELERİ HAKKINDA AÇIKLAMA

Tasarının Komisyonumuz tarafından üzerinde hiçbir değişiklik yapılmıyan maddelerinden bâzılarının müzakeresi sırasında, maddenin şu veya bu şekilde anlaşılması gerektiğine dair Komisyon-da fikir birliğine varılmıştır. Tasarı gerekçesinde bulunmıyan bu hususların, burada kısaca açıklanması faydalı bulunmuştur.

Hakkında açıklama yapılmasına ihtiyaç duyulan maddeler şunlardır:

Madde 18. — Duruşma yapılacak işlerde, merci hâkimi duruşmayı en kısa zamanda yapacak şekilde duruşma günü tâyin edecektir. Hâkim, ilk duruşma gününü tâyin ederken, 15 gün ile mukayyet değildir. Hâkim, zarurete göre 15 günden daha önce bir güne duruşmayı koyabileceği gibi, daha sonraya da koyabilir. Burada, hâkimin gözönünde bulunduracağı prensip, duruşmanın en kısa zamanda yapıp işin en kısa zamanda karara bağlanmasıdır. Son fıkranın son cümledeki 15 gün, duruşmanın uzatılması zarureti olan hallerdeki âzami talik müddetidir.

Madde 51. — Bu maddeye, gündüz vakti başlamış olan hacze, gece vakti dahi devam edileceğine dair bir hüküm eklenmesi, tatbikatçılar tarafından istenmekte ise de, maddenin bu şekilde anlaşılması gerektiğinden ve esasen Yargıtayın yerleşmiş içtihadı da bu merkezde olduğundan, ayrı bir hüküm eklenmesine lüzum görülmemiştir.

Madde 54. — Tutuklu bulunan bir kimseye ödeme emri tebliğ edilip edilmediği hakkında Komisyon-da tereddüt hâsıl olmuş ve neticede maddenin şu şekilde anlaşılması gerektiği hakkında fikir birliğine varılmıştır: İcra memuru, takip sırasında borçlunun tutuklu veya hükümlü olduğunu resmen bilmekte ise, borçluya ödeme emri tebliğ etmeyecek, ona kendisine bir mümessil tâyin etmesi için mehil verecektir. Borçlu, kendisine verilen mühlet içinde temsilci tâyin edip de icra dairesine bildirirse ödeme emri bu temsileye, etmezse borçlunun kendisine tebliğ edilerek, takibe devam olunacaktır. Tutuklu veya hükümlü olduğu bilinmeyen borçluya, ödeme emri tebliğ edilmişse, bu tebliğ hükümsüz sayılacak, bunun üzerine icra memuru borçluya mümessil tâyini için bir mehil verecektir. Borçlu mümessil tâyin ederse bu mümessile, tâyin etmezse borçlunun kendisine yeniden ödeme emri tebliğ edilecektir.

Bundan başka, bâzi tatbikatçılar, maddeye eklenen 2 nci fıkrayı mal kaçırılması ihtimali olan hallerde ödeme emri tebliğ edilmeden haciz yapılacağı şeklinde anlamışlardır. Bu anlayış tamamen yanlıştır. Bu fıkradan maksat, alacaklıya ödeme emrinin (takibin) kesinleşmesi sebebiyle 78 nci maddenin 1 nci fıkrası gereğince haciz istemek yetkisi geldikten sonra borçlunun tutuklu veya hükümlü olmasıdır. 51 nci maddeye göre kanunî talik hallerinde (ki 54 ncü maddedeki mühlet de bir kanunî talik halidir) borçluya karşı hiçbir icra takip muamelesi yapılamaz. Haciz de bir icra takip muamelesi olduğundan, hacze gidileceği zaman borçlu kendisine 54 ncü madde gereğince mümessil tayin etmek için mühlet verilmesi gereken kimselerden ise, borçluya mühlet verip bu mühlet gecikinceye kadar haciz yapılamaz. İşte, bu devrede bilhassa borçlunun yakınları tarafından mal ka-

çırılması ihtimali varsa o zaman borçluya 54 neü madde gereğince mühlet verilmiş olmasına rağmen borçlunun malları haczedilebilecektir. Yoksa, takip henüz ödeme emrinin tebliği safhasında ise, gayet tabiidir ki, borçluya mühlet verip tâyin ettiği temsileye (veya tâyin etmemişse kendisine) ödeme emri tebliğ edilip, tâkip kesinleşmedikçe, mal kaçıırılması ihtimali olsa dahi icrai haciz yapılmıyacaktır. 54 a ve 55 nei maddelerin 2 nei fıkralarına yapılan ilâveler de aynı mânada anlaşılmalıdır.

Madde 66. — Bu maddenin 1 nei fıkrasındaki «İtiraz müddetinde değilse, alacaklının talebi üzerine, icra memuru takip muamelelerine alacağın tamamı için devam eder» hükmü yeni değildir; sadece 78 nei maddenin 1 nei fıkrası hükmünün burada biraz daha sarıh bir şekilde tekrarından ibarettir. İtirazın müddetinde olup olmadığını tesbit edecek olan icra memurudur. İlgililer, icra memurunun takdirini doğru bulmuyorlarsa, tetkik merciiine şikâyette bulunarak bunun düzeltilmesini isteyebilirler.

Madde 69. — Bu maddenin 2 nei fıkrasına göre, borçtan kurtulma dâvasının dinlenebilmesi (mesmu olması) için, dâvacının ilk duruşma gününe kadar yüzde onbeş teminat yatırmış olması şarttır. Dâvacı, en geç bu ilk duruşma gününde yüzde onbeş teminat yatırmazsa, kendisine bunun için bir mühlet verilemeyecek ve dâvası mesmu olmadığından reddolunacaktır. Dâvacı veya vekili arzu ve ihtiyarı dışında bir sebepten dolayı ilk duruşmaya gelmemiş ve eski hale getirme şartları da mevcutsa, dâvacı, eski hale getirme yoluna giderek bu talebinin kabulü halinde derhal teminatı yatırarak, dâvaya devam edilmesini sağlayabilir. Bunun dışında ilk duruşma gününe kadar teminat yatırmamasının müeyyidesi kesindir; dâva reddolunacaktır.

Madde 94. — Bu maddenin 1 nei fıkrasına göre gayrimenkulün kaydına işlenecek olan hisse haczi, sadece borçlunun tasfiye sonunda kendisine düşecek olan hissesini bağlar, bu şerhin diğer hissedarların hisseleri ile hiçbir ilgisi yoktur; zira, diğer hissedarların borç ile bir ilgileri yoktur.

Madde 289. — Konkordato mühleti içinde yapılamıyacak veya duracak olan takipler, hiç şüphe yok ki, borçlunun mameleğini hedef tutan takiplerdir. Başka bir deyimle, konusu mal varlığı hakları olan takiplerdir. Borçlunun mamelekiyle ilgili olmıyan, yani borçlunun şahıs varlığı haklarına taallük eden takipler bu madde hükmüne tabi değildir. Ezeümle, çocuk teslimi hakkındaki bir ilâmın icrasının borçlunun mameleki (mal varlığı hakları) ile ilgisi olmadığından konkordato mühleti içinde ilâm icraya konulabileceği gibi, daha önce başlamış olan çocuk teslimi takibine de devam olunabilecektir.

III - DEĞİŞTİRİLEN MADDELERİN GEREKÇESİ :

Madde 5. — Tasarıda olmıyan bu maddeye bir fıkra eklenmesi komisyonumuzca uygun görülmüştür. Bilindiği gibi, İcra ve İflâs Kanunumuza göre, Devlet icra memur ve müstahdemlerinin verdikleri zararlardan dolayı ikinci derecede mesuldür. Yani, zarar gören, ilk önce zararı veren kusurlu memur veya müstahdem aleyhine dâva açacak, zararını bu kimseden isteyecek, ondan alınması mümkün olmazsa Devlet aleyhine dâva açacaktır. Zarar gören, kusurlu memur aleyhine aldığı ilâmı, Devlet aleyhine de kullanmaz. Zira Devlet ilk dâvada taraf değildir ve bu sebeple ilâm Devlete karşı kesin hüküm teşkil etmez. Mesuliyet dâvasının kusurlu memur ve Devlet aleyhine müştereken açılmasına, Usul Kanunumuz mâni değilse de şarta bağh hüküm verilemeyeceği nazariyesi tatbikata hâkim olduğundan, buna tatbikatta müsaade edilmemektedir. Bugün, memurun kusurlu hareketinden zarar gören kinse de iki defa dâva açmak mecburiyetinde kalmakta, böylece alacağını Devletten tahsil etmesi çok gecikmektedir. Bu durumu ıslah etmek için, ek fıkra hükmü konulmuştur.

Bu hükme göre, alacaklı kusurlu icra memur veya müstahdemi aleyhine açacağı mesuliyet dâvasında isterse Devleti de hasım gösterebilecektir. Göstermezse, bugün olduğu gibi, zararını kusurlu memurdan alamıyınca Devlet aleyhine yeni bir dâva açacaktır. Devleti de aynı zamanda hasım göstermiş ise, verilen karar Devlet hakkında da kesin hüküm teşkil edecektir. Yani, alacaklı

dâvayı kaybederse Devlet aleyhine yeni bir dâva açamayacak, kazanırsa bu hükmü Devlete karşı icraya koyduğu zaman Devlet bunun kendisine karşı kesin hüküm teşkil etmediği ve kendisi aleyhine yeni bir dâva açılması gerektiği itirazında bulunamayacaktır. Devletin mesuliyeti gene ikinci derecede bir mesuliyettir. Yani, mahkeme kararında, zararın kusurlu memur veya müstahdemden tahsiline, ondan tahsili mümkün olmazsa Devletten tahsiline, diye hüküm verilecek ve alacaklı alacağını Devletten istediği zaman; alacağın kusurlu memurdan tahsilinin mümkün olmadığını ispat edecektir. (Meselâ bir borç ödemede âciz vesikası ibraz etmek suretiyle).

Madde 8. — Bu maddede yapılan değişiklik, birinci fıkranın son cümlesinin ilk kelimesi olan «memurun» kelimesi yerine «İera memuru ve muavini veya kâtibinin» ibaresinin konulmasından ibarettir. Gerçekten, tasarıdaki «memurun» tâbiri dar tefsir edilebilir ve bizzat iera memurunun imzasını ihtiva etmeyen ve fakat iera memur muavini veya kâtibinin imzasını taşıyan bir zaptın (beyanın) muteber olmadığı iddia edilebilir. Halbuki, bu gibi beyanlar iera dairesinde ve dışarda (meselâ haciz ve satış gibi muameleler) yapılırken ekseriya iera memur muavini veya kâtibinin imzasını taşıyacaktır. Zira, iera memurunun her beyanı bizzat zaptetmesine imkân yoktur. Bu sebeple, hükmün yanlış anlaşılmasının önüne geçmek için, maddeye sarahat verilmiştir.

Madde 10. — a) Bu maddenin son cümlesindeki «Daha önce infaz vâkı olmuşsa» ibaresi, çıkarılmış, böylece 40 nci maddenin tamamının burada kıyasen uygulanması sağlanmıştır. Gerçekten, 40 nci madde hem daha önce infaz vâkı olmuşsa, hem de olmamışsa ne yapılacağını tanzim etmektedir.

Madde 16. — Bu maddede yapılmak istenilen değişiklikten vaz'geçilmiştir. Eski hale getirme müessesesinin şikâyet müddeti hakkında tatbik edilmemesinin, iera muamelelerini geciktireceği ve tatbikatta karışıklara sebebiyet vereceği yolunda ileri sürülmüş olan tenkidleri hakk bulan komisyonumuz, asıl gayelerinden birinin iera muamelesinde çabukluk sağlanması olan bu kanun değişikliğine, icrayı geciktirecek şekilde kötüye kullanılması kısmen dahi mümkün olabilecek olan bir müesseseyi (eski hale getirme) dâhil etmemeyi daha uygun bulmuştur.

Madde 24. — Bu maddenin 2 nci fıkrasındaki değişiklik, 36 nci maddenin tasarıdaki şekli ile hemahenk idi. Komisyonumuz, 36 nci maddede değişiklik yapılmasından vaz'geçtiğinden, maddenin 2 nci fıkrası yürürlükteki kanunda olduğu gibi bırakılmıştır. Fıkra, sadece «soyadları» kelimesinin eklenmesiyle yetinilmiştir.

3 ve 4 ncü fıkralardaki «elinde» kelimeleri, yürürlükteki kanunda olduğu gibi «yedinde» kelimesi ile değiştirilmiştir. Bundan maksat, sırf tatbikattaki muhtemel karışıklıkları önlemektir.

4 ncü fıkraya, iera memurunun malın değerini takdir ederken, bu takdirini takip tarihindeki rayice göre yapacağı hükmü ilâve edilmekle maddeye vuzuh verilmiştir.

Bundan başka, komisyonumuzda «ilâmda yazılı değer» tâbirinden ne anlaşılması gerektiği konusu müzakere edilmiş, bunun hüküm fıkrasında sarahaten belirtilmiş olan değer demek olduğu neticesine varılmıştır. Şu halde, hüküm fıkrasında «borçlunun elinde bulunan falan menkul malın teslimine, bulunmazsa bedeli olan şu kadar liranın ödenmesine» şeklinde bir sarahat yoksa, malın değeri ilâmda yazılı sayılmıyacaktır. Bilhassa, dâvaeminin mahkemenin görevine ve alınacak harea esas olmak üzere dâva dilekçesinde göstermiş olduğu değer, ayrıca mahkemece takdir olunup hüküm fıkrasına alınmamışsa, malın değeri ilâmda yazılı sayılmıyacak, bu halde iera memuru (tarafklar malın değerinde anlaşamazlarsa) malın değerini takip tarihindeki rayice göre takdir edecektir.

Madde 27. — Tasarı ile bu maddeye eklenmek istenen fıkranın eklenmesinden vaz'geçilmiştir. Bunun sebebi, böyle ek bir hüküm olmaksızın da, 41 nci maddenin delâletiyle 276 nci maddenin ilâmlı ierada da tatbikinin zaten mümkün olmasıdır. Esasen tatbikat da bu merkezdedir. O halde bu ek hüküm haşıvdır. Çıkarılması gerekir.

Madde 32. — Bu maddenin 1 nci fıkrasında yapılan değişiklik, tasarı ile 36 nci maddede yapılan değişikliktan vaz'geçilmesinin tabii bir neticesidir.

Maddenin 2 nci fıkrasının kaldırılması uygun görülmüştür. Zira, bu hüküm 41 nci madde delâ-

letiyile ilâmlı icrada da tatbik edilecek olan 67 nci maddenin 4 ncü (Tasarıda 3 ncü) fıkrasındaki hükmün aynıdır ve bu sebeple haşivdir.

Madde 33. — 2 nci fıkra daha vazih bir şekilde yeniden kaleme alınmış ve fıkrada sayılan belgeler arasında icra zaptı da ilâve edilmiştir. Gerçekten alacaklı borcun itfa veya imhal edildiğini icra dairesine beyan eder ve bu husus bir zabıtla tevsik edilirse, borçlu bu zapta dayanarak da icranın geri bırakılmasını istiyebilmelidir.

3 ncü fıkraya «alacağı karşılayacak» tâbiri eklemek suretiyle, hükme sarahat verilmiştir.

Madde 33. — a) 2 nci fıkranın son satırındaki «muhkem kazıye» ibaresi «kesin hüküm» olarak değiştirilmiştir.

Madde 36. — Hükümet tasarısı ile icranın geri bırakılmasına karar vermek yetkisi, Yargıtaydan alınarak tetkik merciine verilmektedir. Tetkik mercii gerekli teminatın yatırıldığını görünce icranın geri bırakılmasına karar vermek mecburiyetindedir. Böylece, icranın geri bırakılması teminat karşılığında olmak üzere otomatik bir hale gelmektedir. Bu ise mahzurlu görülmüştür. Zira, bâzı hallerde (bilhassa Temyizin tamamen haksız olduğunun ilk anda anlaşıldığı hallerde), icranın geri bırakılması talebinin reddedilmesi mümkündür. Buna ise, ancak mahalli mahkemenin üstünde olan bir mahkeme, yani Yargıtay karar verebilir. Bu sebeple, 36 nci maddenin yürürlükteki kanunda olduğu gibi bırakılması uygun görülmüştür.

Yalnız tasarının 36 nci maddesinin son iki fıkrasının yürürlükteki kanunun 36 nci maddesine eklenmesi komisyonumuzca da faydalı görülmüştür. Sadece, ek birinci fıkradaki tetkik mercii, mahkeme olarak değiştirilmiştir.

Madde 37. — Tasarının 40 a maddesinin, 37 nci maddeye bir fıkra olarak eklenmesi daha uygun görülmüştür. Zira, bu hüküm icranın iadesinden (madde 40) ziyade haciz ve iflâs isteme yetkisi (madde 37) ile ilgilidir.

Ek fıkra metnine «veya iflâs» kelimeleri ilâve edilmiştir. Para ve teminat verilmesi hakkındaki ilâmlar için haciz isteme yetkisi 1 sene ile ahdidedilirken, iflâs isteme yetkisinin de aynı müddetle tahdidedilmesi lâzımdır.

Burada, bir senelik müddetlere riayet edilmemesi halinde ilâmlı takip düşecek, yani iptal edilecektir. Fakat alacaklının aynı ilâma dayanarak (ilâm zamanışımına uğramadığı müddetçe) yeni bir takip talebinde bulunması tabiatıyla mümkündür.

Madde 44. — Birinci fıkradaki «haczi kabil» ibaresi çıkarılmıştır. Zira, hangi malların haczinin kabul olduğunu takdir yetkisi borçluya değil icra memuruna aittir. Bundan başka, haczi kabil pasif tabirlerini ise izaha imkân yoktur. Ayrıca tatbikatçıların yazılı mütalâalarındaki tereddütlerin giderilmesi için, birinci fıkradaki «yetkili mercilerce» tâbiri «ticaret sicili memurluğunca» olarak tasrih edilmiştir.

Ticaretini terk eden borçlunun, mal beyanı ile birlikte gerekli ilâm masraflarını ödiyeceği, ilâm masraflarını ödemiye borçlunun mal beyanında bulunmamış sayılacağı tabii görüldüğünden, maddeye bu hususta özel bir hüküm eklenmesine lüzum görülmemiştir.

Madde 45. — Tasarı ile maddeye eklenen son fıkraya göre, rehne rağmen alacaklının daha önce haciz yoluyla takibe geçmek hakkının saklı olduğu hususunda borçlu ile yaptığı anlaşma muteber sayılmaktadır. Böyle bir anlaşmanın muteber sayılıp sayılmaması hakkındaki fikirlerde bir birlik olmadığı için, meselenin kanunlaştırılmasında mahzur mütalâa edilmiştir. Böyle bir anlaşmanın, borçlunun diğer alacaklılarının hukukuna ne derece müessir olabileceği, alacaklı ile rehin maliki üçüncü şahıs arasında yapılan anlaşmaların hüküm ve neticeleri genel bir formüle ile öngörülemediğinden, meselenin kanunlaştırılmasından vazgeçerek, bunu içtihadada terk etmenin daha doğru olacağı neticesine varılmıştır.

Bu sebeple mezkûr son fıkra kaldırılmış ve madde yürürlükteki kanunda olduğu şekliyle muhafaza olunmuştur.

Madde 50. — Bu maddedeki değişiklikten vazgeçip, maddenin yürürlükteki kanundaki gibi muhafazası uygun görülmüştür. Yetki ve esasa dair itirazların süresi içinde ayrı ayrı yapılması mahzurludur. Yürürlükteki kanunda (madde 50 fıkra II cümle 1) olduğu gibi, yet-

ki itirazı esas hakkındaki itirazla birlikte yapılmalıdır. Bu tanzim tarzı, yetki itirazını ilk itirazlardan sayan ve esasa cevap verdikten sonra yetki itirazını kabul etmiyen Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun sistemine de uygundur. Şu halde, borçlu yetki itirazında bulunmadan esasa dair itirazda bulunmuşsa, süresi içinde dahi olsa artık yetki itirazında bulunmak hakkını kaybetmiş, icra dairesinin yetkisini kabul etmiş sayılacaktır.

Madde 58. — Bu maddenin 2 nci fıkrasına 148 nci madde ibaresi eklenmiştir. Zira, rehnin paraya çevrilmesi yolu ile takip hükümlerinin yeni baştan tanzim edildiği tasarıda (Komisyon değişikliği) hem 145, hem de 148 nci maddede takip talebinden bahis vardır.

3 ncü fıkrada yapılan değişiklikle, takip talebine bağlı olarak belgenin aslının veya fotokopisinin icra dairesine verilmesi mecburiyeti konulmuştur. Böylece, borçlu senedinin aslı veya fotokopisini icra dairesinde görmek imkânına sahibolabilecek ve bilhassa imzayı inkâr edip etmemek hususundaki kararını verebilecektir. Bu hüküm, borçlunun itirazında sebeplerini bildirmesi mecburiyetinin yerine getirilmesinde borçluya büyük ölçüde yardımcı olacak, onu görmediği bir senedin altındaki imzayı inkâr edip etmiyeceği hakkında karar vermek mecburiyetinde bırakmayacaktır. Fıkranın diğer hükümleri, kabul edilen bu prensip karşısında lüzumsuz kaldıklarından, çıkarılmışlardır.

Madde 61. — Bu maddenin kenar başlığına sarahat verilmiş ve 1 nci fıkradaki (alacaklı veya mümessili tarafından verilecek imzalı örneği) çıkarılmıştır. Bununla, belgenin her türlü tasdikli örneğinin ödeme emrine bağlanabileceği kabul edilerek hükme daha geniş tatbik sahası verilmiştir.

Madde 65. — Bu maddenin tasarıdaki 1 nci fıkrasının yanlış tarzı, yürürlükteki kanuna nazaran daha muğlak bulunduğundan, 1 nci fıkra yerine kanunun 1 nci fıkrası aynen alınmıştır.

Tasarının diğer fıkraları aynen kabul edilmiştir. Yalnız, 3 ncü fıkranın sondan ikinci satırındaki (verilmesi) kelimesi matbaada yanlış dizilmiştir. Bu kelime «verilmemesi» şeklinde düzeltilmiştir.

Madde 68. — Bu maddenin 5 nci fıkrasına bir ilâve yapılmıştır. Tasarıya göre, para cezasına mahkûm edilen alacaklı genel mahkemede dâva açar ve dâvayı kazanırsa para cezası kalkmaktadır. Ancak, para cezasına mahkûm edilen alacaklının dâva açması halinde, bu cezanın tahsilinin tehir olunup olunmayacağına tereddüt hâsıl olabilir. İşte, komisyonumuz bu tereddüdü yenmek amacıyla dâva açılması halinde para cezasının tahsilinin dâva neticesine kadar kendiliğinden tehir olunacağını kabul etmiştir. Kesin durum dâva neticesinde belli olacağından o zamana kadar para cezasının tahsil edilmemesi ve böylece paranın daha önce tahsilinin ve sonra iadesinin doğuracağı müşküllere de mâni olunacağı mütalâa edilmiştir.

Alacaklı mahkûm edildiği para cezasını ödedikten sonra genel mahkemede dâva açarsa, bu halde ödediği para kendisine iade edilmeyecek, dâva neticesi beklenecektir. Alacaklı dâvayı kazanırsa, ödemiş olduğu paranın derhal kendisine iade edileceği tabiidir.

Tasarıda imza inkârı için kabul edilen para cezalarının hepsi de disipliner mahiyettedir ve bu itibarla bu para cezalarının hapse çevrilmesine imkân yoktur. Bu hususta komisyonda görüş birliğine varılmıştır.

Madde 68. — a) Bu maddenin son fıkrasına, 68 nci maddenin 5 nci fıkrasına yapılan ilâveye paralel olarak, dâva açılması halinde para cezasının dâva sonuna kadar tehir olunacağı yolunda bir hüküm eklenmiştir. Gerekçe için 68 nci madde gerekçesine bakınız.

Madde 71. — Bu maddedeki değişiklik, metne sarahat vermek gayesiyle yapılmıştır.

Madde 72. — Bu maddenin tasarıdaki 1 nci fıkrası çıkarılmış onun yerine yeni 3 fıkra eklenmiştir. Maddede yapılan değişiklik, icra takibinden önce açılan menfi tesbit vakaları ile icra takibinden sonra açılan menfi tesbit dâvaları arasında, ihtiyati tedbir kararı verilebilmesi bakımından bir fark yapılmasından ibarettir.

İcra takibinden önce borçlu menfi tesbit dâvası açmış ise, mahkeme işe icra dairesinden daha önce el koymuş olduğundan, mahkemenin kararının beklenmesi uygun olur. Ancak, bu dâva icra

takibini kendiliğinden durdurmamalıdır. Mahkeme, açılan menfi tesbit dâvasını ciddi bulursa gösterilecek teminat mukabilinde icra takibinin dâva neticesine kadar durdurulması hakkında ihtiyati tedbir kararı verebilecektir. Buradaki ihtiyati tedbir kararı teminat gösterilmesi halinde otomatik olarak verilecek değildir. Bilhassa, borçlunun sırf yapılacak icra takibini geciktirmek maksadiyle senedin vâdesinin gelmesinden ve icra takibinden çok kısa bir zaman önce menfi tesbit dâvası açmış olması hallerinde, hâkim ihtiyati tedbirle icranın durdurulmasının gerekip gerekmediğini dikkatle inceleyip ondan sonra kararını verecektir. Menfi tesbit dâvası, icra takibinin yapıldığı gün açılmış ise, bu halde icra takibini daha önce yapılmış kabul etmek, kötü niyetli borçlularla mücadele bakımından daha uygun görülmüştür.

Menfi tesbit dâvasının icra takibinden sonra açılmış olması halinde, tasarıdaki 72 nci maddenin 1 nci fıkrasındaki esas benimsenmiştir; yani bu halde ihtiyati tedbir yolu ile icranın durdurulmasına karar verilemeyecek, ancak teminat mukabilinde alınacak ihtiyati tedbir yolu ile vezneye girmiş paranın alacaklıya ödenmemesine karar verilebilecektir.

Maddede sadece teminatın asgari haddi hakkında bir kayıt konulmuştur. Bunun dışında teminatın nev'i, kimlerin teminattan muaf oldukları gibi hususlarda Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun teminat hakkındaki genel hükümleri uygulanacaktır.

Madde 73. — Bu maddede tasarı ile bir değişiklik yapılmamışsa da, rehnin paraya çevrilmesi yolu ile takip ile kambiyo senetlerine mahsus özel takip usulleri tasarı ile yeni baştan düzenlendiğine ve madde numaraları değiştiğine göre, maddenin yeniden ele alınması zaruri görülmüştür.

Madde 74. — Bu maddeye tasarı ile eklenen «borcunu... ne kadar müddet içinde ödeyebileceğini» ibaresi, doğrudan doğruya mal beyanının muhtevası ile ilgili görülmediğinden bu ibarenin çıkarılması ve böylece maddedeki değişiklikten vazgeçerek, maddenin kanunda olduğu gibi bırakılması uygun görülmüştür.

Madde 78. — Alacaklının borçluya mehil vermiş olması halinde de haciz isteme müddetinin işlemlerini gerektiği neticesine varan komisyonumuz, maddenin 3 ncu fıkrasına bu hususta bir ilâve yapmıştır.

Madde 82. — Bu maddenin 6 nci bendine sarahat verilmiştir. Bu bende göre, borçlu ve ailesinin iki aylık yiyecek ve yakacakları haczedilemez. Eğer borçlunun ve ailesinin iki aylık yiyecek ve yakacakları mal olarak mevcut değilse, o zaman bunları karşılayacak parası haczedilemeyecektir.

Madde 83. — Tasarı ile, bu maddeye bir son fıkra eklenmiştir. Buna göre, 83 ncu maddede yazılı mal ve haklardan (ücretlerden) icra memurunun borçluya ve ailesine geçimleri için takdir edeceği miktarının haczolunabileceğine dair önceden yapılan anlaşmalar muteber değildir. Bilhassa geçimini maaş veya ücret ile sağlayan kimseleri himaye için konulan bu hüküm çok yerindedir. Aneak, böyle bir hükmün sadece 83 ncu maddedeki ücretler için değil, bilcünle haczi caiz olmıyan şeyler için kabul edilmesini daha uygun bulan komisyonumuz, 83 ncu maddeye eklenen bu son fıkrayı çıkartıp, müstakil bir 83 a maddesinde haczedilmezlik sıfatından önceden feragatin muteber olmadığını genel bir şekilde hükme bağlamıştır.

83 ncu maddeye eklenen bu son fıkra çıkarılınca, 83 ncu maddede başkaca değişiklik kalmadığından, bu madde tasarıdan tamamen çıkarılıp, kanunda olduğu gibi bırakılmıştır.

Madde 83. — a) 82 ve 83 ncu maddelerde yazılı haczi caiz olmıyan mal ve hakların haczolunabileceğine dair önceden yapılan anlaşmaların muteber olmadığı hükme bağlanmaktadır. Maddede 82 ve 83 ncu maddeden sarahaten bahsedilmesine rağmen özel kanun hükümlerine göre haczi caiz olmıyan mal ve hakların da bu maddeye dâhil bulunduğu şüphe yoktur.

Borçlunun hacizden evvelki bir safhada bir mal, maaş veya ücretin haczedilmezliği sıfatından feragat etmesi, hükümsüz olmalıdır. Zira, borçlu hacizden evvel böyle bir feragatin neticelerini tahmin edemez. Bundan başka, bir malın haczedilemez olduğu aneak borçlunun ve ailesinin haciz anındaki durumuna göre tesbit olunur.

Su halde borçlu, bir malın haczedilmezlik sıfatından önce feragat etmiş olsa dahi, haciz sırasında o malın haczinin caiz olmadığını dermeyan edebilecektir.

Buna mukabil, borçlunun haciz sırasında veya ondan sonraki bir devrede muayyen bir mal, maaş veya ücretinin haczedilmezlik sıfatından feragat etmesi caizdir. Bu feragat borçlunun sarıh bir beyanı ile olabileceği gibi, haczi caiz olmayan bir malın haczedilmesine karşı şikâyet hakkının kullanılmaması suretiyle zımni de olabilir.

Madde 89. — Tasarı, 89 neu maddenin bugünkü tatbikatındaki şikâyetlere mâni olmak ve maddenin sertliğine bertaraf etmek için teferruatlı hükümler sevk etmiş bulunmaktadır. Ancak, bu hükümler yakından incelendiği takdirde görülür ki, tasarı birtakım uzun formalitelere yer vermekte ve fakat bu formaliteler yerine getirilince de müşahhas bir neticeye varılmamaktadır. Alacaklar hakkındaki haciz ihbarnamesine 7 gün içinde itiraz edilmemesinin hiçbir müeyyidesi yoktur. Menkul mallar hakkındaki müeyyide ise sadece tâli mahiyettedir. 89 a maddesinde hükme bağlanan isticvâp müessesesi, 89 neu maddenin bugün tatbikatından olan şikâyetleri önlemekten uzak olduğu gibi, 89 neu maddenin bugün görmekte olduğu hizmeti de yerine getiremeyecektir.

Bu sebeplerle, tatbikatına alınmış ve tatbikatta sertliğine rağmen büyük hizmetler görmekte olan bugünkü 89 neu maddenin sisteminden esas itibarıyla ayrılması mahzurlu görülmüştür. Bu sistem muhafaza edilerek, yapılacak ilâvelerle maddenin sertliğini gidermeye ve bilhassa haksız takibe mâruz kalan üçüncü şahısların menfaatlerini korumaya gayret edilmiştir.

Üçüncü şahsa bir haciz ihbarnamesi gönderilmesi sistemi muhafaza edilmiştir. Ancak, bilhassa menkul mallar bakımından bu ihbarnameye neler yazılacağı daha teferruatlı bir şekilde düzenlenmiş, böylece makdeye sarahat verilmiştir.

Üçüncü şahıs 7 gün içinde haciz ihbarnamesine itiraz ederse, alacaklının takibedeceği yol tıpkı yürürlükteki Kanununda olduğu gibidir : Tetkik merciine ceza dâvası açmak ve tazminat istemek. Pek tabii olarak alacaklı 89 neu maddenin kendisine verdiği bu imkânı kullanmak istemez veya ceza dâvasının zamanaşımına uğraması sebebiyle kullanamazsa, 120 nei maddenin 2 nei fıkrasına göre borçlunun üçüncü şahsa karşı haciz olduğu dâva hakkının kendisine devredilmesini ister ve üçüncü şahsa karşı genel mahkemelerde dâva açabilir.

Üçüncü şahıs 7 gün içinde haciz ihbarnamesine itiraz etmezse, yürürlükteki Kanununda olduğu gibi borç zimmetinde veya mal yedinde sayılacaktır. Ancak, yürürlükteki Kanundan farklı olarak üçüncü şahsın bu karânenin hilâfını ispat hakkı vardır : O da keyfiyetin kendisine ikinci bir ihbarname ile bildirilmesinden itibaren 7 gün içinde alacaklı aleyhine bir menfi tesbit dâvası açmak. Bu dâvada ispat külfeti üçüncü şahıstır. Üçüncü şahıs bu dâvayı açtığı takdirde zimmetinde sayılan borcu ödemesi veya yedinde sayılan malı teslim etmesi dâva sonuna kadar tehir olunur. Üçüncü şahsın kötü niyetle menfi tesbit dâvası açıp takibi sürüncemede bırakmasına mâni olmak için, dâva sonunda haksız çıkması halinde, yüzde onbeşten aşağı olmamak üzere bir tazminatla da mahkûm edileceği öngörülmüştür. Böylece, 7 gün içinde itiraz etmemenin sert neticeleri yumuşatılmaya çalışılmış ve fakat 7 gün içinde cevap vermeme tamamen müeyyideden de mahrum bırakılmamıştır.

Tasarının 89 neu maddesinin 4 ve 5 nei fıkraları Komisyonumuzun hazırladığı 89 neu maddeye 7 ve 8 nei fıkralar olarak eklenmiştir. Bunun dışında, yürürlükteki Kanunun 89 neu maddesindeki diğer hükümler bâzı ufak değişikliklerle tasarıya alınmıştır.

Tasarının 89 (a) maddesi ise, yeni kabul edilen sistem karşısında tamamen kaldırılmıştır.

Madde 89. — a) Bu madde, yukarda izah edilen sebep ve değişikliklerden dolayı tamamen tasarıdan çıkarılmıştır.

Madde 92. — Bu maddenin kenar başlığının sonundaki I, II, III rakamları kaldırılmış olup her üç cümle de maddenin kenar başlığını teşkil etmektedir.

Madde 96. — Bu maddenin kenar başlığı, yürürlükteki Kanununda olduğu gibi, «1. Hazırlık safhası» şeklinde değiştirilmiştir.

Madde 97. — Bu maddenin 5 nei fıkrasındaki «Takibin talikine dair verilen kararın temyizi kabildir» cümlesi, aidiyeti cihetiyle 363 neu maddenin 7 nei bendine eklenmek üzere, çıkarılmıştır.

Madde 97. — a) Bu madde, tasarınnın 97 a maddesinden istifade edilerek yeniden yazılmıştır.

1 nei fıkranın ilk cümlesi, tasarınnın 1 nei fıkrasının ilk cümlesidir. Yalnız, tasarıdaki «asli zilyed» tâbiri, «malı elinde bulunduran» şeklinde değiştirilmiştir. Gerçekten, burada asli zilyed ile kastedilen, malı elinde bulunduran kimsedir. Aksi halde, tasarı Medeni Kanunun 888 nei maddesi karşısında, yeni bir karine koymuş sayılmazdı ve bu maddedeki karinenin tekarrarı ile de istihlâk dâvalarının halline yardımcı olunamazdı.

1 nei fıkra karinelere tahsis edilmiştir. 2 nei cümledeki karine tasarınnın 97 a maddesinin 2 nei fıkrasının 1 nei cümlesindeki karinenin yerine geçmektedir. Hükümet tasarındaki (birlikte elde bulundurulanların o mala eşit pay ve haklarla sahiboldukları kabul edilir) şeklindeki karinenin kabulüne imkân görülemediği. Bu tanzim tarzı, tatmin edici olmadığı gibi, medeni hukuk prensiplerimize de aykırıdır. Karı kocanın müştereken elde bulundurdıkları mallar göz önünde tutularak hazırlandığı anlaşılan bu hüküm, karı-kocanın birlikte elde bulundurdıkları mallar bakımından bile isabetli değildir. Zira, bizde kanuni mal rejimi mal birliği olmayıp, mal ayrılığıdır. İsviçre'de kanunî mal birliği olduğu, halde, İsviçre İcra ve İflâs Kanunu böyle bir hükme yer vermemiştir. Kaldı ki, bu hüküm yalnız karı-koca bakımından değil, borçlu ile birlikte mahcuz malı elinde bulunduran her kimse hakkında sevk edilmek istenmektedir. Bu halde hükmün mahzuru daha büyüktür. Haciz anında, borçlu ile birlikte mahcuz malı elinde bulunduran kimsenin o mala hiçbir şekilde malik olmaması halinde bu kimse malın kendisine ait bulunduğu hakkında hiçbir gayret göstermez ve alacaklı da bunun hilâfını isbat edemezse, mal yarı hisse itibarıyla üçüncü şahsa ait sayılacaktır ki, bu durum alacaklıların aleyhine olacaktır. Bu hükmün kabulü halinde, borçlu son dakikada bir üçüncü şahıs tedarik ederek (meselâ onu iş ortağı olarak), elindeki haczi caiz mallarının hiç olmazsa yarısını hacizden kurtarabilmek imkânına sahip bulunacaktır. Bu sebeplerle, mezkûr hüküm tasarıdan çıkarılmıştır.

Çıkarılan bu hüküm yerine, tasarıya 1 nei fıkranın 2 nei cümlesi hükmü konulmuştur. Buna göre, borçlu ile üçüncü şahısların menkul malı birlikte ellerinde bulundurmaları halinde dahi mal borçlu elinde sayılacak, birinci cümleye göre borçlu malın maliki kabul edilecektir. Üçüncü şahsın bu karinelerin hilâfını isbat etmek hakkı vardır. Fakat, gerek istihkak dâvası açmak gerekse karinelerin hilâfını isbat etmek külfeti üçüncü şahsa aittir. Bu tanzim tarzı, Yargıtayın bugünkü içtihatlarına da uygun olup, alacaklıların menfaatlerini kâfi derecede korumakta ve mesnetsiz istihkak iddialarına mâni olabilecek durumdadır.

Tasarının 2 nei fıkrasının 2 nei cümlesi, yeni metnin 1 nei fıkrasına 3 nü cümle olarak alınmış ve böylece karineler ilk fıkrada toplanmıştır.

2 nei fıkra, tasarınnın 1 nei fıkrasının 2 nei cümlesi olup, bütün 1 nei fıkradaki karineler hakkında sevk edilmiştir.

3 nü fıkra, tasarınnın 1 nei fıkrasının 3 nü cümlesinden alınmıştır.

Tasarıdaki son fıkra, yukarıda izah edilen sebeplerden dolayı tamamen tasarıdan çıkarılmıştır.

Madde 103. — Haciz zabıt varakasının tebliğinin tatbikatta güçlükler doğuracağı hakkındaki, tatbikatçıların itirazları haklı görülerek bu maddede değişiklik yapılmasından vazgeçilmiş ve madde kanunda olduğu gibi bırakılmıştır.

Madde 104. — 103 nü maddenin değiştirilmesinden vazgeçilmesi üzerine, bu maddedeki değişiklikten de vazgeçilmiş, madde kanunda olduğu gibi bırakılmıştır.

Madde 105. — Tasarınnın 277 nei maddesindeki değişiklikten vazgeçildiğinden, ona paralel olarak, bu maddenin 2 nei fıkrasının, dolayısı ile maddenin tamamının değiştirilmesinden vazgeçilmiş ve madde kanunda olduğu gibi bırakılmıştır.

Madde 106. — 340 nei maddede yer alan ve icra dairesinde yapılan anlaşma ile kabul edilen taksitle ödeme müddeti veya borçluya verilen mühlet içinde de, satış isteme müddetlerinin işlememesi uygun görüldüğünden maddeye bu hususta ilâve yapılmıştır.

Madde 110. — Bu maddedeki, «Bir malın satılması... İstenmez» yerine, «satış talebi... yapılmaz» ibaresi konulmuş, böylece maddeye sarahat verilmiştir. Gerçekten buradaki satış talebi yalnız mallar hakkında olmayıp, burada bütün satış talepleri bahis konusudur.

Madde 114. — a) Maddenin yanlış anlayışlara ve menkûl satışlarının imkânsız hale gelmesine meydan vermemesi için, tasarıdan tamamen çıkarılması uygun bulunmuştur.

Madde 118. — 133 ncü maddenin son fıkrasındaki değişikliğe paralel olarak bu maddenin 2 nci fıkrasındaki yüzde beş faiz haddi, yüzde ona çıkarılmıştır.

Madde 121. — Bu maddede yapılmak istenen değişiklikten vazgeçilmesi uygun bulunmuştur. Tasarının bu maddesi daha ziyade iştirak halindeki mülkiyet hisseleri gözönünde bulundurulacak hazırlanmış uzun hükümleri ihtiva etmektedir. Bu hükümlerin tatbikatının nasıl olabileceği hakkında şimdiden sarih bir bilgi edinmeye imkân yoktur. Bugünkü 121 nci madde, bilhassa bu husustaki bir içtihadı birleştirme kararından sonra tatbikatta iyi işlemekte ve bu maddenin tatbikatından şikâyet edilmemektedir. Bugünkü 121 nci madde, tetkik mercii hâkimine geniş takdir serbestisi vermekle, bu hususta hâdisenin hususiyetine uygun kararlar verilebilmesini de mümkün kılmaktadır.

Bu sebeplerle, yürürlükteki kanunun 121 nci maddesi tasarının 121 nci maddesine daha üstün bulunmuş ve değişiklikten vazgeçilerek, yürürlükteki 121 nci madde aynen muhafaza olunmuştur.

Madde 123. — Bu maddede değişiklik yapılmasından da vazgeçilmiştir. Bunun sebebi, maddeye ilâve edilen hükümlerin ve bilhassa ferağdan men şerhinin tatbikatta güçlükler doğurmaya müsait bulunmasıdır. Bundan başka, ferağdan men şerhini Medeni Kanun hükümleri ve İcra İflâs Kanununun 91 nci maddesi hükmü ile telife imkân görülemezdir.

Bu sebeplerle, tasarıdaki bu madde tamamen çıkarılarak, yürürlükteki 123 ncü madde aynen muhafaza olunmuştur.

Madde 126. — Bu maddede yapılan değişiklik şekli olup, bir hükmün yeri değiştirilmiştir. Maddenin 3 ncü fıkrası hükmü, 1 nci fıkranın 3 numaralı bendinden sonraya alınmış, böylece maddeye vuzuh verilmiştir.

Madde 133. — Bu maddeye üç husus ilâve edilmiş ve son fıkra hükmü çıkarılmıştır.

İlk olarak, birinci alıcının sadece iki ihale arasındaki farktan ve geçmiş günler faizinden mesul olduğu göz önünde bulundurulacak, birinci alıcının yatırdığı teminat akçesinin bu farka mahsubedilebileceği esas kabul edilmiştir. İki ihale bedeli arasında fark yok ve ikinci ihalede verilen meblâğ geçmiş günler faizini de karşılıyorsa, birinci alıcıdan teminat ve sair suretlerle ihale bedeline mahsuben alınan meblâğların, kendisine geriverilmesi haksız görüldüğünden, son fıkra hükmü kaldırılmıştır.

134 ncü maddenin 2 nci fıkrası ile kabul edilen, ihale kararının bütün ilgililere tebliğ edilmesi mecburiyetine paralel olarak, kendisinden önce en yüksek teklifte bulunan kimseye yapılan ihalenin de bütün ilgililere tebliği mecburiyeti konulmuş ve böylece bu ihaleye karşı muhtemel şikâyet müddetinin hemen işlemeye başlaması ve ihalenin biran önce kesinleşmesi sağlanmıştır.

Yürürlükteki 133 ncü maddede mevud olup da, Hükümet tasarısına her nasılsa geçmemiş olan «bulunamazsa» kelimesi, tasarıya ilâve edilmiştir.

118 nci maddenin 2 nci fıkrasına paralel olarak, 2 nci fıkraya «ve kefilleri» ibaresi eklenmiştir.

Madde 134. — Tasarının bu maddesi, bilhassa tatbikatçıların itirazına uğramış ve bu itirazlar kısmen haklı bulunarak, madde yeniden kaleme alınmıştır.

Birinci fıkra kanundaki 1 nci fıkranın aynıdır.

İhalenin kısa bir zamanda kesinleşmesini, daha doğrusu ona karşı olan şikâyet müddetini hemen başlatabilmek için, ihalenin yapıldığının bütün ilgililere tebliği mecburiyeti konulmuştur. Bu tebligat, Tebligat Kanunu hükümlerine göre olacak ve adresi belli olmayan ilgililere ise ilânen tebligat yapılmakla yetinilecektir. Artırmaya fiilen katılmış olan kimseler ihaleyi bildiklerinden

onlara ayrıca tebligat yapılmasına lüzum görülmemiş ve onlar için şikâyet müddetinin ihale tarihinden itibaren başlayacağı ön görülmüştür.

İhalenin feshi hakkındaki şikâyet müddeti, genel hükümlerden farklı ve fakat Borçlar Kanununun 226 nci maddesine paralel olarak 10 gün olarak kabul edilmiştir. Bunun için 7 günlük müddet az bulunmuştur. Böylece, ihale kararı kısa bir zamanda kesinleşebilecek, ihaleden sene-lerce sonra ihalenin feshi istenemeyecektir. Bu ise, icradaki gayrimenkul satışlarına rağbeti artıracığı gibi, alacaklıyı da tez elden parasına kavuşturacaktır.

4 ncü fıkra tasarısındaki 4 ncü fıkranın aynıdır.

5 nci fıkra kanundaki 4 ncü fıkranın aynıdır.

İhale kararı kesinleşmeden, ihale bedeli alacaklılara verildiğinde, sonradan ihale feshedilince alıcının elinden hem gayrimenkul geri alınmakta hem de verdiği para kendisine geriye ödenmemekte, alıcı bu parayı geri alabilmek için alacaklıları ayrı ayrı takip mecburiyetinde kalmakta, bu sebeple de iera satışlarına rağmen bir hayli az olmaktadır. Buna mâni olmak için, ihale kesinleşmedikçe, ihale bedelinin alacaklılara verilemeyeceği hükme bağlanmıştır. Bundan başka, alıcı ihale bedelini henüz ödemedi (meselâ kendisine mehil verilmiş) ihalenin feshi istenmişse, alıcıyı neticesi belli olmayan bir ihale için şimdiden bedeli ödemek mecburiyetinde tutmak âdil görülmemiş, alıcının ihale bedelini ödeyecek yerde, bu bedeli karşılayacak bir banka kefaleti gösterebilmesine müsaade olunmuştur. Alıcı, şikâyetten önce ihale bedelini ödemiş ise, bir banka kefaleti karşılığında ödediği parayı geri alabilecektir. Neticede, ihale feshedilirse alıcının gösterdiği banka kefaleti son bulacaktır. İhale kararı tasdik edilir ve ihale kesinleşirse, bu defa alıcıya ihale bedelini ödemesi için münasip bir mehil verilecek, ödenmezse bedel kefil olan bankadan tahsil edilecektir. Banka kefaletinden başka bir teminata müsaade etmemek suretiyle, teminatın paraya çevrilmesi ve bu yetmezse gayrimenkulün yeniden satışa arz edilmesi gibi uzun muamelelere mâni olmak gayesi güdülmüştür.

Madde 134 a— 134 ncü maddenin yeniden tanziminden sonra, tasarının 134 a maddesinin tamamen tasarıdan çıkarılması gerekmektedir.

Madde 143. — Bu maddede yapılmak istenilen değişiklikten vazgeçilmiştir. Madde kanunda olduğu gibi muhafaza edilmiştir. Tasarıdaki iki sene fazla görülmüştür. Esasen, İsviçre Kanunundaki müddetin (altı ay) iki misli olan bir senelik müddet kâfidir ve bu itibarla kanunun 143 ncü maddesinde değişiklik yapılmasına lüzum yoktur.

REHNİN PARAYA ÇEVİRİLMESİ YOLU İLE TAKİP

Tasarının rehnin paraya çevrilmesi yolu ile takip hakkındaki hükümleri tamamen yenidir ve mevcut kanundaki sistemden tamamen başkadır. Bu hükümler, önemli yenilik ve kolaylıklar ihtiva etmekte iseler de gerek sistem gerekse ifade bakımından vâzih olmaktan uzaktırlar. Komisyonumuz, tasarının bu hususta getirmek isteği yeniliklerden önemli nisbette istifade etmek suretiyle, rehnin paraya çevrilmesi yolu ile takip bahsini yenibaştan ele alıp tanzim etmeyi daha uygun bulmuştur. Bu itibarla bundan sonra Komisyonumuzun teklifi olan maddelerin gerekçesi izah edilmekle yetinilecek, tasarının maddeleri ile komisyonumuzun teklif ettiği maddeler arasındaki irtibat ve farklara ayrı ayrı temas edilmeyecektir.

I - MENKUL REHNİNİN PARAYA ÇEVİRİLMESİ

Tasarıda senetli ve senetsiz menkul rehni için teklif olunan ayrı ayrı sistemler ve tetkik merciinin iki safhalı tetkikleri, esasen memleketimizde geniş bir tatbikatı olmayan bu takip yolu için zaruri görülmemiştir. Bu sebeple, rehnin paraya çevrilmesi yolu ile takibe ait özellikleri ayrıca dikkate almak suretiyle, bu konuda ilâmsız takip yolunu esas alan yürürlükteki kanunun sistemi muhafaza olunmuştur.

Madde 145. — Bu madde, takip talebinin muhtevasını düzenlemekte ve 58 nci maddedekilere ilâveten takip talebinde bildirilmesi gereken hususları saymaktadır.

MADDE 146. — Bu madde, borçluya ve varsa rehin maliki üçüncü şahsa gönderilecek ödeme emrinin muhtevasını düzenlemekte ve 60 ne maddedekilere nazaran özellik arz eden hususları saymaktadır. Bundan başka, merhun üzerinde sonra gelen rehin hakkı varsa, bu hakkın sahibine merhunun satılması için takip talebinde bulunulduğu bir ihbarname ile bildirilecektir.

Madde 147. — Ödeme emrine itiraz hakkında esas itibariyle ilâmsız haciz yolu ile takipteki hükümler (madde 62 - 72) uygulanacaktır. Ancak, rehin hakkına itiraz ediliyorsa, bunun itirazda açıkça bildirilmesi esası konulmuştur. Aksi takdirde, rehin hakkı artık o takip safhası içinde tartışma konusu yapılamıyacaktır. Sadece rehin hakkına itiraz olunmuşsa, bu takdirde alacak kesinleşmiş olacağından, alacaklıya rehinin paraya çevrilmesi yolu ile takipten vazgeçerek takibe aynı dosyada haciz yoluyla devam imkânı verilmiştir. Bu takdirde, borçluya mal beyanında bulunması için yedi günlük bir mühlet verilecektir. Ancak, alacak hakkındaki takip kesinleşmiş olduğuna göre, bu mühlet içinde de, iera memurunun alacaklının göstereceği malı (bilhassa borçluya ait olup da üzerindeki rehin hakkına itiraz edilen mal) haczetmesi tabiiyle imkân dâhilindedir.

II - İPOTEĞİN PARAYA ÇEVİRİLMESİ

Bu konuda ipoteğin ilâma kıyas edilmesi gerektiği yolundaki tasarının prensibi Komisyonumuzca da esas itibariyle benimsenmiştir. Ancak, akit tablosunun muhtevasına göre bu prensibin çeşitli şekillerde tatbiki daha uygun mütalâa edilmiş ve mukul rehinine dair tasarıdaki tekliflerde yapılan değişikliklere paralel olarak bazı tadiller yapılmıştır.

Madde 148. — Bu madde takip talebinin özelliklerini düzenlemektedir. Bundan başka, maddede ipoteğin paraya çevrilmesi için yeni bir yetki kaidesi konulmaktadır ki, o da gayrimenkulün bulunduğu yer iera dairesidir. Böylece, alacaklı ipoteğin paraya çevrilmesini hem 50 ne maddeye göre yetkili olan hem de gayrimenkulün bulunduğu yer iera dairesinden isteyebilecektir. Borçlu, takip talebine bu maddede sayılan akit tablosu örneğinden başka, varsa 150 a maddesinin 1 ne bendinde sayılan mukavele, makbuz ve belgeleri de ekleyecektir.

Madde 149. — İpotek akit tablosunun kayıtsız şartsız bir para borcu ikrarını ihtiva ettiği hallerde, iera memuru alacağın muaccel olduğunu görürse borçluya ve varsa rehin maliki üçüncü şahsa bir iera emri tebliğ edecektir. Gerçekten, Kanunumuz (madde 38) noterlerce re'sen düzenlenen ve kayıtsız şartsız bir para borcu ikrarını hâvi bulunan senetleri ilâm hükmünde saydığına göre, aynı kaidi resmi senette tesbit olunmuş kayıtsız şartsız para borcu ikrarları ve rehin hakkına da tatbik etmek uygun görülmüştür.

Madde 149. — a) İcranın geri bırakılması hakkında ilâmlı icradaki 33 neü maddenin 1, 2 ve 4 neü fıkraları uygulanacaktır. 33 neü maddenin 3 neü fıkrası burada uygulanmayacaktır; zira onun yerine 149 a maddesinin 2 neü fıkrası hükmü geçmektedir. Tetkik merciinin icranın geri bırakılması talebinin reddine dair olan kararı temyiz olduğunda, takip konusu alacağın yüzde onbeşi nisbetinde teminat yatırılmadığı takdirde satış dâhil hiçbir iera muamelesi durmayacaktır. Teminat yatırılarak temyiz yoluna gidilir ve temyizde haksız çıkılırsa, bu teminat ayrıca hükme hacet kalmaksızın alacaklıya tazminat olarak ödenecektir. Bu tazminatın ödenmesi, tabiiyle alacağın normal olarak işlemekte olan faizine hâlel getirmeyecektir. Böylece, hem kötü niyetli ve işi uzatmak gayesine mâtuflı temyiz talepleri önlenmekte, hem de alacaklının bu yüzden uğrayacağı zarar telâfi edilebilmektedir.

Madde 149. — b) Akit tablosu kayıtsız şartsız belli bir para borcu ikrarını havi değilse, ezeümle ipotek bir cari hesap veya kredi ve saire gibi bir mukavelenin teminatı olarak verilmişse, bu halde alacağın miktarını kesin olarak akit tablosundan anlamak mümkün olmayacağından, bu gibi hallerde ilâmlı takip usulünü kabul etmek uygun görülmemiştir. Bu takdirde, iera memuru alacağın muaccel olup olmadığını tetkik edecek ve neticede borçluya ve varsa rehin maliki üçüncü şahsa birer ödeme emri gönderecektir.

Madde 150. — Rehin hakkı resmî bir senette tesbit edilmiş olduğundan itiraz konusu yapılamıyacaktır. Ancak, takipten önce veya sonra ipoteğin iptali için dâva (menfi tesbit dâvası) açılmışsa, 72 nci madde hükümleri kıyasen burada da uygulanacaktır.

Madde 150. — a) İtirazın incelenmesinde esas itibariyle ilâmsız haciz yolu ile takibe dair hükümler (madde 62 - 72) uygulanacaktır. Ancak, ipoteğin kredi ve sair mukavelelerin veya bir taahhüdün teminatı olarak verildiği hallerde, tetkik mercinin bu mukavelelere müsteniden yapılan ödeme ve tahsilâta ait belgeleri inceleme yetkisinin bulunup bulunmadığı tatbikatta tereddütleri mucibolduğundan, bu yetki maddede tasrih edilmiştir. Buna göre meselâ tetkik merci ipotekle temin edilmiş bir kredi mukavelesini ve bu kredi mukavelesi gereğince yapılmış olan ödemeleri tevsik eden makbuzları 68 nci maddedeki esaslara göre birlikte inceleyecek, bu inceleme neticesinde borçlunun kayıtsız şartsız muayyen bir borç ikrarında bulunduğunu tesbit ederse, borçlunun itirazının kaldırılmasına karar verecektir. Bu mukavele ve makbuzlardaki imzalar inkâr edilirse, tetkik merci münker imzaların inkâr edene aid olup olmadığını yine 68 ve 68 a maddelerindeki esaslar dâhilinde inceleme yetkisine sahiptir.

İtirazın kaldırılması kararının temyizi halinde, 149 a maddesinde olduğu gibi burada da yüzde onbeş teminat yatırılması ve bu teminatın temyiz talebinde haksız çıktığı takdirde alacaklıya tazminat olarak verilmesi uygun bulunmuştur.

Madde 150. — b) Medeni Kanununun 778 nci maddesine göre, gayrimenkul rehini takip tarihinden satışa kadar geçen süre içinde işliyecek kiralara da şâmil bulunduğu ve bu hak kiracıya karşı ancak takibatın kendisine tebliğinden sonra dermeyan olunabileceğinden, alacaklının hakkını korumak için bu madde hükmü sevk edilmiştir.

Madde 150. — c) İpoteğin paraya çevrilmesi vâhisiyle takipte de, gayrimenkul sahibi üçüncü şahıs takibin muhatabı olup kendisine de ödeme emri tebliğ edilmesi lâzımdır. Bu hal tatbikatta bâzı suiistimallere sebebiyet vermekte ve takipten sonra yapılan mütevali temliklerle alacaklı her yeni malikçe ödeme emri tebliğ ettirmek zorunda bırakılmakta ve böylece takip sürüncemede bırakılmaktadır. Bu duruma mâni olmak için, icra memurunun takibin başladığını tapu idaresine bildirmesi ve tapu idaresinin de keyfiyeti tapu siciline şerh vermesi mecburiyeti konmuş ve bu şerh tarihinden sonra gayrimenkulü iktisabedenlere ayrıca icra veya ödeme emri tebliğ edilmeyeceği esası kabul edilmiştir.

Madde 150. — d) Bu madde, Hükümet tasarısını 149 b maddesinin aynıdır.

III - Müşterek hükümler :

Menkul ve gayrimenkul rehninden paraya çevrilmesine dair müşterek hükümlerin bir arada tanzimi kanunun sistematiği bakımından faydalı görülmüştür.

Madde 150. — e) Bu maddede paraya çevirme müddetlerini tanzim etmektedir. Tasarının sistemine (madde 78 fıkra II ve madde 110) uygun olarak, burada da satış isteme müddetlerinin geçirilmesi halinde takibin düşeceği kabul edilmiştir. Esasen, yürürlükteki kanunun müddetinde rehinin satışının istenmemesi hakkındaki sistemi de bu merkezdedir (madde 148 fıkra II).

110 ncu maddeden farklı olarak, burada alacaklının yeniden ilâmsız takipte bulunması inkânı kendisinden alınmamıştır. Paraya çevirme müddetlerini kaçırmayı sebebiyle takibi düşen (iptal edilen) alacaklı, alacağı için mahkmeden bir ilâm alınmasna lüzum kalmadan, haremî vererek yeniden rehlin paraya çevrilmesi yolu ile takip yapabilecektir.

Madde 150. — f) Bu madde ile tamamen yeni bir müessese ihdas edilmektedir : Muvakkat rehin açığı belgesi. Rehinli alacaklı, 45 nci madde gereğince, borçlusunu kaideten ilk önce rehlin paraya çevrilmesi yoluyla takibetmeye mecburdur. Rehlin kıymeti ne kadar düşük olursa olsun, ilk önce bu takibini sonuçlandırarak ve ancak rehlin alacağı karşılamadığı kesin rehin açığı belgesi ile sabit olduğu takdirde borçlunun diğer mallarına başvurabilecektir. Halbuki, rehinli alacaklının takibi devam etmekte iken borçlunun diğer alacaklıları - ki, bunlar muvazaalı alacak sahipleri de olabilir - borçlunun diğer mallarını haczettirip sattırmak inkânına sahiptirler ve rehinli alacaklı buna müdahale edemez. Bu durum alacağını bir teminata bağlamış olan rehinli alacaklıyı diğer alacak-

lılara nazaran daha gayrimüsait bir hale getirmektedir. Halbuki, rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takipte icra memuru satıştan önce merhuna bir kıymet takdir edecektir. Bu takdir neticesi, rehnin alacağı karşılayıp karşılamıyacağı muvakkat olarak belli olacaktır. İşte, bu halde icra memurunun açık kalacak miktar için rehinli alacaklıya bir «muvakkat rehin açığı belgesi» vermesi kabul olunmaktadır. Alacaklı, bu belgeye dayanarak borçlunun diğer mallarının haczini aynı dosyada isteyebileceği gibi 100 nci maddedeki esaslar dairesinde diğer alacaklıların koydurduğu hacze de iştirak edebilecektir. Bundan başka, muvakkat aciz vesikasının verdiği iptal dâvası açmak imkânına da sahibolacaktır. Tabiatıyla, merhunun alacağı tam olarak karşılayıp karşılamadığı ancak merhunun satışından sonra belli olacaktır. Bu sebeple, muvakkat rehin açığı belgesine dayanarak yapılan hacizlerden rehinli alacaklının hissesine düşecek miktar merhun satılınca kadar kendisine ödenmiyerek icra veznesinde muhafaza edilecek ve alacaklı ancak kesin rehin açığı belgesini ibraz ederek alacağının ödenmiyen kısmını vezne muhafaza edilmekte olan bu paradan alabilecektir. Bu paradan geriye bir şey artarsa, varsa diğer alacaklılara (haciz koydurmuş veya hacze iştirak etmiş), başka alacaklı yoksa borçluya iade edilecektir. Gayet tabiidir ki, muvakkat rehin açığı belgesi de ancak borçlunun borçtan şahsan mesul bulunduğu ahvalde verilebilecek, yani 152 nci maddesinin 2 nci fıkrası hükmü burada da cari olacaktır.

Madde 150. — g) Paraya çevirmede kıyasen uygulanacak hükümleri gösteren bu madde, yürürlükteki kanunun 149 ve 150 nci maddelerine göre hazırlanmıştır. Ancak, maddeye kanunun 149 ncu maddesi İsviçre'den alınırken konulması unutulmuş 98 ve 99 ncu maddeler eklenmiş, 92 nci maddeye yapılan atıftaki yanlışlık düzeltilmiş ve nihayet tasarı ile eklenen 97 a maddesi de burada sayılmıştır.

Madde 150. — h) Alacak veya rehin hakkı veya her ikisi bir ilâmda veya ilâm mahiyetini haiz belgelerde tesbit edilmiş olabilir. Bu takdirde ilâm veya belgede tesbit olunmuş bulunan husus hakkında ilâmların icrasına dair hükümler kıyasen uygulanacaktır.

Madde 151. — Bu madde, aynen yürürlükteki kanundaki gibidir.

Madde 152. — Bu madde tasarıdaki 152 nci maddenin aynıdır. Sadece, diğer maddelerde yapılan değişikliğe paralel olarak 3 ncu fıkraya «icra emri» ibaresi eklenmiştir.

Madde 154. — 1 nci fıkraya tasarıdaki dolayısıyla yürürlükteki kanunda olduğu gibidir.

Yürürlükteki kanunun 154 ncu maddesine Ticaret Kanununun meriyet ve tatbik şekli hakkındaki Kanunun 42/L maddesi ile eklenen ikinci fıkraya komisyonumuzca değiştirilmiştir. Gerçekten bu fıkraya göre merkezi Türkiye dışında bulunan ticari işletmelerin iflâs yolu ile takibinde yetkili merci, bu işletmelerin Türkiye'deki şubeleri için Ticaret Kanununun 42 nci maddesinin 4 ncu fıkrasına göre, tâyin edilecek temsilcinin ikametgâhındaki icra dairesi ve ticaret mahkemesidir. Bu temsilcinin ikametgâhının, şubenin bulunduğu yer olacağına dair bir mecburiyet yoktur. Şubenin bulunduğu yer ile temsilcinin ikametgâhları birbirinden çok uzak ise, bu halde de şube aleyhine iflâs takibinin şubenin bulunduğu yerden çok uzak olan ve onunla hiçbir ilgisi bulunmayan temsilcinin ikametgâhında yapılmasını haklı gösterecek hiçbir sebep yoktur. Bilâkis, iflâs takibinin borçlunun (şubenin) muamele merkezinin bulunduğu yerde yapılmasını gerektiren âmme intizamı müflâhazaları buna mânidir. Merkezleri yurt dışında bulunan ticari işletmelerin Türkiye'deki şubelerinin Türkiye bakımından merkezi bu şubenin bulunduğu yerden başka bir şey değildir. O halde, maddenin 1 nci fıkrasındaki prensibe en uygun düşen tanzim tarzı, iflâs takibi bakımından şubenin bulunduğu yer icra dairesi ve ticaret mahkemesinin yetkili sayılmasıdır. Komisyonumuzun kabul ettiği bu esas, iflâstaki yetkiyi tâyin eden âmme intizamı müflâhazalarına uygun olduğu gibi, eenebi anonim ve sermayesi eshama münkasem şirketler hakkındaki 30 Kasım 1330 tarihli muvakkat Kanunun 10 ncu maddesine de uygundur ve mezkûr 10 ncu madde ile İcra ve İflâs Kanununun 154 ncu maddesinin 2 nci fıkrası arasındaki tenakuzu da bertaraf etmektedir.

Merkezi Türkiye dışında olan bir ticari işletmenin Türkiye'de birden fazla şubesi varsa, bu halde iflâs takibi ve dâvası bakımından sadece merkez şubenin bulunduğu yer icra dairesi ve

ticaret mahkemesinin yetkili olacağını, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 17 nci maddesine kıyasen tatbik etmek suretiyle tesbit etmek mümkündür.

Tasarının 154 nci maddesinin 3 ve 4 nci fıkralarına göre, iflâsta icra dairesi ve ticaret mahkemesinin yetkileri hakkında yetki sözleşmesi yapılabilecektir. Başka bir deyimle, iflâstaki yetki kaideleri âmme intizamından sayılmamaktadır. Komisyonumuz, bilhassa iflâsa karar verecek ticaret mahkemesinin yetkisi bakımından bu fıkra iştirak edememektedir. Zira, iflâs dâvası için borçlunun muamele merkezinin bulunduğu yer ticaret mahkemesinin yetkili sayılması, âmme menfaati için kabul edilmiş bir esas olup, âmme intizamındandır. Gerçekten, iflâs dâvasında sadece iflâs istiyen alacaklı ile iflâs istenen borçlunun menfaatleri bahis konusu olmayıp, borçlunun bütün alacaklılarının eşit bir şekilde muamele görmeleri bahis konusudur. Hattâ, iflâs etmek üzere veya iflâs etmiş olan borçlu ile muamelede bulunmak isteyen kimselerin de, borçlunun sadece muamele merkezinde iflâs ettirilmesinde menfaati vardır. Zira borçlunun alacaklıları veya onunla muameleye girişmek üzere olan üçüncü şahıslar, borçlunun durumu hakkında en emin bir şekilde, onun muamele merkezinden bilgi edinebilirler. Bu kimselerin, borçlunun Türkiye'nin şu veya bu yerinde aleyhine bir iflâs dâvası açılmış olup olmadığını ve hattâ iflâs ettirilmiş olup olmadığını araştırmalarına ve bilmelerine imkân yoktur. Böyle olunca da, borçlunun muamele merkezinde gerekli araştırmayı yapmış ve bunun üzerine borçlu ile ticari mümasebete girişmiş olan bir üçüncü şahıs, kendisi ile ticari mümasebete girdiği borçlunun daha önce başka bir yer mahkemesince iflâs ettirildiğini öğrenince, büyük bir sürprizle karşılaşır. Bu üçüncü şahıs iflâs masasına karşı iyi niyet iddiasında da bulunamayacağından, borçlunun bir alacaklısı ile yapmış olduğu yetki sözleşmesinden dolayı zarara uğrayacak, bundan ise ticaret hayatı zarar görecektir. İşte bu sebepler'e iflâsa karar verecek ticaret mahkemesi bakımından borçlunun muamele merkezindeki mahkemenin yetkili olması âmme intizamındandır. Bir mahkemenin yetkisinin âmme intizamından bulunduğu hallerde ise, yetki sözleşmesi yapılamıyacağı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun ana prensiplerinden biridir. (madde 22). Bu sebeple ticaret mahkemesinin iflâstaki yetkisi hakkında sözleşme yapılabileceği hakkındaki tasarı hükmü çıkarılmıştır.

Yukarda bahsedilen âmme intizamı mülâhazaları, iflâs takibinin yapılacağı icra dairesinin yetkisi bakımından vârit değildir. Tasarının gerekçesinde belirtilen «büyük ticaret merkezlerindeki tacirlerin hukukunu himaye etmek» gayesini benimsiyen komisyonumuz, icra daireleri bakımından yetki sözleşmesini kabul etmiş ve böylece bu gayenin de gerçekleştirilmesine çalışmıştır.

İflâs takibi için icra dairesinin yetkisi hakkında bir yetki sözleşmesi yapılırsa, sözleşme ile kabul edilen yer icra dairesinde de borçlu aleyhine iflâs takibi yapılabilecektir. (Bunun yanında borçlunun muamele merkezinin bulunduğu yer icra dairesinin de aynı iflâs takibi için yetkili olduğuna ve alacaklının bu iki yer icra dairesinden birisine müracaat etmekte muhayyer bulunduğuna şüphe yoktur.) Fakat, iflâs takibi sonunda açılacak iflâs dâvası, mutlaka borçlunun muamele merkezinin bulunduğu yerdeki ticaret mahkemesine açılacaktır.

Madde 155. — İflâs tehdidini havi ödeme emrini alan borçluya, konkordato teklif edebileceğinin hatırlatılmasını kaldıran Hükümet tasarısındaki değişiklikten vazgeçilmesi ve bu maddenin yürürlükteki kanunda olduğu gibi muhafaza edilmesi uygun bulunmuştur. Ödeme emrine, borçlunun konkordato teklif edebileceğine dair bir kayıt dercedilmekle, borçluya konkordato bakımından yeni bir imkân verilmekte olmayıp, sadece borçlunun 285 ve mütaakıp maddelere göre olan konkordato teklif etmek yetkisi kendisine hatırlatılmaktadır. Bunun üzerine borçlu konkordato teklif ederse, mücerret bu teklif ile iflâs takibi veya dâvası duracak değildir. İflâs takibi ve dâvası, ancak tetkik merciince borçluya konkordato mühleti verilmesi ile duracaktır ki, bu ise 289 ncu madde icabıdır.

Madde 159. — Bu maddeye eklenen 2 nci fıkra yenidir. Defter tutmadan gayri muhafaza tedbirleri neticesi itibariyle fiilen borçlunun tasarruf ehliyetini tahdidettiklerinden, bu tedbirlerin haksız konulduğunun anlaşılması halinde, ihtiyati tedbir ve ihtiyati hacizde olduğu gibi bundan za-

rar gören borçlunun ve üçüncü şahsın zararının, tedbir koyduran alacaklı tarafından ödenmesi gerekir. Bunun için tedbir istiyenin teminat göstermesi mecburiyeti konmuştur. Ancak, borçlu iflâs ödeme emrine itiraz etmişse, borcu ödemedikçe iflâs muhakkak olduğundan, bu halde tedbir istiyen alacaklı teminat göstermek mükellefiyetinde değildir. Aynı şey, ilâma bağlı alacaklar için de vârittir.

Madde 164. — Bu maddenin 1 nci fıkrasındaki ifadeye sarahat verilmiştir. Maddede başkaca bir değişiklik yoktur.

Madde 166. — Bu maddenin 2 nci fıkrasına göre, iflâs kararı kendisine bildirilen iflâs dairesi, bu kararı gereken makamlara hemen bildirmekle beraber kararı derhal ilân edecektir. Kanunun ve tasarının gayesi budur. Bununla beraber, tatbikatta iflâs kararının ilgili makamlara bildirilmesi ve ilânı, alacaklının iradesine bağlı kalmaktadır. Zira, alacaklı gerekli masrafını vermedikçe iflâs dairesi bu işleri yapamamaktadır. Halbuki, iflâs dairesinin gerek bildirmeyi, gerekse ilânı hemen kendiliğinden, yani re'sen yapması gerekir. Bu bildirmenin ve ilânın hemen yapılmasındaki maksat, bilhassa iflâsın açılması ile ilân arasındaki devrede iyi niyetli kimselerin müflis ile yapacakları muamelelere mâni olmaktır ki, bunlar bilhassa 190 nci maddenin 2 nci fıkrasındaki, 191 nci maddenin 2 nci fıkrasındaki ve 192 nci maddedeki muamelelerdir.

Tatbikatta, iflâs istiyen alacaklının gerekli masrafı yaptırmıyarak iflâs kararının ilgili yerlere bildirilmesine ve ilânına mâni olmak suretiyle, bunu bir tehdit vasıtası gibi kullandığı ve bâzı ahvalde haksız menfaatler de sağladığı görülmektedir. Bütün bu duruma mâni olmak için, 2 nci fıkraya «kendiliğinden ve derhal» kelimeleri eklenmiştir. Buna göre, iflâs memuru adı geçen bildirmeleri ve iflâsın ilânını derhal ve re'sen yapacaktır. Bunun için gerekli masraf, esasen tasarının 160 nci maddesinin 2 nci fıkrası gereğince iflâs istiyen alacaklıdan peşin olarak alınmış olacaktır. Mahkeme, bu masrafları peşin almadan iflâs kararı vermiş ise, burada Devletin bir organının kusuru bahis konusu olacağından, iflâs memuru gereken bildirme ve ilânı gene re'sen ve derhal yapacak, bunun için lüzumlu masraf ise Devlet tarafından ödenecektir. Böylece, her halde iflâs kararı re'sen ve derhal gereken yerlere bildirilecek ve ilân edilecektir. İflâs kararının ilânı için, 219 ncu maddedeki ilân beklenmeyecektir. Her iki ilânın gayeleri başka olup, birbirinden müstakildir.

Madde 167. — Bu maddede yapılan değişikliğin esası, alacaklının kambiyo senedinin aslını takip talebi ile birlikte icra dairesine vermek mecburiyetinde olmasıdır. Bu husus, esasen bugünkü kanunumuzun sistemi (madde 167, fıkra 2) icabı olduğu gibi, 58 nci maddede yapılan değişikliğin de zaruri bir neticesidir. Yalnız, burada senedin aslı yerine fotokopi verilmesi dahi kabul edilmiştir. Zira, kambiyo senetleri kıymetli evraktan mâduttur. Senedin hem icraya konması, hem de alacaklı elinde kalarak tedavül etmekte devam etmesi tasavvur olunamaz. Bundan başka, borçlunun senedi icra dairesinde görerek ona göre itiraz edip etmeyeceği hakkındaki kararını verebilmesi, icra memurunun kambiyo senedini tetkik ederek kambiyo senetlerine mahsus takip yolunun caiz olup olmadığını tesbidedebilmesi ve nihayet borçlunun senet karşılığında borcunu icra dairesine ödiyebilmesini temin için de, kambiyo senedinin aslının icra dairesinde bulunması zaruri telâkki olunmaktadır. Bu sebeplerle, madde değiştirilmiş, 3 ncü fıkra ise tasarıdan tamamen çıkarılmıştır.

Bundan başka maddenin 2 nci fıkrasındaki, «.. varsa protesto veya ihbar tebliğ varakasını» ibaresi çıkarılmıştır. Bunlardan, ihbar tebliğ varakası, senet borçlusuna müracaat için şart değildir. Porotestonun bâzı senet borçlularına müracaat için şart olduğu haller varsa da (Ticaret Kanunu madde 642), genel olarak kambiyo senetlerine mahsus takip yoluna müracaat için protesto şart değildir. Bu sebeple, yanlış anlamaya meydan vermemek için, «varsâ protesto... varakası» ibaresi de metinden çıkarılmıştır. Protesto şart olan hallerde, icra memuru alacaklının borçluya müracaatının şartlarının mevcud olup olmadığını re'sen araştırarak ve protestoya lüzum olduğunu anlar ve bunun bulunmadığını tesbit ederse, kambiyo senetlerine mahsus takip yolunun caiz olmadığından bahsile ödeme emri göndermekten imtina edecektir.

Madde 168. — Maddenin ilk cümlesindeki, «167 nci maddeye göre çıkarılmış» ibaresi 167 nci maddede yapılan değişikliğe paralel olarak, 4 ncü benddeki, «veya kambiyo senedinin esaslı unsurlarından birinin tahrif edildiği» ibaresi ise, 170 (a) maddesinin kaldırılmasına paralel olarak metinden çıkarılmışlardır. Maddede bundan başka bir değişiklik yapılmamıştır.

Madde 169. — a) Bu maddede yapılan değişiklikler şekli mahiyette olup, maddeye vuzuh vermek gayesine mâtuftur.

1 nci fıkra, tasarının 1 nci fıkrasının ilk cümlesiyle 2 nci fıkrasının birleştirilmesinden ibarettir.

2 nci fıkra, tasarının 1 nci fıkrasının 2 nci cümlesidir. Yalnız, buraya muvakkat durdurma kararının, itirazın esası hakkında karar verilineye kadar hüküm ifade edeceğine dair sarahat verilmiştir. Tasarının gerekçesinden de anlaşılacağı üzere, esasen bu mâna hükümde mündemiçtir.

3 ve 4 ncü fıkralar tasarıdağının aynıdır.

5 nci fıkradaki ilâve 68 nci maddeye yapılan ilâveye paralel olarak yapılmıştır.

6 nci fıkradaki değişiklik, ifadenin düzeltilmesinden ibarettir.

Madde 170. — Bu maddenin 3 ncü fıkrasına yapılan ilâve, 68 a maddesinde yapılan değişikliğe paralel olarak yapılmıştır. Maddede başkaca bir değişiklik yoktur.

Madde 170. — a) (Kambiyo senedinin esaslı unsurlarından birisinin tahrif edildiği yolundaki itirazların tamamını, imzaya itiraza benzetmek uygun olmayacağından ve her esaslı unsurun tahrifi ayrı ayrı problemler ortaya koyacağından, bu mesele için genel bir formül bulunmasının güçlüğü takdir edilerek, mesele içtihadı bırakılmak üzere, madde tasarıdan tamamen çıkarılmıştır.

Bu maddenin çıkması sebebiyle, tasarının 170 b maddesine (170 a) ve 170 c maddesine de (170 b) madde numarası olarak verilmiştir.

Madde 171. — Maddenin ilk cümlesindeki (167 nci maddeye göre çıkarılmış) ibaresi, 167 nci maddede yapılan değişikliğe paralel olarak metinden çıkarılmıştır. Maddede başkaca değişiklik yapılmamıştır.

Madde 173. — Bu maddenin, 2 nci fıkrasının son cümlesine, «takip ve» ibaresi eklenmiştir. İflâs dâvasının düştüğü ahvalde, takibin de evleviyetle düşmesi gerekeceğinden hükme bu şekilde sarahat verilmiştir.

Madde 174. — Bu maddenin 2 nci fıkrası, 176 ncı madde karşısında tekrar ve lüzumsuz olduğundan tasarıdan çıkarılmıştır.

Madde 176. — Uygulanacak hükümleri gösteren bu maddeye 156 ncı maddenin son fıkrası hükmü de ilâve edilmiştir. Zira, kambiyo senetlerine mahsus iflâs yolu ile takipte, iflâs isteme hakkının hangi müddet geçtikten sonra düşeceğine dair bir hüküm yoktur ve bu bapta âdi iflâs yolu ile kambiyo senetlerine mahsus iflâs yolu arasında bir fark yapılmasına da lüzum yoktur.

Madde 176. — b) Bu maddenin son fıkrasındaki, «ve varsa protesto ve ihbar tebliği varakası» ibaresi, 167 nci maddedeki değişikliğe paralel olarak kaldırılmıştır.

Madde 178. — Bu maddenin 1 nci fıkrasına «iflâsa tabi bir» ibaresi eklenmiştir. Bu fıkrada, 2 nci fıkrada olduğu gibi, iflâsa tabi ibaresi kullanılmadığından, doktrinde iflâsa tabi olmıyan kimselerin de aciz halinde bulduklarını bildirerek iflâslarını isteyebilecekleri fikrini temsil eden müelliflere rastlanmaktadır. Halbuki, iflâs sistemimiz ancak tacirlerin ve özel kanunlarla sayılan hallerde de tacir olmıyan bazı kimselerin iflâsına müsaade etmektedir. Bu prensibi teyid etmek ve tatbikattaki tereddütleri gidermek maksadiyle, fıkraya, «iflâsa tabi» ibaresi eklenmiştir.

Madde 228. — Bu maddeye göre, üçüncü şahısların iflâsta açacakları istihkak dâvalarına ticaret mahkemesinde bakılacaktır. Halbuki, hacizdeki istihkak dâvaları icra tetkik merciinde görülmektedir. İflâstaki istihkak dâvalarında ticaret mahkemesinin verdiği kararın da, hacizdeki istihkak dâvalarında olduğu gibi, sadece takip hukuku bakımından kesin hüküm teşkil ettiği, iflâs kaldırıldığı takdirde bu kararın borçlu ile istihkak iddia eden üçüncü şahıs arasında kesin hüküm tesirini haiz olmayacağı bugün genel olarak kabul edilmektedir. Hal böyle olunca, hacizdeki istihkak dâvaları ile iflâstaki istihkak dâvalarına bakan mercilerin farklı olmasını haklı

gösterecek hiçbir sebep yoktur. Bu sebeple, iflâstaki istihkak dâvalarının da icra tetkik mercilerinde görülmesi uygun bulunmuş, madde buna göre değiştirilmiştir. Ayrıca, hacizde olduğu gibi, burada da istihkak dâvalarına genel hükümler uyarınca basit yargılama usulüne göre bakılacağı hükme bağlanmıştır.

Madde 235. — Bu maddenin 2 nci fıkrasındaki «yahut istediği sıraya kaydedilmediğini» ibaresi çıkarılmıştır. Zira, bu halde sıra cetveline karşı itiraz değil, maddenin son fıkrasına göre şikâyet yoluna gidilecektir. Bu iki hüküm arasındaki, tenaküz böylece giderilmiş olmaktadır.

Bundan başka, tasarının umumi temayülüne uygun olarak, üçüncü fıkranın son cümlesindeki «seri muhakeme usulü» ibaresi, «basit yargılama usulü» olarak değiştirilmiştir.

Madde 244. — 134 (a) maddesi tasarıdan çıkarıldığından, bu maddeden de çıkarılması icabetmiştir.

Madde 251. — Bu maddenin 2 nci fıkrasındaki «seri yargılama usulü», basit yargılama usulü olarak mahkeme tabiri de tetkik mercii olarak değiştirilmiştir. Müflisin yeni mal iktisabında bulunup bulunmadığı yolundaki ihtilâfın halli için, alacaklının mahkemeye gönderilmesi ve orada dâva açmasını istemek doğru görülmemiştir. Bu alacaklının işini ve dolayısıyla takibi çok uzatır. Alacaklı, aciz vesikasına dayanarak müflise karşı icra takibinde bulununca, borçlu yeni mal iktisabetmediği hususunda itiraz değildir. Bu itirazın da, diğer itirazlar gibi tetkik mercisinde incelenbilmesi daha doğru olacaktır. Bu esas daha uygun bulan komisyonumuz, maddeye bu şekilde sarahat vermiştir.

Madde 260. — Alacaklı, tasarının 261 nci maddesinin 2 nci komisyon değişikliğinde 1 nci fıkrasına göre ihtiyati haciz kararının 10 gün içinde infazını istemeye mecbur olduğundan, tatbikatta zaten işlemiyen ihtiyati haciz kararının icra dairesine mahkemece re'sen gönderilmesi müessesesi ile ilgili ilk cümle hükmü kaldırılmıştır. yetki hakkındaki hüküm de, 261 nci maddenin 1 nci fıkrasına ilâve edilmiştir. Maddede bundan başka bir değişiklik yapılmamıştır.

Madde 261. — 260 nci maddenin ilk cümleindeki yetki hükmü, bu maddeye eklenmiş ve sistematik bakımdan daha uygun bulunduğundan, fıkraların sırası değiştirilmiştir. İhtiyati haciz kararlarının infazı, ancak kararı veren mahkemenin yargı çevresindeki icra dairesinden istenebilecektir.

2 nci fıkrada uygulanacak maddeler arasında 79 ncu madde hükmü de dahil edilmiştir. Gerçekten, bilhassa 79 ncu maddenin 2 nci fıkrası, haczin ne suretle yapılacağına dair önemli bir hüküm ihtiva etmektedir.

Madde 262. — 2 nci fıkranın son cümlesi, tatbikatta bâzı zorluklar doğuracağı endişesi ile tasarıdan çıkarılmıştır. Zira, henüz ihtiyati hacze gidilmeden önce, ilgililerden kimlerin ihtiyati haciz sırasında bulunamayacakları belli değildir. Masraf peşin alındıktan sonra, haciz sırasında bulunmayacağı tahmin edilen kimseler bulunmuş ve bu sebeple tebligata lüzum kalmamış olursa, bu defa alınan paranın iadei gerekecek, bu da icra dairelerinin işlerini artıracaktır. Bu sebeple, son cümle hükmünün çıkarılması daha uygun görülmüştür.

Madde 264. — 1 nci fıkrası tasarıdaki gibidir.

2 nci fıkrası esas itibarıyla kanundaki 2 nci fıkranın aynıdır.

Yalnız, bu fıkrada alacaklının icra takibinde bulunmuş olması hali içindir ve bu husus tasrih olunmuştur. Alacaklının iflâs takibinde bulunmuş olması hali için, kanunumuz bir hüküm ihtiva etmemekte idi. Yeniden tanzim edilen 267 nci madde bu boşluğu doldurmaktadır.

3 ncu fıkraya «veya alacaklı birinci fıkraya göre mahkemede dâva açmış ise» ibaresi eklenmek suretiyle, bu husustaki boşluk doldurulmuştur. Gerçekten, bu halde de hükümden sonra bir ay içinde takip talebinde bulunmak mecburiyeti olmalıdır.

Usul hukukumuzda göre, kanuni müddetlerin geçmesi ile dâvanın düşmesi bahis konusu olmadı-ğundan, 4 ncu fıkradaki bu tâbir, dosyanın muameleden kaldırılması şeklinde değiştirilmiş, ancak dosyanın mücerret muameleden kaldırılması ile ihtiyati haczin hükümsüz kalması sert bulunduğundan dâvanın bir ay içinde yenilenmemesi halinde, o zaman ihtiyati haczin hükümsüz kalacağı tasrih olunmuştur. Buradaki muameleden kaldırma Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 409 ncu mad-

desinin 1 nei fıkrası anlamındadır. İki tarafın çağrıldıkları celseye gelmedikleri ve bu sebeple dosyanın muameleden kaldırılmasına karar verildiği celse, adı geçen bir aylık müddetin başlangıcıdır. Yoksa, bâzı mahkemelerin muameleden kaldırılmadan itibaren altı ay sonra verdikleri dosyanın mahzeme kaldırılması kararı, teknik mânada bir muameleden kaldırılma olmadığı gibi, bu maddede kastedilen muameleden kaldırma da o değildir.

Gerek bu maddede gerekse ihtiyati haciz bahsinde, ihtiyati haczin ne zaman icrai hacze inkılâbedeceği (dönüşeceği) hakkında bir sarahat yoktur. Kanunun genel sisteminden çıkarılabilecek olan bu netice, maddenin son fıkrasında sarih bir şekilde tesbit olunmuştur. Bu fıkrada sayılan hallerde, ihtiyati haciz alacaklının bir talebine lüzum olmaksızın, kendiliğinden icrai hacze inkılâbedecektir. İtirazın muvakkaten kaldırılmasının kesinleşmesi (müddeti içinde borçtan kurtulma dâvası açılmaması veya açılıp da borçlunun dâvayı kaybetmesi ile) de, ihtiyati haciz kendiliğinden icrai hacze inkılâbedecektir.

Madde 265. — 1 nei fıkraya «kendisine» kelimesi eklenerek vuzuh verilmiştir.

3 neü fıkranın son cümlesi çıkarılmış, onun yerine ihtiyati tedbir kararlarına vâkı itirazın incelenmesindeki hükümlere benzer hükümler konulmuştur. Buna göre, mahkeme kararını vermeden önce iki tarafı davet edecek, gelenleri dinliyecektir. İki taraf da gelmezse, ancak o zaman evrak üzerinde inceleme yaparak kararını verecektir. Bundan başka, mahkemenin itiraz üzerine kararını değiştirebileceği veya kaldırabileceği hükme bağlanmıştır.

Madde 267. — Bu maddenin bugünkü (kanundaki) yazılış tarzından bir mâna çıkarmaya imkân yoktur. Madde aslı olan İsviçre İcra ve İflâs Kanununun 280 nei maddesinden yanlış tercüme edilmiştir. Maddenin aslına göre, borçlu aleyhine yapılan takipte kendisine gönderilen ödeme emrine itiraz etmemiş veya edip de itirazı kaldırılmışsa, takip borçlunun sıfatına göre haciz veya iflâs yolu ile devam eder. Maddeyi aslına göre düzeltmek hatıra gelebilirse de, bunun büyük bir faydası olmayacaktır. Komisyonumuz, haciz yolu ile takipte borçluya haciz isteme yetkisinin gelmesi ile, ihtiyati haczin kendiliğinden icrai hacze inkılâbedeceğini kabul etmiştir. Komisyon değiştirdiği, madde 264 son fıkra). Şu halde, bu maddeye takibin kesinleşmesinden sonra haciz isteme ile ilgili bir hüküm konulmasına ve esasen takip kesinleştikten sonra ihtiyati haczin icrai hacze inkılâbetmesi için alacaklının talebini beklemeye lüzum yoktur.

Alacaklının, ihtiyati haczin tamamlanması için iflâs yolu ile takipte bulunmuş veya iflâs yolu ile takipte bulunduktan sonra ihtiyati haciz koydurmuş olması halinde ne yapılacağına dair kanunda bir sarahat yoktur. İşte, 267 nei maddenin bu meselenin tanzimine tahsis edilmesi daha uygun bulunmuştur. Bu madde, haciz hakkındaki 264 neü maddenin 2 ve müteakıp fıkralarındaki hükümlere paralel bir şekilde tanzim olunmuştur. 2 nei fıkra, borçlunun ödeme emrine itiraz etmesi halini tanzim etmektedir. Bu itiraz, alacaklıya tebliğ olunacak ve alacaklı yedi gün içinde ticaret mahkemesine iflâs dâvası açarak aynı zamanda borçlunun itirazının kaldırılmasını isteyecektir. Üçüncü fıkraya göre, borçlu ödeme emrine itiraz etmezse, bu durum da hemen alacaklıya tebliğ olunacak ve alacaklı 7 gün içinde iflâs dâvası açacaktır. 264 neü maddenin 4 neü fıkrası hükmü kıyasen uygulanmak suretiyle, bu müddetlere riayet olunmaması halinde ihtiyati haciz hükümsüz kalacaktır. Bu suretle, iflas takibinde de ihtiyati haczin âkibetinin kısa bir zamanda belli olması ve böylece borçlunun mallarının uzun zaman ihtiyaten mahcuz kalarak borçlunun zarara uğramaması sağlanmıştır.

Madde 269 — c) 1 nei fıkra tasarındaki gibidir.

2 nei fıkradaki 68 a, 68 olarak değiştirilmiştir. Zira, imzanın alacaklıya ait olması halinde yapılacak muameleler 68 nei maddede gösterilmiştir. Esasen, 68 nei madde de (5 nei fıkra) imza incelemesi bakımından 68 a maddesine atıf yapmaktadır.

Kamu düzeni düşüncesiyle konmuş Kanunlar, muvakkat ve özel kanunlar olduklarından, bunlarla ilgili bir hükmün bir ana Kanun olan İcra ve İflâs Kanununda bulunması uygun görülmemiş bu sebeple tasarının 3 neü fıkrası çıkarılmıştır.

Tasarının 4 nci fıkrası 3 ncü fıkra olarak muhafaza edilmiş, buradaki 7 gün az bulunduğundan, 10 gün olarak değiştirilmiştir.

Madde 275 — Tasarı imza inkârları ile mücadele için para cezaları koymuş bulunduğundan, imzasını haksız yere inkâr eden kiracı veya kiraliyana da para cezası verilmesi uygun görülmüş ve maddeye bu hususta bir fıkra eklenmiştir.

Madde 276. — Bu maddenin 1 ve 2 nei fıkraları, tatbikattaki bâzı suiistimalleri önlemek için sevk edilmişti. Tatbikatçıların bu maddeler hakkındaki itirazlarından anlaşıldığı üzere, yeni metne göre de birtakım hileli yollara sapılması mümkün olacaktır. Bu sebeple, maddenin 1 ve 2 nei fıkraları aynen kanundaki gibi muhafaza olunmuştur. Esasen, tetkik merciinin 3 ncü fıkraya göre sahibolduğu geniş takdir yetkisinin yerinde ve isabetle kullanılması halinde, bu husustaki suiistimallerle mücadele etmek mümkün olacaktır.

3 ncü fıkra, tasarının 3 ve 4 nei fıkralarının birleştirilmesinden ibarettir.

4 ncü fıkra, tasarının 2 nei fıkrasının son cümlesinden alınmıştır.

Madde 277. — Tasarı ile değiştirilen bu maddenin 1 nei fıkrasına göre, hacizde iptal dâvası açmak için aciz vesikası ibraz edilmesi şart değildir. Alacaklı, borçlunun tasarruflarından zarar gördüğünü sair delillerle de ispat edebilecektir. Bu sair delillerin ne olduğu belli değildir. Alacaklı takipte bulunup kendisine haciz istemek yetkisi gelip de, borçlunun mallarının bulunmadığı veya kâfi gelmediği anlaşılınca kadar, alacaklının borçlunun tasarrufundan zarar gördüğü söylenemez. Bu sebeple, bugünkü metinde olduğu gibi aciz vesikası şartına dönülmesi daha uygun bulunmuş, tasarının bu maddesi çıkarılarak madde kanunda olduğu gibi muhafaza olunmuştur. Yalnız, tasarının 277 nei maddesinin 2 nei fıkrası 281 nei maddeye eklenmiştir.

Madde 278. — Bu madde de, 277 nei maddede yapılan değişikliğe paralel olarak esas itibarıyla kanunda olduğu gibi bırakılmıştır. Yalnız, tasarı ile 1 ve 3 ncü bend hükümlerinde yapılan değişiklikler aynen kabul olunmuştur.

Madde 279. — 277 nei maddede yapılan değişikliğe paralel olarak, bu maddede aynen kanun da olduğu gibi muhafaza olunmuştur.

Madde 280. — Bu madde tasarıdaki gibidir. Yalnız, 277 nei maddedeki değişikliğe paralel olarak 1 nei fıkradaki «iptal dâvası açmış veya» ibaresi metinden çıkarılmıştır. Bundan başka 3 ncü fıkradaki «akrabası» kelimesi «hısımları» olarak değiştirilmiştir. Maddede başkaca bir değişiklik yapılmamıştır.

Madde 281. — Bu madde aynen tasarıdaki gibi muhafaza olunmuş, bundan başka, tasarıdan çıkarılan 277 nei maddenin 2 nei fıkrası bu maddeye son bir fıkra olarak eklenmiştir.

Madde 283. — 1 nei fıkra, tasarıdaki birinci fıkradır.

2 nei fıkra, tasarıdaki 2 nei fıkra olup, sadece (dâvacının alacağından fazla olmamak üzere) ibaresi fıkraya eklenmiştir. Gerçekten, dâva üçüncü şahsın elinden çıkarmış olduğu mallar yerine geçen değere taallük ediyorsa, üçüncü şahıs bu değerın tamamını değil, sadece dâvacının alacağı kadarını ödemeye mahkûm edilecektir. Zira, iptal dâvası borçlunun mamelekinden çıkarmış olduğu mal ve hakların veya bunların yerine kaim olan değerlerinin, bu tasarruftan zarar gören alacaklının hakkının istihsaline yeter nisbette borçlunun mamelekine iadesinin temini maksadıyla açılan bir dâvadır. Bu söylenenler, bilhassa haciz yolu ile takipte bahis konusudur. İflâs yolu ile takipte, ekseriya dâva konusu tasarrufun değerinin tamamının iflâs masasına iadesi gerekecektir. Zira, bu değerın tamamen masaya intikalinden sonra da, ekseriya alacaklılar tam olarak tatmin edilmiş olmayacaklardır.

3 ncü fıkra, tasarıdaki gibidir.

4 ncü fıkra, yürürlükteki kanunun 283 nei maddesinin 2 nei fıkrasına göre hazırlanmıştır. Bu fıkra, bugünkü haliyle sarıh değildir. İptal dâvasını kaybeden üçüncü şahıs, karşılık olarak verdiği şeyi alacaklıdan değil, borçludan geri isteyebilecek ve isterse bunu üçüncü fıkra gereğince aynı dâvada yapabilecektir. İflâsta, borçlunun haczi kabil bütün malları iflâs masasına girdiğinden, üçüncü şahıs karşılık olarak verdiği şeyi iflâs masasından geri isteyebilecektir.

5 neî fıkra, kanundaki 3 neü fıkradan aynen alınmıştır.

6 neî fıkra, kanundaki 282 neî maddenin son fıkrasından aynen alınmıştır.

Madde 285. — Tasarıdaki mevcudun terki suretiyle konkordato hakkındaki hükümler çıkarıldığından, 1 neî fıkrada değişiklik yapılmasına lüzum kalmamış ve kanundaki 1 neî fıkra aynen muhafaza olunmuştur.

2 neî fıkra yenidir. Bugünkü kanunda ve tasarıda, konkordato talebi için hangi tetkik mercii'nin yetkili olduğuna dair bir sarahat yoktur. İctihat yolu ile, borçlunun ikametgâhı tetkik mercii yetkili olarak kabul edilmiştir. Bu içtihada uygun olarak, 2 neî fıkra hükmü sevk edilmiştir. İflâsa tabi olmyan borçlular için, ikametgâhlarındaki tetkik mercii yetkilidir. İflâsa tabi borçlular için, kendileri aleyhine nerede iflâs dâvası açılabilirse, o yer tetkik mercii yetkili kılınmış ve bu maksatla 154 neü maddenin 1 ve 2 neî fıkralarına atıf yapılmıştır.

3 neü fıkra, tasarıdaki 3 neü fıkranın aynıdır.

4 neü fıkra, tasarıdaki 2 neî fıkradan aynen alınmış, yalnız mevcudun terki suretiyle konkordato hükümleri tasarıdan çıkarıldığından ve böylece sadece bir çeşit konkordato kabul edildiğinden, fıkradaki «alelâde» kelimesi çıkarılmıştır.

Madde 286. — Bu maddeden önce gelen «1. Alelâde konkordato» başlığı, mevcudun terki suretiyle konkordatonun tasarıdan çıkarılması sebebiyle, kaldırılmıştır. Madde metni tasarıda olduğu gibidir.

Madde 292. — Tasarı ile değişiklik görmiyen bu maddenin 2 neî fıkrasından, komiserin alacaklıları toplanmaya davet etmesi için yeniden (1 neî fıkradakinden başka) bir ilân yapacağı mânası da çıkarılabilmektedir. Halbuki, bu maddenin aslında (İsviçre İera ve İflâs Kanunu madde 300 fıkra 2), bunun 1 neî fıkra gereğince yapılacak ilân olduğu açıkça tasrih edilmiştir. Gerçekten, bunun için ikinci bir ilân yapılmasına lüzum yoktur. Bu husus masraflı olduğu gibi, işleri uzatıcı mahiyettedir de. Tatbikat da bir tek ilânla yetinildiği vâkıdır. Bu sebeple, 2 neî fıkraya İsviçre'deki aslına ve tatbikata göre sarahat verilerek, alacaklıların davetinin de birinci fıkraya göre yapılacak ilânla olacağı belirtilmiştir.

Madde 293. — Tasarı ile değişiklik görmiyen bu maddenin değiştirilmesine ihtiyaç duyulmuştur. Yapılan ilâveye göre, komiser, kendisine bilirlilen her alacak hakkında incelemede bulunacak incelemesinin neticesini, yani alacağın vârid olup olmadığı hakkında mütalâasını, 294 neü madde gereğince alacaklılar toplanmasına vereceği raporunda bildirecektir. Böylece, borçlunun, pasifini kabartmak için uydurma alacakları bilânçosuna ithal etmesi temayülü ile daha müessir bir şekilde mücadele etmek imkân dâhiline girecektir. Maddeye yapılan bu ilâve ile komiserin tanıyan yetki, aslında yeni bir şey değildir. Zira, bugünkü haliyle de, komiser yapacağı inceleme neticesinde bâzı alacakların uydurma olduğunu tesbit etmesi halinde, 296 neî maddeye göre mahkemeye vereceği mütalâanamede konkordatonun tasdikının muvafık olmadığını bildirebilir. Fakat, tatbikatta komiserin bu yetkiyi haiz olup olmadığında tereddüt edildiğinden, bu yetkinin açıkça kendisine tanınması suretiyle maddeye sarahat verilmesi uygun bulunmuştur.

Madde 309. — Bu maddenin kanundaki 3 neü fıkrasındaki atıf, 285 neî maddenin Komisyonu-muzca yapılan değişiklikten sonra yine son fıkraya isabet etmekte olduğundan, maddenin 3 neü fıkrasının değiştirilmesine lüzum kalmamıştır. Bu sebeple, değişiklikten vazgeçilerek, fıkra kanunda olduğu gibi muhafaza olunmuştur.

Madde 309. — (a) dan madde 309 (u) ya kadar olan hükümler :

Tasarının bu maddelerinde hükme bağlanan mevcudun terki suretiyle konkordato, iyi niyetli (kusursuz) borçluları ve onların alacaklılarını himaye edici bir yol olması bakımından memleketimiz için lüzumlu bir müessesedir. Mevcudun terki suretiyle, konkordato iflâs tasfiyesinin ağır işliyen prosedürünü ve yüksek tasfiye masraflarını bertaraf ettiğinden alacaklılar lehine olduğu gibi, iyi niyetli borçluları iflâs etmekten ve dolayısıyla müflis olmaktan kurtardığı için borçluların da lehinedir. Ancak, iyi niyetli borçluları ve onların alacaklılarını himaye etmek için konulmak istenen bu müessesenin, kötü niyetli borçlular tarafından alacaklılarına zarar vermek

maksadiyle kötüye kullanılması ihtimali de vardır. Bilhassa, kötü niyetli bir borçlunun mallarının büyük bir kısmını kaçırdıktan sonra, çok az bir mal ile mevcudun terki suretiyle konkordato yoluna gitmesi ve yaptığı hileli konbinezonları gizliyerek konkordatonun tasdikini sağlaması mümkün olabilir. Bu hileli konbinezonlarla mücadele için alacaklıların konkordatoya muvafakat etmemesi, konkordatonun tasdikine mahkemede itiraz edilmesi, iptal dâvaları ve nihayet konkordatonun feshini istemek gibi imkânlar mevcuttur. Fakat, konkordato tatbikatımız göstermiştir ki, bu imkânlara rağmen, bilhassa ispat güçlükleri sebebiyle, mevcudu yüzde otuzun çok üstünde olan borçlular, yüzde otuzun üstündeki mevcutlarını saklıyarak, asgari şart olan yüzde otuz ile konkordato teklif etmişler ve bu konkordatoyu tasdik ettirip böylece alacaklılarına zarar vermeye muvaffak olabilmişlerdir. Aynı hileli konbinezonların mevcudun terki suretiyle konkordato yapılacağı ve böylece tasarı ile yüzde otuzdan yüzde elliye çıkarılan asgari şartın dahi hükümsüz bırakılacağından endişe edilmektedir.

Bu endişeyi bertaraf etmek ve mevcudun terki suretiyle konkordato hükümlerinin kötüye kullanılmasına mâni olmak için, mevcudun terki suretiyle konkordatonun da alelâde konkordato da olduğu gibi, asgari bir miktarla (meselâ yüzde yirmibeş ile) takyidedilmesi teklif edilmiş ise de, bu teklifin kabulüne imkân görülemez. Zira, asgari bir miktar şartı mevcudun terki suretiyle konkordatonun mahiyeti ile kabili telif değildir. Çünkü, burada borçlu konkordato ile bütün mallarını (hattâ tasarıya göre haczi caiz olmıyanları da) alacaklılarına terketmeyi teklif etmektedir. Konkordato tasdik edilirse, borçlunun malları üzerindeki tasarruf yetkisi kalkmakta, bu yetki alacaklılara geçmektedir. Artık bu mallar, alacaklılar ve onların seçecekleri tasfiye memurları tarafından tasfiye edilecektir. Borçlunun, bu tasfiye sırasında hiçbir söz ve itiraz hakkı yoktur. Alacaklılar, borçlunun mallarını düşük fiyatla satarlarsa, bunun neticesine kendileri katlanacaklardır. Zira, borçlunun mevcudunun neden ibaret olduğu, borçlunun konkordato projesine ekli olarak sunduğu mufassal bilânçoda yazılıdır. Alacaklılar konkordatoya muvafakat ederken, hangi malların tasfiyeye dâhil olacağını ve bunların takriben ne kadar bir para getireceğini bildirmektedirler. Bu malların kendilerine temin edeceği nisbet alacaklıları tatmin etmiyorsa, o zaman konkordatoya muvafakat etmiyebilirler ve borçlu iflâstan kurtulamaz. Fakat alacaklılar tasfiyeye dâhil olacak malları bildikleri halde, konkordatoya muvafakat etmişler ve tasfiye neticesinde umdukları nisbette alacaklarına kavuşamamışlarsa, bunun neticesine artık alacaklılar katlanmalıdır. Zira, borçlunun tasfiyenin iyi yapılmamasında hiçbir rol ve kusuru yoktur. Kaldı ki, borçlunun bütün malları tasfiye edildikten sonra, borçlunun iflâs ettirilmesinde hiçbir menfaat yoktur. Zira, borçlunun iflâs masasına girecek bir malı kalmamıştır. Alacaklılar, borçlunun iflâsı halinde daha fazla bir şey alacak değildirler. Bundan başka, bütün malları tasfiye edilmiş bir borçlu, taahhüettiği asgari miktardan noksan kalan kısmı ne ile ödiyacaktır? Bundan sonraki çalışması ile mi? Evet denirse, bu konkordatonun gayesine aykırı olur. Zira, borçlunun konkordato teklif etmekten maksadı, iyi gitmiyen işlerini ve borçlarını tasfiye edip, yeni bir işe veya teşebbüse başlamaktır. Borçlu, yeni başladığı işten elde edeceği kazancı ile mevcudun terki suretiyle konkordatoda karşılanamıyan miktarı ödiyecektir denirse, borçlunun konkordatodan sonra yeni bir işe başlamakta bir menfaati olmayacak, binnetice borçlu iflâs etmiş gibi bir durum hâsıl olacaktır. Bu ise, konkordatonun gayesine aykırıdır. Bu sebeplerle, mevcudun terki suretiyle konkordatonun asgari bir miktarla takyidedilmesine imkân görülemez.

Mevcudun terki suretiyle konkordato hükümlerinin kötüye kullanılmasından ve bu sebeple faydadan çok zarar doğacağından endişe eden komisyonumuz, tatbikatta alelâde konkordatoların borçlunun mevcudu ile mütenasip bir şekilde yapılmasının sağlandığı ve konkordato hükümlerinin kötüye kullanılmasının önüne geçilebildiği zamana kadar, şimdilik mevcudun terki suretiyle konkordato hakkındaki hükümlerin kanunlaşmasından vazgeçmeyi daha uygun bulmuştur. Bu sebeple, tasarinın mevcudun terki suretiyle konkordato hakkındaki hükümleri tasarıdan tamamen çıkarılmıştır.

Madde 334. — Mevcudun terki suretiyle konkordato hakkındaki hükümlerin tasarıdan çıkarılması neticesinde, bu maddede değişiklik yapılmasına lüzum kalmamıştır. Bu sebeple, madde kanunda olduğu gibi muhafaza edilmiştir.

Madde 337. — Bu maddenin 1 nci fıkrasına eklenen bir cümle ile maddeye sarahat verilmiştir. Burada, alacaklının zarar görmesi, suçun kanuni unsurlarından birisidir. Ancak, borçlunun müddeti içinde mal beyanında bulunmamasıyla alacaklının bundan zarar gördüğü mefruzdur. Yani, burada alacaklı lehine bir karine vardır. Borçlunun bu karinenin hilâfını, yani mal beyanında bulunmamasından dolayı alacaklının zarar görmediğini ispat etmesi gerekir, ispat ederse kendisine ceza verilmeyecektir. Borçlunun mal beyanında bulunmaması sebebiyle, alacaklının borçlunun mallarını bulup haczettirmesi gecikmiş ve bu sebeple de alacağına geç kavuşmuş ise, alacaklı borçlunun mal beyanında bulunmamasından zarar görmüş demektir. Buna mukabil, alacaklı borçlunun kendi alacağına yetecek kadar haczi caiz mallarının nerelerde bulunduğunu kesin olarak bilmekte ve borçlu da bu hususu ispat etmiş ise, alacaklı borçlunun zamanında mal beyanında bulunmamış olmasından bir zarar görmemiş demektir.

Madde 337. — a) Bu maddeye, 337 nci maddedeki değişikliğe paralel şekilde, bir 2 nci fıkra eklenmiştir.

Madde 338. — a) Bu maddedeki cezaların, ceza hukukunun genel prensipleri ile telifi kabil görülmediğinden, madde tasarıdan tamamen çıkarılmıştır.

Madde 345. — a) Bu madde yeni olup, Komisyonumuzca hazırlanmıştır. Bizde, İcra ve İflâs Kanununun 179 ncu maddesi ile Ticaret Kanununun 324 ncü maddesine riayet edilmemesinin bir müeyyidesi yoktur. Halbuki, meselâ Alman Hukuku aynı fiil hakkında ceza hükümleri ihtiva etmektedir. Bizdeki boşluğu doldurmak maksadiyle, Alman Anonim Şirketler Kanununun 297, Alman Kooperatif Şirketler Kanununun 148 ve Alman Limited Şirketler Kanununun 84 ncü paragraflarından mülhem olarak, işbu 345 a maddesi düzenlenmiştir.

Madde 363. — Tasarının bu maddesinde yapılan değişiklikler şunlardan ibarettir :

Rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takip hakkındaki hükümler yeni baştan tanzim edildiğinden ve yeni şekilde rehin ihbarnamesi bulunmadığından, 3 ncü benddeki «ve rehin ihbarnamesine karşı vâkı itirazların» ibaresi çıkarılmıştır.

Tasarının 97 nci maddesinin 5 nci fıkrasının ilk cümlesi, aidiyeti cihetiyle, bu maddenin 7 No. 1 bendine eklenmiştir.

Maddenin 12 nci bendi, yürürlükteki kanunun 12 nci bendinden aynen alınarak değiştirilmiştir.

2 nci fıkranın son cümlesinde 1 000 rakamı, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427 nci maddesindeki 50 liranın 250 liraya çıkarılması hakkında komisyonumuzca evvelce bir teklif mü-nasebetiyle yapılan değişikliğe paralel olarak, 250 olarak değiştirilmiştir.

Madde 366. — 1 ve 2 nci fıkralar tasarıdaki (ve dolayısıyla kanundaki) gibidir.

3 ncü fıkra ile, Yargıtay İcra ve İflâs Dairesinin hukuk ve ceza kararlarına karşı genel hükümlere göre ısrar olunabileceği ve tashihi karar yolunun caiz olmadığı kabul edilmiştir. Bugün, kaideten Yargıtay İcra ve İflâs Dairesinin kararlarına karşı ısrar caiz değildir. (İstihkak dâvaları, iflâs ve konkordato talebinin kabul ve reddi hakkındaki kararlar müstesna). Bu hüküm (İcra ve İflâs Kanununun 366 nci maddesinin 3 ncü fıkrası hükmü), tatbikatta önemli mahzurlar doğurmaktadır. Hâkim, bir meselede kanaati başka merkezde olsa dahi, Yargıtay İcra ve İflâs Dairesinin içtihadı hilâfına karar verememektedir. Zira, aksi halde kararı bozulacak ve fena not alacaktır. Yargıtay İcra ve İflâs Dairesi ile hâkimin aynı kanaatte olmamaları halinde, hâkimin fikrini savunup kabul ettireceği bir üst makam olmadığından, hâkim kanaati hilâfına karar vermek zorunda kalmaktadır. Bu ise, bilhassa tetkik mercii hâkimlerinin İcra ve iflâs hukuku sahasında içtihat teşekkülüne ve dolayısıyla bu hukukun inkişafına hizmet etmelerine engel olmaktadır. Yargıtayın diğer hukuk dairelerinin yanlış karar verebilecekleri kabul edilmekte ve bu sebeple, hâkime hukuk ve ceza dâvalarında ısrar hakkı tanınırken, diğer taraf-

tan Yargıtay İera ve İflâs Dairesinin yanlış karar vermiyeceği gibi bir sonuca varılmaktadır. Zira, bu dairenin kararına karşı hâkimin ısrar hakkı yoktur, Tashihi karar müessesesinin bu mahzuru gidermesi imkânsızdır; zira, hâkimin tashihi karar yoluna gitmek hakkı yoktur. Yargıtay İera ve İflâs Dairesi kararına karşı ısrar hakkı tanınmamasının bir sonucu da, İera - İflâs hukuku sahasında müstekâr içtihatların teessüs edememesidir. Yargıtay İera ve İflâs Dairesinin kararları ısrar yolu ile Hukuk Genel Kurulu tarafından kontrol edilmediğinden, İera ve İflâs Dairesi ile Hukuk Genel Kurulu arasında içtihat ayrılığı doğmamakta ve bu dairenin içtihatlarından dolayı içtihatların birleştirilmesi (tevhidî içtihat) yoluna gidilememektedir. Tetkik mercilerinin kararları temyiz mercii olarak sadece İera ve İflâs Dairesinde incelendiğinden, merciiin yetkisine giren hususlarda, daha doğrusu İera ve İflâs Kanunu ile ilgili her hususta İera ve İflâs Dairesi ile diğer hukuk (ve ceza işlerinde ceza) daireleri arasında da içtihat ayrılığı olmamakta ve dolayısıyla içtihatların birleştirilmesi yoluna gidilememektedir. İera ve İflâs Dairesi müstekar bir içtihadından dönmek isterse, ekseriya içtihadı birleştirme yoluna gitmemekte ve eski içtihadına kendisi değiştirmektedir. Bu kararlar, muntazaman yayımlanmadığından, tetkik mercii hâkimleri bile bu içtihat değişikliğinden zamanında haberdar olamamaktadırlar. Ancak, eski içtihadı uygun olarak verdikleri karar bozulunca, mercii hâkimleri içtihat değişikliğinden haberdar olmakta ve bu değişikliği benimsemeseler bile, ısrar hakkı olmadığından bu defa yeni içtihadı göre karar vermek zorunda kalmaktadırlar. Bu sebeplerle, İera ve İflâs hukukuna ait Yargıtay İera ve İflâs Dairesi kararları müstekar bir mahiyet arz etmemektedir. Bundan dolayı ve hakların teminata bağlanması bakımından bu dairenin kararlarına karşı ısrar yolunu açmak zarurî görülmüştür.

İsrar yetkisinin aleyhinde olarak ileri sürülebilen tek sebep, acele işlerden olan İera - İflâs işlerini geciktirmemektir. Bunu önlemek için, Yargıtay İera ve İflâs Dairesi kararlarına karşı karar tashihi yolu kaldırılmış, ayrıca ısrar kararlarının Hukuk ve Ceza Genel Kurullarında acele işlerden sayılacağı hükme bağlanmıştır. Tasarı ile, 250 liradan az işler hakkındaki kararlara temyiz kabiliyeti tanınmadığından, İera ve İflâs Dairesinin işleri bir hayli azalacak ve bu suretle ısrar yetkisinin kabulü önemli bir gecikmeye meydan vermiyecektir.

5 nci fıkra, tasarınnın 4 ncü fıkrasının 2 nci cümlesinden alınmıştır.

Son fıkra, esas itibarıyla bugünkü son fıkra gibidir. Yalnız, yeni tasarı ile bâzı hallerde temyizın isatışı dahi durdurulmayacağı kabul edildiğinden, 40 nci maddenin tüm olarak burada da kıyasen uygulanması gerekmektedir. Son fıkra ona göre yazılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 6. — 36 nci maddedeki değişiklikten vazgeçildiğinden, bu geçici maddeye de lüzum kalmamış, tasarıdan çıkarılmıştır. Geçici 7 nci madde, geçici 6 nci madde numarasını almıştır.

Genel Kurulun tasvibine öncelik ve ivedilikle sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa taktidim kılındı.

Adalet Komisyonu Başkanı	Sözcü	Kâtip		
Denizli	Giresun	İzmir	Çanakkale	
H. Oral	A. Cüceoğlu	M. Uyar	B. Arat	
Elâzığ	İçel	İstanbul	Kars	Kayseri
N. Güray	M. Arıkan	S. Vardarlı	L. Aküzüm	A. Aras
				M. Göker

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununun bâzı maddelerinde değişiklik yapılmasına ve bu kanuna bâzı madde ve fıkralar eklenmesine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — İcra ve İflâs Kanununun 1 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İcra daireleri ve memurları

Madde 1. — Her Asliye Mahkemesinin yargı çevresinde yeteri kadar icra dairesi bulunur.

Her icra dairesinde Adalet Bakanlığınca atanacak bir icra memuru ile yeteri kadar yardımcı ve mahallince atanacak kâtip, mübaşir ve sair müstahdemler bulundurulur.

Ayrıca icra memuru olmıyan yerlerde bu vazife mahkeme başkâtipleri tarafından görülür.

Adalet teşkilâtı sulh mahkemesinden ibaret bulunan yerlerde Adalet Bakanlığı bu mahkemelere görmeye yetkili olduğu işlerde icra yetkisini verebilir. Bu takdirde icra memuruna ait görev ve yetkiler mahkeme başkâtibi, yokluğu halinde zabıt kâtibi tarafından yerine getirilir.

Birden ziyade asliye mahkemesi olan yerlerde Adalet Bakanlığı icra dairelerini bir arada bulundurmaya ve aynı tetkik merciine bağlamaya yetkilidir.

MADDE 2. — İcra ve İflâs Kanununun 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Devletin sorumluluğu

Madde 6. — Zarara uğrayan şahıs, sabit olan zarar ve ziyanını kusurlu olandan veya kefilinden ister. Bunlardan istifası mümkün olmazsa Devletten ister. Şu kadar ki, icra veznesindeki paranın ve 88 nci maddenin 1 nci fıkrasında sayılan değerlerin ilgili memur tarafından zimmete geçirilmesi halinde Devlet hak sahiplerine karşı birinci derecede sorumludur. Her iki halde de Hazinesin asıl sorumlulara ve kefillerine rücu hakkı saklıdır.

Devlet, sorumluluğuna iştirak ettiği vazifeli-lerden teminat istiyebilir.

ADALET KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununun bâzı maddelerinde değişiklik yapılmasına ve bu kanuna bâzı madde ve fıkralar eklenmesine dair Kanun

MADDE 1. — Tasarının 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — İcra ve İflâs Kanununun 5 ncimaddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir :

Alacaklı mesuliyet dâvasında aynı zamanda Devleti de hasım gösterebilir; bu halde verilen karar Devlet aleyhine de kesin hüküm teşkil eder.

MADDE 3. — Tasarının 2 nci maddesi 3 ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Hü.

MADDE 3. — İcra ve İflâs Kanununun 8 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Tutanaklar

Madde 8. — İcra ve iflâs daireleri yaptıkları muamelelerle kendilerine vâkı talepler ve beyanlar hakkında bir tutanak yaparlar Sözlü itirazlar ile talep ve beyanların altları ilgililer ve memur tarafından imzalanır. Memurun imzasını ihtiva etmeyen beyanlar muteber değildir.

İlgililer bu tutanakları görebilir ve bunların örneğini alabilir.

İcra ve iflâs dairelerinin tutanakları, hilâfı sabit oluncaya kadar muteberdir.

MADDE 4. — İcra ve İflâs Kanununun 9 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Para ve değerli eşyanın tevdi

Madde 9. — İcra ve iflâs daireleri; aldıkları paraları ve kıymetli evrak ve değerli şeyleri, nihayet ertesi iş günü, çalışma saati sonuna kadar, sermayesinin yarısından fazlası Devlete ait bulunan bankalardaki hesaplarına yatırmaya, banka bulunmayan yerlerde icra veya mahkeme kasalarında muhafazaya, kasa da olmayan mahallerde mal sandıklarına bırakmaya mecburdurlar.

İcra ve iflâs dairelerinin para ve değerli şeyleri yatıracakları bankalar hazırlanacak yönetmelikte gösterilir.

MADDE 5. — İcra ve İflâs Kanununun 10 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İş görmekten memnuiyet

Madde 10. — İcra ve iflâs işlerine bakan memur ve müstahdemler :

1. Kendisinin,
2. Karı veya kocasının, nişanlısının yahut kan ve sıhri usul ve furuunun veya üçüncü derece dâhil olmak üzere bu dereceye kadar olan kan ve sıhrî civar hısımlarının,
3. Kanuni mümessili veya vekili yahut müstahdemi bulunduğu bir şahsın,

Menfaati olan işleri göremeyip derhal tetkik merciine haber vermeye mecburdur. Tetkik mercii müracaati yerinde görürse o işi diğer bir me-

MADDE 4. — Tasarının 3 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Tutanaklar

Madde 8. — İcra ve iflâs daireleri yaptıkları muamelelerle kendilerine vâkı talepler ve beyanlar hakkında bir tutanak yaparlar. Sözlü itirazlar ile talep ve beyanların altları ilgililer ve memur tarafından imzalanır. İcra memuru veya muavini veya kâtibinin imzasını ihtiva etmiyen beyanlar muteber değildir.

İlgililer bu tutanakları görebilir ve bunların örneğini alabilir.

İcra ve iflâs dairelerinin tutanakları, hilâfı sabit oluncaya kadar muteberdir.

MADDE 5. — Tasarının 4 ncü maddesi 5 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Tasarının 5 nci maddesi 6 ncı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Hâki.

mura, bulunmıyan yerlerde kâtiplerinden birine verir.

MADDE 6. — İcra ve İflâs Kanununa 10 ncü maddeden sonra aşağıdaki madde eklenmiştir.

İcra hâkimi ve yardımcılarının reddi

Madde 10 a. — İcra hâkimi veya yardımcıları reddedildiği takdirde Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunundaki hükümler uygulanır. Ret talebinde bulunan dilekçesinde ret sebeplerini delilleri ile birlikte bildirmek zorundadır.

Ret talebinin reddi hakkındaki kararın Temyizi, icra hâkiminin işe bakıp karar vermesine mâni değildir. Ret talebinin reddi hakkındaki kararın bozulması halinde reddedilen hâkimin verdiği kararın yerine getirilmesi geri bırakılır. Bozma kararına uyularak ret talebi kesin surette kabul edilirse karar kaldırılır. Daha önce infaz vâki olmuşsa 40 ncü madde hükümleri kıyasen uygulanır.

MADDE 7. — İcra ve İflâs Kanununun 12 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İcra dairelerine ödeme

Madde 12. — İcra dairesi, takibedilmekte olan bir para alacağına mahsuben borçlu veya üçüncü şahıs tarafından ödenen paraları kabule mecburdur. Bununla borçlu bu miktar borcundan kurtulur.

MADDE 8. — İcra ve İflâs Kanununa 13 ncü maddeden sonra aşağıdaki madde eklenmiştir.

Birinci teftiş

Madde 13. a — 13 ncü maddeye göre Cumhuriyet savcılarınca ilk defa yapılacak teftişin, geçen bir yıllık işlemlere şâmil olmak üzere her sene Ocak ayı içinde yapılması ve düzenlenecek raporların birer örneğinin icra ve iflâs dairesi ile Cumhuriyet savcılığında saklanması, diğer örneğinin ise en geç o ayın sonunda Adalet Bakanlığına gönderilmesi gereklidir.

Teftişlerin yapılması, savcılıkların açık olması hallerinde bunun kimler tarafından yerine getirileceği ve teftiş raporlarının nasıl düzenleneceği yönetmelikte belirtilir.

MADDE 7. — Tasarının 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

İcra hâkimi ve yardımcılarının reddi

Madde 10. — a) İcra hâkimi veya yardımcıları reddedildiği takdirde Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunundaki hükümler uygulanır. Ret talebinde bulunan dilekçesinde ret sebeplerini delilleri ile birlikte bildirmek zorundadır.

Ret talebinin reddi hakkındaki kararın temyizi, icra hâkiminin işe bakıp karar vermesine mâni değildir. Ret talebinin reddi hakkındaki kararın bozulması halinde reddedilen hâkimin verdiği kararın yerine getirilmesi geri bırakılır. Bozma kararına uyularak ret talebi kesin surette kabul edilirse karar kaldırılır. 40 ncı madde hükümleri kıyasen uygulanır.

MADDE 8. — Tasarının 7 ncı maddesi 8 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Tasarının 8 ncı maddesi 9 ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Hü.

MADDE 9. — İcra ve İflâs Kanununun 14 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Tüzük, yönetmelik ve Yargıtay kararları

Madde 14. — Bu kanunun uygulama şekli tüzükle, İcra ve İflâs daireleri ile tetkik mercilerinde tutulacak defterlerle dosyaların ve diğer basılı kâğıtların düzenlenme şekilleri Adalet Bakanlığınca hazırlanacak yönetmelikle tâyin ve tesbit olunur.

İcra ve iflâs işlerine ait Yargıtay kararları, çıkarılacak resmî bir karar dergisinde muntazaman yayınlanır.

MADDE 10. — İcra ve İflâs Kanununun 3890 sayılı Kanunla değişik 16 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Şikâyet ve şartları

Madde 16. — Kanunun hallini mahkemeye bıraktığı hususlar müstesna olmak üzere icra iflâs dairelerinin yaptığı muameleler hakkında kanuna aykırı olmasından veya hâdiseye uygun bulunmamasından dolayı tetkik merciine şikâyet olunabilir. Şikâyet, bu muamelelerin öğrenildiği tarihten yedi gün içinde yapılır.

Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunundaki eski hale getirme hükümleri, şikâyet süresi hakkında da kıyasen uygulanır. Şu kadar ki, maninin kalkmasından itibaren başvurma süresi üç gündür.

Bir hakkın yerine getirilmemesinden veya sebepsiz sürüncemede bırakılmasından dolayı her zaman şikâyet olunabilir.

MADDE 11. — İcra ve İflâs Kanununun 3890 sayılı Kanunla değişik 18 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yargılama usulleri

Madde 18. — Tetkik merciine arz edilen hususlarda basit yargılama usulü uygulanır.

Şu kadar ki, talep ve cevaplar dilekçe ile olabileceği gibi tetkik merciine ifade zaptettirmek suretiyle de olur.

Kanunda sarahat bulunmayan hallerde tetkik mercii iki taraf arasında duruşma yapılmasına lüzum olup olmadığını takdir eder. Duruşma en kısa zamanda yapılarak karara bağlanır.

MADDE 10. — Tasarının 9 ncu maddesi 10 ncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 11. — Tasarının 11 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

Duruşma yapılmıyan işlerde merci, işin kendisine geldiği tarihten itibaren en geç 10 gün içinde kararını verir. Duruşmalar ancak zaruret halinde ve 15 günü geçmemek üzere tâlik olunabilir.

MADDE 12. — İcra ve İflâs Kanununun 19 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Müddetler

Başlaması ve bitmesi

Madde 19. — Gün olarak tâyin olunan müddetlerde ilk gün hesaba katılmaz.

Ay veya sene olarak tâyin olunan müddetler ayın veya senenin kaçınıcı günü işlemeye başlamış ise biteceği ay veya senenin aynı gününde ve müddetin biteceği ayın sonunda böyle bir gün yoksa ayın son gününde biter.

Bir müddetin sonuncu günü resmî bir tatil gününe rastlarsa, müddet tatili takibeden günde biter.

Müddet son günün akşamı tatil saatinde bitmiş sayılır.

MADDE 13. — İcra ve İflâs Kanununun 3890 sayılı Kanunla değişik 21 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İcra tebliğleri

MADDE 21. — İcra dairelerince yapılacak tebliğler yazı ile ve Tebligat Kanunu hükümlerine göre olur. Bu tebliğler makbuz karşılığında doğrudan doğruya tevdi suretiyle de yapılabilir.

İlâmda ve 38 nci maddeye göre ilâm hükmünde sayılan belgelerle ipotek senesinde yazılı olan adresi değiştiren borçlu; keyfiyeti alacaklısına noter marifetiyle bildirmiş olmadıkça, tebligat aynı adrese yapılır ve bu adreste bulunamadığı takdirde Tebligat Kanununun 35 nci maddesi uygulanır.

Adres değiştirdiği yukardaki fıkra gereğince borçlu tarafından kendisine tebliğ olduğu halde eski adrese tebligat yaptırmış ve Tebligat Kanununun 35 nci maddesinden faydalanmış olan alacaklı, bu suretle borçluya iras ettiği bütün zararları da yüzde 15 fazlasıyla ödemeye mecburdur.

MADDE 12. — Tasarının 12 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 13. — Tasarının 13 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

MADDE 14. — İcra ve İflâs Kanununun 3890 ve 6763 sayılı kanunlarla değişik 24 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Menkul teslimi

MADDE 24. — Bir menkulün teslimine dair olan ilâm icra dairesine verilince icra memuru bir icra emri tebliği suretiyle borçluya yedi gün içinde o şeyin teslimini emreder.

İcra emrinde; alacaklı ve borçlunun ve varsa mümessillerinin adları ve soyadları ile, şöhret ve ikametgâhları, hükmü veren mahkemenin ismi ve hükmolunan şeyin neden ibaret olduğu, ilâmın tarih ve numarası ve icra emrinde yazılı müddet içinde 33 veya 36 ncı maddeler gereğince tetkik merciinden veya iadei muhakeme yoluna gidilmesi halinde aid olduğu mahkemeden icranın geri bırakılması hakkında bir karar getirilmedikçe cebri icraya devam olunacağı yazılıdır.

Borçlu, bu emri hiç tutmaz veya eksik bırakır ve hükmolunan menkul veya misli elinde bulunursa zorla alınıp alacaklıya verilir.

Elinde bulunmazsa ilâmda yazılı değeri alınır. Vermezse ayrıca icra emri tebliğine hacet kalmaksızın haciz yoluyla tahsil olunur. Menkul malın değeri, ilâmda yazılı olmadığı ve ihtilâflı bulunduğu takdirde, icra memuru tarafından, takip tarihindeki rayice göre takdir olunur.

Hükmolunan menkulün değeri, borsa veya ticaret odalarından, olmıyan yerlerde icra memuru tarafından seçilecek bilirkişiden sorulup alınacak cevaba göre tâyin edilir.

İlgililerin bu hususta tetkik mercisine şikâyet hakları vardır.

26 ncı maddenin üç ve dördüncü fıkraları, gemi siciline kayıtlı olmıyan gemiler hakkında da uygulanır.

MADDE 15. — İcra ve İflâs Kanununa 25 ncı maddeden sonra aşağıdaki madde eklenmiştir.

Çocukla şahsi münasebet tesisine dair ilâmın icrası

MADDE 25. a) — Çocukla şahsi münasebetlerin düzenlenmesine dair ilâm hükmünün yerine getirilmesi talebi üzerine icra memuru,

MADDE 14. — Tasarının 14 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Menkul teslimi

Madde 24. — Bir menkulün teslimine dair olan ilâm icra dairesine verilince icra memuru bir icra emri tebliği suretiyle borçluya yedi gün içinde o şeyin teslimini emreder.

İcra emrinde; alacaklı ve borçlunun ve varsa mümessillerinin adları ve soyadları ile şöhret ve ikametgâhları, hükmü veren mahkemenin ismi ve hükmolunan şeyin neden ibaret olduğu, ilâmın tarih ve numarası ve tetkik merciinden veya temyiz yahut iadei muhakeme yoluyla aidolduğu mahkemenin icranın geri bırakılması hakkında bir karar getirilmedikçe cebri icraya devam olunacağı yazılır.

Borçlu, bu emri hiç tutmaz veya eksik bırakır ve hükmolunan menkul veya misli yedinde bulunursa elinden zorla alınıp alacaklıya verilir.

Yedinde bulunmazsa ilâmda yazılı değer alınır. Vermezse ayrıca icra emri tebliğine hacet kalmaksızın haciz yoluyla tahsil olunur. Menkul malın değeri, ilâmda yazılı olmadığı veya ihtilâflı bulunduğu takdirde, icra memuru tarafından takip tarihindeki rayice göre takdir olunur.

Hükmolunan menkulün değeri, borsa veya ticaret odalarından, olmıyan yerlerde icra memuru tarafından seçilecek bilirkişiden sorulup alınacak cevaba göre tâyin edilir.

İlgililerin bu hususta tetkik merciine şikâyet hakları vardır.

26 ncı maddenin 3 ve 4 ncü fıkraları, gemi siciline kayıtlı olmıyan gemiler hakkında da uygulanır.

MADDE 15. — Tasarının 15 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

küçüğün ilâm hükümleri dairesinde lehine hüküm verilen tarafla şahsi münasebette bulunmasına mâni olunmamasını; aksi halde ilâm hükmünün zorla yerine getirileceğini borçluya 24 ncü maddede yazılı şekilde bir icra emri ile tebliğ eder. Bu emirde ilâm hükmüne aykırı hareketin 341 nci maddedeki cezayı müstelzim olduğu da yazılıdır.

Borçlu bu emri tutmazsa ilâm hükmü zorla yerine getirilir. Borçlu alacaklının şikâyeti üzerine ayrıca 341 nci maddeye göre cezalandırılır.

MADDE 16. — İcra ve İflâs Kanununun 6763 sayılı Kanunla değişik 27 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Kiralanın yerin tahliyesine dair ilâmların icrasında 276 ncı madde hükmü kıyas yolu ile uygulanır.

MADDE 17. — İcra ve İflâs Kanununun 32 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İcra emri ve muhtevası

Madde 32. — Para borcuna veya teminat verilmesine dair olan ilâm icra dairesine verilince icra memuru borçluya bir icra emri tebliğ eder. Bu emirde 24 ncü maddede yazılanlardan başka hükmolunan şeyin cinsi ve miktarı gösterilir ve nihayet 7 gün içinde ödenmesi ve bu müddet içinde borç ödenmez veya hükmolunan teminat verilmezse 33 veya 36 ncı maddelere göre tetkik merciinden veya iadei muhakeme yoluna gidilmesi halinde ağolduğu mahkemeden icranın geri bırakılmasına dair bir karar getirilmedikçe cebri icra yapılacağı ve bu müddet içinde 74 ncü madde mucibince mal beyanında bulunması ve bulunmazsa hapis ile tazyik olunacağı ve hakikata aykırı beyanda bulunursa hapisle cezalandırılacağı ihtar edilir.

Bir şahıs hakkında para borcuna dair birden ziyade ilâmın icrası aynı günde istenmişse, icra dairesi bunların icra emirlerini aynı zamanda tebliğe gönderir.

MADDE 18. — İcra ve İflâs Kanununun 3890 sayılı Kanunla değişik 33 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 16. — Tasarının 17 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir .

İcra emri ve muhtevası

Madde 32. — Para borcuna veya teminat verilmesine dair olan ilâm icra dairesine verilince icra memuru borçluya bir icra emri tebliğ eder. Bu emirde 24 ncü maddede yazılanlardan başka hükmolunan şeyin cinsi ve miktarı gösterilir ve nihayet yedi gün içinde ödenmesi ve bu müddet içinde borç ödenmez veya hükmolunan teminat verilmezse tetkik merciinden veya temyiz yahut iadei muhakeme yolu ile aidolduğu mahkemeden icranın geri bırakılmasına dair bir karar getirilmedikçe cebri icra yapılacağı ve bu müddet içinde 74 ncü madde mucibince mal beyanında bulunması ve bulunmazsa hapis ile tazyik olunacağı ve hakikata muhalif beyanda bulunursa hapis ile cezalandırılacağı ihtar edilir.

MADDE 17. — Tasarının 18 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Hü.

İcranın geri bırakılması

Madde 33. — İcra emrinin tebliği üzerine borçlu yedi gün içinde dilekçe ile icra tetkik merciine başvurarak borcun zaman aşımına uğradığı veya imhal veya itfa edildiği itirazında bulunabilir. İtfa veya imhal iddiası yetkili mercilerce resen yapılmış veya usulüne göre tasdik edilmiş yahut icra dairesinde veya tetkik merciinde veya mahkeme önünde ikrar olunmuş senetle tevsik edildiği takdirde icra geri bırakılır.

İcra emrinin tebliğinden sonraki itfa imhale veya imhale dayanan geri bırakma istekleri behemahal noterlikçe re'sen yapılmış veya tasdik olunmuş belgelere veya icra makbuzlarına istinadettirilmelidir. İcra emrinin tebliğinden sonra tahakkuk etmiş zamanaşımı hallerinde bu şart aranmaz.

Tetkik mercii, geri bırakılma talebini reddettiği takdirde borçlu ancak temyiz süresi içinde nakit veya mercice kabul edilecek menkul rehin veya esham veya tahvilât veya gayrimenkul rehni yahut muteber bir banka kefaleti göstermek şartıyla temyiz yoluna gidebilir. Borçlunun yeter malı mahcuz ise veya borçlunun talebi üzerine temyiz süresi içinde yeter malı haczedilmişse bu fıkrada yazılı teminatı göstermeye lüzum yoktur.

Borçlu olmadığı parayı ödemek mecburiyetinde kalan borçlunun 72 nci madde mucibince istirdat dâvası açarak paranın geriye verilmesini istemek hakkı saklıdır.

MADDE 19. — İcra ve İflâs Kanununun 33 ncü maddeden sonra aşağıdaki madde eklenmiştir.

İlâmın zamanaşımına uğradığı iddiası

Madde 33. a — İlâmın zamanaşımına uğradığı veya zamanaşımının kesildiği veya tatil ile uğradığı iddiaları icra tetkik mercii tarafından resmî vesikalara müsteniden incelenerek icranın geri bırakılmasına veya devamına karar verilir.

Alacaklı, icranın geri bırakılması kararının kesinleştiğinin kendisine tebliğinden sonra, zamanaşımının vâki olmadığını ispat sadedinde ve 7 gün içinde umumi mahkemelerde dâva açabilir. Aksi takdirde icrası istenen ilâmın zaman-

İcranın geri bırakılması

Madde 33. — İcra emrinin tebliği üzerine borçlu yedi gün içinde dilekçe ile icra tetkik merciine başvurarak borcun zamanaşımına uğradığı veya imhal veya itfa edildiği itirazında bulunabilir. İtfa veya imhal iddiası yetkili mercilerce re'sen yapılmış ceza usulüne göre tasdik edilmiş yahut ivra dairesinde veya tetkik mercinde veya mahkeme önünde ikrar olunmuş senetle tevsik edildiği takdirde icra geri bırakılır.

İcra emrinin tebliğinden sonraki devrede tahakkuk etmiş itfa, imhal, veya zamanaşımına dayanan geri bırakma istekleri her zaman yapılabilir. Bunlardan itfa veya imhale dayanan istekler mutlaka noterlikçe re'sen yapılmış veya tasdik olunmuş belgelere veya icra zaptına istinad ettirilmelidir.

Tetkik mercii, geri bırakılma talebini reddettiği takdirde borçlu ancak temyiz süresi içinde alacağı karşılıyacak nakid veya mercice kabul edilecek menkul rehin veya esham veya tahvilât veya gayrimenkul rehni yahut muteber bir banka kefaleti göstermek şartıyla temyiz yoluna gidilir. Borçlunun yeter malı mahcuz ise veya borçlunun talebi üzerine temyiz süresi içinde yeter malı haczedilmişse bu fıkroda yazılı teminatı göstermeye lüzum yoktur.

Borçlu olmadığı parayı ödemek mecburiyetinde kalan borçlunun 72 nci madde mucibince istirdat dâvası açarak paranın geriye verilmesini istemek hakkı saklıdır.

MADDE 18. — Tasarının 19 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İlâmın zamanaşımına uğradığı iddiası

Madde 33. — a) İlâmın zamanaşımına uğradığı veya zamanaşımının kesildiği veya tatile uğradığı iddiaları icra tetkik merci tarafından resmî vesikalara müsteniden incelenerek icranın geri bırakılmasına veya devamına karar verilir.

Alacaklı, icranın geri bırakılması kararının kesinleştiğinin kendisine tebliğinden sonra, zamanaşımının vâkı olmadığını ispat sadedinde ve 7 gün içinde umumi mahkemelerde dâva açabilir. Aksi takdirde icrası istenen ilâmın zamanaşımına uğradığı hususu kesin hüküm teşkil eder.

İcranın devamına karar verilmesi halinde 33 ncu maddenin son fıkrası burada da uygulanır.

Hü.

aşımına uğradığı hususu muhkem kaziye teşkil eder.

İcranın devamına karar verilmesi halinde 33 ncü maddenin son fıkrası burada da uygulanır.

MADDE 20. — İcra ve iflâs Kanununun 3890 sayılı Kanunla değişik 36 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İcranın geri bırakılması için verilecek mühlet

MADDE 36. — Takibin dayandığı mahkeme ilâmını temyiz eden borçlu, temyiz ettiğine dair mahkemeden alacağı belgeyi icra memuruna ibrazla hükmolunan para veya eşyanın resmî bir mevkie depozito edildiğini ispat eder veya hükmolunan para ve eşya kıymetinde mercie kabul edilecek menkul rehin veya esham veya tahvilât veya gayrimenkul rehin veya muteber banka kefaleti gösterirse veya borçlunun hükmolunan parayı karşılayacak malı mahcuz ise icranın geri bırakılması için icra tetkik merciinden karar getirmek üzere icra memuru tarafından kendisine onbeş günlük bir mühlet verilir. Bu mühlet ancak zaruret halinde yedi gün uzatılabilir.

Borçlu Devlet veya adlî müzaherete nail bir kimse ise teminat göstermek mecburiyeti yoktur.

İcranın temyiz sebebiyle geri bırakılması hakkındaki merci kararının temyizi kabil değildir.

Nafaka hükümlerinde mühlet verilmez.

Yargıtayca hüküm bozulduğu takdirde borçlunun müracaatı üzerine, bozmanın mahiyetine göre, teminatın geri verilip verilmeyeceğine icra tetkik mercii kesin olarak karar verir.

Yargıtayca ilâmın onanması halinde, alacaklının talebi üzerine, teminata konu olan mal ve haklar başkaca muameleye hacet kalmaksızın ve malın nevine göre icra memurluğunca paraya çevrilir. Teminat üzerinde ilâm alacaklısının rüçhan hakkı vardır.

MADDE 19. — Tasarının 20 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İcranın geri bırakılması için verilecek mühlet

Madde 36. — İlâmı temyiz eden borçlu hükmolunan para veya eşyanın resmî bir mevkie depozi-
to edildiğini ispat eder yahut hükmolunan para veya eşya kıymetinde mercice kabul edilecek
menkul rehin veya esham veya tahvilât veya gayrimenkul rehin veya müteber banka kefaleti gös-
terirse veya borçlunun hükmolunan para ve eşyayı karşılayacak malı mahcuz ise icranın geri
bırakılması için Yargıtaydan karar alınmak üzere icra memuru tarafından kendisine münasip
bir mühlet verilir. Bu mühlet ancak zaruret halinde uzatılabilir. -

Borçlu, Devlet veya adli müzaherete nail bir kimse ise teminat göstermek mecburiyeti yoktur.

Ücreti ilgililer tarafından verilirse Yargıtay icranın geri bırakılması hakkındaki kararı icra
dairesine telgrafla bildirilir.

Nafaka hükümlerinde böyle bir mühlet verilemez.

Yargıtayca hüküm bozulduğu takdirde borçlunun müracaatı üzerine, bozmanın mahiyetine gö-
re teminatın geri verilip verilmeyeceğine mahkemece kesin olarak karar verilir.

Yargıtayca ilâmın onanması halinde, alacaklının talebi üzerine, teminata konu olan mal ve
haklar başkaca muameleye hacet kalmaksızın ve malın nevine göre icra memurluğunca paraya
çevrilir. İlâm alacaklısının teminat üzerinde rüçhan hakkı vardır.

MADDE 20. — İcra ve İflâs Kanununun 37 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

İcra emrinin tebliğinden itibaren bir sene içinde, para ve teminat verilmesi hakkındaki ilâm-
lar için haciz veya iflâs, bunun dışındaki ilâmlarda ilâmın zorla icrası istenmezse yahut son
muameleden itibaren bir sene içinde ilâmın icrasına dair hiçbir muamele yapılmazsa takip düşer.

Hü.

MADDE 21. — İcra ve İflâs Kanununun 38 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İlâm mahiyetini haiz belgeler

MADDE 38. — Mahkeme huzurunda yapılan sulhlar, kabuller ve para borcu ikrarını ha vi re'sen tanzim edilen noter senetleri ve temiz kefaletnameleri ile icra dairesindeki kefaletler, ilâmların icrası hakkındaki hükümlere tâbidir. Bu maddedeki icra kefaletleri mütteselsil kefalet hükmündedir.

MADDE 22. — İcra ve İflâs Kanununa 40 nci maddeden sonra aşağıdaki madde eklenmiştir.

İcra takibinin düşmesi

MADDE 40. a — İcra emrinin tebliğinden itibaren bir sene içinde, para ve teminat verilmesi hakkındaki ilâmlar için haciz, bunun dışındaki ilâmlarda ilâmın zorla icrası istenmezse yahut son muameleden itibaren bir sene içinde ilâmın icrasına dair hiçbir muamele yapılmazsa takip düşer.

MADDE 23. — İcra ve İflâs Kanununun 43 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İflâsa tâbi şahıslar hakkındaki takip

MADDE 43. — İflâs yolu ile takip, ancak Ticaret Kanunu gereğince tacir sayılan veya tacirler hakkındaki hükümlere tâbi bulunanlar ile özel kanunlarına göre tacir olmadıkları halde iflâsa tâbi buldukları bildirilen hakiki veya hükmi şahıslar hakkında yapılır. Şu kadar ki, alacaklı bu kimseler hakkında haciz yolu ile de takipte bulunabilir.

Bu yollardan birini seçen alacaklı bir defaya mahsus olmak üzere o yolu bırakıp harc ödemeksizin diğerine yeni baştan müracaat edebilir.

MADDE 24. — İcra ve İflâs Kanununun 44 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Ticareti terk edenler

MADDE 44. — Ticareti terkeden bir tacir 15 gün içinde keyfiyeti kayıtlı bulunduğu ticaret siciline bildirmeye ve haczi kabil bütün aktif ve pasifi ile alacaklılarının isim ve adresleri-

MADDE 21. — Tasarının 21 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 22. — Tasarının 23 nci maddesi 22 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 23. — Tasarının 24 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Ticareti terk edenler

Madde 44. — Ticareti terk eden bir tacir 15 gün içinde keyfiyeti kayıtlı bulunduğu ticaret siciline bildirmeye ve bütün aktif ve pasifi ile alacaklılarının isim ve adreslerini gösteren bir mal beyanında bulunmaya mecburdur. Keyfiyet ticaret sicili memurluğunca ticaret sicili ilânlarının

Hü.

ni gösteren bir mal beyanında bulunmaya mecburdur. Keyfiyet yetkili mercilerce ticaret sicili ilânlarının yayınlandığı gazetede ve alacaklıların bulunduğu yerlerde ise mutad ve münaşip vasıtalarla ilân olunur.

Bu ilân tarihinden itibaren bir sene içinde, ticareti terk eden tacir hakkında iflâs yolu ile takip yapılabilir.

Ticareti terk eden tacir, mal beyanının tevdi tarihinden itibaren iki ay müddetle haczi kâbil malları üzerinde tasarruf edemez.

Üçüncü şahısların zilyetlik ve tapu sicili hükümlerine dayanarak iyiniyetle elde ettiği haklar saklıdır. Ancak karı ve koca ile usul ve furu, neseben veya sıhren ikinci dereceye kadar (bu derece dâhil) hısımlar, evlât edinenle evlâtlık arasındaki iktisaplarda iyiniyet iddiasında bulunulamaz.

Mal beyanını alan merci, keyfiyeti tapu veya gemi sicil dairelerine bildirir. Bu bildiri üzerine sicile temlik hakkının iki ay süre ile tahdid edilmiş bulunduğu şerhi verilir.

Bozulmaya mâruz veya muhafazası külfetli olan veya tâyin edilen kanuni müddet içinde değerinin düşmesi kuvvetle muhtemel bulunan mallar hakkında, tacirin talebi üzerine, mahkemece icra memuru marifetiyle ve İcra ve İflâs Kanunu hükümleri dairesinde bu malların satılmasına ve bedelinin 9 ncu maddede yazılı bir bankaya depo edilmesine karar verilebilir.

MADDE 25. — İcra ve İflâs Kanununun 2228 ve 6763 sayılı kanunlarla değişik 45 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Rehinle temin edilmiş alacaklar

Madde 45. — Rehinle temin edilmiş bir alacağın borçlusu iflâsa tâbi şahıslardan olsa bile alacaklı yalnız rehnin paraya çevrilmesi yolu ile takip yapabilir. Ancak rehnin tutarı borcu ödemeye yetmezse alacaklı kalan alacağını iflâs veya haciz yolu ile takibedebilir.

Kambiyo senetleri hakkındaki 167 nci maddede hükmü saklıdır.

İpotekle temin edilmiş faiz ve senelik taksit alacaklarında, alacaklının intihabına ve borçlunun sıfatına göre, rehnin paraya çevrilmesi veya haciz yahut iflâs yollarına başvurulabilir.

yayınlandığı gazetede ve alacaklıların bulunduğu yerlerde ise mütad ve münasip vasıtalarla ilân olunur.

Bu ilân tarihinden itibaren bir sene içinde, ticareti terk eden tâcir hakkında iflâs yolu ile takip yapılabilir.

Ticareti terk eden tâcir, mal beyanının tevdi tarihinden itibaren iki ay müddetle haczi kabil malları üzerinde tasarruf edemez.

Üçüncü şahısların zilyedlik ve tapu sicili hükümlerine dayanarak iyi niyetle elde ettiği haklar saklıdır. Ancak karı ve koca ile usul ve furu, neseben veya sıhren ikinci dereceye kadar (bu derece dâhil) hısımlar, evlât edinenle evlâtlık arasındaki iktisaplarda iyi niyet iddiasında bulunamaz.

Mal beyanının alan merci, keyfiyeti tapu veya gemi sicil dairelerine bildirir. Bu bildiri üzerine sicile temlik hakkının iki ay süre ile tahdidedilmiş bulunduğu şerhi verilir.

Bozulmaya mâruz veya muhafazası külfetli olan veya tâyin edilen kanuni müddet içinde değerinin düşmesi kuvvetle muhtemel bulunan mallar hakkında, tacirin talebi üzerine, mahkemece icra memuru marifetiyle ve İcra ve İflâs Kanununun hükümleri dairesinde bu malların satılmasına ve bedelinin 9 ncu maddede yazılı bir bankaya depo edilmesine karar verilebilir.

Hü.

Rehne rağmen alacaklının daha önce haciz ile takibe geçmek hakkının saklı olduğu hususunda borçlu ile yaptığı anlaşma muteberdir.

MADDE 26. — İcra ve İflâs Kanununun 49 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Rehin karşılığı ödünç verenler

Madde 49. — Rehin karşılığı yapılan ödünç verme işlerinde Medenî Kanun ile Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası ve Türkiye Emlâk Kredi Bankasının özel kanunlarında paraya gevirmeye dair hükümler saklıdır.

MADDE 27. — İcra ve İflâs Kanununun 3890 sayılı Kanunla değişik 50 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

II - YETKİ

Yetki ve itirazları

Madde 50. — Para veya teminat borcu için takip hususunda Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun yetkiye dair hükümleri kıyas yolu ile uygulanır. Şu kadar ki, takibe esas olan akdin yapıldığı icra dairesi de takibe yetkilidir.

Yetki itirazları esas hakkındaki itirazla birlikte yapılır.

Süresi içinde ayrı ayrı yapılan yetki ve esas itirazları birlikte yapılmış sayılır. Mercî önce yetki itirazını inceliyerek kesin surette karara bağlar. Süresinde yapılmıyan itiraz dinlenmez.

İki tetkik mercii arasında yetki hususunda çıkan ihtilâfta Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 25 nci maddesi hükmü uygulanır.

MADDE 28. — İcra ve İflâs Kanununun 51 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

1. Umum borçlular hakkında

Madde 51. — Gece iş görülen yerlerde haciz haczinden başka, güneşin batmasından bir saat sonra ile güneşin doğmasından bir saat önceye kadarki devrede (gece vakti) ve haciz veya muhafaza tedbirleri ile tebligat işleri müstesna olmak üzere tatil günlerinde hiçbir takip muamelesi yapılamaz. Bir borçlu hakkında kanunda tâyin edilmiş sebeplerden dolayı icra talik edilmiş veya konkordato için mühlet veril-

MADDE 24. — Tasarının 26 ncı maddesi 24 ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 25. — Tasarının 28 nci maddesi 25 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Hü.

mişse, o borçluya karşı da takip muamelesi yapılamaz. Borçlunun mal kaçırdığı anlaşılırsa gece dahi haciz yapılması caizdir.

MADDE 29. — İcra ve İflâs Kanununun 54 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

4. Tutukluluk ve hükümlülük halinde

Madde 54. — Mümessili olmayan bir tutuklu veya hükümlü aleyhine takipte, mümessil tâyini vesayet makamına aidolmadıkça, icra memuru bir mümessil tâyin etmesi için kendisine münasip bir mühlet verir ve takibi bu sürenin bitmesine bırakır. Bu mühlet içinde temsilci tâyin edip icra dairesine bildirmiyen tutuklu veya hükümlü hakkında takibe devam olunur.

Mal kaçırılması ihtimali olan hallerde bu mühlet içinde de haciz yapılabilir.

MADDE 30. — İcra ve İflâs Kanununa 54 ncü maddeden sonra aşağıdaki madde eklenmiştir :

5. Askerlik halinde

Madde 54. — a) Askerlik hizmetinin devamı müddetince erler, onbaşılar ve kıta çavuşları (uzman veya uzatmalı çavuş ve onbaşılar hariç) aleyhine takipte, icra memuru, bir mümessil tâyin etmesi için kendisine münasip bir mühlet verir ve takibi bu sürenin bitmesine bırakır. Bu müddet içinde temsilci tâyin edip icra dairesine bildirmeyenler hakkında takibe devam olunur.

Mal kaçırılması ihtimali olan hallerde bu mühlet içinde de haciz yapılabilir.

MADDE 31. — İcra ve İflâs Kanununun 55 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

6. Borçlunun ağır hastalığı halinde

Madde 55. — Takip, borçlunun mümessil tâyin edemeyecek derecede ağır hastalığı halinde muayyen bir zaman için icra memurluğunca tâlik olunabilir. Ağır hastalığın resmî belge ile tahakkuku lâzımdır.

Mal kaçırılması ihtimali olan hallerde hastalığın devamı sırasında da haciz yapılabilir.

MADDE 32. — İcra ve İflâs Kanununun 56 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

MADDE 26. — Tasarının 29 ncu maddesi 26 nci madae olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 27. — Tasarının 30 ncu maddesi 27 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 28. — Tasarının 31 nci maddesi 28 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 29. — Tasarının 32 nci maddesi 29 ncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Hü.

Talikin müddetlerin cereyanına tesiri

Madde 56. — Takip talikleri esnasında müddetlerin cereyanı durmaz. Müddetin nihayeti bir talik gününe raslarsa müddet talikin bitiminden sonra bir gün daha uzatılır.

MADDE 33. — İcra ve İflâs Kanununun 57 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İcra tebliğleri

Madde 57. — İcraya ait tebliğlerde Tebligat Kanunu hükümleri uygulanır. Ancak borçlu, kendilerine kanunen mümessil tâyin olunması icabeden şahıslardan ise icra memuru kısa bir zamanda mümessil tâyin edilmesini aidolduğu makamdan ister.

Tebliğ, Medeni Kanunun 159 ve 396 nci maddelerine göre mezun olanların meslek veya sanatına mütaallik muamelelerden doğmuş bir borca dair ise kendilerine yapılır.

MADDE 34. — İcra ve İflâs Kanununun 58 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Takip talebi ve muhtevası

Madde 58. — Takip talebi icra memuruna yazı ile veya sözlü olarak yapılır. Talepte şunlar gösterilir :

1. Alacaklının ve varsa vekilinin adı, soyadı, şöhret ve ikâmetgâhı; alacaklı yabancı memlekette oturuyorsa Türkiye'de göstereceği ikametgâhı (İkametgâh gösterilmezse icra dairesinin bulunduğu yer),

2. Borçlunun ve varsa kanuni temsilcisinin adı, soyadı, şöhret ve ikametgâhı,

Bir terekeye karşı yapılan taleplerde kendilerine tebligat yapılacak mirasçılardan adı, soyadı, şöhret ve ikametgâhları,

3. Alacağın ve istenen teminatın Türk parası ile tutarı ve faizli alacaklarda faizin miktarı ile işlemeye başladığı gün,

4. Senet, senet yoksa borcun sebebi,

Rehinli alacaklardan 145 nci maddedeki kayıtların da eklenmesi lâzımdır.

Alacak belgeye dayanmakta ise, belgenin aslı ile borçlu adedi kadar tasdikli örneğinin takip talebi anında icra dairesine tevdi mecburidir. İcra Dairesi belgenin aslını kasada saklar

MADDE 30. — Tasarının 33 ncü maddesi 30 ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 31. — Tasarının 34 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Takip talebi ve muhtevası

Madde 58. — Takip talebi icra memuruna yazı ile veya sözlü olarak yapılır. Talepte şunlar gösterilir:

1. Alacaklının ve varsa vekilinin adı, soyadı, şöhret ve ikametgâhı; alacaklı yabancı memlekette oturuyorsa Türkiye'de göstereceği ikametgâhı (ikametgâh göstermezse icra dairesinin bulunduğu yer);

2. Borçlunun ve varsa kanuni temsilcisini adı, soyadı, şöhret ve ikametgâhı;

Bir terekeye karşı yapılan taleplerde kendilerine tebligat yapılacak mirasçıların adı, soyadı, şöhret ve ikametgâhları;

3. Alacağın ve istenen teminatın Türk Parası ile tutarı ve faizli alacaklarda faizin miktarı ile işletmeye başladığı gün;

4. Senet, senet yoksa borcun sebebi;

Rehinli alacaklarda 145 ve 148 nci maddelerdeki kayıtların da eklenmesi lâzımdır.

Alacak belgeye dayanmakta ise, belgenin aslı veya fotokopisi ile borçlu adedi kadar tasdikli örneğinin takip talebi anında icra dairesine tevdi mecburidir.

İstiyen alacaklıya takip talebinde bulunduğu ve verdiği belgelere ve masraflara dair bedava ve pulsuз bir makbuz verilir.

Hü.

veya alacaklının talebi üzerine belgeye ibraz ve takibe konduğu keyfiyetini bildiren bir serh verildikten ve bu hususu zapta geçirdikten sonra alacaklıya geri verebilir. Bu takdirde dosyaya belgenin noterlikçe tasdikli bir örneği konur. Ancak icra veznesindeki paranın alacaklıya ödenmesi için senedin aslının icra dairesine verilmesi mecburidir. Borçlar Kanununun 87 nci maddesi hükmü saklıdır.

İstiyen alacaklıya takip talebinde bulunduğu ve verdiği belgelere ve masraflara dair bedava ve pulsuz bir makbuz verilir.

MADDE 35. — İcra ve İflâs Kanununun 59 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.:

Takip masrafları

Madde 59. — Takip masrafları borçluya aittir. Alacaklı, yapılmasını taleptiği muamelenin masrafını peşin verir, vermezse talep hükümsüzdür.

Alacaklı, ilk ödenen paradan masraflarını alabilir.

Takibi kesinleşmiş olan alacaklı, yapılmış bir icra muamelesinin kısmen dahi iptalini istediği takdirde, takipten vazgeçmişçesine kendisinden harc alınır. Takibin kesinleşmesinden sonra tekiye sebebiyle takibin kısmen veya tamamen iptalini sağlayan borçlu da aynı harca tâbidir.

MADDE 36. — İcra ve İflâs Kanununun 3890 sayılı Kanunla değişik 60 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

1. Ödeme emri ve muhtevası

Madde 60. — Takip talebi üzerine icra dairesi bir ödeme emri yazar.

Emir :

1. 58 nci maddeye göre takip talebine yazılması lâzımgelen kayıtları,
2. Borcun ve masrafların yedi gün içinde ödenmesi, borç teminat verilmesi mükellefiyeti ise teminatın bu süre içinde gösterilmesi ihtiarını,
3. Takibin dayandığı senet altındaki imza kendisine ait değilse yine bu yedi gün içinde bu cihetin ayrıca ve açıkça bildirilmesi; aksi halde icra takibinde senedin kendisinden sâdir sayılacağı,

MADDE 32. — Tasarının 36 ncı maddesi 32 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Hü.

Senet altındaki imzayı reddettiği takdirde merci önünde yapılacak duruşmada hazır bulunması; buna uymazsa vâkı itirazın muvakkaten kaldırılmasına karar verileceği,

Borcun tamamına veya bir kısmına yahut alacaklının takibat icrası hakkına dair bir itirazı varsa bunu da aynı süre içinde beyan etmesi,

İhtarını,

4. Senet veya borca itirazını bildirmedeği takdirde yukarda yazılı yedi günlük süre içinde 74 nci maddeye göre mal beyanında bulunması ve bulunmazsa hapisle tazyik olunacağı; mal beyanında bulunmaz veya hakikata aykırı beyanda bulunursa ayrıca hapisle cezalandırılacağı ihtarını,

5. Borç ödenmez veya itiraz olunmazsa cebri icraya devam edileceği beyanını, ihtiva eder.

Ödeme emri iki nüsha olarak düzenlenir. Bir nüshası borçluya gönderilir, diğeri icra dosyasına konulur. Alacaklı isterse kendisine ayrıca tasdikli bir nüsha verilir. Nüshalar arasında fark bulunduğu takdirde borçludaki mutabek sayılır.

Alacaklıya verilen nüsha hiçbir resim ve harca tâbi değildir.

MADDE 37. — İcra ve İflâs Kanununun 61 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Tebliğ zamanı

Madde 61. — Ödeme emri borçluya takip talebinden itibaren nihayet üç gün içinde tebliğ gönderilir. Takip belgeye dayanıyorsa alacaklı veya mümessili tarafından verilecek imzalı örneği ödeme emrine bağlanır.

Müşterek borçlular aynı zamanda takibediyorlarsa hepsinin veya bir kısmının bir mümessil tarafından temsil edilmeleri hali müstesna olmak üzere her birine ayrı ayrı ödeme emri tebliğ edilmek lâzımdır.

Bir borçlu hakkında aynı günde birden ziyade takip talebi varsa icra dairesi bunların ödeme emirlerini aynı zamanda tebliğ gönderir.

Kanunen eklenmesi gereken müddetler saklıdır.

MADDE 33. — Tasarının 37 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Ödeme emrinin tebliği

Madde 61. — Ödeme emri borçluya takip talebinden itibaren nihayet 3 gün içinde tebliğe gönderilir. Takip belgeye dayanıyorsa, belgenin tasdikli bir örneği ödeme emrine bağlanır.

Müşterek borçlular aynı zamanda takibediliyorsa hepsinin veya bir kısmının bir mümessil tarafından temsil edilmeleri hali müstesna olmak üzere her birine ayrı ayrı ödeme emri tebliğ edilmek lâzımdır.

Bir borçlu hakkında aynı günde birden ziyade takip talebi varsa icra dairesi bunların ödeme emirlerini aynı zamanda tebliğe gönderir.

Kanunen eklenmesi gereken müddetler saklıdır.

Borçlu hakkında ayrı ayrı günlerde birden ziyade takip yapılmışsa bunların hiçbiri kendinden evvelki talepten önce icra edilemez.

Hü.

Borçlu hakkında ayrı ayrı günlerde birden ziyade takip yapılmışsa bunların hiçbir kendinden evvelki talepten önce icra edilemez.

MADDE 38. — İcra ve İflâs Kanununun 3890 sayılı Kanunla değişik 62 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İTİRAZ

Süresi ve şekli

Madde 62. — İtiraz etmek isteyen borçlu, itirazını, ödeme emrinin tebliği tarihinden yedi gün içinde dilekçe ile veya sözlü olarak icra dairesine bildirmeğe mecburdur. İtiraz, takibi yapan icra dairesinden gayrı bir icra dairesine yapıldığı takdirde bu daire gereken harç ve masrafları itirazla birlikte alarak yetkili icra dairesine gönderir.

Borcun bir kısmına itiraz eden borçlunun o kısmın cihet ve mikdarını açıkça göstermesi lâzımdır. Aksi takdirde itiraz edilmemiş sayılır.

Borçlu itirazında sebep bildirmediği takdirde itirazın kaldırılması duruşmasında ancak alacaklının istinadettiği senet metninden anlaşılan itiraz sebeplerini ileri sürebilir.

Borçlu takibin müstenidi olan senet altındaki imzayı reddediyorsa, bunu, itirazında ayrıca ve açıkça beyan etmelidir. Aksi takdirde icra takibinde senet kendisinden sâdir sayılır.

Borçlu isterse itirazda bulunduğu dair kendisine bir belge verilir. Bu belge hiçbir resim ve harca tâbi değildir.

MADDE 39. — İcra ve İflâs Kanununun 63 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

2. İtiraz sebepleri

Madde 63. — Borçlu, 62 nci maddenin üçüncü fıkrasındaki istisnalar dışında, itiraz sebeplerini değiştiremez ve genişletemez.

MADDE 40. — İcra ve İflâs Kanununun 65 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 34. — Tasarının 38 nci maddesi 34 ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 35. — Tasarının 39 ncu maddesi 35 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 36. — Tasarının 40 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Hü.

4. *Gecikmiş itiraz*

Madde 65. — Senet altındaki imzanın kendisine aidolmadığı hakkındaki beyanını ve borca olan itirazını, kusuru olmaksızın bir mâni sebebiyle müddeti içinde bildiremeyen borçlu, paraya çevirme muamelesi bitinciye kadar beyan ve itirazda bulunabilir.

Ancak borçlu, mâniin kalktığı günden itibaren üç gün içinde, mâzeretini gösterir delillerle birlikte itiraz ve sebeplerini ve müstenidatını bildirmeğe ve mütaakıp fıkra için yapılacak duruşmaya taallûk eden harc ve masrafları ödemeye mecburdur.

İtiraz üzerine tetkik mercii ancak gecikme sebebinin mahiyetine ve hâdisenin özelliklerine göre takibin tatilini tensibedebilir. Mercii, tetkikatını evrak üzerinde yapar. Lüzumu halinde her iki tarafı hemen dâvetle mâzeretin kabule şayan olup olmadığına karar verir. Duruşmaya karar verilmesi halinde borçludan alınan masraflar kendisine iade olunur.

Mâzeretin kabulü halinde icra takibi durur. Aynı celsede alacaklı itirazın kaldırılmasını sözlü olarak da isteyebilir. Bu takdirde tahkikata devam olunarak gerekli karar verilir.

Daha önce borçlunun mallarına haciz konulmuşsa mâzeretin kabulü kararının tefhim veya tebliği tarihinden itibaren alacaklı yedi gün içinde, merciden itirazın kaldırılmasını istemez veya aynı süre içinde 67 nci maddeye göre mahkemeye başvurmazsa haciz kalkar.

MADDE 41. — İcra ve İflâs Kanununun 66 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

5. *İtirazın hükmü*

Madde 66. — Müddeti içinde yapılan itiraz takibi durdurur. İtiraz müddetinde değilse, alacaklının talebi üzerine, icra memuru takip muamelelerine alacağın tamamı için devam eder. Borçlu, borcun yalnız bir kısmına itirazda bulunmuşsa takibe, kabul ettiği miktar için devam olunur.

Borçlu itirazında imzayı reddetmişse alacaklı derhal icra dairesinden tatbika medar imzaların celbini isteyebilir.

4. Gecikmiş itiraz

Madde 65. — Borçlu kusuru olmaksızın bir mâni sebebiyle müddeti içinde itiraz edememiş ise paraya çevirme muamelesi bitinceye kadar itiraz edebilir.

Ancak borçlu, mâniin kalktığı günden itibaren üç gün içinde, mazeretini gösterir delillerle birlikte itiraz ve sebeplerini ve müstenidatını bildirmeye ve mütaakıp fıkra için yapılacak duruşmaya taallük eden harç ve masrafları ödemeye mecburdur.

İtiraz üzerine tetkik mercii ancak gecikme sebebinin mahiyetine ve hâdisenin özelliklerine göre takibin tatilini tensibedebilir. Mercii, tetkikatını evrak üzerinde yapar. Lüzumu halinde iki tarafı hemen davetle mâzeretin kabule şayan olup olmadığına karar verir. Duruşmaya karar verilmemesi halinde borçludan alınan masraflar kendisine iade olunur.

Mâzeretin kabulü halinde icra takibi durur. Aynı celsede alacaklı itirazın kaldırılmasını sözlü olarak da isteyebilir. Bu takdirde tahkikata devam olunarak gerekli karar verilir.

Daha önce borçlunun mallarına haciz konulmuşsa mâzeretin kabulü kararının tefhim veya tebliği tarihinden itibaren alacaklı yedi gün içinde, merciden itirazın kaldırılmasını istemez veya aynı süre içinde 67 nci maddeye göre mahkemeye başvurmazsa haciz kalkar.

MADDE 37. — Tasarının 41 nci maddesi 37 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Hü.

MADDE 42. — İcra ve İflâs Kanununun 3890 sayılı Kanunla değişik 67 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

6. *İtirazın iptali*

a) Mahkemeye başvurmak suretiyle

Madde 67. — Takip talebine itiraz edilen ve itirazın kaldırılması için mercie müracaat etmek istemiyen alacaklı, itiraz tarihinden bir sene içinde mahkemeye başvurarak, umumi hükümler dairesinde, alacağının varlığını ispat suretiyle itirazın iptalini dâva edebilir.

Bu dâvada borçlunun itirazının haksızlığına karar verilirse borçlu; takibinde haksız ve kötü niyetli görülürse alacaklı; diğer tarafın talebi üzerine iki tarafın durumuna, dâvanın ve hükmolunan şeyin tahammülüne göre, ret veya hükmolunan meblâğın yüzde on beşinden aşağı olmamak üzere, uygun bir tazminatla mahkûm edilir.

İtiraz eden veli, vasi veya mirasçı ise, borçlu hakkında tazminat hükmolunması kötünîyetin sübutuna bağlıdır.

Alacaklı, itiraz tarihinden itibaren altı ay içinde itirazın kaldırılması talebinde bulunmazsa bir daha ilâmsız takip talebinde bulunamaz.

Birinci fıkrada yazılı itirazın iptali süresini geçiren alacaklının umumi hükümler dairesinde alacağını dâva etmek hakkı saklıdır.

MADDE 43. — İcra ve İflâs Kanununun 3890 sayılı Kanunla değişik 68 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

b) İtirazın kesin olarak kaldırılması suretiyle

Madde 68. — Talebine itiraz edilen alacaklının takibi, imzası ikrar veya noterlikçe tasdik edilen borç ikrarını mutazammın bir senede yahut resmî dairelerin veya yetkili makamların yetkileri dâhilinde ve usulüne göre verdikleri bir makbuz veya belgeye müstenitse, alacaklı itirazın kaldırılmasını isteyebilir.

Borçlu itirazını vârit gösterecek hiçbir belge ibraz edemezse tetkik mercii itirazın kaldırılmasına karar verir.

İtiraz birinci fıkrada gösterilen senet veya makbuz yahut belgeye müstenit ise itirazın kaldırılması talebi reddolunur.

MADDE 38. — Tasarının 42 nci maddesi 38 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 39. — Tasarının 43 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

b) İtirazın kesin olarak kaldırılması suretiyle

Madde 68. — Talebine itiraz edilen alacaklının takibi, imzası ikrar veya noterlikçe tasdik edilen borç ikrarını mutazammın bir senete yahut resmî dairelerin veya yetkili makamların yetkileri dâhilinde ve usulüne göre verdikleri bir makbuz veya belgeye müstenitse, alacaklı itirazın kaldırılmasını isteyebilir.

Borçlu itirazını vârit gösterecek hiçbir belge ibraz edemezse tetkik mercii itirazın kaldırılmasına karar verir.

İtiraz birinci fıkrada gösterilen senet veya makbuz yahut belgeye müstenit ise itirazın kaldırılması talebi reddolunur.

Borçlu mürisine ait bir alacak için takibedilmekte olup da, terekenin borca batık olduğunu ileri sürerse bu hususta ilâm getirmesi için kendisine münasip bir mühlet verilir. Bunun dışında itirazın kaldırılması talebinin kabul veya reddi için ileri sürülen iddia ve savunmalar bekletici mesele yapılamaz.

Hü.

Borçlu, murisine ait bir alacak için takib-
edilmekte olup da, terekenin borca batık oldu-
ğunu ileri sürerse bu hususta ilâm getirmesi için
kendisine münasip bir mühlet verilir. Bunun dı-
şında itirazın kaldırılması talebinin kabul veya
reddi için ileri sürülen iddia ve savunmalar bek-
letici mesele yapılamaz.

Borçlunun gösterdiği belge altındaki imza,
alacaklı tarafından inkâr edilirse hâkim, 68 a
maddesinde yazılı usule göre yaptığı inceleme
neticesinde imzanın alacaklıya aidolduğuna ka-
naat getirdiği takdirde alacaklının itirazın kal-
dırılması talebini reddeder ve alacaklıyı 50 lira-
dan 5 000 liraya kadar para cezasına mahkûm
eder. Bu suretle tâyin edilen para cezalarının
tahsili **Âmme Alacaklarının Tahsili Usulü** hak-
kındaki Kanun hükmüne tâbidir. Alacaklı umu-
mi mahkemede açacağı dâvada alacağını ve im-
zanın kendisine aidolmadığını ispat ederse bu
ceza kalkar.

Alacaklı duruşmada bizzat bulunmayıp da
imza vekili tarafından reddolunduğu takdirde
vekil mütaakıp oturumda müvekkilini imza tat-
bikatı için bulundurmaya mecburdur. Alacaklı
kabule değer bir mâzereti olmadan bulunmazsa
itirazın kaldırılması talebinden vazgeçmiş sayı-
lır.

MADDE 44. — İcra ve İflâs Kanununun 68
nci maddeden sonra aşağıdaki madde eklenmiş-
tir.

c) *İtirazın muvakkaten kaldırılması suretiyle*

Madde 68 a — Takibin dayandığı senet hu-
susi olup imza, itiraz sırasında borçlu tarafın-
dan reddedilmişse, alacaklı itirazın muvakkaten
kaldırılmasını isteyebilir. Bu halde icra hâkimi
iki taraftan izahat alır.

Senet altındaki imzayı reddeden borçlu taki-
bi yapan icra dairesinin yetki çevresi içinde ise,
itirazın kaldırılması için merci önünde yapıla-
cak duruşmada, mâzeretini daha önce bildirip
tevsik etmediği takdirde, bizzat bulunmaya mec-
burdur. İcra dairesinin yetki çevresi dışında
ödeme emri tebliğ edilen borçlu, istinabe yolu
ile isticvabına karar verilmesi halinde, aynı
mecburiyete tâbidir.

Tatbika' medar imza mevcutsa bununla, yok-
sa borçluya yazdıracağı yazı ve atıracığı imza

Borçlunun gösterdiği belge altındaki imza alacaklı tarafından inkâr edilirse hâkim, 68 a maddesinde yazılı usule göre yaptığı inceleme neticesinde imzanın alacaklıya aidolduğuna kanaat getirdiği takdirde alacaklının itirazın kaldırılması talebini reddeder ve alacaklıyı 50 liradan 5 000 liraya kadar para cezasına mahkûm eder. Bu suretle tâyin edilen para cezalarının tahsili Âmme Alacaklarının Tahsili Usulü hakkındaki kanun hükmüne tabidir. Alacaklı genel mahkemede dâva açarsa bu para cezasının tahsili dâva sonuna kadar tehir olunur ve alacaklı bu dâvada alacağını ve imzanın kendisine aidolmadığını isbat ederse bu ceza kalkar.

Alacaklı duruşmada bizzat bulunmayıp da imza vekili tarafından reddolunduğu takdirde vekil mütaakıp oturumda müvekkilini imza tatbikatı için bulundurmaya mecburdur. Alacaklı kabule değer bir mâzereti olmadan bulunmazsa itirazın kaldırılması talebinden vazgeçmiş sayılır.

MADDE 40. — Tasarının 44 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

c) İtirazın muvakkaten kaldırılması suretiyle

Madde 68. — a) Takibin dayandığı senet hususi olup imza, itiraz sırasında borçlu tarafından reddedilmişse, alacaklı itirazın muvakkaten kaldırılmasını istiyebilir. Bu halde icra hâkimi iki taraftan izahat alır.

Senet altındaki imzayı reddeden borçlu takibi yapan icra dairesinin yetki çevresi içinde ise, itirazın kaldırılması için merci önünde yapılacak duruşmada, mâzeretini daha önce bildirip tevsik etmediği takdirde, bizzat bulunmaya mecburdur. İcra dairesinin yetki çevresi dışında ödeme emri tebliğ edilen borçlu, istinabe yolu ile isticvabına karar verilmesi halinde, aynı mecburiyete tabidir.

Tatbika medar imza mevcutsa bununla, yoksa borçluya yazdıracağı yazı ve attıracağı imza ile yapılacak mukayese ve incelemelerden veya diğer delil ve karinelere merci, reddedilen imzanın borçluya aidiyetine kanaat getirirse itirazın muvakkaten kaldırılmasına karar verir. Hâkim lüzum görürse, oturumun bir defadan fazla talikine meydan vermeyecek surette, bilirkişi incelemesi de yaptırabilir.

İmza tatbikinde Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun bilirkişiye ait hükümleri ile 309 ncü maddesinin 2 nci, 3 ncü ve 4 ncü fıkraları ve 310, 311 ve 312 nci maddeleri hükümleri uygulanır.

Yapılacak duruşmada, yukarıda yazılı mâzerete dayanmaksızın, borçlunun hazır bulunmaması

Hü.

ile yapılacak mukayese ve incelemelerden veya diğ er delil ve karinelere merci, reddedilen imzanın borçluya aidiyetine kanaat getirirse itirazın muvakkaten kaldırılmasına karar verir. Hâkim lüzum görürse, oturumun bir defadan fazla tâlikine meydan vermiyecek surette, bilirkişi incelemesi de yaptırabilir.

İmza tatbikinde Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun bilirkişiye ait hükümleri ile 309 ncu maddesinin 2 nci, 3 ncü ve 4 ncü fıkraları ve 310, 311 ve 312 nci maddeleri hükümleri uygulanır.

Yapılacak duruşmada, yukarıda yazılı mâzerete dayanmaksızın, borçlunun hazır bulunmaması halinde mercice başka bir cihet tetkik edilmeksizin itirazın muvakkaten kaldırılmasına karar verilir. Duruşmaya gelmiyen borçlunun itirazının muvakkaten kaldırılmasına karar verilebilmesi için keyfiyetin davetiyeye yazılması şarttır.

Merci hâkimi, imzanın borçluya aidiyetine karar verdiği takdirde borçluyu 50 liradan 5 000 liraya kadar para cezasına mahkûm eder. Borçlu açacağı borçtan kurtulma veya istirdat dâvasını kazanırsa bu ceza kalkar.

MADDE 45. — İcra ve İflâs Kanununun 69 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İtirazın muvakkaten kaldırılmasının hükümleri

Madde 69. — İtirazın muvakkaten kaldırılmasına karar verilir ve ödeme emrindeki müddet geçmiş bulunursa alacaklının talebi ile borçlunun malları üzerine muvakkat haciz konur.

İtirazın muvakkaten kaldırılması kararının tefhim veya tebliğinden itibaren yedi gün içinde borçlu, takibin yapıldığı mahal veya alacaklının ikametgâhı mahkemesinde borçtan kurtulma dâvası açabilir. Bu dâvanın dinlenebilmesi için borçlunun dâva konusu alacağın yüzde 15 ini ilk duruşma gününe kadar mahkeme veznesine nakden depozito etmesi veya mahkemece kabul edilecek aynı değerde esham ve tahvilât veya banka teminat mektubu tevdi etmesi şarttır. Aksi takdirde dâva reddolunur.

Borçlu yukarıda yazılı müddet içinde dâva etmez veya dâvası reddolunursa itirazın kaldırılması kararı ve varsa muvakkat haciz kesinleşir.

halinde mercice başka bir cihet tetkik edilmeksizin itirazın muvakkaten kaldırılmasına karar verilir. Duruşmaya gelmiyen borçlunun itirazının muvakkaten kaldırılmasına karar verilebilmesi için keyfiyetin davetiyeye yazılması şarttır.

Merci hâkimi, imzanın borçluya aidiyetine karar verdiği takdirde borçluyu 50 liradan 5 000 liraya kadar para cezasına mahkûm eder. Borçlu, borçtan kurtulma veya istirdat dâvası açarsa, bu para cezasının tahsili dâva sonuna kadar tehir olunur ve borçlu açtığı dâvayı kazanırsa bu ceza kalkar.

MADDE 41. — Tasarının 45 nci maddesi 41 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Hü.

Dâvanın reddi hakkındaki kararı temyiz eden borçlu, ayrıca 36 ncı madde hükümlerini yerine getirmek şartıyla, icra dairesinden mühlet istiyebilir.

Borçtan kurtulma dâvasında haksız çıkan taraf, dâva veya hükmolunan şeyin yüzde 15 inden aşağı olmamak üzere münasip bir tazminatla mahkûm edilir.

MADDE 46. — İcra ve İflâs Kanununun 70 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Karar ve müddet

Madde 70. — Tetkik mercii, itirazın kaldırılması hakkındaki talep üzerine iki tarafı davet eder ve 18 nci madde hükmüne göre kararını verir.

MADDE 47. — İcra ve İflâs Kanununun 3890 sayılı Kanunla değişik 71 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Mercii'n karariyle takibin tâlik veya iptali

Madde 71. — Borçlu, takibin kesinleşmesinden sonra borcun ve ferilerinin itfa edildiğini yahut alacaklının kendisine bir mühlet verdiği ni noterden tasdikli veya imzası ikrar edilmiş bir vesika ile ispat ederse, takibin iptal yahut tâlikini her zaman tetkik merciinden istivebilir.

Borçlu, takibin kesinleşmesinden sonra borcun zaman aşımına uğradığını ileri sürecek olursa, 33 a maddesi hükmü uygulanır.

MADDE 48. — İcra ve İflâs Kanununun 72 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Menfi tesbit ve istirdat dâvaları

Madde 72. — Borçlu, icra takibinden önce veya takip sırasında borcu bulunmadığını ispat için menfi tesbit dâvası açabilir. Bu dâva icra takibinin seyrine tesir etmez. Ancak borçlu, gecikmeden doğan zararları karşılamak üzere ve alacağın yüzde 15 inden aşağı olmamak şartıyla yatıracağı para veya 36 ncı maddede yazılı bir teminat karşılığında, icra veznesindeki paranın alacaklıya verilmemesi için mahkemeden ihtiyati tedbir kararı istiyebilir.

Dâva alacaklı lehine net celenirse ihtiyati tedbir kararı kalkar. Buna dair hükmün kesinleşmesi halinde alacaklı ihtiyatî tedbir dolay-

MADDE 42. — Tasarının 46 ncı maddesi 42 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 43. — Tasarının 47 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Merciin karariyle takibin talik veya iptali

Madde 71. — Borçlu, takibin kesinleşmesinden sonraki devrede borcun ve ferilerinin itfa edildiğini yahut alacaklının kendisine bir mühlet verdiğini noterden tasdikli veya imzası ikrar edilmiş bir belge ile isbat ederse, takibin iptal veya talikini her zaman tetkik merciinden istiyebilir.

Borçlu, takibin kesinleşmesinden sonraki devrede borcun zamanaşımına uğradığını ileri sürecekle olursa, 33 a maddesi hükmü kıyasen uygulanır.

MADDE 44. — Tasarının 48 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Menfi tesbit ve istirdat dâvaları

Madde 72. — Borçlu, icra takibinden önce veya takip sırasında borçlu bulunmadığını isbat için menfi tesbit dâvası açabilir.

İcra takibinden önce açılan menfi tesbit dâvasına bakan mahkeme, talep üzerine alacağın yüzde onbeşinden aşağı olmamak üzere gösterilecek teminat mukabilinde, icra takibinin durdurulması hakkında ihtiyatî tedbir kararı verebilir.

İcra takibinden sonra açılan menfi tesbit dâvasında ihtiyatî tedbir yolu ile takibin durdurulmasına karar verilemez. Ancak, borçlu gecikmeden doğan zararları karşılamak ve alacağın yüzde onbeşinden aşağı olmamak üzere göstereceği teminat karşılığında, mahkemeden ihtiyatî tedbir yoluyla icra veznesindeki paranın alacaklıya verilmemesini istiyebilir.

Dâva alacaklı lehine neticelenirse ihtiyatî tedbir kararı kalkar. Buna dair hükmün kesinleşmesi halinde alacaklı ihtiyatî tedbir dolayısıyla alacağını geç almış bulunmaktan doğan zararlarını gösterilen teminattan alır. Alacaklının uğradığı zarar aynı dâvada takdir olunarak karara bağlanır. Bu zarar her halde yüzde onbeşten aşağı tâyin edilemez.

Hü.

siyle alacağını geç almış bulunmaktan doğan zararlarını gösterilm teminattan alır. Alacaklı-
nın uğradığı zarar aynı dâvada takdir oluna-
rak karara bağlanır. Bu zarar her halde yüzde
15 ten aşağı tâyin edilemez.

Dâva borçlu lehine hükme bağlanırsa derhal
takip durur. İlâmın kesinleşmesi üzerine, mün-
derecatına göre ve ayrıca hükme hacet kalma-
dan icra kısmen veya tamamen eski hale iade
edilir. Borçluyu menfi tesbit dâvası açmaya
zorhyan takibin haksız ve kötü niyetle olduğu
anlaşırsa, talebi üzerine, borçlunun dâva se-
bebiyle uğradığı zararın da alacaklıdan tahsili-
ne karar verilir. Takdir edilecek zarar, hak-
sızlığı anlaşılan takip konusu alacağın yüzde
15 inden aşağı olamaz.

Borçlu, menfi tesbit dâvası zımında tedbir
kararı almamış ve borç da ödenmiş olursa, dâ-
vaya istirdat dâvası olarak devam edilir.

Takibe itiraz etmemiş veya itirazının kaldı-
rılmış olması yüzünden borçlu olmadığı bir pa-
rayı tamamen ödemek mecburiyetinde kalan şah-
ıs, ödediği tarihten itibaren bir sene içinde,
umumi hükümler dairesinde mahkemeye başvu-
rarak paranın geriye alınmasını istiyebilir.

Menfi tesbit ve istirdat dâvaları, takibi ya-
pan icra dairesinin bulunduğu yer mahkeme-
sinde açılabilceği gibi, dâvalının ikametgâhı
mahkemesinde de açılabilir. Dâvacı istirdat dâ-
vasında yalnız paranın verilmesi lâzımgelmedi-
ğini ispata mecburdur.

**MADDE 49. — İcra ve İflâs Kanununun
74 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş-
tir.**

Beyanın muhtevası

Madde 74. — Mal beyanı, borçlunun gerek
kendisine ve gerekse üçüncü şahıslar yedinde
bulunan mal, alacak ve haklarından borcuna
yetecek miktarın nev'i, mahiyet ve vasıflarını

Dâva borçlu lehine hükme bağlanırsa derhal takip durur. İlâmın kesinleşmesi üzerine, mün-derecatına göre ve ayrıca hükme hacet kalmadan icra kısmen veya tamamen eski hale iade edilir. Borçluya menfi tesbit dâvası açmaya zorlıyan tâkibin haksız ve kötü niyetle olduğu anlaşılırsa, talebi üzerine, borçlunun dâva sebebiyle uğradığı zararın da alacaklıdan tahsiline karar verilir. Tak-dir edilecek zarar, haksızlığı anlaşılan takip konusu alacağın yüzde onbeşinden aşağı olamaz.

Borçlu, menfi tesbit dâvası zımında tedbir kararı almamış ve borç da ödenmiş olursa, dâvaya istirdat dâvası olarak devam edilir.

Takibe itiraz etmemiş veya itirazının kaldırılmış olması yüzünden borçlu olmadığı bir parayı tamamen ödemek mecburiyetinde kalan şahıs, ödediği tarihten itibaren bir sene içinde, umumi hükümler dairesinde mahkemeye başvurarak paranın geriye alınmasını isteyebilir.

Menfi tesbit ve istirdat dâvaları, takibi yapan icra dairesinin bulunduğu yer mahkemesinde açılabileceği gibi, dâvalının ikametgâhı mahkemesinde de açılabilir. Dâvacı istirdat dâvasında yalnız paranın verilmesi lâzımgeldiğini ispata mecburdur.

MADDE 45. — İcra ve İflâs Kanununun 73 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Hususi hükümler

Madde 73. — Rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takipteki ödeme emirleri için 146, 147, 149 (b), 150, 150 (a); iflâs yoluyla âdi takipteki ödeme emirleri için 155 ve 156 ve kambiyo senet-leri hakkındaki hususi takip usullerindeki ödeme emirleri için 168 ilâ 170 ve 171 ve 172 nci maddelerdeki hususi hükümler uygulanır.

Hü.

ve her türlü kazanç ve gelirlerini ve yaşayış tarzına göre geçim membalarını ve buna nazaran borcunu ne suretle ve ne kadar müddet içinde ödiyebileceğini yazılı veya sözlü olarak icra dairesine bildirmesidir.

MADDE 50. — İcra ve İflâs Kanununun 3890 sayılı Kanunla değişik 78 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

HACİZ

1. Haciz isteme müddeti

Madde 78. — Ödeme emrindeki müddet geçtikten ve borçlu itiraz etmişse itirazı kaldırıldıktan sonra alacaklı mal beyanını beklemeksizin haciz konmasını isteyebilir.

Ödeme emrinin tebliğinden itibaren bir sene içinde haciz istenmez veya geri alınıp da bu müddet içinde yenilenmezse takip düşer; ve alacaklı bir daha ilâmsız takip talebinde bulunamaz.

İtirazın merciden kaldırılmasının istenmesi veya iptali için mahkemede dâva açılması hallerinde, bunların vukuundan hükmün kesinleşmesine kadar geçen zaman hesaba katılmaz. İcra dairesinde alacaklının muvafakati ile borcun taksitle ödenmesi kararlaştırılmış ise, bu anlaşma tarihi ile borçlunun taksitle ödeme şartını ihlâl etmesi tarihi arasında geçen müddet de bir senelik sürenin hesabına dâhil edilmez.

Haciz talebinin geri alınarak müddeti içinde yenilenmesi halinde yenileme harc ve masrafları borçluya yükletilmez.

Alacaklı isterse kendisine haciz talebinde bulunduğu dair bir belge verilir. Bu belge harc ve resme tâbi değildir.

MADDE 51. — İcra ve İflâs Kanununun 3890 sayılı Kanunla değişik 80 nci maddesinin son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Haczi yapan memur, borçlunun üzerinde para, kıymetli evrak, altın veya gümüş veya diğer kıymetli şeyleri sakladığını anlar ve borçlu bunları vermekten kaçınırsa, borçlunun şahsına karşı kuvvet istimal edilebilir.

MADDE 46. — Tasarının 50 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Haciz

1. Haciz isteme müddeti

Madde 78. — Ödeme emrindeki müddet geçtikten ve borçlu itiraz etmişse itirazı kaldırıldıktan sonra alacaklı mal beyanını bekletmeksizin haciz konmasını isteyebilir.

Ödeme emrinin tebliğinden itibaren bir sene içinde haciz istenmez veya geri alınıp da bu müddet içinde yenilenmezse takip düşer; ve alacaklı bir daha ilâmsız takip talebinde bulunamaz.

İtirazın mercide kaldırılmasının istenmesi veya iptali için mahkemede dâva açılması hallerinde, bunların vukuundan hükmün kesinleşmesine kadar geçen zaman hesaba katılmaz. İcra dairesinde, alacaklının muvafakati ile borçluya mehil verilmiş veya borcun taksitle ödenmesi kararlaştırılmış ise, verilen mühlet ve bu anlaşma tarihi ile borçlunun taksitle ödeme şartını ihlâl etmesi tarihi arasında geçen müddet de bir senelik sürenin hesabına dâhil edilmez.

Haciz talebinin geri alınarak müddeti içinde yenilenmesi halinde yenileme harc ve masrafları borçluya yükletilmez.

Alacaklı isterse kendisine haciz talebinde bulunduğu dair bir belge verilir. Bu belge harc ve resme tabi değildir.

MADDE 47. — Tasarının 51 nci maddesi 47 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Hü.

MADDE 52. — İcra ve İflâs Kanununun 3890 sayılı Kanunla değişik 82 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Haczi caiz olmayan eşya ve alacaklar

Madde 82. — Aşağıdaki şeyler haczolunamaz:

1. Devlet malleriyle mahsus kanunlarında haczi caiz olmadığı gösterilen mallar,

2. Borçlunun zâtı ve mesleki için lüzumlu elbise ve eşyasıyla borçlu ve ailesine lüzumu olan yatak takımları ve ibadete mahsus kitap ve eşyası,

3. Vazgeçilmesi kabil olmayan mutbak takımı ve pek lüzumlu ev eşyası,

4. Borçlu çiftçi ise kendisinin ve ailesinin geçimi için zaruri olan arazi ve çift hayvanları ve nakil vasıtaları ve diğer teferruatı ve ziraat aletleri; değilse, sanat ve mesleki için lüzumlu olan alât ve edavat ve kitapları ve arabacı, kayıkçı, hamal gibi küçük nakliye erbabının geçimlerini temin eden nakil vasıtaları,

5. Borçlu ve ailesinin idareleri için lüzumlu ise borçlunun tercih edeceği bir süt veren mandası veya ineği veyahut üç keçi veya koyunu ve bunların üç aylık yem ve yataklıkları,

6. Borçlu ve ailesinin iki aylık yiyecek ve yakacakları ve borçlunun başkaca geliri yoksa bunları karşılayacak parası ve borçlu çiftçi ise gelecek mahsul için lâzım olan tohumluğu,

7. Borçlu bağ, bahçe veya meyva veya sebze yetiştirici ise kendisinin ve ailesinin geçimi için zaruri olan bağ, bahçe ve bu sanat için lüzumlu bulunan alât ve edevat,

Geçimi hayvan yetiştirmeye münhasır olan borçlunun kendisi ve ailesinin maiyetleri için zaruri olan miktarı ve bu hayvanların üç aylık yem ve yataklıkları,

8. Borçlar Kanununun 510 ncu maddesi mucibince haczolunmamak üzere tesis edilmiş olan kaydı hayatla iratlar,

9. Memleketin ordu ve zabıta hizmetlerinde malûl olanlara bağlanan emeklilik maaşları ile bu hizmetlerden birinin ifası sebebiyle ailelerine bağlanan maaşlar ve ordunun hava ve denizaltı mensuplarına verilen uçuş ve dalış tazminat ve ikramiyeleri,

Askerî mâlûllerle, şehit yetimlerine verilen

MADDE 48. — Tasarının 52 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Haczi haiz olmayan esya ve alacaklar

Madde 82. — Aşağıdaki şeyler haczolunamaz :

1. Devlet malları ile mahsus kanunlarında haczi caiz olmadığı gösterilen mallar,
 2. Borçlunun zati ve mesleki için lüzumlu elbise ve eşyasiyle borçlu ve ailesine lüzumu olan yatak takımları ve ibadete mahsus kitap ve eşyası,
 3. Vazgeçilmesi kabil olmayan mutfak takımı ve pek lüzumlu ev eşyası,
 4. Borçlu çiftçi ise kendisinin ve ailesinin geçimi için zaruri olan arazi ve çift hayvanları ve nakil vasıtaları ve diğer teferruatı ve ziraat aletleri; değilse, sanat ve mesleki için lüzumlu olan alât ve edevat ve kitapları ve arabacı, kayıkçı, hamal gibi küçük nakliye erbabının geçimlerini temin eden nakil vasıtaları,
 5. Borçlu ve ailesinin idareleri için lüzumlu ise borçlunun tercih edeceği bir süt veren mandası veya ineği veyahut üç keçi veya koyunu ve bunların üç aylık yem ve yataklıkları,
 6. Borçlunun ve ailesinin iki aylık yiyecek ve yakacakları veya yoksa bunları karşılıkacak parası ve borçlu çiftçi ise gelecek mahsul için lâzım olan tohumluğu,
 7. Borçlu bağ, bahçe veya meyva veya sebze yetiştiricisi ise kendisinin ve ailesinin geçimi için zaruri olan bağ, bahçe ve bu sanat için lüzumlu bulunan alât ve edevat,
Geçimi hayvan yetiştirmeye münhasır olan borçlunun kendisi ve ailesinin maişetleri için zaruri olan miktarı ve bu hayvanların üç aylık yem ve yataklıkları,
 8. Borçlar Kanununun 510 ncu maddesi mucibince haczolunmamak üzere tesis edilmiş olan kaydı hayatla iratlar.
 9. Memleketin ordu ve zabıta hizmetlerinde mâlül olanlara bağlanan emeklilik maaşları ile bu hizmetlerden birinin ifası sebebiyle ailelerine bağlanan maaşlar ve ordunun hava ve denizaltı mensuplarına verilen uçuş ve dalış tazminat ve ikramiyeleri,
Askerî mâlüllerle, şehit yetimlerine verilen terfih zammı ve 1485 numaralı Kanun hükmüne göre verilen inhisar beyiye hisseleri,
 10. Bir muavenet sandığı veya cemiyeti tarafından hastalık, zaruret ve ölüm gibi hallerde bağlanan maaşlar,
 11. Vücut veya sıhhat üzerine ika edilen zararlar için tazminat olarak mutazarrırın kendisine veya ailesine toptan veya irat şeklinde verilen veya verilmesi lâzımgelen paralar.
 12. Borçlunun haline münasip evi (ancak evin kıymeti fazla ise bedelinden haline münasip bir yer alınabilecek miktarı borçluya bırakılmak üzere haczedilerek satılır.)
- Medeni Kanunun 807 nci maddesi hükmü saklıdır. 2, 3, 4, 5, 7 ve 12 numaralı bendlerindeki istisna, borcun bu eşya bedelinden doğmaması haline münhasırdır.

Hü.

terfihi zammı ve 1485 numaralı Kanun hükmüne göre verilen inhisar beyiye hisseleri,

10. Bir muavenet sandığı veya cemiyeti tarafından hastalık, zaruret ve ölüm gibi hallerde bağlanan maaşlar,

11. Vücut veya sıhhat üzerine ika edilen zararlar için tazminat olarak mutazarrırın kendisine veya ailesine toptan veya irat şeklinde verilen veya verilmesi lâzımgelen paralar.

12. Borçlunun haline münasip evi (ancak evin kıymeti fazla ise bedelinden haline münasip bir yer alınabilecek miktarı borçluya bırakılmak üzere haczedilerek satılır.)

Medeni Kanununun 807 nci maddesi hükmü saklıdır. 2, 3, 4, 5, 7 ve 12 numaralı bentlerdeki istisna, borcun bu eşya bedelinden doğmaması haline munhasırdır.

MADDE 53. — İcra ve İflâs Kanununun 3890 sayılı Kanunla değişik 83 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Kısmen haczi caiz olan şeyler

Madde 83. — Maaşlar, tahsisat ve her nevi ücretler, intifa hakları ve hasılatı, ilâma dayanmayan nafakalar, emeklilik maaşları, sigortalar veya emekli sandıkları tarafından tahsis edilen iratlar, borçlu ve ailesinin geçinmeleri için icra memurunca lüzumlu olarak takdir edilen miktar indirildikten sonra haczolunabilir. Ancak haczolunacak miktar bunların dörtte birinden aşağı olamaz.

Yukarıda yazılı mal ve haklardan icra memurunun borçluya ve ailesine geçimleri için takdir edeceği miktarının haczolunabileceğine dair önceden yapılan anlaşmalar muteber değildir.

MADDE 54. — İcra ve İflâs Kanununun 86 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Menkul mallarda haczin neticeleri

Madde 86. — Borçlu, alacaklının muvafakati ve icra memurunun müsaadesi alınmaksızın mahcuz menkul mallarda tasarruf edemez. Haczi koyan memur hilâfına hareketin cezai mesuliyeti müstelzim olduğunu borçluya ihtar eder.

MADDE 49. — İcra ve İflâs Kanununa 83 ncü maddeden sonra aşağıdaki madde eklenmiştir.

Önceden yapılan anlaşmalar

Madde 83. a — 82 ve 83 ncü maddelerde yazılı mal ve hakların haczolunabileceğine dair önceden yapılan anlaşmalar muteber değildir.

MADDE 50. — Tasarının 54 ncü maddesi 50 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Hü.

Haczedilmiş olan menkul mal üzerinde üçüncü şahsın zilyetlik hükümlerine dayanarak iyniyetle iktisabettiği haklar saklıdır.

İyniyet kaidelerine aykırı olarak mahcuz menkul mal üzerinde üçüncü şahsın iktisabettiği haklar, alacaklının hacizle o mala taallük eden haklarını ihlâl ettiği nisbette batıldır.

MADDE 55. — İcra ve İflâs Kanununun 38 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Gayrimenkulün teferruatından bulunan menkul malların haczi halinde gayrimenkul üzerinde ipotek varsa, keyfiyet ipotek alacaklısına tebliğ olunur. Bu takdirde tebliğ tarihinden itibaren yedi gün geçmedikçe mahcuz mal paraya çevrilmez.

MADDE 56. — İcra ve İflâs Kanununun 3890 sayılı Kanunla değişik 89 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Alacakların haczi hakkında usul ve haciz ihbarnamesi

Madde 89. — Hamiline aidolmayan veya cirosu kabil bulunmayan alacak veya sair bir hak veyahut üçüncü şahs elinde borçluya ait menkul bir mal haczedilirse icra memuru üçüncü şahsa bundan böyle borcunu icra dairesine ödemesini ve malı teslim etmesini ve borcu olup olmadığını, varsa miktarını veya malın elinde bulunup bulunmadığını yedi gün içinde yazı ile veya zapta geçirmek suretiyle bildirmesini tebliğ eder. (haciz ihbarnamesi)

Elinde borçluya ait menkul mal bulunan üçüncü şahsa tebliğe gönderilecek haciz ihbarnamesinde, menkul mal üzerinde haciz olduğu haklar varsa yukardaki fıkroda gösterilen süre içinde bildirmesi, aksi takdirde bu mallarla ilgili rüçhan ve imtiyaz haklarını kaybedeceği ihtarı da ayrıca yazılır.

Yukarki fıkralar gereğince üçüncü şahsa beyan mükellefiyetinin yükletilebilmesi için alacaklı tarafından borcun mahiyet, miktar ve sebebinin, istek menkul mallara taallük ediyorsa malın cins ve evsafının ve üçüncü şahsın elinde bulunması sebebinin bildirilmesi lâzımdır. Şu kadar ki, icra memuru isteği varit görmediği takdirde reddedebilir.

Haciz ihbarnamesi hükmi bir şahsın veya mü-

MADDE 51. — Tasarının 55 nci maddesi 51 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 52. — Tasarının 56 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

2. Alacaklar ve üçüncü şahıs elinde haczedilen mallar hakkında :

Madde 89. — Hâmiline ait olmıyan veya cirosu kabil bir senede müstenit bulunmıyan alacak veya sair bir talep hakkı veya borçlunun üçüncü şahıs elindeki menkul bir malı haczedilirse icra memuru; borçlu olan hakiki veya hükmi şahsa bundan böyle borcunu ancak icra dairesine ödiyebileceğini ve takip borçlusuna yapılan ödemenin muteber olmadığını veya malı elinde bulunduran üçüncü şahsa bundan böyle menkul malı ancak icra dairesine teslim edebileceğini, malı takip borçlusuna vermemesini, aksi takdirde malın bedelini icra dairesine ödemek zorunda kalacağını bildirir (haciz ihbarnamesi). Bu haciz ihbarnamesinde, ayrıca 2, 3 ve 4 ncü fıkra hükümleri de üçüncü şahsa bildirilir.

Üçüncü şahıs; borcu olmadığı veya malın yedinde bulunmadığı veya haciz ihbarnamesinin tebliğinden önce borç ödenmiş veya mal istihlâk edilmiş veya kusuru olmaksızın telef olmuş veya malın borçluya aidolmadığı veya malın kendisine rehnedilmiş olduğu veya alacak borçluya veya emrettiği yere verilmiş olduğu gibi bir iddiada ise, keyfiyeti, haciz ihbarnamesinin kendisine tebliğinden itibaren yedi gün içinde icra dairesine yazılı veya sözlü olarak bildirmeye mecburdur.

Üçüncü şahıs, haciz ihbarnamesinin kendisine tebliğinden itibaren yedi gün içinde itiraz etmezse, mal yedinde veya borç zimmetinde sayılır ve bu durum üçüncü şahsa ikinci bir ihbarname ile bildirilir. Bu ihbarnamede ayrıca, üçüncü şahsın ihbarnamenin kendisine tebliğinden itibaren yedi gün içinde icra takibinin yapıldığı yer mahkemesinde takip alacaklısı aleyhine bir menfi tesbit dâvası açabileceği, açmadığı takdirde zimmetinde sayılan borcu icra dairesine ödemesi veya yedinde sayılan malı icra dairesine teslim etmesi istenir. Üçüncü şahıs, müddeti içinde menfi tesbit dâvası açarsa, dâva açtığını tevsik eden evrakı aynı müddet içinde icra dairesine ibraz etmeye mecburdur. Bu halde, üçüncü şahıs dâva neticesine kadar zimmetinde sayılan borcu ödemeye veya yedinde sayılan malı teslim etmeye zorlanamaz. Bu dâvada, üçüncü şahıs takip borçlusuna borçlu bulunmadığını veya malın takip borçlusuna aidolmadığını ispat etmeye mecburdur. Üçüncü şahıs, açtığı menfi tesbit dâvasını kaybederse, mahkemece dâva konusu şeyin yüzde onbeşinden aşağı olmamak üzere bir tazminat ile de mahkûm edilir.

Üçüncü şahıs, haciz ihbarnamesine müddeti içinde itiraz ederse, alacaklı, üçüncü şahsın verdiği

Hü.

essesenin merkez veya şubelerinden birine tebliğ edilmiş ise beyan mükellefiyeti yalnız ihbarnameyi tebellüğ eden merkez veya şubeye aittir.

Üçüncü şahsın beyanı hiçbir harc ve resme tâbi değildir.

MADDE 57. — İcra ve İflâs Kanununa 89 ncu maddeden sonra aşağıdaki madde eklenmiştir.

Üçüncü şahsın beyanda bulunmamasının sonuçları

Madde 89. — Üçüncü şahıs süresi içinde beyanda bulunmazsa, alacaklının isteği ile, tetkik merciince isticvab olunmak üzere davet olunur. Davetiyede isticvab edileceği hususlar ile özürsüz gelmediği takdirde alacak veya hakkın zimmetinde, malın elinde bulunduğunu kabul etmiş sayılacağı gösterilir. İsticvap için çağırıldığı oturuma gelmiyen veya gelip de cevaptan kaçınan üçüncü şahıs isticvap konusu olan hak ve alacağın zimmetinde, malın elinde olduğunu kabul etmiş sayılarak ödemesi veya teslim etmesi lüzumuna karar verilir.

Malın teslimi mümkün olmazsa alacaklı mercie müracaatle değerini üçüncü şahsa ödemek hakkını haizdir.

Alacaklı, üçüncü şahsın verdiği cevabın aksini tetkik merciinde ispat ederek 338 nci maddeye göre cezalandırılmasını ve ayrıca tazminata hükmedilmesini isteyebilir.

Bu madde hükmü memuriyeti hasebiyle hakikate aykırı beyanda bulunan memurlar hakkında da uygulanır.

MADDE 58. — İcra ve İflâs Kanununun 3890 sayılı Kanunla değişik 91 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

cevabın aksini tetkik merciinde ispat ederek üçüncü şahsın 338 nci maddenin 1 nci fıkrası hükmüne göre cezalandırılmasını ve ayrıca tazminata mahkûm edilmesini isteyebilir. Tetkik mercii, tazminat hakkındaki dâvayı genel hükümlere göre halleder.

Üçüncü şahıs, kusuru olmaksızın bir mâni sebebiyle müddeti içinde haciz ihbarnamesine itiraz etmediği takdirde 65 nci madde hükmü uygulanır. Her halde, üçüncü şahsın genel hükümlere göre borçluya karşı müracaat ve tazminat hakkı saklıdır.

Malın teslimi mümkün olmazsa, alacaklı tetkik merciine müracaatla değerini üçüncü şahsa ödetmek hakkını haizdir.

Haciz ihbarnamesi, bir hükmi şahsın veya müessesenin merkez ve şubelerinden hangisine tebliğ edilmiş ise, beyanda bulunma mükellefiyeti yalnız ihbarnameyi tebellüğ eden merkez veya şubeye aittir.

Üçüncü şahsın beyanı hiçbir hare ve resme tabi değildir.

Bu madde hükmü, memuriyeti hasebiyle hakikate muhalif beyanda bulunan memurlar hakkında da uygulanır.

MADDE 53. — Tasarının 53 nci maddesi 53 ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Hü.

4. *Gayrimenkuller hakkında*

Madde 91. — Gayrimenkulün havzi ile tasarruf hakkı Medeni Kanununun 920 nci maddesi anlamında tahdide uğrar. Sicile kaydedilmek üzere haciz keyfiyeti ve ne miktar meblâğ için yapıldığı icra dairesi tarafından tapuya ve mahcuz gemi ise kayıtlı bulunduğu daireye bildirilir.

Hacze yeni alacaklılar iştirak eder veya haciz kalkarsa bu hususlar da yukarda adı geçen dairelere haber verilir.

MADDE 59. — İcra ve İflâs Kanununun 92 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

I - Gayrimenkul haczinin şumulü,

II - Alacakları rehinle sağlanmış alacaklıların mahfuz hakları,

III - İdare ve işletme.

Madde 92. — Bir gayrimenkulün haczi hâsılat ve menfaatlerine de şâmilidir. Haciz gayrimenkul kendilerine rehnedilmiş olan alacaklıların haklarına hâlel getirmez.

İcra dairesi, gayrimenkul kendilerine rehnedilmiş olan alacaklılarla kiracılara hacizden haber verir.

Daire gayrimenkulün idare ve işletmesi için lüzum gördüğü tedbirleri alır. Bu tedbirler meyanında işliyecek kiraların icra dairesine ödemesini emreder.

Ticaret Kanununun 892 nci maddesi hükmü saklıdır.

MADDE 60. — İcra ve İflâs Kanununun 3890 ve 6763 sayılı kanunlarla değişik 94 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İştirak halinde tasarruf edilen mallar

Madde 94. — Bir intifa hakkı veya taksim edilmemiş bir miras veya bir şirket yahut iştirak halinde tasarruf edilen bir mal hissesi haczedilirse icra dairesi, ikametgâhları bilinen ilgili üçüncü şahıslara keyfiyeti ihbar eder. Bu suretle borçlunun muayyen bir gayrimenkuldeki tasfiye sonundaki hissesi haczedilmiş olursa icra memuru haciz şerhinin gayrimenkulün kaydına işlenmesi için tapu sicil muhafızlığına tebligat yapar. Menkullerde başkasına devre mâni tedbirler alır.

MADDE 54. — Tasarının 59 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

*Gayrimenkul haczinin şümulü, alacakları rehinle sağlanmış alacakların mahfuz hakları,
idare ve işletme*

Madde 92. — Bir gayrimenkulün haczi hasılat ve menfaatlerine de şâildir. Haciz, gayrimenkul kendilerine rehnedilmiş olan alacaklıların haklarına hâlel getirmez.

İcra dairesi, gayrimenkul kendilerine rehnedilmiş olan alacaklılarla kiracılara hacizden haber verir.

Daire gayrimenkulün idare ve işletmesi için lüzum gördüğü tedbirleri alır. Bu tedbirler meyanında işliyecek kiraların icra dairesine ödenmesini emreder.

Ticaret Kanununun 892 nci maddesi hükmü saklıdır.

MADDE 55. — Tasarının 60 ncı maddesi 55 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Hü.

Borçlunun reddetmediği miras veya başka bir sebeple iktisabeyleyip henüz tapuya veya gemi siciline tescil ettirmediği mülkiyet veya diğer aynı hakların borçlu namına tescili alacaklı tarafından istenebilir. Bu talep üzerine icra dairesi alacaklının bu muameleyi takibede-bileceğini tapu veya gemi sicili dairesine ve icasında mahkemeye bildirir.

Borçlunun zilyed bulunduğu bir gayrimenkul üzerindeki fevkalâde zamanasını ile iktisabını istemek hakkının haczedilmesi halinde, icra dairesi zilyetliğin başkasına devrine mâni olacak tedbirleri alır ve alacaklıya bir ay içinde gayrimenkulün borçlusu adına tescili için dâva açması yetkisini verir. Mahkemenin tescil kararı ile gayrimenkul bu alacaklı lehine mahcuz sayılır.

İkinci fıkra hükmü, almaya hak kazandığı veya almakta bulunduğu emekli veya yetim maaşını istifa için icabeden yoklama muamelesini yaptırmayanlar hakkında yetkili makama bildirmek suretiyle tatbik olunur.

Alacaklının bu sebeple yapacağı kanuni masraflar ayrıca takip ve hükme hacet kalmaksızın dairece borçludan tahsil olunur.

MADDE 61. — İcra ve İflâs Kanununun 96 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Usul

Madde 96. — Borçlu, elinde bulunan bir malı başkasının mülkü veya rehni olarak gösterdiği yahut üçüncü bir şahıs tarafından o mal üzerinde mülkiyet veya rehin hakkı iddia edildiği takdirde, icra dairesi bunu haciz ve icra zabıtlarına geçirir ve keyfiyeti iki tarafa bildirir.

İcra dairesi aynı zamanda istihkak iddiasına karşı itirazları olup olmadığını bildirmek üzere alacaklı ve borçluya üç günlük mühlet verir. Sükûtları halinde istihkak iddiasını kabul etmiş sayılırlar.

Malın hazine muttali olan borçlu veya üçüncü şahıs, ittila tarihinden itibaren 7 gün içinde istihkak iddiasında bulunmadığı takdirde, aynı takipte bu iddiayı ileri sürmek hakkını kaybeder. İstihkak iddiasının yapıldığı veya istihkak dâvasının açıldığı tarihte istihkak müdesei ile birlikte oturan kimseler yahut bu şa-

MADDE 56. — Tasarının 61 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

1. Hazırlık safhası

Madde 96. — Borçlu, elinde bulunan bir malı başkasının mülkü veya rehni olarak gösterdiği yahut üçüncü bir şahıs tarafından o mal üzerinde mülkiyet veya rehin hakkı iddia edildiği takdirde, icra dairesi bunu haciz ve icra zabıtlarına geçirir ve keyfiyeti iki tarafa bildirir.

İcra dairesi aynı zamanda istihkak iddiasına karşı itirazları olup olmadığını bildirmek üzere alacaklı ve borçluya üç günlük mühlet verir. Sükûtları halinde istihkak iddiasını kabul etmiş sayılırlar.

Malın haczine muttali olan borçlu veya üçüncü şahıs, ittıla tarihinden itibaren yedi gün içinde istihkak iddiasında bulunmadığı takdirde, aynı taktipte bu iddiayı ileri sürmek hakkını kaybeder. İstihkak iddiasının yapıldığı veya istihkak dâvasının açıldığı tarihte istihkak müddeisi ile birlikte oturan kimseler yahut bu şahısların iş ortakları, iddianın yapıldığı tarihte veya istihkak dâvası 97 nci maddenin 9 ncu fıkrası gereğince açılmışsa dâvanın açıldığı tarihte malın haczine ittıla kesbetmiş sayılırlar.

Hü.

hısların iş ortakları, iddianın yapıldığı tarihte veya istihkak dâvası 97 nci maddesinin 9 ncu fıkrası gereğince açılmışsa dâvanın açıldığı tarihte malın haczine ittila kesbetmiş sayılırlar.

MADDE 62. — İcra ve İflâs Kanununun 3890 ve 6763 sayılı kanunlarla değişik 97 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

2. *Üçüncü şahsın istihkak iddiası*

Madde 97. — İstihkak iddiasına karşı alacaklı veya borçlu tarafından itiraz edilirse, icra memuru dosyayı hemen tetkik merciine verir. Mercii, dosya üzerinde veya lüzum görürse ilgilileri davet ederek mürafaa ile yapacağı inceleme neticesinde varacağı kanaate göre takibin devamına veya tâlikine karar verir.

İstihkak dâvasının sırf satışı geri bırakmak gayesiyle kötüye kullanıldığını kabul etmek için ciddi sebepler bulunduğu takdirde merci takibin tâliki talebini reddeder.

Takibin tâlikine karar verilirse, haksız çıktığı takdirde alacaklının muhtemel zararına karşı dâvacıdan 36 nci maddede gösterilen teminat alınır.

Teminatın cins ve miktarı mevcut delillerin mahiyetine göre takdir olunur.

Takibin tâlikine dair verilen kararın temyizi kabildir. Takibin devamına dair verilen merci kararı temyiz olunamaz.

Üçüncü şahıs, merci kararının tefhim veya tebliğinden itibaren 7 gün içinde tetkik merciinde istihkak dâvası açmaya mecburdur. Bu müddet zarfında dâva edilmediği takdirde üçüncü şahıs alacaklıya karşı iddiasından vazgeçmiş sayılır.

Kiralanan yer veya sicile kayıtlı gemilerdeki hapis hakkına tâbi eşya ile ilgili istihkak dâvaları Borçlar Kanununun 268 nci maddesinin birinci fıkrasında yazılı hükümlere uygun olmadıkça tâlik emri verilemez.

Dâva esnasında 106 nci maddedeki müddetler cereyan etmez.

Yukardaki hükümler dairesinde kendisine istihkak talebinde bulunmak imkânı verilmiş olan üçüncü şahıs, haczedilen şey hakkında veya satılıp da bedeli henüz alacaklıya verilmemişse bedeli hakkında, hacze ittila tarihinden itibaren 7 gün içinde, tetkik merciinde

MADDE 57. — Tasarının 62 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

2. Üçüncü şahsın istihkak iddiası

Madde 97. — İstihkak iddiasına karşı alacaklı veya borçlu tarafından itiraz edilirse, icra memuru dosyayı hemen tetkik merciine verir. Mercii, dosya üzerinde veya lüzum görürse ilgilileri davet ederek mürâfaa ile yapacağı inceleme neticesinde varacağı kanaate göre takibin devamına veya talikine karar verir.

İstihkak dâvasının sırf satışı geri bırakmak gayesiyle kötüye kullanıldığını kabul etmek için ciddi sebepler bulunduğu takdirde merci takibin taliki talebini reddeder.

Takibin talikine karar verilirse, haksız çıktığı takdirde alacaklının muhtemel zararına karşı dâvacıdan 36 nci maddede gösterilen teminat alınır.

Teminatın cins ve miktarı mevcut delillerin mahiyetine göre takdir olunur.

Takibin devamına dair verilen merci kararı temyiz olunamaz.

Üçüncü şahıs, merci kararının tefhim veya tebliğinden itibaren yedi gün içinde tetkik merciinde istihkak dâvası açmaya mecburdur. Bu müddet zarfında dâva edilmediği takdirde üçüncü şahıs alacaklıya karşı iddiasından vazgeçmiş sayılır.

Kiralanan yer veya sicile kayıtlı gemilerdeki hapis hakkına tabi eşya ile ilgili istihkak dâvaları Borçlar Kanununun 268 nci maddesinin 1 nci fıkrasında yazılı hükümlere uygun olmadıkça talik emri verilemez.

Dâva esnasında 106 nci maddedeki müddet er cereyan etmez.

Yukardaki hükümler dairesinde kendisine stihkak talebinde bulunmak imkânı verilmiş olan üçüncü şahıs, haczedilen şey hakkında veya satılıp da bedeli henüz alacaklıya verilmemişse bedeli hakkında, hacze ittâlâ tarihinden itibaren yedi gün içinde, tetkik merciinde istihkak dâvası açabilir. Aksi takdirde aynı taipte bu iddiayı ileri sürmek hakkını kaybeder. Bu halde dâvacının talebi üzerine merci hâkimi takibin talik edilip edilmemesi hakkında yukardaki hükümler dairesinde acele karar vermeye mecburdur. Bu karar diğer taraf dinlenmeksizin de verilebilir.

İstihkak dâvası neticelenmeden mahcuz mal paraya çevrilmiş bulunursa merci hâkimi işbu bedelin yargılama neticesine kadar ödenmemesi veya teminat karşılığında veya halin icabına göre teminatsız derhal alacaklıya verilmesi hususunda ayrıca karar verir.

İstihkak dâvasına umumi hükümler daire inde ve basit yargılama usulüne göre bakılır.

Mahcuz eşya ile ilgili olarak icra memurunun dermeyan edilen iddiada üçüncü şahıs ve borçlunun birleşmeleri alacaklıya müessir değildir. Üçüncü şahsın bu iddiasını ispat etmesi lâzımdır. Ancak üçüncü şahsın mahcuz eşyanın kendisinin mülkü veya kendisine merhun olduğu hakkındaki iddiasının borçlu tarafından kabulü kendi aleyhine delil teşkil eder ve ileride bu ikrara aykırı hiçbir iddiada bulunamaz.

İstihkak dâvası üzerine takibin talikine karar verilip de neticede dâva reddolunursa alacaklının alacağından bu dâva dolayısıyla istifası geciken miktarının yüzde onbeşinden aşağı olmamak üzere dâvacıdan tazminat alınmasına hükmolunur.

Dâvanın reddi hakkındaki kararı temyiz eden istihkak dâvacısı icra dairesinden 36 nci maddeye göre mühlet isteyebilir.

İstihkak dâvası sabit olur ve birinci fıkra gereğince istihkak iddiasına karşı itiraz eden

Hü.

istihkak dâvası açabilir. Aksi takdirde aynı takipte bu iddiayı ileri sürmek hakkını kaybeder. Bu halde dâvacının talebi üzerine merci hâkimi takibin talik edilip edilmemesi hakkında yukarıdaki hükümler dairesinde acele karar vermeye mecburdur. Bu karar diğer taraf dinlenmeksizin de verilebilir.

İstihkak dâvası neticelenmeden mahcuz mal paraya çevrilmiş bulunursa merci hâkimi işbu bedelin yargılama neticesine kadar ödenmemesi veya teminat karşılığında veya halin icabına göre teminatsız derhal alacaklıya verilmesi hususunda ayrıca karar verir.

İstihkak dâvasına umumi hükümler dairesinde ve basit yargılama usulüne göre bakılır.

Mahcuz eşya ile ilgili olarak icra memuruna dermeyan edilen iddiada üçüncü şahıs ve borçlunun birleşmeleri alacaklıya müessir değildir. Üçüncü şahsın bu iddiasını ispat etmesi lâzımdır. Ancak üçüncü şahsın mahcuz eşyanın kendisinin mülkü veya kendisine merhun olduğu hakkındaki iddiasının borçlu tarafından kabulü kendi aleyhine delil teşkil eder ve ileride bu ikrara aykırı hiçbir iddiada bulunamaz.

İstihkak dâvası üzerine takibin talikine karar verilip de neticede dâva reddolunursa alacaklının alacağından bu dâva dolayısıyla istifası geciken miktarının yüzde onbeşinden aşağı olmamak üzere dâvacıdan tazminat alınmasına hükmolunur.

Dâvanın reddi hakkındaki kararı temyiz eden istihkak dâvacısı icra dairesinden 36 ncı maddeye göre mühlet isteyebilir.

İstihkak dâvası sabit olur ve birinci fıkra gereğince istihkak iddiasına karşı itiraz eden alacaklı veya borçlunun kötü niyeti tahakkuk ederse haczolunan malın değerinin yüzde onbeşinden aşağı olmamak üzere itiraz edenden tazminat alınmasına asıl dâva ile birlikte hükmolunur.

Koca aleyhine yapılmış bir hacizde karı şahsi malları üzerindeki haklarını Medenî Kanununun 160 ncı maddesi hükmüne tâbi olmaksızın kendisi takibedebilir.

İstihkak dâvasına karşı haczi yaptıran alacaklı bu kanunun onbirinci babı hükümlerine dayanarak ve muvakkat veya katî aciz belgesi ibrazına mecbur olmaksızın mütekabilen iptal

alacaklı veya borçlunun kötü niyeti tahakkuk ederse haczolunan malın değerinin yüzde on-beşinden aşağı olmamak üzere itiraz edenden tazminat alınmasına asıl dâva ile birlikte hükmolunur.

Koca aleyhinde yapılmış bir hacizde karı şahsi malları üzerindeki haklarını Medeni Kanununun 160 ncı maddesi hükmüne tabî olmaksızın kendisi takibedebilir.

İstihkak dâvasına karşı haczi yaptıran alacaklı bu kanunun 11 nci babı hükümlerine dayanarak ve muvakkat veya katî aciz belgesi ibrazına mecbur olmaksızın mütekabilen iptal dâvası açabilir. Dâva ve mütekabil dâvada tarafların gösterecekleri bütün delilleri hâkim serbestçe takdir eder.

İstihkak dâvaları sîratle ve diğer dâvalardan önce görülerek karara bağlanır.

Hü.

dâvası açabilir. Dâva ve mütekabil dâvada tarafların gösterecekleri bütün delilleri hâkim serbesçe takdir eder.

İstihkak dâvaları süratle ve diğer dâvalardan önce görülerek karara bağlanır.

MADDE 63. — İcra ve İflâs Kanununa 97 nci maddeden sonra aşağıdaki madde eklenmiştir.

İstihkak dâvalarında mülkiyet karinesi

Madde 97. a — Bir menkul malın aslî zilyedi onun maliki sayılır. Aksini ispat bunu iddia eden kişiye düşer. İstihkak dâvacısı bu malı ne suretle iktisabettiğini ve borçlunun elinde bulunmasını gerektirir hukuki ve fiilî sebep ve hâdiseleri göstermek ve ispat etmekle mükelleftir.

Aslî zilyed birden fazla ise, menkul mala bunların eşit pay ve haklarla malik oldukları kabul edilir. Birlikte oturulan yerlerdeki mallardan mahiyetleri itibariyle kadın, erkek ve çocuklara aidiyetleri açıkça anlaşılanlar veya örf ve âdet, sanat, meslek ve meşgale icabı olanlar bunların farz olunur.

Alacaklı, istihkak dâvasını üçüncü şahıs açmışsa defi yolu ile, aksi halde 99 ncu madde çevresinde açacağı dâva ile yukarda kabul edilen karinelerin aksini ve malın tamamının borçluya aidiyetini iddia ve ispat edebilir. Alacaklı malın mahiyeti itibariyle munhasıran borçlu tarafından kullanıldığını veya üçüncü şahsın borçlu tarafından bakılmakta olduğunu ispat ederse, merci mahallî telâkkilere göre malın tamamının veya bir kısmının borçluya aidiyetine karar verebilir. Üçüncü şahıs da aynı hakları haizdir.

MADDE 64. — İcra ve İflâs Kanununun 3890 sayılı Kanunla değişik 101 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İcra dairesi iştirak taleplerini borçlu ve alacaklılara bildirir. Onlara, itiraz etmeleri için yedi günlük bir mühlet verir. İtiraz halinde iştirak talebinde bulunan kimsenin hacze iştiraki muvakkaten kabul olunur ve yedi gün içinde dâva açması lüzumu bildirilir. Bu süre içinde dâva açmazsa iştirak hakkı düşer. Açılacak dâvaya basit yargılama usulüne göre bakılır.

MADDE 58. — Tasarının 63 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İstihlâk dâvalarında mülkiyet karinesi

Madde 97. — a) Bir menkul malı elinde bulunduran kimse onun maliki sayılır. Borçlu ile üçüncü şahısların menkul malı birlikte ellerinde bulundurmaları halinde dahi mal borçlu elinde addolunur. Birlikte oturulan yerlerdeki mallardan mahiyetleri itibariyle kadın, erkek ve çocuklara aidiyetleri açıkça anlaşılanlar veya örf ve âdet, sanat, meslek veya meşgale icabı olanlar bunların farz olunur. Bu karinenin aksini ispat külfeti iddia eden kişiye düşer.

İstihkak dâvacısı malı ne suretle iktisabettiğini ve borçunun elinde bulunmasını gerektiren hukukî ve fiilî sebep ve hâdiseleri göstermek ve bunları ispat etmekle mükelleftir.

MADDE 59. — Tasarının 64 ncü maddesi 59 ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Hü.

MADDE 65. — İcra ve İflâs Kanununun 103 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Haczin alacaklıya ve borçluya bildirilmesi

Madde 103. — Zabıt varakası tutulurken hazır bulunmayan alacaklı ve borçluya, tutanağın bir örneği icra memuru tarafından oerhal tebliğ olunur.

MADDE 66. — İcra ve İflâs Kanununun 104 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Hacze iştirak halinde bildirme

Madde 104. — Yeni alacaklıların iştiraki ve bu yüzden ilâve suretiyle yapılan yeni hacizler, tutanağın altına işaret olunur.

Hacze iştirak eden her yeni alacaklı, isterse tutanağın tam bir örneğini alabilir.

Evvelce haciz vaz'edenlerle borçluya dahi yeni iştirak ve ilâveler 103 ncü maddeye göre tebliğ olunur.

MADDE 67. — İcra ve İflâs Kanununun 105 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Borç ödemededen âciz vesikas

Madde 105. — Haczi kabil mal bulunmazsa haciz tutanağı 143 ncü maddedeki aciz belgesi hükmündedir.

İcraca takdir edilen değere göre haczi kabil malların kifayetsizliği anlaşıldığı zaman tutanak muvakkat aciz belgesi yerine geçer. Bu takdirde alacaklı 277 nci madde mucibince açacağı iptal dâvasında borçlunun tasarrufundan dolayı zarar gördüğünü isbatla yükümlü değildir.

MADDE 68. — İcra ve İflâs Kanununun 3890 sayılı Kanunla değişik 106 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Talep için müddetler

Madde 106. — Alacaklı, haczolunan mal menkul ise hacizden nihayet bir sene ve gayrimenkul ise nihayet iki sene içinde satılmasını istiyebilir. Borç 111 nci maddeye göre taksite bağlanmış ise, taksite bağlanma tarihi ile borçlunun taksitle ödeme şartını ihlâl etmesi tarihi arasın-

MADDE 60. — Tasarının 68 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Talep için müddetler

Madde 106. — Alacaklı haczolunan mal menkul ise hacizden nihayet bir sene ve gayrimenkul ise nihayet iki sene içinde satılmasını isteyebilir.

Borç 111 nci maddeye göre taksitle bağlanmış veya icra dairesinde alacaklının muvafakati ile borçluya mehil verilmiş veya borcun taksitle ödenmesi kararlaştırılmış ise, verilen mühlet ve taksitle bağlanma tarihi ile borçlunun taksitle ödeme şartını ihlâl etmesi tarihi arasında geçen müddet, satış isteme müddetinin hesabına dâhil edilmez.

Borçlunun üçüncü şahıslardaki alacağı menkul hükmündedir.

Hü.

da geçen müddet satış isteme müddetinin hesabına dâhil edilmez.

Borçlunun üçüncü şahıslardaki alacağı menkul hükmündedir.

MADDE 69. — İcra ve İflâs Kanununun 110 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Takibin düşmesi

Madde 110. — Bir malın satılması kanuni süresi içinde istenmez veya talep geri alınıp da bu süre içinde yenilenmezse yapılan icra takibi düşer ve alacaklı bir daha ilâmsız takip talebinde bulunamaz.

MADDE 70. — İcra ve İflâs Kanununun 114 ncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Gazete ile yapılacak ilânlara satış şartnamesi teferrüatıyla geçirilmeyip, satılacak şeyin cinsi, mahiyeti, önemli vasıfları, muhammen kıymeti, bulunduğu yer ve ikinci artırmanın gün ve saati, satış şartnamesinin vesair bilginin nereden ve ne suretle öğrenilebileceği, talep halinde ve ilânda gösterilen masrafı verilmek şartıyla şartnamenin bir örneğinin gönderilebileceği hususları yazılmakla iktifa olunur. İcra dairesince yapılması zaruri ilânlar dışında, taraflar şartnamenin tamamını masrafı kendilerine ait olmak üzere diledikleri vasıtalarla ilân edebilirler. Ancak hususi mahiyetteki bu ilân resmî muameleyle tesir etmez.

MADDE 71. — İcra ve İflâs Kanununa 114 ncü maddeden sonra aşağıdaki madde eklenmiştir.

Muhammen bedeli yüksek menkullerin satışı

Madde 114. a — Toptan satılması icabeden

MADDE 61. — Tasarının 69 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Takibin düşmesi

Madde 110. — Satış talebi kanuni süresi içinde yapılmaz veya talep geri alınıp da bu süre içinde yenilenmezse, yapılan icra takibi düşer ve alacaklı bir daha ilâmsız takip talebinde bulunamaz.

MADDE 62. — Tasarının 70 nci maddesi 62 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 63. — İcra ve İflâs Kanununun 118 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Satış bedelinin ödenmemesi, ihale farklarının tahsili sureti

Madde 118. — Satış peşin para ile yapılır. Ancak icra memuru müşteriye yedi günü geçmek üzere bir mühlet verebilir. Satılan mal bedeli alınmadan teslim olunmaz. Verilen mühlet içinde müşteri bedelin hepsini vermezse icra dairesince mal yeniden artırmaya çıkarılır ve 116 nci maddenin 2 nci fıkrası tatbik olunur.

Mal kendisine ilk ihale edilen kimse ve kefilleri iki ihale arasındaki farkdan ve diğer zararlarından mesuldürler. Gecikme faizi yüzde on olarak hesap edilir.

Bu fark ve faiz ayrıca hükme hacet kalmaksızın dairece tahsil olunur.

Hü.

menkul malların mecmuunun veya münferiden satılması gereken menkulün veya menkullerden birinin muhammen bedeli on bin liranın üzerinde olduğu takdirde, bu malların satışlarında gayrimenkul malların satışına dair 124, 125, 126, 127, 129, 130, 131, 133 ncü maddeler ile 134 ncü maddenin son fıkrası dışındaki hükümler kıyasen uygulanır.

MADDE 72. — İcra ve İflâs Kanununun 119 ncu maddesinin (5) numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

5. Mahcuz malların muhammen değeri bin lirayı geçemezse.

MADDE 73. — İcra ve İflâs Kanununun 121 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

İştirak halinde mülkiyet hisseleri

Madde 121. — Bir intifa hakkı veya taksim edilmemiş bir miras veya bir şirket yahut iştirak halinde tasarruf olunan bir mal hissesi gibi yukarıki maddelerde gösterilmeyen başka nevi malların satılması lâzımgelirse, icra memuru satışının nasıl yapılacağını tetkik merciinden sorar.

Merci, ikâmetgâhları belli olan ilgililer davet ve gelenleri dinledikten sonra, iştirak halinde mülkiyetin müşterek mülkiyete kalbine ve âdi şirkette tasfiyedeki hissenin haczi halinde de şirketin Borçlar Kanunu hükümleri dairesinde münasip bir mehil içinde tasfiyesine ve şirket bu müddet zarfında tasfiye edilmezse tasfiyenin yapılması için gerekli bilcümle tedbirlerin ittihazına ve bu meyanda tasfiye memurunun tâyinine, diğer hallerde de sair uygun tedbirlere ve tasfiye sonundaki hissenin artırma suretiyle satışına karar verir.

İlgililer borçlunun iştirak hali dolayısıyla veya müşterek murislerinin borçlarından dolayı mesuliyetinin devam etmekte olduğunu ispat ettikleri takdirde, merci, haczin ilgili bulunduğu gayrimenkulde bu mesuliyeti karşılayacak bir kısım veya hisseyi ayırarak bunda iştirakin devamını ve ancak geri kalan kısım veya hisse üzerindeki hakların müşterek mülkiyete çevrilmesini de karar altına alabilir..

MADDE 64. — Tasarının 72 nci maddesi 64 ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Hü.

MADDE 74. — İcra ve İflâs Kanununun 123 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.:

Satış müddeti ve ferağdan men kaydı

Madde 123. — Gayrimenkuller satış talebinden nihayet iki ay içinde icra dairesi tarafından açık artırma ile satılır.

Satış talebi üzerine icra memuru Tapu Sicil Muhafızlığını haberdar etmeye mecburdur. İcra memurunun bu yazılı bildirisi üzerine, satışı talebeden alacaklının muvafakati olmadıkça, tapuda o gayrimenkul hakkında ferağ veya gayrimenkulün yeni bir hakla takyidi hakkında muamele yapılamaz.

İcra memurunun yukarıki fıkradaki bildirisi tapu siciline ferağdan men kaydı olarak işlenir. Bu kayıt iki sene geçtikten sonra kendiliğinden hükümsüz kalır.

Ancak takibin devam ettiği hallerde, bildirin ve ferağdan men kaydının, iki senelik süre sona ermeden önce, bir defaya mahsus olmak üzere yenilenmesi caizdir. Bu takdirde iki senelik süre bir sene daha uzatılmış olur.

MADDE 75. — İcra ve İflâs Kanununun 124 ncü maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.:

Artırmaya iştirak edeceklerin, gayrimenkulün muhammen kıymetinin yüzde onu nispetinde pey akçesi veya milli bir bankanın teminat mektubunu tevdi etmeleri şartnameye yazılır.

MADDE 76. — İcra ve İflâs Kanununun 3890 sayılı Kanunla değişik 126 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Artırmanın ilânı ve ilgililere ihtar

Madde 126. — Artırma, satıştan en az bir ay önce ilân olunur.

İlânda :

1. Satışın yapılacağı yer, gün ve saat,
2. Artırma şartnamesinin hangi tarihten itibaren herkes tarafından görülebileceği,
3. Tâyin edilen zamanda artırma bedeli gayrimenkulün muhammen kıymetinin yüzde 75 ini bulmadığı takdirde, en çok artıranın taahhüdü baki kalmak üzere, artırmanın on gün daha uzatılmış olacağı ve onuncu günü aynı yerde, aynı

MADDE 65. — Tasarının 75 nci maddesi 65 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 66. — Tasarının 76 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Artırmanın ilânı ve ilgililere ihtar

Madde 126. — Artırma, satıştan en az bir ay önce ilân olunur.

İlânda :

1. Satışın yapılacağı yer, gün ve saat,
2. Artırma şartnamesinin hangi tarihten itibaren herkes tarafından görülebileceği,
3. Tâyin edilen zamanda artırma bedeli gayrimenkulün muhammen kıymetinin yüzde yetmiş-beşini bulmadığı takdirde, en çok artıranın taahhüdü baki kalmak üzere, artırmanın 10 gün daha uzatılmış olacağı ve onuncu günü aynı yerde, aynı saatte gayrimenkulün en çok artırana ihale edileceği (Bu ikinci ihalenin yapılacağı yer, gün ve saatin ilânda açıkça gösterilmesi mecburidir.)
4. İpotek sahibi alacaklılarla diğer ilgililerin gayrimenkul üzerindeki haklarını, hususiyle faiz ve masrafa dair olan iddialarını evrakı müsbiteleri ile onbeş gün içinde icra dairesine bildirmeleri yazılır. Aksi halde, hakları tapu siciliyle sabit olmadıkça, satış bedelinin paylaşmasından hariç kalacakları da ilâve edilir.

Hü.

saatte gayrimenkulün en çok artırana ihale edileceği,

4. İpotek sahibi alacaklılarla diğer ilgililerin gayrimenkul üzerindeki haklarını, hususiyle faiz ve masrafa dair olan iddialarını evrakı mübiteleri ile on beş gün içinde icra dairesine bildirmeleri yazılır. Aksi halde, hakları tapu siciliyle sabit olmadıkça, satış bedelinin paylaşmasından hariç kalacakları da ilâve edilir.

Bu ihtar irtifak hakkı sahiplerine de yapılır.

İkinci satışın yapılacağı yer, gün ve saatin de bu ilânda gösterilmesi mecburidir.

114 ncü maddenin ikinci ve son fıkrası hükümleri gayrimenkulün satış ilânı hakkında da uygulanır.

MADDE 77. — İcra ve İflâs Kanununun 3890 sayılı Kanunla değişik 133 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İhalenin feshi ve farkının tahsili

Madde 133. — Gayrimenkul kendisine ihale olunan kimse derhal veya verilen mühlet içinde parayı vermezse ihale kararı icra memuru tarafından feshedilerek teminat akçesi alacağı mahsup edilmek üzere alıkonulur. Kendisinden evvel en yüksek teklifte bulunan kimsenin ileri sürdüğü pey, 129 ncü maddenin ilk fıkrasına uygun bulunması ve bu kimsenin adresinin de malûm olması halinde, bir muhtıra tebliğ edilerek, arz ettiği bedelle gayrimenkul kendisine teklif edilir ve üç gün zarfında almağa razı olursa ona ihale olunur. Razi olmaz veya cevapsız bırakırsa, gayrimenkul icra dairesince hemen yedi gün müddetle artırmaya çıkarılır. Bu artırma ilgililere tebliğ edilmeyip yalnız ilânla iktifa olunur. Bu artırmada, teklifin, 129 ncü maddenin ikinci fıkrasındaki hükümlere uyması şartıyla gayrimenkul en çok artırana ihale olunur.

Her iki halde de kendisine birinci defa ihale edilen kimse iki ihale arasındaki bakiye farktan ve diğer zararlardan ve ayrıca yüzde on hesabıyla gecikmiş faizlerden mesuldür. İhale farkı ve geçen günlerin faizi ayrıca hükme hacet kalmaksızın dairece tahsil olunur.

Alıcıdan teminat veya sair suretlerle ihale bedeline mahsuben alınan meblâğlar kendisine geriverilmez.

Bu ihtar irtifak hakkı sahiplerine de yapılır.

114 ncü maddenin 2 nci ve son fıkrası hükümleri gayrimenkulün satış ilânı hakkında da uygulanır.

MADDE 67. — Tasarının 77 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Ihalenin feshi ve farkının tahsili

Madde 133. — Gayrimenkul kendisine ihale olunan kimse derhal veya verilen mühlet içinde parayı vermezse, ihale kararı icra memuru tarafından feshedilerek teminat akçesi alıcının son fıkra gereğince mesul bulunduğu meblağa mahsubedilmek üzere alıkonulur. Kendisinden evvel en yüksek teklifte bulunan kimsenin ileri sürdüğü pey, 129 ncü maddenin ilk fıkrasına uygun bulunması ve bu kimsenin adresinin de malûm olması halinde, bir muhtıra tebliğ edilerek, arz ettiği bedelle gayrimenkul kendisine teklif edilir ve üç gün zarfında almaya razı olursa ona ihale olunur. Bu ihale bütün ilgililere tebliğ edilir. Razi olmaz veya cevapsız bırakırsa veya bulunamazsa, gayrimenkul icra dairesince hemen yedi gün müddetle artırmaya çıkarılır. Bu artırma ilgililere tebliğ edilmeyip yalnız ilânla iktifa olunur; bu artırmada, teklifin 129 ncü maddesinin 2 nci fıkrasındaki hükümlere uyması şartıyla gayrimenkul en çok artırana ihale olunur.

Her iki halde de kendisine birinci defa ihale edilen kimse ve kefilleri iki ihale arasındaki bakiye farktan ve diğer zararlardan ve ayrıca yüzde on hesabıyla gecikmiş faizlerden mesuldür. İhale farkı ve geçen günlerin faizi ayrıca hükme hacet kalmaksızın dairece tahsil olunur.

Hü.

MADDE 78. — İcra ve İflâs Kanununun 134 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İhalenin neticesi ve feshi

Madde 134. — İcra dairesi tarafından gayrimenkul kendisine ihale edilen alıcı o gayrimenkulün mülkiyetini iktisabetmiş olur.

İhalenin feshi, Borçlar Kanununun 226 ncü maddesinde yazılı sebepler de dâhil olmak üzere, yalnız tetkik merciinden şikâyet yolu ile 7 gün içinde istenebilir. İlgililerin satışa takaddüm eden muamelelerdeki yolsuzluklara en geç ihale günü ittila peyda ettiği kabul edilir.

İlân tebliğ edilmemiş veya satılan malın esaslı vasıflarındaki hataya veya ihalede fesada bilâhara vakıf olunmuşsa şikâyet müddeti ittila tarihinden başlar. Şu kadar ki, bu müddet ihaleden itibaren bir seneyi geçemez.

İhalenin feshini şikâyet yolu ile talebeden ilgili, vâki yolsuzluk neticesinde kendi menfaatlerinin muhtel olduğunu ispata mecburdur.

Tescil için tapu idaresine yapılacak tebligat, şikâyet için muayyen müddetin geçmesinden veya şikâyet edilmişse şikâyeti neticelendiren kararın kesinleşmesinden sonra yapılır. Şikâyet halinde alıcı, bedeli nakden ödiyecek yerde bunun tutarı kadar Adalet Bakanlığınca her dört yılda bir neveleri tâyin edilecek olan esham ve tahvilâtı icra dairesine tevdi edebilir. Daha önce tediyede bulunmuşsa aynı kıymette eshamın tevdi mukabilinde paranın kendisine iade edilmesini isteyebilir. Şikâyetin reddi ve ihalenin kesinleşmesi üzerine alıcının ihale bedelini 7 gün içinde nakden ödemesi için kendisine eshamın tevdi sırasında bildirdiği adrese tebligat yapılır. Tediye vâki olmadığı takdirde icra memuru esham ve tahvilâtı kendiliğinden paraya çevirir. Bu suretle bedel elde edilemezse farkını alıcıdan ister. Alıcı tebligata rağmen yedi gün içinde farkı ödemezse 133 ncü madde hükümleri uygulanır.

MADDE 79. — İcra ve İflâs Kanununa 134 ncü maddeden sonra aşağıdaki madde eklenmiştir.

Tebliğat yapılmıyan hissedar

Madde 134. a — Kendisine hissedar sıfatıyla tebligat yapılmamış olan ilgilinin, bu sebeple

MADDE 68. — Tasarının 78 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Ihalenın neticesi ve feshi

Madde 134. — İcra dairesi tarafından gayrimenkul kendisine ihale edilen alıcı o gayrimenkulün mülkiyetini iktisabetmiş olur.

Ihalenın yapıldığı bütün ilgililere tebliğ edilir. Şu kadar ki, artırmaya fiilen katılmış olan ilgililere ayrıca tebligat yapılmasına lüzum yoktur.

Ihalenın feshi, Borçlar Kanununun 226 ncı maddesinde yazılı sebepler de dâhil olmak üzere, yalnız tetkik merciinden şikâyet yolu ile istenebilir. Şikâyet müddeti, ihale kararı kendilerine tebliğ edilen ilgililer için bu tebliğ tarihinden, artırmaya fiilen katılmış olan ilgililer için ise ihale tarihinden itibaren 10 gündür.

Ihalenın feshini şikâyet yolu ile talebeden ilgili, vâkı yolsuzluk neticesinde kendi menfaatlerinin muhtel olduğunu ispata mecburdur.

Tescil için tapu idaresine yapılacak tebligat, şikâyet için muayyen müddetin geçmesinden veya şikâyet edilmişse şikâyeti neticelendiren kararın kesinleşmesinden sonra yapılır.

Şikâyet halinde, alıcı bedeli nakden ödiyecek yerde, bu bedeli karşılayacak muteber bir banka kefaleti gösterebilir. Alıcı, daha önce ihale bedelini ödemişse, şikâyet halinde, muteber bir banka kefaleti karşılığında ödediği paranın kendisine verilmesini isteyebilir.

Ihale kesinleşmedikçe, ihale bedeli alacaklılara ödenmez.

Hü.

ihaleyi feshettirebilmesi için, ihale bedelini şikâyet süresi içinde icra veznesine nakten veya yukarıdaki hüküm mucibince esham ve tahvilât tevdi suretiyle depo etmesi şarttır. Hissedarın şikâyet hakkı, satışa ittila tarihinden itibaren yedi gün ve her halde bir sene geçmekle düşer. Şikâyet kabul edilirse, ihale yapılan müşteri ile kendi arasında artırma, icra tetkik merciinin tensibedeceği günde icra memurluğu huzurunda yapılır.

MADDE 80. — İcra ve İflâs Kanununun 138 nci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Takip, avukat veya dâvavekili marifetiyle yapılmış ise, avukatlık ücret tarifesine göre icra memuru tarafından hesaplanacak vekâlet ücreti de takip masrafına dâhildir.

MADDE 81. — İcra ve İflâs Kanununun 3890 sayılı Kanunla değişik 143 nci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Alacaklı, âciz belgesini aldığı tarihten iki sene içinde takibe teşebbüs ederse, yeniden ödeme emri tebliğine lüzum yoktur.

MADDE 82. — İcra ve İflâs Kanununun 145 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Takip talebi ve ihbarname

Madde 145. — Alacağı menkul rehinle sağlanmış alacaklı, borç ikrarını ihtiva eden ve erhin tesisine mütaallik senet veya senetleri yetkili icra dairesine vererek rehnin paraya çevrilmesi hakkında takip talebinde bulunur. Talepte, 58 nci maddede yazılı olan hususlardan başka, rehnin ne olduğu ve nerede bulunduğu açıklanır. Rehin üçüncü şahıs tarafından verilmiş veya rehnin mülkiyeti üçüncü bir şahsa geçmişse onun ve merhun üzerinde sonra gelen bir rehin hakkı mevcut ise bu hakka sahibolan şahsın ismi de belirtilir.

İcra memuru borcun muaccel olduğunu görürse, merhun malın değerini takdir ve borçlu ile rehni tesis etmiş üçüncü şahsa ve takip talebinde rehinle ilgili oldukları gösterilen diğer şahıslara birer ihbarname tebliğ

MADDE 69. — Tasarının 80 nci maddesi 69 ncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 70. — Tasarının 82 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

I - MENKUL REHNİNİN PARAYA ÇEVİRİLMESİ :

Takip talebi

Madde 145. — Alacağı menkul rehni ile sağlanmış alacaklı, takip talebinde 58 nci maddede yazılı hususlardan başka merhunun ne olduğunu ve merhun üçüncü şahıs tarafından verilmiş veya merhunun mülkiyeti üçüncü şahsa geçmiş ise onun ve merhun üzerinde sonra gelen rehin hakkı mevcut ise bu hakka sahibolan şahsın ismini de bildirir.

Hi.

eder. Bunda alacağın miktarı, vâdesi, rehni neye taallûk ettiği, nerede bulunduğu, tahmin edilen değeri ve kanun dairesinde artırma ile satılacağı belirtilir.

İlk artırma, ihbarnamenin tebliğ edildiği tarihten itibaren bir aydan önce ve iki aydan sonra olamaz.

MADDE 83. — İcra ve İflâs Kanununun 146 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İtiraz sebepleri

Madde 146. — Borçlu veya rehni tesis eden üçüncü şahıs icra tetkik merciine, ihbarnemenin tebliğinden itibaren yedi gün içinde yalnız şu sebeplerle itiraz edebilir :

1. Malın alacaklının elinde rehinden başka bir hukuki muamele neticesinde bulunduğu,

2. Borcun doğmadığı veya vâdesinin gelmediği yahut ihmal edildiği,

3. Borcun ödenmiş olduğu,

4. Rehin senedindeki imzanın kendisine aidolmadığı ve merhun mal üzerindeki zilyedliğinin devam ettiği veya malın rızası olmaksızın alacaklının eline geçtiği.

MADDE 84. — İcra ve İflâs Kanununa 146 ncı maddeden sonra aşağıdaki madde eklenmiştir.

İtiraz etmemenin sonuçları

Madde 146. — İhbarnamenin tebliğinden itibaren yedi gün içinde borçlu veya üçüncü şahıs itiraz etmezse, merhun mal 112 ncı maddeden 121 ncı maddeye kadar mevcut hükümlere uygun olarak artırma ile satılır. Mal, borçlu veya rehni tesis eden üçüncü şahıs elinde ise, itiraza uğramamış olan ihbarnameye dayanarak kendilerinden zorla alınır.

MADDE 85. — İcra ve İflâs Kanununun 147 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İtiraz usulü ve hükümleri

Madde 147. — Borçlu veya üçüncü şahıs 146 ncı maddenin, 1 ncı, 2 ncı ve 3 ncü bent-

MADDE 71. — Tasarının 83 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Ödeme emri

Madde 146. — Takip talebi üzerine, icra dairesi, keyfiyeti merhun üzerinde sonra gelen rehin hakkı sahibine bir ihbarname ile bildirir ve borçlu ile rehin maliki üçüncü şahsa aşağıdaki kayıtlara uygun olmak üzere birer ödeme emri gönderir :

1. Ödeme müddeti onbeş gündür.
2. Yedi gün içinde itiraz olunmaz ve 1 numaralı bendde yazılı müddet içinde borç ödenmezse rehlin satılacağı bildirilir.

MADDE 72. — Tasarının 85 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Ödeme emrine itiraz

Madde 147. — Ödeme emrine itiraz hakkında 62 den, 72 nci maddeye kadar olan hükümler uygulanır. Ancak;

Hü.

lerindeki itiraz sebeplerini alacaklının verdiği veya bizzat alacaklının takip talebinde dayandığı belgelerle ispata ve bunlardan alacaklıya izafe ettiklerini itirazı sırasında mercie ibraza mecburdur.

Borçlu veya üçüncü şahıs borcun bir kısmına itiraz ediyorsa, itirazın tetkik edilebilmesi için kabul edilen kısmı itiraz süresi içinde icra veznesine ödemiş olmalıdır.

İcra tetkik mercii incelemelerini dosya üzerinde ve lüzum görülen hallerde duruşmalı olarak yapar. Bu incelemeleri sonunda mercii yukarki hükümlerin yerine getirilmemiş olduğunu görürse itirazı reddeder.

Tetkik mercii birinci ve ikinci fıkra hükümlerinin yerine getirilmiş olması halinde, borçlunun veya üçüncü şahsın def'ilerini vârit gösteren mübrez vesikalarda alacaklıya izafe edilen imzanın tahkikine girişmeksizin itirazın muvakkaten kabulüne karar verir.

Muvakkat kabul kararı takibi durdurur.

MADDE 86. — İcra ve İflâs Kanununun 3890 sayılı Kanunla değişik 148 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Muvakkat kabul kararına alacaklının itirazı

Madde 148. — İtirazın muvakkaten kabulüne dair kararın tefhim veya tebliğini mütaakıp yedi gün içinde alacaklı itirazın kaldırılması için icra tetkik merciiine müracaat etmezse takip düşer.

Alacaklının süresinde başvurması halinde mercii, tarafları dâvet ederek ilk oturumda verecekleri belgeleri 68 nci madde gereğince inceledikten ve açıklamalarını dinledikten sonra, itirazın kaldırılmasına veya kaldırılması talebinin reddine karar verir.

Bu kararın temyizi kabildir.

MADDE 87. — İcra ve İflâs Kanununa 148 nci maddeden sonra aşağıdaki maddeler eklenmiştir.

İmza inkârının şartları ve usulü

Madde 148 a. — Borçlu veya üçüncü şahıs, hususi mahiyetteki rehin senedini reddetmedikçe, merhunun alacaklıya rızası dışında geçtiği itirazında bulunamaz. Usulüne göre yapı-

1. Rehin hakkına açıkça itiraz edilmemişse, alacaklının rehin hakkı takip safhası içinde artık tartışma konusu olamaz.

2. Sırf rehin hakkına itiraz olunduğu takdirde, alacaklı, rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takipten vazgeçerek, takibin haciz yolu ile devamını isteyebilir. Bu takdirde, borçluya mal beyanında bulunması için yedi gün mühlet verilir.

MADDE 73. — Tasarının 86 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

II - İPOTEĞİN PARAYA ÇEVİRİLMESİ :

Takip talebi

Madde 148. — Gayrimenkul ipotek alacaklısı, yetkili veya gayrimenkulün bulunduğu yer icra dairesine elindeki ipotek belgesinin akit tablosunun tapu idaresince verilmiş resmi bir örneğini ibrazla alacağın miktarını bildirir ve 58 nci maddeye göre takip talebinde bulunur.

Hü.

İlan itiraz üzerine merci derhal taraftarı davet eder ve duruşma yapar.

İmza tahkikine girişebilmek için rehin veren evvelemerde ziyedliğin alacaklıya geçmemiş veya alacaklının o malı, rızası dışında eline geçirmiş olduğunu hakikate yakın göstermelidir. Bunun için ilk oturumda her türlü belge, zabıta yazıları ibraz edilebileceği gibi, hazır bulunduracağı şahitleri de dinletebilir. Alacaklı aynı veya bir sondaki oturumda kendi şahitlerini dinletmek ve delillerini ibraz etmek suretiyle bu iddiayı çürütebileceği gibi doğrudan doğruya imza tahkikine girişilmesine de muvafakat edebilir.

Borçlu veya rehin veren kendisine ispatı te-rettübeden hususu hakikate yakın gösteremez veya imzanın kendisine aidiyeti 62, 68 ve 68 a maddeleri gereğince yapılacak tetkikat neticesinde anlaşılırsa merci, itirazın muvakkaten kaldırılmasına karar verir.

Borçtan kurtulma dâvası

Madde 148. b — İtirazın muvakkaten kaldırılması kararının teffim veya tebliğinden itibaren 7 gün içinde borçlu veya rehin veren, rehinin tahmin edilen değerinin veya alacağın en az yüzde 15 ini icra veznesine depo veya mahkemece kabul edilecek esham ve tahvilât veya banka teminat mektubu tevdi etmek suretiyle borçtan kurtulma dâvası açabilir. Dâvacı haklı çıkarsa, alacaklı kötü niyetinin sabit olması halinde, karşı tarafın depo ettiği meblâğ tutarında tazminata mahkûm edilir. Borçtan kurtulma dâvasını alacaklı lehine neticelendiren hüküm kesinleşince depozito edilen meblâğ alacaklıya verilir.

Paraya çevirme usulü

Madde 148. c — Alacaklı, 145 nci maddede yazılı belgelere dayanmadığı halde rehnin paraya çevrilmesini isterse, borçluya ve rehin verilen şahsa yedi günlük bir ödeme emri tebliğ edilir. Ödeme emrine 145 nci maddedeki hususlar yazılır. Yalnız merhun malın değeri takibin kesinleşmesi üzerine takdir olunur. Ödeme emrine itiraz halinde haciz yolu ile takip hakkındaki hükümler kıyasen uygulanır.

III.

Satış talebi ve takibin düşmesi

Madde 148. d — Rehin 146 ve 148 nci maddeler gereğince satılmazsa, artırma gününden itibaren menküllerde nihayet bir ve gayrimenküllerde iki sene içinde satışı tekrar istenebilir. Satış yukarıda gösterilen süreler içerisinde istenmez veya geri alınıp da bu süre içinde yenilenmezse takip düşer.

MADDE 88. — İcra ve İflâs Kanununun 3890 sayılı Kanunla değişik 149 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İpotekli alacaklının takip talebi

Madde 149. — Gayrimenkul ipotek alacaklısı, yetkili icra dairesine veya gayrimenkulün bulunduğu mahallin icra dairesine müracaatla elindeki ipotek belgesini âkit tablosunun tapu sicil muhafızlığına verilmiş resmî bir örneğini, alacağın mevcudiyet ve miktarını bildiren belgeleri, ipotek bir cari hesap mukavelesinin teminatı olarak verilmişse Hesabı Kati hakkındaki noter marifetiyle yapılmış ihtarı ibrazla alacağın miktarını bildirir ve ipoteğin paraya çevrilmesi talebinde bulunur.

İpotek işleyecek bir kredi mukavelesinin teminatı olarak verilmişse kredi mukavelesiyle bu mukaveleye müsteniden yapılan ödemeleri tevsik eden makbuzlar ve sair belgeler yukarıdaki fıkrada gösterilen vesikalar hükmündedir.

İcra memuru ibraz edilen belgelerin tetkikinden, alacağın muaccel olduğunu anlarsa, borçluya ve ipotekli gayrimenkul sahibi üçüncü şahsa bir ihbarname tebliğ eder ve takibin ne miktar alacak üzerinden başladığını bildirir. Rehin kiraya verilmiş bir gayrimenkul ise alacaklının talebi ile icra memuru kiracılara da takipten haber verir ve işleyecek kiraların icra dairesine ödenmesini emreder.

MADDE 89. — İcra ve İflâs Kanununa 149 ncu maddeden sonra aşağıdaki maddeler eklenmiştir.

Tapu idaresine haber verme

Madde 149. a — İpoteğin paraya çevrilmesi hakkındaki takibin başladığını icra memuru tapu sicil muhafızlığına haber vermeye mecburdur. 123 ncu madde burada da uygulanır.

MADDE 74. — Tasarının 88 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

İcra emri

Madde 149. — İcra memuru, ibraz edilen akit tablosunun kayıtsız şartsız bir para borcu icrasını ihtiva ettiğini ve alacağın muaccel olduğunu anlarsa, borçluya ve gayrimenkul üçüncü şahıs tarafından rehnedilmiş veya gayrimenkulün mülkiyeti üçüncü şahsa geçmişse ayrıca bunlara birer icra emri gönderir.

Bu icra emrinde borcun otuz gün içinde ödenmesi ve bu müddet içinde borç ödenmez ve tetkik merciinden icranın geri bırakılmasına dair bir karar getirilmezse, alacaklının gayrimenkulün satışını isteyebileceği bildirilir.

MADDE 75. — Tasarının 89 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

İcranın geri bırakılması

Madde 149. — a) İcranın geri bırakılması hakkında 33 ncü maddenin 1, 2 ve 4 ncü fıkraları uygulanır.

İcranın geri bırakılması hakkındaki talebi reddeden merci kararını temyiz eden borçlu veya üçüncü şahıs, takip konusu alacağın yüzde onbeşi nisbetinde teminat yatırmadığı takdirde satış

Hü.

Satış hazırlıkları

Madde 149. — b) İcra dairesi takip talebi üzerine satış hazırlıklarına başlar. Bu maksatla tapudan kayıt örneklerini ve belediyeden imar durumunu getirir.

MADDE 90. — İcra ve İflâs Kanununun 150 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İhbarnameye itiraz

Madde 150. — Borçlu veya ipotekli gayrimenkul sahibi üçüncü şahıs, ihbarnameyi tebellüğ ettikten yedi gün içinde, yalnız 146 ncı maddenin 2 ve 3 ncü bentlerindeki sebeplere müsteniden ve 147 nci maddedeki şartlara uygun şekilde itirazda bulunabilir. Şu kadar ki, borcun imhal edildiği iddiası ancak imzası, noterlikçe musaddak bir belgeye istinadettiği takdirde nazara alınır.

İpoteğin tesisi sırasında borçlu akit tablosunda borç ikrarında bulunmuş ve borca mahsuben vukubulacak ödemelerin belli bir notere veya bankaya yapılacağı hususu alacaklı ile kararlaştırılmışsa, noter veya banka tarafından tevsik edilmemiş ödeme def'ileri mercice dinlenmez.

Merci, itirazın 147 nci madde ile bu maddede beyan olunan şartlara uygun olup olmadığını, yine 147 nci maddedeki usule göre inceler ve itirazın reddine veya muvakkaten kabulüne karar verir. Ret kararının temyizi, takip talebindeki alacağın tamamının icra veznesine yatırılması ile kabildir.

İtirazın muvakkaten kabulü kararı üzerine alacaklı, derhal ve en geç bu kararın kendisine tebliğinden itibaren yedi gün içinde, itirazın kaldırılmasını merciden istemek mecburiyetindedir. 148 nci maddenin ikinci fıkrası burada da uygulanır.

MADDE 91. — İcra ve İflâs Kanununa 150 nci maddeden sonra aşağıdaki maddeler eklenmiştir.

durmaz. Temyiz talebinin reddi halinde bu teminat, ayrıca hükme hacet kalmaksızın alacaklıya tazminat olarak ödenir.

2. — *Ödeme emri*

Madde 149. — b) 149 ncu maddede yazılı haller dışındaki muaccel alacaklar için icra memuru, borçluya ve varsa gayrimenkul sahibi üçüncü şahsa aşağıdaki kayıtlara uygun olmak üzere 60 ncı maddeye göre birer ödeme emri gönderir.

1. Ödeme müddeti otuz gündür.

2. Yedi gün içinde itiraz olunmaz ve 1 numaralı bendde yazılı müddet içinde borç ödenmezse alacaklının gayrimenkulün satışını istiyebileceği bildirilir.

MADDE 76. — Tasarının 90 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Ödeme emrine itiraz

Madde 150. — Borçlu veya üçüncü şahıs ödeme emrinin tebliğinden itibaren yedi gün içinde itirazda bulunabilirler. Ancak, rehin hakkı itiraz konusu yapılamaz. İpoteğin iptali hakkında dâva açılması halinde 72 nci madde hükümleri kıyasen uygulanır.

MADDE 77. — Tasarının 91 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Hü.

Satış gününün tâyini ve ilgililere bildirilmesi

Madde 150. — a) Borçlu, ipoteğin bätül olduğu itirazını müddetinde yapmışsa, itirazını müteakip yedi gün zarfında, ait olduğu mahkemede ipoteğin iptali hakkında dâva açabilir. Bu dâvada ihtiyati tedbir olarak takibin durmasına karar verilmiş olmadıkça takip devam eder.

İpoteğin iptali dâvası borçlu tarafından birinci fıkra mucibince açıldığı ve alacaklı da istediği takdirde, alacağın varlığı ve miktarı itiraza uğramamış ise ihbarnameye, aksi takdirde tetkik merciince alacağın miktarı hakkında verilecek karara müsteniden icra memuru tarafından üzerindeki ipoteğin iptali istenen borçluya ait gayrimenkule haciz konulur. İpoteğin iptali kararı kesinleştikten sonra iki sene zarfında alacaklı bu suretle haczedilmiş gayrimenkulün paraya çevrilmesini istiyebileceği gibi, borçlunun diğer mallarına da haciz koydurmak yetkisini haizdir.

İpoteğin iptali dâvasının kesin olarak reddi halinde haciz düşer.

Satış gününün tâyini ve ilgililere bildirilmesi

Madde 150. — b) İhbarnameye karşı müddetinde itiraz edilmemiş veya merci tarafından itirazın reddi veya itirazın kaldırılması hakkında verilen karar kesinleşmişse icra memuru satış gününü 126 nci maddeye göre tâyin ve ilân eder. ilânın bir sureti 127 nci maddede sayılanlarla ipotekli gayrimenkul sahibi üçüncü şahsa tebliğ olunur.

İtiraz ve itirazın kaldırılması hakkındaki hükümler

Madde 150. — c) Bu bapta hilâfına bir hüküm bulunmadıkça itiraz ve itirazın kaldırılması hakkındaki hükümler rehnin paraya çevrilmesi halinde de kıyasen uygulanır. 72 nci madde hükümleri de kabili tatbiktir.

Rehin veren veya borçlunun itirazlarının kabulü halinde, alacaklının rehnin tanınması hakkında umumi mahkemelerde dâva açmak hakkı saklıdır.

Paraya çevirme usulü

Madde 150. — d) Satılması istenen rehin hakkında 87 nci madde ile 92 nci maddenin ikinci

İtirazın incelenmesi usulü ve hükümleri

Madde 150. — a) Ödeme emrinde itiraz hakkında 62 den 72 nci maddeye kadar olan hükümler uygulanır. Ancak;

1. İpotek, bir cari hesap veya işleyecek kredi ve saire gibi bir mukavelenin teminatı olarak verilmişse, tetkik mercii bu mukavele ve bununla ilgili sair belge ve makbuzları 68 nci maddedeki esaslara göre incelemek yetkisini haizdir.

2. İtirazın kaldırılması kararının temyizi halinde 149 a maddesinin son fıkrası hükmü kıyasen uygulanır.

Kiracılara haber verme

Madde 150. — b) Rehin kiraya verilmiş bir gayrimenkul ise icra memuru, alacaklının talebi üzerine takibin kesinleşmesini beklemeden kiracıları da takipten haberdar eder ve işliyecek kiraların icra dairesine ödenmesini emreder.

Tapu idaresine haber verme

Madde 150. — c) İcra memuru, ipoteğin paraya çevrilmesi hakkındaki takibin başladığını tapu idaresine haber vermeye mecburdur. Tapu memuru, keyfiyeti gayrimenkulün siciline şerh verir. Gayrimenkulü bu şerh tarihinden sonra iktisap edenlere icra veya ödeme emri tebliğ olunmaz..

Satış hazırlıkları

Madde 150. — d) İcra dairesi, takip talebi üzerine satış hazırlıklarına başlar. Bu maksatla tapudan kayıt örneklerini ve belediyeden imar durumunu getirir.

Hü.

ve üçüncü fıkraları ve 93, 96, 97 nci maddeleri hükümleri kıyas yolu ile tatbik olunur.

Rehin 112 nci maddeden 137 nci maddeye kadar olan hükümlere göre satılır.

MADDE 92. — İcra ve İflâs Kanununun 152 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Rehin açığı belgesi

Madde 152. — Rehin, satış istiyenin alacağına derece itibariyle rüçhanı olan diğer rehinli alacakların tutarından fazla bir bedelle alıcı çıkarmamasından dolayı satılamazsa veya satılıp da tutarı takibolunan alacağa yetmezse, alacaklıya bütün veya geri kalan alacağı için bir belge verilir.

Alacağı irat senedinden veya bir gayrimenkul mükellefiyetinden doğmıyan alacaklı, bu

III - MÜŞTEREK HÜKÜMLER :

Paraya çevirme müddeti

Madde 150. — e) Alacaklı, menkul rehnin satışını ödeme veya icra emrinin tebliğinden itibaren nihayet bir sene içinde, gayrimenkul rehnin satışını da aynı tarihten itibaren nihayet iki sene içinde isteyebilir.

Satış yukardaki fıkrada gösterilen müddetler içinde istenmez veya talep geri alınıp da bu müddetler içinde yenilenmezse takip düşer.

78 nci maddenin 3 ncü fıkrası hükmü rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takipte de kıyasen uygulanır.

Muvakkat rehin açığı belgesi

Madde 150. — f) Alacaklının satış talebinden sonra takdir edilen ve kesinleşen kıymete göre merhunun alacağı karşılımyacağı anlaşılırsa, alacaklının talebi üzerine kendisine açık kalan miktar için bir muvakkat rehin açığı belgesi verilir.

Alacaklı, bu belgeye dayanarak borçlunun diğer mallarının haczini icra memurundan talebedebilir ve 100 ncü maddedeki esaslar dâhilinde diğer alacaklıların haczine iştirak edebilir. Bu takdirde alacaklı, rehnin satışı neticesinde, alacağının tahsil edilemeyen kısmını borçlunun diğer mahcuz mallarından rüçhansız olarak alır.

Muvakkat rehin açığı belgesi bundan başka alacaklıya 105 nci maddenin 2 nci fıkrasında yazılı hakkı verir.

Paraya çevirme usulü

Madde 150. — g) Satılması istenen rehin hakkında 87 nci madde ile 92 nci maddenin 3 ncü fıkrası ve 93, 96, 97, 97 a, 98 ve 99 ncü maddeler ile 112 den 137 nci maddeye kadar olan hükümler kıyas yolu ile uygulanır.

Alacağın veya rehnin ilâmla tesbit edilmiş olması

Madde 150. — h) Alacağın veya rehnin hakkının yahut her ikisinin bir ilâmda veya ilâm mahiyetini haiz belgelerde tesbit edilmiş olması halinde, ilâmların icrasına dair hükümler kıyasen uygulanır.

MADDE 78. — Tasarının 92 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Rehin açığı belgesi

Madde 152. — Rehin, satış isteyen alacağına derece itibariyle rüçhanı olan diğer rehinli alacakların tutarından fazla bir bedelle alıcı çıkmamasından dolayı satılamazsa veya satılıp da tutarı takibolunan alacağa yetmezse, alacaklıya bütün veya geri kalan alacağı için bir belge verilir.

Alacağı irat senedinden veya bir gayrimenkul mükellefiyetinden doğmıyan alacaklı, bu suretle tahsil edemediği alacağı için borçlunun sıfatına göre iflâs veya haciz yoluna gidebilir.

Alacaklı, satış yapılmamışsa artırma gününden, satış yapılması halinde satışın kesinleşmesi tarihinden itibaren bir sene içinde haciz yolu ile takip talebinde bulunursa yeniden icra veya ödeme emri tebliğine lüzum yoktur.

Rehin açığı belgesi, borç ikrarını mutazammın senet mahiyetindedir.

Hü.

suretle tahsil edemediği alacağı için borçlunun sıfatına göre iflâs veya haciz yoluna gidebilir.

Alacaklı, satış yapılamamışsa artırma gününden, satış yapılması halinde satışın kesinleşmesi tarihinden itibaren bir sene içinde haciz yolu ile takip talebinde bulunursa yeniden ödeme emri tebliğine hücum yoktur.

Rehin açığı belgesi, borç ikrarını mutazammın senet mahiyetindedir.

MADDE 93. — İcra ve İflâs Kanununun 6763 sayılı Kanunla değişik 154 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

I - Yetki

İflâs takiplerinde yetkili merci

Madde 154. — İflâs yolu ile takipte yetkili merci borçlunun merkezi muamelâtının bulunduğu mahaldeki icra dairesidir.

Merkezleri Türkiye dışında bulunan ticari işletmeler hakkında yetkili merci, Türk Ticaret Kanununun 42 nci maddesinin dördüncü fıkrası gereğince tâyin edilen temsilcinin ikametgâhının bulunduğu yerdeki icra dairesidir.

Borçlu ile alacaklı borcun tesisi sırasında veya bilâhara o alacaktan mütevellit ihtilâflar için yetkili mahkemeyi veya icra dairesini yazılı anlaşma ile tâyin etmişlerse o yerin iflâs dairesi dahi iflâs takibi için yetkili addolunur.

Alacaklı iflâs takibini mukavele ile tâyin edilmiş iflâs dairesinde yaptığı takdirde borçlunun iflâsına hükmolunmasını bu iflâs dairesinin bağlı olduğu mahkemeden ister. Mahkeme 158 nci madde hükümleri mucibince iflâsa karar verince 166 nci madde çevresinde ilânı yapmakla beraber kararı ayrıca borçlunun işlerini temerküz ettirdiği yeri iflâs dairesine bildirir. Tasfiyeye mütaallik bilcümle muameleler bakımından borçlunun işlerini temerküz ettirdiği yer iflâs dairesi ve asliye ticaret mahkemesi yetkilidir.

MADDE 94. — İcra ve İflâs Kanununun 3890 sayılı Kanunla değişik 155 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Ödeme emri ve muhtevası

Madde 155. — Borçlu iflâs yolu ile takibe

MADDE 79. — Tasarının 93 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

I - YETKİ :

İflâs takiplerinde yetkili merci

Madde 154. — İflâs yoluyla takipte yetkili merci, borçlunun merkez muamelâtının bulunduğu mahaldeki icra dairesidir.

Merkezleri yurt dışında bulunan ticari işletmeler hakkında yetkili merci, Türkiye'deki şubenin bulunduğu yerdeki icra dairesidir.

Borçlu ile alacaklı yetkili icra dairesini yazılı anlaşma ile tâyin etmişlerse, o yerin icra dairesi dahi iflâs takibi için yetkili sayılır. Şu kadar ki, iflâs dâvaları için yetki sözleşmesi yapılamaz ve iflâs dâvası mutlaka borçlunun muamele merkezinin bulunduğu yer Ticaret mahkemesinde açılır.

Hü.

tabi şahıslardan olup da alacaklı isterse, ödeme emrine, yedi gün içinde borç ödenmediği takdirde alacaklının mahkemeye müracaatla iflâs talebinde bulunabileceği ve borçlunun gerek borcu olmadığına ve gerekse kendisinin iflâsa tâbi kimselerden bulunmadığına dair itirazı varsa bu müddet içinde dilekçe ile icra dairesine bildirmesi lüzumu ilâve olunur.

MADDE 95. — İcra ve İflâs Kanununun 3890 sayılı Kanunla değişik 158 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yargılama usulü

Madde 158. — Alacaklının iflâs talebi üzerine Ticaret Mahkemesi, icra dosyasını celbeder ve basit yargılama usulüne göre duruşma yaparak, gerek iflâs talebini gerek itiraz ve def'ileri umumi hükümler dairesinde tetkik ve intac eder. Şu kadar ki, borçlu takibe karşı usulü dairesinde itiraz etmemiş veya itiraz ve def'ileri vârit görülmemişse mahkeme yedi gün içinde faiz ve icra masrafları ile birlikte borcunu ifa ve o miktar meblâğın mahkeme veznesine depo edilmesini borçluya veya iflâs dâvasında kendisini temsil etmiş olan vekiline, dâva vicahta devam ediyorsa duruşmada, aksi takdirde Tebligat Kanunu hükümleri dairesinde yapılacak tebliğ ile emreder. Borçlu imtina ederse ilk oturumda iflâsına karar verilir.

MADDE 96. — İcra ve İflâs Kanununun 159 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Muhafaza tedbirleri

Madde 159. — İflâs talebi halinde mahkeme ilk önce alacaklıların menfaati için zaruri gördüğü bütün muhafaza tedbirlerini emredebilir. Borçlu ödeme emrine itiraz etmemişse, alacaklının talebi üzerine, mahkeme behemehal bu tedbirlere karar vermeye mecburdur. Bu emirler iflâs dairesince yerine getirilir.

Yukardaki fıkraya göre alınan muhafaza tedbirleri borçlu aleyhindeki icra takiplerine tesir etmez.

MADDE 80. — Tasarının 95 nci maddesi 80 nci maddé olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 81. — Tasarının 96 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Muhafaza tedbirleri

Madde 159. — İflâs talebi halinde mahkeme, ilk önce alacaklıların menfaati için zaruri gördüğü bütün muhafaza tedbirlerini emredebilir. Borçlu ödeme emrine itiraz etmemişse, alacaklının talebi üzerine, mahkeme mutlaka bu tedbirlere karar vermeye mecburdur. Bu emirler iflâs daire-since yerine getirilir.

Mahkeme, defter tutmadan gayrı bir muhafaza tedbiri istiyen alacaklıdan, ileride haksız çıktığı takdirde borçlunun ve üçüncü şahsın bu yüzden uğrıtacakları bütün zararları karşılamak üzere, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 96 nci maddesinde yazılı bir teminat alınmasını isteyebilir. Borçlu ödeme emrine itiraz etmemiş veya alacak bir ilâma bağlı ise teminat aranmaz. Devlet ve adli yardıma nail kimseler de teminatgöstermek mecburiyetinde değillerdir.

Bu maddeye göre alınan muhafaza tedbirleri borçlu aleyhindeki icra takiplerine tesir etmez.

Hü.

MADDE 97. — İcra ve İflâs Kanununun 160 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Masrafların peşin verilmesi

Madde 160. — İflâs istiyen alacaklı ilk alacaklılar toplanmasına kadar olan masraflardan sorumludur.

Mahkeme, masrafların peşin verilmesini ister.

MADDE 98. — İcra ve İflâs Kanununun 164 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yargıtaya başvurma

Madde 164. — Ticaret Mahkemesince verilen nihai kararlar aleyhine tebliğinden on gün içinde Yargıtaya başvurulabilir.

İflâs kararının temyizi iflâsın ilânına ve masanın teşkiline mâni değildir. Yalnız ikinci alacaklılar toplantısı, iflâs kararı kesinleşmedikçe yapılamaz.

İflâs kararı bozulursa borçlunun malları üzerindeki tedbirler devam eder. Şu kadar ki, Ticaret Mahkemesi dâvanın seyrine göre bu tedbirleri değiştirmeye veya kaldırmaya yetkilidir.

MADDE 99. — İcra ve İflâs Kanununun 166 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İflâs kararının tebliği ve ilânı

Madde 166. — İflâs kararı, iflâs dairesine bildirilir.

Daire, kararı hemen tapuya, ticaret sicil memurluğuna, gümrük ve posta idarelerine, mahallî ticaret odalarına, sanayi odalarına ve borsalara ve diğer lâzımgelenlere bildirmekle beraber ilân eder.

İflâsın kapandığı veya kaldırıldığı da aynı suretle bildirilir ve ilân olunur.

MADDE 100. — İcra ve İflâs Kanununun altıncı babının III ncü fasıl başlığı ile 167 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 82. — Tasarının 97 nci maddesi 82 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 83. — Tasarının 98 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yargıtaya müracaat

Madde 164. — Ticaret Mahkemesince verilen nihai kararlar tebliğinden itibaren on gün içinde temyiz edilebilir.

İflâs kararının temyizi iflâsın ilânına ve masanın teşkiline mâni değildir. Yalnız ikinci alacaklılar toplantısı, iflâs kararı kesinleşmedikçe yapılamaz.

İflâs kararı bozulursa borçlunun malları üzerindeki tedbirler devam eder. Şu kadar ki, Ticaret Mahkemesi dâvanın seyrine göre bu tedbirlerideğiştirmeye veya kaldırmaya yetkilidir.

MADDE 84. — Tasarının 99 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İflâs kararının tebliği ve ilân

Madde 166. — İflâs kararı, iflâs dairesine bildirilir.

Daire, kararı kendiliğinden ve derhal tapuya, ticaret sicili memurluğuna, gümrük ve posta idarelerine, mahallî ticaret odalarına, sanayi odalarına ve borsalara ve diğer lâzımgelenlere bildirmekle beraber ilân eder.

İflâsın kapandığı veya kaldırıldığı da aynı suretle bildirilir ve ilân olunur.

MADDE 85. — Tasarının 100 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

III.

III - KAMBIYO SENETLERİ (ÇEK, POLİÇE VE EMRE MUHARRER SENET) HAKKINDAKİ HUSUSİ TAKİP USULLERİ

Takibin kabûlî şartları

Madde 167. — Alacağı çek, poliçe veya emre muharrer senede müstenit olan alacaklı, alacak rehinle temin edilmiş olsa bile, bu bölümdeki hususi usullere göre haciz yolu ile veya borçlu iflâsa tâbi şahıslardan ise iflâs yolu ile takipte bulunabilir.

Alacaklı, takip talebinde 58 nci maddedeki hususlardan başka iflâsa tâbi borçlusu aleyhine haciz veya iflâs yollarından hangisini istediğini bildirmeye ve takip talebine kambiyo senedinin aslı ile varsa protesto veya ihbar tebliğ varakasını eklemeye mecburdur.

İcra dairesi, kambiyo senedinin aslını kasada muhafaza eder veya alacaklının talebi üzerine senede ibraz ve takibe konduğu keyfiyetini bildiren bir meşruhat verdikten ve bu hususu zabta geçirdikten sonra senedi alacaklıya geriverebilir. Bu takdirde, dosyaya kambiyo senedinin ve bu senet ve varsa alonj üzerinde yapılmış ciro ve sair muameleleri de ihtiva etmek üzere noterlikçe tasdikli sureti konur. Ancak icra veznesindeki paranın alacaklıya ödemesi için senedin aslının icra dairesine tevdi mecburidir. Borçlar Kanununun 87 nci maddesi hükmü saklıdır.

MADDE 101. — İcra ve İflâs Kanununun 168 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

A) HACİZ YOLU İLE TAKİP

Ödeme emri

Madde 168. — İcra memuru senedin kambiyo senedi olduğunu ve vâdesinin geldiğini görürse, borçluya 167 nci maddeye göre çıkarılmış senet sureti ile birlikte hemen bir ödeme emri gönderir. Bu ödeme emrine şunlar yazılır :

1. Takip talebindeki kayıtlar,
2. Borcun ve takip masraflarının on gün içinde ödenmesi ihtarı,
3. Takibin müstenidi olan senet kambiyo senedi vasfını haiz değilse, beş gün içinde mercie şikâyet etmesi lüzumu,

III - KAMBIYO SENETLERİ (ÇEK, POLİÇE VE EMRE MUHARRER SENET)
HAKKINDAKİ HUSUSİ TAKİP ÜSULLERİ :

Takibin kabulü şartları

Madde 167. — Alacağı çek, poliçe veya emre muharrer senede müstenidolan alacaklı, alacak rehinle temin edilmiş olsa bile, bu bölümdeki hususi usullere göre haciz yolu ile veya borçlu iflâsa tabi şahıslardan ise iflâs yolu ile takipte bulunabilir.

Alacaklı, takip talebinde 58 nci maddedeki hususlardan başka iflâsa tabi borçlusu aleyhine haciz veya iflâs yollarından hangisini istediğini bildirmeye ve takip talebine kambyo senedinin aslını ve borçlu adedi kadar tasdikli örneğini eklemeye mecburdur.

MADDE 86. — Tasarının 101 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

A) HACİZ YOLU İLE TAKİP

Ödeme emri

Madde 168. — İcra memuru senedin kambyo senedi olduğunu ve vadesinin geldiğini görürse, borçluya senet sureti ile birlikte hemen bir ödeme emri gönderir. Bu ödeme emrine şunlar yazılır :

1. Takip talebindeki kayıtlar,
2. Borcun ve takip masraflarının on gün içinde ödenmesi ihtarı,
3. Takibin müstenidi olan senet kambyo senedi vasfını haiz değilse, beş gün içinde mercie şikâyet etmesi lüzumu,
4. Takip müstenidi kambyo senedindeki imza kendisine ait olmadığı iddiasında ise bunu beş gün içinde ayrıca ve açıkça bir dilekçe ile icra dairesine bildirmesi; aksi takdirde kambyo senedindeki imzanın bu fasıl gereğince yapılacak icra takibinde kendisinden sadır sayılacağı ve imza-

Hü.

4. Takip müstenidi kambiyo senedindeki imza kendisine aidolmadığı veya kambiyo senedinin esaslı unsurlarından birinin tahrif edildiği iddiasında ise bunu 5 gün içinde ayrıca ve açıkça bir dilekçe ile icra dairesine bildirmesi; aksi takdirde kambiyo senedindeki imzanın bu fasıl gereğince yapılacak icra takibinde kendisinden sadır sayılacağı ve imzasını haksız yere inkâr ederse 100 liradan 5 000 liraya kadar para cezası ile mahkûm edileceği ihtarı.

5. Borcu olmadığı veya borcun itfa veya imhal edildiği veya alacağın zamanlaşımına uğradığı hakkında itiraz etmek istiyorsa, bunu sebepleriyle birlikte beş gün içinde tetkik merciine bir dilekçe ile bildirerek merciden itirazın kabulüne dair bir karar getirilmedikçe cebri icraya devam olunacağı ihtarı,

6. İtiraz edilmediği ve borç ödenmediği takdirde on gün içinde 74 ncü maddeye göre mal beyanında bulunması ve bulunmazsa hapisle tazyik edileceği, mal beyanında bulunmaz veya hakikata aykırı beyanda bulunursa ayrıca hapisle cezalandırılacağı ihtarı.

60 ncı maddenin son iki fıkrası burada da tatbik olunur.

MADDE 102. — İcra ve İflâs Kanununun 169 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

a) Borca itiraz

Madde 169. — Borçlu, 168 nci maddenin 5 numaralı bendine göre borca karşı yapacağı itirazını bir dilekçe ile tetkik merciine bildirir. Bu itiraz satıştan başka icra takip muamelelerini durdurmaz.

MADDE 103. — İcra ve İflâs Kanununa 169 ncü maddeden sonra aşağıdaki madde eklenmiştir.

İtirazın incelenmesi

Madde 169. — a) Mercî hâkimi, itiraz sebeplerinin tahkiki için iki tarafı en yakın bir günde duruşmaya çağırır. Hâkim, borçlunun itiraz dilekçesine ekli olarak ibraz ettiği belgelerden borcun itfa veya imhal edildiği veya senedin metninden zamanlaşımına uğradığı kana-

sını haksız yere inkâr ederse 100 liradan 5000 liraya kadar para cezası ile mahkûm edileceği ihtarı,

5. Borçlu olmadığı veya borcun itfa veya imhal edildiği veya alacağın zamanaşımına uğradığı hakkında itiraz etmek istiyorsa, bunu sebepleriyle birlikte beş gün içinde tetkik merciine bir dilekçe ile bildirerek merciden itirazın kabulüne dair bir karar getirilmedikçe cebri icraya devam olunacağı ihtarı,

6. İtiraz edilmediği ve borç ödenmediği takdirde on gün içinde 74 ncü maddeye göre mal beyanında bulunması ve bulunmazsa hapisle tazyik edileceği, mal beyanında bulunmaz veya hakikate aykırı beyanda bulunursa ayrıca hapisle cezalandırılacağı ihtarı.

60 ncü maddenin son iki fıkrası burada da tatbik olunur.

MADDE 87. — Tasarının 102 ncü maddesi 87 ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 88. — Tasarının 103 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İtirazın incelenmesi

Madde 169. — a - Mercî hâkimi, itiraz sebeplerinin tahkiki için iki tarafı en yakın bir günde duruşmaya çağırır. Hâkim. duruşma neticesinde borcun olmadığı veya itfa veya imhal edildiğinin resmi veya imzası ikrar edilmiş bir belge ile ispatı halinde itirazı kabul eder.

Mercî hâkimi, borçlunun itiraz dilekçesine ekli olarak ibraz ettiği belgelerden borcun itfa veya ihmal edildiği veya senedin metninden zamanaşımına uğradığı kanaatine varırsa, daha evvel itirazın esası hakkındaki kararına kadar icra takibinin muvakkaten durdurulmasına karar verebilir.

Hü.

tına varırsa, duruşmadan evvel icra takibinin muvakkaten durdurulmasına karar verebilir.

Merci hâkimi, duruşma neticesinde borcun olmadığını veya itfa veya imhal edildiğinin resmî veya imzası ikrar edilmiş bir belge ile ispatı halinde itirazı kabul eder.

Borçlunun ibraz ettiği belge altındaki imza alacaklı tarafından inkâr edilirse, merci hâkimi, 68 a maddesindeki usule göre yapacağı inceleme neticesinde imzanın alacaklıya aidolduğuna kanaat getirdiği takdirde, borçlunun itirazının kabulüne karar verir ve alacaklıyı yüzde 15 den aşağı olmamak üzere inkâr tazminatına ve 100 liradan 5 000 liraya kadar para cezasına mahkûm eder. Alacaklı birinci fıkra gereğince çağırıldığı duruşmaya gelmediği takdirde merci hâkimi, alacağın itiraz edilen kısmı için icranın muvakkaten durdurulmasına karar verir. Bunun üzerine alacaklı en geç 6 ay içinde merci önünde duruşma talebederek makbuz altındaki imzanın kendisine aidolmadığını ispat etmek suretiyle, takibin devamına karar alabilir. Merci, imzanın alacaklıya aidolmadığına karar verirse borçluyu 100 liradan 5 000 liraya kadar para cezasına mahkûm eder.

Merci hâkimi, borçlunun zamanasını itirazını alacaklının ibraz ettiği kambiyo senedindeki tarihe göre vârit görür ve alacaklı da zamanasının kesildiğini veya tatil edildiğini resmî veya imzası ikrar edilmiş bir belge ile ispat edemezse, itirazın kabulüne; aksi halde reddine karar verir.

İtirazın kabulü kararı ile takip durur. Alacaklının umumi hükümlere göre dâva açmak hakkı mahfuzdur. Bu dâvayı kazanan alacaklı hakkında verilmiş inkâr tazminatı ve para cezası kalkar.

Temyiz eden borçlunun 33 ncü maddenin dört ve beşinci fıkralarına göre teminat göstermesi hariç olmak üzere, itirazın reddi kararının temyizi hiçbir icra muamelesini durdurmaz.

MADDE 104 — İcra ve İflâs Kanununun 3890 sayılı Kanunla değişik 170 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

b) İmzaya itiraz

Madde 170. — Kambiyo senedindeki imzaya 168 nci maddenin 4 numaralı bendi gereğince

Borçlunun ibraz ettiği belge altındaki imza alacaklı tarafından inkâr edilirse, merci hâkimi, 68 a maddesindeki usule göre yapacağı inceleme neticesinde imzanın alacaklıya aidolduğuna kanaat getirdiği takdirde, borçlunun itirazının kabulüne karar verir ve alacaklıyı yüzde onbeşten aşağı olmamak üzere inkâr tazminatına ve 100 liradan 5 000 liraya kadar para cezasına mahkûm eder. Alacaklı 1 nci fıkra gereğince çağırıldığı duruşmaya gelmediği takdirde merci hâkimi, alacağın itiraz edilen kısmı için icranın muvakkaten durdurulmasına karar verir. Bunun üzerine alacaklı en geç altı ay içinde merci önünde duruşma talebederek makbuz altındaki imzanın kendisine aidolmadığını isbat etmek suretiyle, takibin devamına karar alabilir. Merci, imzanın alacaklıya aidolmadığına karar verirse borçluyu 100 liradan 5 000 liraya kadar para cezasına mahkûm eder.

Merci hâkimi, borçlunun zamanasını itirazını alacaklının ibraz ettiği kambiyo senedindeki tarihe göre vârit görür ve alacaklı da zamanasının kesildiğini veya tatil edildiğini resmi veya imzası ikrar edilmiş bir belge ile isbat edemezse, itirazın kabulüne; aksi halde reddine karar verir.

İtirazın kabulü kararı ile takip durur. Alacaklının genel hükümlere göre dâva açmak hakkı mahfuzdur. Alacaklı, genel mahkemede dâva açarsa bu para cezasının tahsili dâva sonuna kadar tehir olunur ve bu dâvayı kazanırsa hakkında verilmiş olan inkâr tazminatı ve para cezası kalkar.

İtirazın reddi kararının temyizi hiçbir icra muamelesini durdurmaz. Şu kadar ki, borçlu 33 ncü maddenin 3 ncü fıkrasına göre teminat gösterirse icra durur.

MADDE 89. — Tasarının 104 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

b) İmzaya itiraz

Madde 170. — Kambiyo senedindeki imzaya 168 nci maddenin 4 numaralı bendi gereğince yapılan itirazla icra takibi durur.

Hü.

ce yapılan itirazla icra takibi durur.

Alacaklı, 67'nci maddeye göre umumi mahkemelerde dâva açmak istemezse, ödeme emrine itiraz tarihinden itibaren 6 ay içinde tetkik merciiinden itirazın muvakkaten kaldırılmasını isteyebilir. Tetkik mercii alacaklının bu talebini 68 a maddesine göre karara bağlar. 67 nci maddenin dördüncü fıkrası hükmü burada da caridir.

Tetkik mercii hâkimi, 62 ve 68 a maddelerine göre yapacağı inceleme neticesinde münker imzanın borçluya aidolduğuna kanaat getirirse, itirazın muvakkaten kaldırılması kararıyle birlikte borçluyu yüzde 15 ten aşağı olmamak üzere inkâr tazminatına ve 100 liradan 5 000 liraya kadar para cezasına mahkûm eder. Borçlu, açacağı borçtan kurtulma veya istirdat dâvasını kazanırsa, bu tazminat ve ceza kalkar.

İtirazı muvakkaten kaldırılan borçlu, 69 ncu maddeye göre borçtan kurtulma dâvası açabilir. Yalnız bu dâvanın dinlenebilmesi için, borçlunun senet bedelini ilk duruşma gününe kadar icra veznesine depozito ettiğini ispat etmesi veya bu alacak kıymetinde mahkemece kabul edilecek menkul rehin veya esham veya tahvilât veya gayrimenkul rehni veya muteber bir banka kefaleti göstermesi veya borçlunun alacağı karşılıyacak malının mahcuz bulunması lâzımdır. Bu teminat borçlu tarafından borca yeter menkul veya gayrimenkul mallarının icra dairesine haczettirilmesi suretiyle de gösterilebilir.

MADDE 105. — İcra ve İflâs Kanununa 170 nci maddeden sonra aşağıdaki maddeler eklenmiştir.

Borçlunun tahrif hakkındaki itirazı

Madde 170. — a) Borçlunun, kambyo senedinin esash unsurlarından birinin tahrif edildiği hususundaki itirazı, imzaya itiraza dair hükümlere tâbidir.

Borçlunun kambyo hukuk bakımından şikâyeti

Madde 170. — b) Borçlu, alacaklının kambyo hukukuna müsteniden takip hakkı olmadı-

Alacaklı, 67 nci maddeye göre umumi mahkemelerde dâva açmak istemezse, ödeme emrine itiraz tarihinden itibaren altı ay içinde tetkik merciiinden itirazın muvakkaten kaldırılmasını istiyebilir. Tetkik mercii alacaklının bu talebini 68 a maddesine göre karara bağlar. 67 nci maddenin dördüncü fıkrası hükmü burada da câridir.

Tetkik mercii hâkimi, 62 ve 68 a maddelerine göre yapacağı inceleme neticesinde münker imzanın borçluya aidolduğuna kanaat getirirse, itirazın muvakkaten kaldırılması kararı ile birlikte borçluyu yüzde onbeşten aşağı olmamak üzere inkâr tazminatına ve 100 liradan 5 000 liraya kadar para cezasına mahkûm eder. Borçlu, borçtan kurtulma veya istirdat dâvası açarsa, bu inkâr tazminatı ve para cezasının tahsili dâva sonuna kadar tehir olunur ve borçlu açtığı dâvayı kazarsa inkâr tazminatı ve ceza kalkar.

İtirazı muvakkaten kaldırılan borçlu, 69 ncu maddeye göre borçtan kurtulma dâvası açabilir. Yalnız bu dâvanın dinlenebilmesi için, borçlunun senet bedelini ilk duruşma gününe kadar icra veznesine depozito ettiğini isbat etmesi veya bu alacak kıymetinde mahkemece kabul edilecek menkul rehin veya esham veya tahvilât veya gayrimenkul rehni veya muteber bir banka kefaleti göstermesi veya borçlunun alacağı karşılıyacak malının mahcuz bulunması lâzımdır. Bu teminat borçlu tarafından borca yeter menkul veya gayrimenkul mallarının icra dairesince haczettirilmesi suretiyle de gösterilebilir.

MADDE 90. — Tasarının 105 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Borçlunun kambiyo hukuku bakımından şikâyeti

Madde 170. — a) Borçlu, alacaklının kambiyo hukukuna müsteniden takip hakkı olmadığını 168 nci maddenin 3 ncu bendine göre şikâyet yolu ile ileri sürebilir.

Tetkik mercii müddetinde yapılan şikâyet veya itiraz dolayısıyla, usulü dairesinde kendisine intikal eden işlerde takibin müstenidi olan kambiyo senedinin bu vasfı haiz olmadığı veya alacaklının kambiyo hukuku mucibince takip hakkına sahip bulunmadığı hususlarını re'sen nazara alarak bu fasla göre yapılan takibi iptal edebilir.

Uygulanacak diğer hükümler

Madde 170. — b) 63 ilâ 72 nci maddeler hükümleri, aykırı olmadıkça, kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile takip hakkında da uygulanır.

Hü.

ğını 168 nci maddenin üçüncü bendine göre şikâyet yoluyla ileri sürebilir.

Tetkik mercii müddetinde yapılan şikâyet veya itiraz dolayısıyla, usulü dairesinde kendisine intikal eden işlerde takibin müstenidi olan kambiyo senedinin bu vasfı haiz olmadığı veya alacaklının kambiyo hukuku mucibince takip hakkına sahip bulunmadığı hususlarını re'sen nazara alarak bu fasla göre yapılan takibi iptal edebilir.

Uygulanacak diğer hükümler

Madde 170. — c) 63 ilâ 72 nci maddeler hükümleri, aykırı olmadıkça, kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile takip hakkında da uygulanır.

MADDE 106. — İcra ve İflâs Kanununun 171 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

B) İFLÂS YOLU İLE TAKİP

Ödeme emri

Madde 171. — İcra memuru, senedin kambiyo senedi olduğunu ve vâdesinin geldiğini görürse borçluya 167 nci maddeye göre çıkarılmış senet sureti ile birlikte hemen bir ödeme emri gönderir.

Ödeme emrine şunlar yazılır :

1. Takip talebindeki kayıtlar,
2. Borcun ve takip masraflarının beş gün içinde ödenmesi ihtarı,
3. Kambiyo senedine ve borca dair her türlü itiraz ve şikâyetini sebepleriyle birlikte bir dilekçe ile beş gün içinde icra dairesine bildirmesi ihtarı,
4. Beş gün içinde borç ödenmediği, itiraz ve şikâyet edilmediği takdirde, alacaklının ticaret mahkemesinden borçlunun iflâsını talep edebileceği ihtarı,

60 nci maddenin son iki fıkrası burada da tatbik olunur.

MADDE 107. — İcra ve İflâs Kanununun 3890 sayılı Kanunla değişik 172 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 91. — Tasarının 106 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

B) İFLÂS YOLU İLE TAKİP

Ödeme emri

Madde 171. — İcra memuru, senedin kambyo senedi olduğunu ve vâdesinin geldiğini görürse borçluya senet sureti ile birlikte hemen bir ödeme emri gönderir.

Ödeme emrine şunlar yazılır :

1. Takip talebindeki kayıtlar,
2. Borcun ve takip masraflarının beş gün içinde ödenmesi ihtarı,
3. Kambyo senedine ve borca dair her türlü itiraz ve şikâyetlerini sebepleriyle birlikte bir dilekçe ile beş gün içinde icra dairesine bildirmesi ihtarı,
4. Beş gün içinde borç ödenmediği, itiraz ve şikâyet edilmediği takdirde, alacaklının ticaret mahkemesinden borçlunun iflâsını talebedebileceği ihtarı.

60 ncı maddenin son iki fıkrası burada da tatbik olunur.

MADDE 92. — Tasarının 107 ncı maddesi 92 ncı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Hü.

İtiraz veya şikâyet

Madde 172. — Ödeme emrine itiraz veya şikâyet etmek isteyen borçlu, ödeme emrinin tebliğinden itibaren beş gün içinde her türlü itiraz veya şikâyetini sebepleri ile birlikte iki nüsha dilekçe ile icra dairesine bildirmeye mecburdur. Bu dilekçenin bir nüshası derhal alacaklıya tebliğ olunur.

MADDE 108. — İcra ve İflâs Kanununun 173 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İFLÂS DÂVASI

a) İtiraz veya şikâyet olunmaması

Madde 173. — Borçlu beş gün içinde borcu ödemez, itiraz veya şikâyette de bulunmazsa, alacaklı, bu durumu tevsik eden ödeme emri nüshası ile ticaret mahkemesinden borçlunun iflâsına karar verilmesini isteyebilir.

Mahkeme, takip dosyasını getirtir ve basit yargılama usulü ile yapacağı inceleme sonunda borcun ödenmediğini, itiraz ve şikâyette de bulunulmadığını tesbit ederse yedi gün içinde faiz ve icra masrafları ile birlikte borcun ifa ve o miktar meblâğın mahkeme veznesine depo edilmesini 158 nci madde uyarınca emreder. Bu emir yerine getirilmezse borçlunun iflâsına karar verilir. Şu kadar ki, borçlu ödeme emrinde yazılı müddetin geçmesinden sonra borcu ödediğine dair resmî bir belge ibraz ederse iflâs dâvası düşer.

Borçlu, Ticaret Mahkemesine 65 nci maddeye göre gecikmiş itirazda bulunabilir. Mahkeme mazereti yerinde görürse iflâs dâvasını 174 ncü madde uyarınca karara bağlar.

MADDE 109. — İcra ve İflâs Kanununun 174 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

b) İtiraz veya şikâyet olunması

Madde 174. — Alacaklı, borçlunun itiraz ve şikâyetinin kaldırılmasını ve iflâsına karar verilmesini Ticaret Mahkemesinden isteyebilir. Mahkeme 158 nci madde uyarınca iflâs dâvasını karara bağlar.

164 ncü madde hükmü burada da uygulanır.

MADDE 93. — Tasarının 108 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

İFLÂS DÂVASI :

a) *İtiraz veya şikâyet olunmaması*

Madde 173. — Borçlu beş gün içinde borcu ödemez, itiraz veya şikâyette de bulunmazsa, alacaklı, bu durumu tevsik eden ödeme emri nüshası ile ticaret mahkemesinden borçlunun iflâsına karar verilmesini isteyebilir.

Mahkeme, takip dosyasını getirtir ve basit yargılama usulü ile yapacağı inceleme sonunda borcun ödenmediğini, itiraz ve şikâyette de bulunulmadığını tesbit ederse yedi gün içinde faiz ve icra masrafları ile birlikte borcun ifa ve o miktar meblâğın mahkeme veznesine depo edilmesini 158 nci madde uyarınca emreder. Bu emir yerine getirilmezse borçlunun iflâsına karar verilir. Şu kadar ki, borçlu ödeme emrinde yazılı müddetin geçmesinden sonra borcu ödediğine dair resmî bir belge ibraz ederse iflâs takip ve dâvası düşer.

Borçlu, ticaret mahkemesine 65 nci maddeye göre gecikmiş itirazda bulunabilir. Mahkeme mâzereti yerinde görürse iflâs dâvasını 174 ncü madde uyarınca karara bağlar.

MADDE 94. — Tasarının 109 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

b) *İtiraz veya şikâyet olunması*

Madde 174. — Alacaklı, borçlunun itiraz ve şikâyetinin kaldırılmasını ve iflâsına karar verilmesini ticaret mahkemesinden isteyebilir. Mahkeme 158 nci madde uyarınca iflâs dâvasını karara bağlar.

Hü.

MADDE 110. — İcra ve İflâs Kanununun 175 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

c) *İstirdat dâvası*

Madde 175. — İflâs takibine itiraz etmemesi yüzünden borçlu olmadığı bir parayı ödiyen kimse 72 nci madde uyarınca geri almak hakkını haizdir.

MADDE 111. — İcra ve İflâs Kanununun 176 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

d) *Ugulanacak hükümler*

Madde 176. — 157 nci maddeden 166 nci maddeye kadar olan hükümler burada da uygulanır.

MADDE 112. — İcra ve İflâs Kanununa 176 nci maddeden sonra, Müsterek Hükümler başlığı altında aşağıdaki maddeler eklenmiştir.

C) MÜŞTEREK HÜKÜMLER

Alacaklı ve borçluya verilecek belgeler

Madde 176. a — İcra dairesi 60 ve 64 nci maddeler gereğince alacaklıya ödeme emrinin bir nüshasını verir.

Borçlu isterse, itiraz eylediğine dair kendisine bedeva ve pulsuz bir belge verilir.

Birden fazla borçlu bulunması

Madde 176. b — Bir çek, poliçe veya emre muharrer senedin takip edilen borçlusu birden ziyade olup da hepsi iflâsa tâbi şahıslardan ise, alacaklının bunlar hakkında aynı talepte (haciz veya iflâs) bulunması lâzımdır. Bu halde, borçlu tarafından itiraz vukuunda talebin mahiyetine göre 169, 169 a ve 170 nci veya 174 nci maddeler hükümleri uygulanır.

Bir senetle takip edilen borçlular içinde iflâsa tâbi olmıyan bir şahıs bulunup da alacaklı iflâsa tâbi olanlar aleyhine iflâs, tâbi olmıyanlar aleyhine haciz yoluna gitmek isterse, bu yollara mahsus ayrı iki takip talebinde bulunmaya mecburdur. Bu halde takip taleplerinden birine kambiyo senedinin ve varsa protesto ve ihbar tebliğ varakasının icra

MADDE 95. — Tasarının 110 ncu maddesi 95 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 96. — Tasarının 111 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

d) Uygulanacak hükümler

Madde 176. — 156 ncı maddenin son fıkrası ile 157 ilâ 166 ncı madde hükümleri burada da uygulanır.

MADDE 97. — Tasarının 112 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

C) MÜŞTEREK HÜKÜMLER :

Alacaklı ve borçluya verilecek belgeler

Madde 176. — a) İcra dairesi 60 ve 64 ncü maddeler gereğince alacaklıya ödeme emrinin bir nüshasını verir.

Borçlu isterse, itiraz eylediğine dair kendisine bedava ve pulsuz bir belge verilir.

Birden fazla borçlu bulunması

Madde 176. — b) Bir çek, poliçe veya emre muharrer senedin takibedilen borçlusu birden ziyade olup da hepsi iflâsa tabi şahıslardan ise, alacaklının bunlar hakkında aynı talepte (haciz veya iflâs) bulunması lâzımdır. Bu halde, borçlu tarafından itiraz vukuunda talebin mahiyetine göre 169, 169 a ve 170 nci veya 174 ncü maddeler hükümleri uygulanır.

Bir senetle takibedilen borçlular içinde iflâsa tabi olmayan bir şahıs bulunup da alacaklı iflâsa tabi olanlar aleyhine iflâs, tabi olmayanlar aleyhine haciz yoluna gitmek isterse, bu yollara mahsus ayrı iki takip talebinde bulunmaya mecburdur. Bu halde takip taleplerinden birine kambiyo senedinin icra memuru tarafından tasdik edilmiş bir sureti eklenir. İcra memuru, senedin bu suretine, senedin aslının kendisinde bulunduğunu yazar.

Hü.

memuru tarafından tasdik edilmiş bir sureti eklenir. İcra memuru, senedin bu suretine, senedin aslının kendisinde bulunduğunu veya kendisine ibraz edildiğini yazar.

MADDE 113. — İcra ve İflâs Kanununun 186 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İhtiyaten veya icraen haczedilen şeyler

Madde 186. — İhtiyaten haczedilmiş mallarla iflâs açıldığı zaman paraya çevrilmemiş mahcuz mallar masaya girer.

İflâsın açılmasından evvel paraya çevrilmiş bulunan mahcuz malların bedeli, 138 ilâ 144 ncü maddeler hükümlerine göre haciz koyduran alacaklılara paylaşılır. Artan kısım iflâs masasına intikal eder.

MADDE 114. — İcra ve İflâs Kanununun 193 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Takibin durması ve düşmesi

Madde 193. — İflâsın açılması borçlu aleyhindeki takipleri durdurur; iflâs kararının kesinleşmesi ile bu takipler düşer.

İflâsın tasfiyesi müddetince müflise karşı hiçbir takip yapılamaz.

MADDE 98. — İcra ve İflâs Kanununun 178 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

B) Borçlunun müracaatıyla

Madde 178. — İflâsa tabi bir borçlu, aciz halinde bulunduğunu bildirerek yetkili mahkemeden iflâsını istiyebilir.

İflâsa tabi bir borçlu aleyhine alacaklılardan birinin haciz yolu ile takibi neticesinde yapılan haciz borçlunun yarı mevcudunun elinden çıkmasına sebeb olup da kalanı muaccel ve vâdesi bir sene içinde hülûl edecek diğer borçlarını ödemeye yetişmiyorsa borçlu derhal aczini bildirerek iflâsını istemeye mecburdur.

MADDE 99. — Tasarının 113 ncü maddesi 99 ncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 100. — Tasarının 114 ncü maddesi 100 ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 101. — İcra ve İflâs Kanununun 228 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Üçüncü şahısların istihkak iddiaları

Madde 228. — Üçüncü şahıslar tarafından istihkak iddiasında bulunulan eşyanın kendilerine verilip verilmeyeceğini iflâs idaresi kararlaştırır.

İflâs idaresi; istihkâk iddiasını reddederse, üçüncü şahsa tetkik merciinde istihkak dâvası açması için yedi günlük bir mühlet tâyin ve tebliğ eder. Bu mühleti geçiren üçüncü şahıs, masaya karşı istihkak iddiasından vazgeçmiş sayılır.

MADDE 115. — İcra ve İflâs Kanununun 244 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Artırma suretiyle satışın şartları

Madde 244. — 117, 118, 124, 125, 130, 131, 133, 134, 134 a ve 135 nci maddeler burada da uygulanır. İcra dairesine ait vazifeler iflâs idaresi tarafından görülür.

MADDE 116. — İcra ve İflâs Kanununun 260 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Haciz kararının muhtevası

Madde 260. — Mahkeme, ihtiyati haciz kararını, gerekli harç ve masraflar alâkalısı tarafından ödendiği takdirde, kaza çevresindeki icra dairesine gönderir.

İstihkak dâvasına, genel hükümler dairesinde, ve basit yargılama usulüne göre bakılır. Tetkik merci, icabında istihkak dâvacısından masanın muhtemel zararına karşı teminat istiyebilir.

MADDE 102. — İcra ve İflâs Kanununun 235 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Sıra cetveline itiraz ve neticeleri

Madde 235. — Sıra cetveline itiraz edenler, cetvelin verilmesinin ilânından yedi gün içinde iflâsa karar veren mahkemeye müracaatla dâva açmaya mecburdurlar.

İtiraz eden, talebinin haksız olarak ret veya tenzil edildiğini iddia ederse dâva masaya karşı açılır. Muteriz başkasının kabul edilen alacağına veya ona verilen sıraya itiraz ediyorsa dâvasını o alacaklı aleyhine açar.

Bir alacağın terkin hakkında açılan dâva kazanılırsa, bu alacağa tahsis edilen hisse dâva masrafları da dâhil olduğu halde sıraya bakılmaksızın alacağı nisbetinde itiraz edene verilir ve artanı da diğer alacaklılara sıra cetveline göre dağıtılır. Dâva basit yargılama usulü ile görülür.

Ancak, itiraz alacağın esas veya miktarına taallük etmeyip yalnız sıraya dair ise şikâyet yoluyla tetkik merciine arz olunur.

MADDE 103. — Tasarının 115 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Artırma suretiyle satışın şartları

Madde 244. — 117, 118, 124, 125, 130, 131, 133, 134 ve 135 nci maddeler burada da uygulanır. İcra dairesine ait vazifeler iflâs idaresi tarafından görülür.

MADDE 104. — İcra ve İflâs Kanununun 251 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Borç ödemededen aciz vesikası

Madde 251. — İdare, paraları dağıtırken alacağının tamamını alamamış olan her alacaklıya ödenmemiş miktar için aciz vesikası verir. Vesikada müflisin alacağı kabul veya reddettiği yazılır. Kabul halinde vesika 68 nci maddenin 1 nci fıkrasında yazılı senet mahiyetinde olur.

Aciz vesikası 143 ncü maddede yazılı olan hakları verir. Fakat, müflis yeni mal iktisabetmedikçe hakkında yeniden takip talebinde bulunulamaz. Müflis, bu yeni takip üzerine kendisine gönderilen ödeme emrine yeni mal iktisabetmediği yolunda itiraz ederse, ihtilâf tetkik merciinde genel hükümler ve basit yargılama usulüne göre karara bağlanır.

MADDE 105. — Tasarının 116 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İhtiyati haciz kararının muhtevası

Madde 260. — İhtiyati haciz kararında :

1. Alacaklının ve icabında mümessilinin ve borçlunun adı, soyadı ve ikametgâhı,
2. Haczin ne gibi belgelere müsteniden ve ne miktar alacak için konulduğu,
3. Haciz konulmasının sebebi,

Hü.

Kararda :

1. Alacaklının ve icabında mümessilinin ve borçlunun adı, soyadı, ve ikâmetgâhı,
2. Haczin ne gibi belgelere müsteniden ve ne miktar alacak için konulduğu,
3. Haczin konulmasının sebebi,
4. Haczolunacak şeyler,
5. Alacaklının zararın tazminiyle mükel-
lef olduğu ve gösterilen teminatın nelerden
ibaret bulunduğu,

Yazılır.

MADDE 117. — İcra ve İflâs Kanununun 261 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İhtiyati haciz kararının icrası

Madde 261. — İhtiyati haciz kararları, 80 nci maddeden 99 ncu maddeye kadar olan, haczin ne suretle yapılacağına dair hükümlere göre icra edilir.

Alacaklı, ihtiyati haciz kararının verildiği tarihten on gün içinde infazını istemeğe mecburdur. Aksi halde karar kendiliğinden kalkar.

MADDE 118. — İcra ve İflâs Kanununun 3890 sayılı Kanunla değişik 262 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Zabit tutma ve haciz tutanağının tebliği

Madde 262. — Haczin icra eden memur bir tutanak düzenler. Bunda haczolunan şeyler ve kıymetleri gösterilir ve derhal icra dairesine verilir.

İcra dairesi, ihtiyati haciz tutanağının birer suretini üç gün içinde haciz sırasında hazır bulunmayan alacaklı ve borçluya ve icabında üçüncü şahsa tebliğ eder. Bu husustaki masraflar, ihtiyati haczin icrası talep edildiği sırada, diğer masraflarla birlikte peşin alınır.

MADDE 119. — İcra ve İflâs Kanununun 263 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Borçlu tarafından gösterilecek teminat

Madde 263. — Haczolunan mallar, istenildiği zaman para veya ayın olarak verilmek

4. Haczolunacak şeyler,
5. Alacaklının zararın tazminiyle mükellef olduğu ve gösterilen teminatın nelerden ibaret bulunduğu,
Yazılır.

MADDE 106. — Tasarının 117 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İhtiyati haciz kararının icrası

Madde 261. — Alacaklı, ihtiyati haciz kararının verildiği tarihten itibaren 10 gün içinde kararı veren mahkemenin yargı çevresindeki icra dairesinden kararın infazını istemeye mecburdur. Aksi halde ihtiyati haciz kararı kendiliğinden kalkar.

İhtiyati haciz kararları, 79 dan 99 ncuya kadar olan maddelerdeki haczin ne suretle yapılacağına dair hükümlere göre icra edilir.

MADDE 107. — Tasarının 118 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Zabıt tutma ve haciz tutanağının tebliği

Madde 262. — Hacı icra eden memur bir tutanak düzenler. Bunda haczolunan şeyler ve kıymetleri gösterilir ve derhal icra dairesine verilir.

İcra dairesi, ihtiyati haciz tutanağının birer suretini üç gün içinde haciz sırasında hazır bulunmayan alacaklı ve borçluya ve icabında üçüncü şahsa tebliğ eder.

MADDE 108. — Tasarının 119 ncu maddesi 108 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

III.

ve bu hususu temin için malların kıymetleri depozito edilmek veya icra memuru tarafından kabul edilecek esham ve tahvilât veya muteber bir banka kefaleti gösterilmek şartıyla borçluya ve mal üçüncü şahıs elinde haczolunmuşsa bir taahhüt senedi alınarak bu şahsa bırakılabilir.

MADDE 120. — İcra ve İflâs Kanununun 3890 sayılı Kanunla değişik 264 ncü maddesinin ilk fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 264. — Dâva açılmadan veya icra takibine başlanmadan evvel ihtiyati haciz yaptırmış olan alacaklı haczin tatbikinden, haciz gıyabında yapılmışsa haciz zabıt varakasının kendisine tebliğinden itibaren yedi gün içinde ya takip talebinde bulunmaya veya dâva açmaya mecburdur.

MADDE 121. — İcra ve İflâs Kanununun 3890 sayılı Kanunla değişik 265 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İhtiyati haciz sebebine itiraz ve müddeti

Madde 265. — İhtiyati haciz kararı temyiz edilemez. Ancak, borçlu kendisi dinlenmeden verilen ihtiyati haczin dayandığı sebeplere, mahkemenin yetkisine ve teminata karşı, huzuriyle yapılan hacizlerde haczin tatbiki; aksi halde haciz tutanağının tebliği tarihinden itibaren yedi gün içinde mahkemeye müracaatla itiraz edebilir.

Mahkeme gösterilen sebeplere hasran tetkikat yaparak itirazı kabul veya reddeder.

İtiraz eden, dilekçesine istinadettiği bütün belgeleri bağlamaya mecburdur. Mahkeme tet-

MADDE 109. — Tasarının 120 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İhtiyati haczi tamamlayan merasim

Madde 264. — Dâva açılmadan veya icra takibine başlanmadan evvel ihtiyati haciz yaptırmış olan alacaklı; haczin tatbikinden, haciz gıyabında yapılmışsa haciz zabıt varakasının kendisine tebliğinden itibaren yedi gün içinde ya takip talebinde (icra ve iflâs) bulunmaya veya dâva açmaya mecburdur.

İcra takibinde, borçlu ödeme emrine itiraz ederse bu itiraz hemen alacaklıya tebliğ olunur. Alacaklı, tebliğ tarihinden itibaren yedi gün içinde tetkik merciinden tirazın kaldırılmasını istemeye veya mahkemede dâva açmaya mecburdur. Tetkik mercii, itirazın kaldırılması talebini reddederse alacaklının kararın tefhim veya tebliği tarihinden itibaren yedi gün içinde dâva açması lâzımdır.

İhtiyati haciz, alacak dâvasının mahkemede görüldüğü sırada konulmuş veya alacaklı birinci fıkraya göre mahkemede dâva açmış ise, esas hakkında verilecek hükmün sulh mahkemelerinde tefhim ve asliye mahkemelerinde tebliğinden itibaren bir ay içinde alacaklı takip talebinde bulunmaya mecburdur.

Alacaklı bu müddetleri geçirir veya dâvasından yahut takip talebinden vazgeçerse veya takip talebi kanuni müddetlerin geçmesiyle düşerse veya dâva dosyası muameleden kaldırılıp da bir ay içinde dâva yenilenmezse veya dâvasında haksız çıkarsa ihtiyati haciz hükümsüz kalır ve alâkadarlar isterse lâzım gelenlere bildirilir.

Borçlu müddeti içinde ödeme emrine itiraz etmez veya itirazı tetkik merciince kesin olarak kaldırılır veya mahkemece iptal edilirse, ihtiyati haciz kendiliğinden icrai hacze inkılâbeder.

MADDE 110. — Tasarının 121 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İhtiyati haciz kararına itiraz

Madde 265. — İhtiyati haciz kararı temyiz edilemez. Ancak, borçlu kendisi dinlenmeden verilen ihtiyati haczin dayandığı sebeplere, mahkemenin yetkisine ve teminata karşı; huzuriyle yapılan hacizlerde haczin tatbiki, aksi halde haciz tutanağının kendisine tebliği tarihinden itibaren yedi gün içinde mahkemeye müracaatla itiraz edebilir.

Mahkeme, gösterilen sebeplere hasren tetkikat yaparak itirazı kabul veya reddeder.

İtiraz eden, dilekçesine istinadettiği bütün belgeleri bağlamaya mecburdur. Mahkeme, itiraz üzerine iki tarafı dâvet edip gelenleri dinledikten sonra, itirazı varit görürse kararını değiştirebilir veya kaldırabilir. Şu kadar ki, iki taraf da gelmezse evrak üzerinde inceleme yapılarak karar verilir.

Hü.

kikâatını evrak üzerinde yapabileceği gibi, lüzumu halinde tarafları çağırıp dinleyebilir.

MADDE 122. — İcra ve İflâs Kanununun 266 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İhtiyati haczin kaldırılması

Madde 266. — Borçlu, para veya mahkemece kabul edilecek rehin veya esham yahut tahvilât depozito etmek veya gayrimenkul rehin yahut muteber bir banka kefaleti göstermek şartıyla ihtiyati haczin kaldırılmasını mahkemeden isteyebilir. Takibe başlandıktan sonra bu yetki, icra tetkik merciine geçer.

MADDE 123. — İcra ve İflâs Kanununun 268 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İcrai hacizlere iştirak

Madde 268. — 261 nci maddeye göre ihtiyaten haczedilen mallar haciz yolu ile takip hükümlerine göre icrai hacze inkilâbetmezden evvel bir diğer alacaklı tarafından haczedilirse, ihtiyati haciz sahibi bu hacze kendiliğinden ve muvakkaten iştirak eder.

İhtiyati haciz masrafları satış tutarından alınır.

İhtiyati haciz diğer rüçhan hakkını vermez.

MADDE 124. — İcra ve İflâs Kanununun 3890 sayılı Kanunla değişik 269 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 111. — Tasarının 122 nci maddesi 111 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 112. — İcra ve İflâs Kanununun 267 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İhtiyati hacizde iflâs yolu ile takip

Madde 267. — Alacaklı, iflâsa tabi borçlusu aleyhine 264 ncü maddenin, birinci fıkrası gereğince iflâs yolu ile takipte bulunmuş veya iflâs yolu ile takipte bulunduktan sonra borçlunun mallarını ihtiyaten haczettirmiş ise, aşağıdaki hükümler tatbik olunur.

Borçlu ödeme emrine itiraz ederse bu itiraz hemen alacaklıya tebliğ olunur. Alacaklı, tebliğ tarihinden itibaren yedi gün içinde ticaret mahkemesine başvurarak itirazın kaldırılmasıyla beraber borçlunun iflâsına karar verilmesini istemeye mecburdur.

Borçlu ödeme emrine itiraz etmezse, bu durum hemen alacaklıya tebliğ olunur. Alacaklı, tebliğ tarihinden itibaren yedi gün içinde ticaret mahkemesine başvurarak borçlunun iflâsına karar verilmesini istemeye mecburdur.

264 ncü maddenin 4 ncü fıkrası hükmü kıyasen uygulanır.

MADDE 113. — Tasarının 123 ncü maddesi 113 ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 114. — Tasarının 124 ncü maddesi 114 ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Hü.

Âdi kira ve hâsılat kiraları için ödeme emri ve itiraz müddeti

Madde 269. — Takip âdi kiralara veya hâsılat kiralalarına mütedair olur ve alacaklı da talebederse ödeme emri, Borçlar Kanununun 260 ve 288 nci maddelerinde yazılı ihtarı ve kanuni müddet geçtikten sonra tetkik merciiinden borçlunun kiralanan şeyden çıkarılması istenebileceği tebliğini ihtiva eder.

Bu tebliğ üzerine borçlu, yedi gün içinde, itiraz sebeplerini 62 nci madde hükümleri dâhilinde icra dairesine bildirmeye mecburdur. Borçlu itirazında, kira akdini ve varsa buna ait mukavelenamedeki imzasını açık ve kesin olaark reddetmezse, akdi kabul etmiş sayılır.

İtiraz takibi durdurur. İtiraz tarihinden itibaren altı ay içinde itirazın kaldırılmasını istemiyen alacaklı, bir daha aynı alacaktan dolayı ilâmsız icra yoluyla takip yapamaz.

Borçlar Kanununun 260 nci maddesinin kiralayana altı günlük mühletin hitamında akdi feshe müsaade ettiği hallerde itiraz müddeti üç gündür.

MADDE 125. — İcra ve İflâs Kanununa 269 ncu maddeden sonra aşağıdaki maddeler eklenmiştir.

İtiraz etmemenin sonuçları

Madde 269. — a) Borçlu itiraz etmez, itiraz müddeti içinde kira borcunu da ödemezse alacaklının talebi üzerine tetkik merciiine tahliye karar verilir.

İtiraz ve kaldırılması usulü

Madde 269. b) — Borçlu itirazında kira akdini ve varsa mukavelenamede kendisine izafe olunan imzayı reddettiği takdirde alacaklı ; noterlikçe re'sen tanzim veya imzası tasdik edilmiş bir mukavelenameye istinadediyorsa merciden itirazın kaldırılmasını ve itiraz müddeti içinde paranın ödenmemesi sebebiyle kiralananın tahliyesini isteyebilir.

Borçlunun, akde ve şartlarına dair mukabil iddia ve defilerinin aynı kuvvet ve mahiyette belgelerle tevsik etmesi lâzımdır.

Akdi reddeden borçlu bu itiraz sebebiyle bağılıdır. İtirazın vâridolmadığı tahakkuk et-

MADDE 115. — Tasarının 125 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İtiraz etmemenin sonuçları

Madde 269. — a) Borçlu itiraz etmez, ihtar müddeti içinde kira borcunu da ödemezse alacaklının talebi üzerine tetkik merciince tahliye karar verilir.

İtiraz ve kaldırılması usulü

Madde 269. — b) Borçlu itirazında kira akdini ve varsa mukavelenamede kendisine izafe olunan imzayı reddettiği takdirde alacaklı; noterlikçe re'sen tanzim veya imzası tasdik edilmiş bir mukavelenameye istinadediyorsa merciden kaldırılmasını ve ihtar müddeti içinde paranın ödenmemesi sebebiyle kiralananın tahliyesini isteyebilir.

Borçlunun akde ve şartlarına dair mukabil iddia ve defilerini aynı kuvvet ve mahiyette belgelerle tevsik etmesi lâzımdır.

Akdi reddeden borçlu bu itiraz sebebiyle bağlıdır. İtirazın varidolmadığı tahakkuk ettikten sonra ödeme, takas veya sair bir defide bulunamaz.

Takip yukarda yazılı belgelere istinad etmemesi sebebiyle alacaklı umumi hükümler daire-sinde dâva açmaya mecbur kalırsa ihtarlı ödeme emri, Borçlar Kanununun 260 ve 288 nci maddelerinde yazılı ihtar yerine geçer

Kira mukavelenamesindeki imzanın inkârından dolayı alacaklı umumi mahkemede dâva aç-

Hü.

tikten sonra ödeme, takas veya sair bir defide bulunamaz.

Takip yukarda yazılı belgelere istinadetmemesi sebebiyle alacaklı umumi hükümler dairesinde dâva açmaya mecbur kalırsa, ihtarlâ ödeme emri, Borçlar Kanununun 260 ve 288 nci maddelerinde yazılı ihtar yerine geçer.

Kira mukavelenamesindeki imzanın inkârından dolayı alacaklı umumi mahkemede dâva açmaya mecbur kalır ve lehine karar alırsa, borçlu ayrıca 50 liradan 5 000 liraya kadar para cezasına mahkûm edilir.

Kira akdi dışındaki itirazlar ve tahliye

Madde 269 c — Borçlu, akdi reddetmeyip kiranın ödendiğini veya sair bir sebeple istenemeyeceğini bildirerek itiraz etmiş veya takas istemişse, itiraz sebeplerini ve isteğini noterlikçe re'sen tanzim veya imzası tasdik edilmiş veya alacaklı tarafından ikrar olunmuş bir belge yahut resmî dairelerin veya yetkili makamların yetkileri dâhilinde ve usulüne göre verdikleri bir makbuz veya vesika ile istbat etmeye mecburdur.

Senet veya makbuzun alacaklı tarafından inkârı halinde 68 a. maddesi hükmü kıyasen uygulanır.

Borçlu, kira parasının kamu düzeni düşüncesiyle konmuş bir kanun hükmüne ayrılığını ve ödenmesi lâzımgelen hakiki kira bedelini, duruşma sırasında, yetkili merciden verilmiş bir belge ile tevsik ederse bu def'i nazara alınır. Aksi takdirde vâki olmamışçasına itiraz kaldırılır. Sırf yukarda yazılı belgenin ibrazı için duruşma tâlik edilemez.

Merciin tahliyeye mütedair kararının infazı hususunda kesinleşmesi beklenmez. Ancak tahliye için, kararın borçluya tefhimi veya tebliği tarihinden itibaren yedi gün geçmesi lâzımdır. Borçlu tahliye kararı hakkında 36 nci madde hükmünden faydalanabilir.

Kıyasen uygulanacak maddeler

Madde 269. d — 62, 63, 65, 66, 68, 70, ve 72 nci maddeler hükümleri kıyas yolu ile burada da uygulanır.

maya mecbur kalır ve lehine karar alırsa, borçlu ayrıca 50 liradan 5 000 liyaya kadar para cezasına mahkûm edilir.

Kira akdi dışındaki itirazlar ve tahliye

Madde 269. c — Borçlu akdi reddetmeyip kiranın ödendiğini veya sair bir sebeple istenmeyeceğini bildirerek itiraz etmiş veya takas istemişse, itiraz sebeplerini ve isteğini noterlikçe re'sen tanzim veya imzası tasdik edilmiş veya alacaklı tarafından ikrar olunmuş bir belge yahut resmî dairelerin veya yetkili makamların yetkileri dâhilinde ve usulüne göre verdikleri bir makbuz veya vesika ile ispat etmeye mecburdur.

Senet veya makbuzun alacaklı tarafından inkârı halinde 68 nci madde hükmü kıyasen uygulanır.

Merciin tahliyeye mütedair kararının infazı için kesinleşmesi beklenmez. Ancak tahliye için, kararın borçluya tefhimi veya tebliği tarihinden itibaren ongün geçmesi lâzımdır. Borçlu tahliye kararı hakkında 36 nci madde hükmünden faydalanabilir.

Kıyasen uygulanacak maddeler

Madde 269 d — 62, 63, 65, 66, 68, 70 ve 72 nci maûdeler hükümleri kıyas yolu ile burada da uygulanır.

Hü.

MADDE 126. — İcra ve İflâs Kanununun 271 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Kaçırılan eşyayı takip hakkı

Madde 271. — Gizlice veya cebirle götürülmüş eşya, götürülmelerinden 10 gün içinde icra dairesinin emri ile ve zabıta kuvvetiyle geri alınabilir. İyi - niyet sahibi üçüncü şahısların hakları saklıdır.

İhtilâf halinde mahkeme basit yargılama usulü ile meseleyi halleder ve karara bağlar.

MADDE 127. — İcra ve İflâs Kanununun 276 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Kiralanan gayrimenkulde üçüncü şahıs bulunursa

Madde 276. — Tahliyesi istenen yerde kiracıdan başka bir şahıs bulunur ve işgalde haklı olduğuna dair resmî veya imzası ikrar edilmiş bir vesika gösteremezse derhal tahliye olunur.

Şu kadar ki, bu şahıs yukarda yazılı belgelerden birini gösterememekle beraber, takip talebi tarihine takaddüm eden bir zamandan beri orayı işgal etmekte bulunduğunu beyan eder ve bu beyanı icra memuru tarafından mahallinde yapılacak tahkikatla teyyüdederse, memur tahliyeyi tehirlle nihayet üç gün içinde keyfiyeti tetkik merciine bildirir. Borçlunun nesep ve sebepten usul ve fürû, karı ve kocası, ikinci dereceye kadar kan ve sıhrî hısımları ve iş ortakları ile borçluya tabaan mecurda oturdukları an-

MADDE 116. — Tasarının 126 ncı maddesi 116 ncı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 117. — İcra ve İflâs Kanununun 275 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

2. *İtirazın kaldırılması*

Madde 275. — İtiraz vukuunda kiralyan tetkik merciinde itirazın kaldırılmasını istiyebilir. Tahliye talebi noterlikçe re'sen tanzim veya tarih ve imzası tasdik edilmiş yahut ikrar olunmuş bir mukaveleye müstenidolup da kiracı kiranın yenilendiğine veya uzatıldığına dair aynı kuvvet ve mahiyette bir vesika göstermezse itiraz kaldırılır.

Aksi takdirde itirazın kaldırılması talebi reddolunur.

İtirazın kaldırılması üzerine tahliye ve teslim icra edildikten veya kaldırılma talebi reddolunduktan sonra kiracının veya kiralyanın umumi hükümlere göre mahkemeye müracaat hakları saklıdır.

Mahkemede açılan dâvada, icra takibi sırasında inkâr olunan imzanın kendisine aidolduğu anlaşılan kiracı veya kiralyan 50 liradan 5 000 liraya kadar para cezasına mahkûm edilir.

MADDE 118. — Tasarının 127 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Kiralanan gayrimenkulde üçüncü şahıs bulunursa

Madde 276. — Tahliyesi istenen yerde kiracıdan başka bir şahıs bulunur ve işgalde haklı olduğuna dair resmî bir vesika gösteremezse derhal tahliye olunur.

Şu kadar ki, bu şahıs resmî bir vesika göstermemekle beraber daireye ibraz olunan mukavele tarihinden evvelki bir zamandan beri orayı işgal etmekte bulunduğunu beyan eder ve bu beyanı icra memuru tarafından mahallinde yapılacak tahkikatla teyyüdederse memur, tahliyeyi tehirle üç gün içinde keyfiyeti tetkik merciine bildirir.

Merci, tarafları dinliyerek icabına göre tahliyeyi emreder veya taraflardan birini yedi gün içinde mahkemeye müracaat etmesi lüzumuna karar verir. Bu müddet içinde mahkemeye müracaat edilirse, dâvanın neticesine göre hareket olunur. 36 ncı madde hükümleri burada da uygulanır. Dâva etmiyen taraf iddiasından vaz geçmiş sayılır.

Borçlunun nesep ve sebepten usul ve fûruu, karı veya kocası, ikinci dereceye kadar kan ve sıhri hısımları ve iş ortakları ile borçluya tebaan mecurda oturdukları anlaşılan diğer şahıslar, bu madde hükmünün tatbikinde üçüncü şahıs sayılmazlar.

Hü.

laşılan diğer şahıslar bu fıkra hükmünün tatbiğinde üçüncü şahıs sayılmaz.

Merci, evrak üzerinde ve lüzum görürse tarafları dinliyerek tetkikatını yapar ve icabına göre tahliyeyi emreder veya taraflardan birinin yedi gün içinde mahkemeye müracaat etmesi lüzumuna karar verir. Bu müddet içinde mahkemeye müracaat edilirse dâvanın neticesine göre hareket olunur. 36 ncı madde hükümleri burada da kabili tatbiktir.

Dâva etmiyen taraf iddiasından vazgeçmiş sayılır.

MADDE 128. — İcra ve İflâs Kanununun 3890 sayılı Kanunla değişik 277 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

A) İptal dâvası

Umumiyetle

Madde 277. — İptal dâvası, alacaklının hakkının doğumundan sonra borçlunun mamelekinden çıkardığı mal ve hakların veya bunların yerine kaim olan değerlerinin, aşağıda yazılı hallerde, tasarruftan zarar gördüğünü aciz vesikası veya sair delillerle ispat eden alacaklıının hakkının istihsaline yeter nispette borçlunun mamelekine iadesinin temini maksadiyle açılır.

Dâvalılardan her hangi biri dâvacının alacağını ödediği takdirde, talep reddolunur. Bu halde hâkim, duruma göre, her birini masrafla ilzam veya bu masrafı aralarında takdir ettiği surette taksim eder.

245 nci madde gereğince alacaklı tarafından açılan dâvalarda yukarıki fıkra hükmü uygulanmaz.

MADDE 129. — İcra ve İflâs Kanununun 3890 sayılı Kanunla değişik 278 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

B) İptal dâvası

a) *İvazsız tasarruflar*

Madde 278. — Tasarrufun vukuundan itibaren iki yıl içinde borçlu aleyhine icra veya iflâs takibine girişildiği veya iptal dâvası açıldığı takdirde, mûtat hediyeler müstesna olmak üzere

MADDE 119. — Tasarının 129 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İvazsız tasarrufların iptali

Madde 278. — Mûtat hediyelet müstesna olmak üzere, Hacizden veya hacedilecek mal bulunmaması sebebiyle acizden yahut iflâsın açılmasından haczin veya aciz vesikası verilmesinin sebebi olan yahut masaya kabul olunan alacaklardan en eskisinin tesis edilmiş olduğu tarihe kadar geriye doğru olan müddet içinde yapılan bütün bağışlamalar ve ivazsız tasarruflar batıldır.

Hü.

re, haciz yoluyla takipte dâvacının alacağı, iflâs yoluyla takipte masaya dâhil alacaklardan en eskisinin doğumundan sonra borçlu tarafından yapılan bütün bağışlamalar ve ivazsız tasarruflar iptale tâbidir.

Aşağıda yazılı tasarruflar bağışlama gibidir.

1. Karı ve koca ile usul ve fûru, neseben veya sıhren ikinci dereceye kadar (bu derece dâhil) hısımlar, evlât edinenle evlâtlık arasında yapılan ivazlı tasarruflar,

2. Kendi verdiği akdin yapıldığı sıradaki değerine göre, borçlunun ivaz olarak pek aşağı bir fiyat kabul ettiği akitler,

3. Borçlunun kendisine yahut üçüncü bir şahıs menfaatine kaydı hayat şartıyla irat ve intifa hakkı tesis ettiği akitler ve ölünceye kadar bakma akitleri,

MADDE 130. — İcra ve İflâs Kanununun 279 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

b) Borçlunun durumunu kötülestiren tasarruflarının butlanması

Madde 279. — Borçlunun aşağıdaki tasarrufları, tasarrufun vukua tarihinden itibaren bir sene içinde iptal dâvası açılmak veya borçlu aleyhine icra veya iflâs takibine başlanmak şartıyla bâtil sayılır.

1. Borçlunun teminat göstermeyi evvelce taahhüdetmiş olduğu haller müstesna olmak üzere, borçlu tarafından mevcut bir borcu temin için yapılan rehinler,

2. Para veya mûtat ödeme vasıtalarından gayrı bir suretle yapılan ödemeler,

3. Vâdesi gelmemiş borç için ödemeler.

Bu tasarruflardan faydalanan kimse, borçlunun durumunu bilmediğini ispat ederse iptal dâvası reddolunur.

MADDE 131. — İcra ve İflâs Kanununun 280 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.:

c) Diğer butlan halleri

Madde 280. — a) Tediye kabiliyetini kısmen veya tamamen kaybetmiş veya hakkında 178 nci maddenin ikinci fıkrasındaki şartlar tahakkuk etmiş olan borçlunun, iyi niyetli bir şahıstan veya basiretli bir tacirden beklenilemeye-

Ancak, bu müddet haciz veya aciz yahut iflâstan evvelki iki seneyi geçemez.

Aşağıdaki tasarruflar bağışlama gibidir.

1. Karı ve koca ile usul ve fûru, neseben veya sıhren ikinci dereceye kadar (bu derece dâhil) hısımlar, evlât edinenele evlâtılık arasında yapılan ivazlı tasarruflar,
2. Kendi verdiğinin akdin yapıldığı sıradaki değerine göre borçlunun ivaz olarak pek aşağı bir fiyat kabul ettiği akitler.
3. Borçlunun kendisine yahut üçüncü bir şahıs menfaatine kaydı hayat şartıyla irat ve intifa hakkı tesis ettiği akitler ve ölünceye kadar bakma akitleri.

MADDE 120. — Tasarının 131 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Diğer butlan halleri

Madde 280. — Tediye kabiliyetini kısmen veya tamamen kaybetmiş veya hakkında 178 nci maddenin 2 nci fıkrasındaki şartlar tahakkuk etmiş olan borçlunun, iyi niyetli bir şahıstan veya basiretli bir tacirden beklenilemeyecek tasarruflarla mevcudunu eksilttiği ve üçüncü şahsın bu durumu ve muamelenin mahiyetini bildiği veya bilmesi gerektiği hallerde yapılmış olan ta-

Hü.

cek tasarruflarla mevcudunu eksilttiği ve üçüncü şahsın bu durumu ve muamelenin mahiyetini bildiği veya bilmesi gerektiği hallerde, yapılmış olan tasarrufları bătıldır. Şu kadar ki, tasarrufun vukuu tarihinden itibaren alacaklı iki sene içinde iptal dâvası açmış veya borçlu aleyhine icra veya iflâs takibinde bulunmuş olmalıdır.

Borçlunun birinci fıkradaki tasarrufu, alacaklıları ızzar kasdiyle yapması ve bu kasda üçüncü şahsın vukufu halinde, tasarruf tarihi ne olursa olsun bătıl sayılır.

Üçüncü şahıs, borçlunun karı veya kocası, usul ve firuu ile üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci dereceye kadar sıhrî akrabası (bu dereceler dâhil) evlât edineni veya evlâtlığı ise borçlunun birinci fıkrada beyan olunan durumunu bildiği farz olunur. Bunun hilâfını üçüncü şahıs, ancak 279 ncu maddenin son fıkrasına göre ispat edebilir.

b) Ticari işletmenin veya iş yerindeki mevcut ticari emtianın tamamını veya mühim bir kısmını devir veya satınalan yahut bir kısmını iktisapla beraber iş yerini sonradan işgal eden şahsın, borçlunun alacaklılarını ızzar kasdını bildiği ve borçlunun da bu hallerde ızzar kasdiyle hareket ettiği kabul olunur. Bu karine, ancak iptal dâvasını açan alacaklıya devir, satış veya terk tarihinden en az üç ay evvel keyfiyetin yazılı olarak bildirildiğini veya ticari işletmenin bulunduğu yerde görülebilir. Levhaları asmakla beraber Ticaret Sicili gazetesiyle; bu mümkün olmadığı takdirde bütün alacaklıların ittilarını temin edecek şekilde münasip vasıtalarla ilân olunduğunu ispatla çürütülebilir.

MADDE 132. — İcra ve İflâs Kanununun 3890 sayılı Kanunla değişik 281 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İptal dâvalarında yargılama usulü

Madde 281. — Mahkeme, iptal dâvalarını basit yargılama usulü ile görüp hükme bağlar ve bu dâvalara mütaallik ihtilâfları hal ve şartları göz önünde tutarak serbestçe takdir ve halleder.

Hâkim, iptale tâbi tasarrufların konusu olan mallar hakkında alacaklının talebi üzerine ihtiyati haciz kararı verebilir. Teminatın lüzum ve miktarı mahkemece takdir ve tâyin olunur. Şu

sarrufları batıldır. Şu kadar ki, tasarrufun vukuu tarihinden itibaren alacaklı iki sene içinde borçlu aleyhine icra veya iflâs takibinde bulunmuş olmalıdır.

Borçlunun birinci fıkradaki tasarrufu, alacaklıları ızzar kasdiyle yapması ve bu kasda üçüncü şahsın vukufu halinde, tasarruf tarihi ne olursa olsun batıl sayılır.

Üçüncü şahıs, borçlunun karı veya kocası, usul ve furuu ile üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci decereye kadar sıhri hısımları (bu dereceler dâhil) evlât edinene veya evlâtlığı ise borçlunun 1 nci fıkrada beyan olunan durumunu bildiği farz olunur. Bunun hilâfını üçüncü şahıs, ancak 279 ncu maddenin son fıkrasına göre ispat edebilir.

Ticari işletmenin veya iş yerindeki mevcut ticari emtianın tamamını veya mühim bir kısmını devir veya satınalan yahut bir kısmını iktisapla beraber iş yerini sonradan işgal eden şahsın, borçlunun alacaklılarını ızzar kasdını bildiği ve borçlunun da bu hallerde ızzar kasdiyle hareket ettiği kabul olunur. Bu karine, ancak iptal dâvasını açan alacaklıya devir, satış veya terk tarihinden en az üç ay evvel keyfiyetin yazılı olarak bildirildiğini veya ticari işletmenin bulunduğu yerde görülebilir levhaları asmakla beraber Ticaret Sicili Gazetesiyle; bu mümkün olmadığı takdirde bütün alacaklıların itilâmını temin edecek şekilde münasip vasıtalarla ilân olunduğunu ispatla çürütülebilir.

MADDE 121. — Tasarının 132 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Iptal dâvalarında yargılama usulü

Madde 281. — Mahkeme, iptal dâvalarını basit yargılama usulü ile görüp hükme bağlar ve bu dâvalara mütaallik ihtilâfları hal ve şartlarıgöz önünde tutarak serbestçe takdir ve halleder.

Hâkim, iptale tabi tasarrufların konusu olan mallar hakkında alacaklının talebi üzerine ihtiyati haciz kararı verebilir. Teminatın lüzum ve miktarı mahkemece takdir ve tâyin olunur. Şu kadar ki, dâvanın elden çıkarılmış mallar yerine kaim olan kıymete taallûku halinde, teminat göstermeksizin ihtiyati haciz kararı verilemez.

Dâvalılardan her hangi biri dâvacının alacağını ödediği takdirde, dâva reddolunur. Bu halde

Hü.

kadar ki, dâvanın elden çıkarılmış mallar yerine kaim olan kıymete taallûku halinde, teminat göstermeksizin ihtiyati haciz kararı verilemez.

MADDE 133. — İcra ve İflâs Kanununun 282 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İptal dâvasında dâvalı

MADDE 282. — İcra ve İflâs Kanununun 11 nci babındaki iptal dâvaları, borçlu ve borçlu ile hukuki muamelede bulunan veya borçlu tarafından kendilerine ödeme yapılan kimseler ile bunların mirasçıları aleyhine açılır. Bunlardan başka, kötü niyeti ispat edilen üçüncü şahıslar aleyhine de iptal dâvası açılabilir. İptal dâvası, iyi niyetli üçüncü şahısların haklarını ihlal etmez.

MADDE 134. — İcra ve İflâs Kanununun 283 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İadenin şümulü

Madde 283. — Dâvacı iptal dâvası sabit olduğu takdirde, bu dâvaya konu teşkil eden mal üzerinde cebri icra yoluyla hakkını istihsal etmek yetkisini elde eder ve dâvanın konusu gayrimenkulse, dâvalı üçüncü şahıs uhdesindeki kaydın tashihine mahal olmadan o gayrimenkulün haciz ve satışını istiyebilir.

İptal dâvası, üçüncü şahsın elinden çıkarmış olduğu mallar yerine geçen değere taallûk ediyorsa, bu değerler nisbetinde üçüncü şahıs nakden tazmine mahkûm edilir.

İptal dâvası üzerine üçüncü şahıs da, mamelekinde hâsıl olacak eksikliğin borçludan tahsilini aynı dâvada istiyebilir. Bu talep, iptal dâvasının tefrik edilerek daha önce hükme bağlanmasına mâni değildir.

MADDE 135. — İcra ve İflâs Kanununun 284 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Hak düşürücü müddet

Madde 284. — İptal dâvası hakkı, bâtil tasarrufun vukuu tarihinden itibaren beş sene geçmekle düşer.

hâkim, duruma göre herbirini masrafla inzam veya bu masrafı aralarında takdir ettiği surette taksim eder.

MADDE 122. — Tasarının 133 ncü maddesi 122 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 123. — Tasarının 134 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir. o

Iadenin şumulü

Madde 283. — Davacı, iptal dâvası sabit olduğu takdirde, bu dâvaya konu teşkil eden mal üzerinde cebri icra yolu ile, hakkını almak yetkisini elde eder ve dâvanın konusu gayrimenkulse, dâvalı üçüncü şahıs üzerindeki kaydın tashihine mahal olmadan o gayrimenkulün haciz ve satışını istiyebilir.

İptal dâvası, üçüncü şahsın elinden çıkarmış olduğu mallar yerine geçen değere taallük ediyorsa, bu değerler nisbetinde üçüncü şahıs nakden tazmine (dâvacının alacağından fazla olmak üzere) mahkûm edilir.

İptal dâvası üzerine üçüncü şahıs da, mamelekinde hâsıl olacak eksikliğin borçludan tahsilini aynı dâvada istiyebilir. Bu talep, iptal dâvasının tefrik edilerek daha önce hükme bağlanmasına mâni değildir.

İptal dâvasını kaybeden üçüncü şahıs, karşılık olarak verdiği şeyi veya bedelini borçludan veya iflâs masasından geri istiyebilir.

Bâtıl bir tasarruf neticesinde kendisine ödenilen şeyi geriveren alacaklı eski haklarını muhafaza eder.

Bağışlanan iyi niyetli ise yalnız dâva zamanında elinde bulunan miktarı geri vermeye mecburdur.

MADDE 124. — Tasarının 135 nci maddesi 124 ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Hü.

MADDE 136. — İcra ve İflâs Kanununun 6763 sayılı Kanunla değişik 285 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Konkordato talebi

Madde 285. — Konkordato hükümlerinden faydalanmak isteyen borçlu, tetkik merciine bir konkordato projesi verir ve bunda alelâde veya mevcudun terki suretiyle konkordatodan hangisinin tatbikini istediği gösterir ve bu projeye mufassal bir bilânço ve defter tutmaya mecbur şahıslardan ise defterlerinin vaziyetini gösterir bir cetvel bağlar. Bu cetveller bilhassa Ticaret Kanununun 66 ncı maddesi hükmünce tutulması mecburi olan defterlerin hepsinin tutulmuş olup olmadıkları gösterilir.

Mevcut malları ve alacakları borçlarının en az yüzde ellisini ödemeye yetişmeyen borçlu alelâde konkordato istiyemez.

Borçlu, bilânçosunda yazılı mal ve kıymetleri konkordato mühletinin verilmemesi halinde, bilânçoyu tetkik merciine sunduğu tarihten bir sene içinde takibe uğradığı takdirde 162 nci madde uyarınca göstermeye mecburdur. Konkordato mühleti kaldırılmış veya konkordato tasdik edilmemişse, bunların kesinleşmesi tarihlerinden itibaren bir sene ve konkordato feshedilmişse feshin kesinleşmesinden altı ay müddetle borçlu için aynı mecburiyet vardır.

MADDE 137. — İcra ve İflâs Kanununa 286 ncı maddeden önce aşağıdaki fasıl başlığı eklenmiş ve Kanunun 286 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

1 — ALELÂDE KONKORDATO

Konkordato talebinin nazara alınması şartları

Madde 286. — Tetkik mercii borçluyu dinledikten sonra onun durumunu ve hesaplarının halini ve işlerindeki doğruluğunu ve taahhütlerini yerine getirmesine mâni olan sebepleri göz önünde tutarak, projenin alacaklıları zarara sokmak kastından âri ve borçlunun mevcudiy-le mütenasib olup olmadığına ve mevcudunun yüzde elliyi ödemeye yetişip yetişmeyeceğine göre, talebinin uygun olup olmadığına karar verir.

MADDE 125. — Tasarının 136 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Konkordato talebi

Madde 285. — Konkordato hükümlerinden istifade etmek istiyen her hangi bir borçlu, tetkik merciine bir konkordato projesi verir ve bu projeye mufassal bir bilânço ve defter tutmaya mecbur şahıslardan ise defterlerinin vaziyetini bildiren bir cetvel ekler. Bu cetvelde, bilhassa Ticaret Kanununun 66 ncı maddesi hükmünce tutulması mecburi olan defterlerin hepsinin tutulmuş olup olmadıkları gösterilir.

Yetkili tetkik mercii, iflâsa tabi olanlar için 154 ncü maddenin 1 veya 2 nci fıkrasında yazılı yerdeki, iflâsa tabi olmıyan borçlunun ikametgâhındaki tetkik merciidir.

Borçlu, bilânçosunda yazılı mal ve kıymetleri, konkordato mühletinin verilmemesi halinde, bilânçoyu tetkik merciine sunduğu tarihten bir sene içinde takibe uğradığı takdirde 162 ncı maddede uyarınca göstermeye mecburdur. Konkordato mühleti kaldırılmış veya konkordato tasdik edilmemişse, bunların kesinleşmesi tarihlerinden itibaren bir sene ve konkordato feshedilmişse feshin kesinleşmesinden altı ay müddetle borçlu için aynı mecburiyet vardır.

Mevcut malları ve alacakları borçlarının en az yüzde ellisini ödemeye yetişmeyen borçlu konkordato istiyemez.

MADDE 126. — Tasarının 137 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Konkordato talebinin nazara alınması şartları

Madde 286. — Tetkik mercii borçluyu dinledikten sonra onun durumunu ve hesaplarının halini ve işlerindeki doğruluğunu ve taahhütlerini yerine getirmesine mâni olan sebepleri göz önünde tutarak, projenin alacaklıları zarara sokmak kasdından âri ve borçlunun mevcudiyetle müteneşibolup olmadığına ve mevcudunun yüzde elliye ödemeye yetişip yetişmeyeceğine göre, talebinin uygun olup olmadığına karar verir.

Hü.

MADDE 138. — İcra ve İflâs Kanununun 289 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Mühletin neticeleri

Madde 289. — Rehinli alacaklar müstesna olmak üzere, mühlet içinde borçlu aleyhine hiçbir takip yapılamaz ve evvelce başlamış takipler durur; bir takip muamelesiyle kesilebilen zaman aşımı ve hak düşüren müddetler cereyan etmez.

Ancak 206 ncı maddenin birinci sırasında yazılı alacaklar için haciz yolu ile yapılan takipler, birinci fıkra hükmünden müstesnadır.

MADDE 139. — İcra ve İflâs Kanununun 300 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Tasdikin ilânı

Madde 300. — Hüküm kesinleşince ilân edilir; icra dairesi ile tapu idaresine, mahallî ticaret odalarına, sanayi odalarına ve borsalara ve borçlunun sıfatına göre evvelce ihbar edilmiş ise ticaret sicilli memurluğuna ve gemi sicil memurluğuna tebliğ olunur.

İlândan itibaren 287 nci maddeye göre verilen mühletin hükümleri biter.

MADDE 140. — İcra ve İflâs Kanununun 3890 sayılı Kanunla değişik 301 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 127. — Tasarının 138 nci maddesi 127 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 128. — İcra ve İflâs Kanununun 292 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Alacakların bildirilmesi

Madde 292. — Alacaklılar komiser tarafından yirmi gün içinde alacaklarını bildirmeye ilânla davet olunur. İlânda hilâfına hareket edenlerin konkordato müzakeresine kabul edilmeyecekleri ihtarı da yazılır.

Aynı ilânda komiser; yukardaki fıkrada yazılı müddet geçtikten sonra olmak üzere, konkordato teklifini müzakere etmek için alacaklıları muayyen bir gün ve saatte toplanmaya dâvet eder ve toplanmaya tekaddüm eden 10 gün içinde vesikaları tetkik edebileceklerini kendilerine haber verir.

MADDE 129. — İcra ve İflâs Kanununun 293 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Alacaklar hakkında borçlunun beyana daveti

Madde 293. — Komiser, borçluyu iddia olunan alacaklar hakkında beyanda bulunmaya davet eder. Komiser, alacakların varid olup olmadığı hakkında borçlunun defterleri ve vesikaları üzerinde gerekli incelemelerde bulunarak bunların neticesini aşağıdaki madde gereğince vereceği rapora derceder.

MADDE 130. — Tasarının 139 ncu maddesi 130 ncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 131. — Tasarının 140 nci maddesi 131 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Hü.

Konkordatonun reddinden sonra iflâs ve ihtiyati haciz

Madde 301. — Konkordato tasdik olunmaz yahut mühlet kaldırılırsa alacaklılardan birinin yedi gün içinde vukubulacak talebi üzerine iflâs yolu ile takibe tâbi borçlunun derhal iflâsına karar verilir.

Konkordatonun tasdikını reddeden mahkeme, teminat aramaksızın borçlunun bütün kabilihaciz mallarının ihtiyaten haczine karar verir. Bu karar masrafı avans olarak yatıran herhangi bir alacaklının talebiyle tatbik olunur. Yukardaki fıkraya göre açılan iflâs dâvası 264 ncü madde gereğince ihtiyati haczi tamamlayan merasimdir.

MADDE 141. — İcra ve İflâs Kanununun 309 ncü maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

285 nci maddenin ikinci fıkrası hükmü burada uygulanmaz.

MADDE 142. — İcra ve İflâs Kanununun 309 ncü maddesinden sonra Kanuna aşağıdaki fasıl başlığı konulmuş ve maddeler eklenmiştir.

**II - MEVCUDUN TERKİ SURETİYLE
KONKORDATO**

Umumi hükümlerin uygulanması

Madde 309. a — Aşağıdaki maddelerde hilâfına hüküm bulunmadıkça ve mevcudun terki suretiyle konkordatonun hususi mahiyetiyle telifi imkânsız olmadıkça, aîelâde konkordato hakkındaki hükümler mevcudun terki suretiyle konkordatoda da uygulanır.

Kanuni muhteva

Madde 309. b — Mevcudun terki suretiyle konkordato, alacaklılara borçlunun mameleki üzerinde tasarrufta bulunmak haklarını sağlar. Bu hakka müsteniden alacaklılar, borçlunun tapu sicili ile ilgili bilcümle haklarında da tasarruf yetkisini iktisabederler. Bu tasarruf hakkı tasfiye memurları vasıtasıyla kullanılır. Alacaklılardan gayri kimseler de tasfiye memuru olabilirler.

Hü.

Akdî muhteva

Madde 309. c — Tetkik merciiine verilecek konkordato projesinin ayrıca aşağıdaki hususları ihtiva etmesi lâzımdır.

1. Alacaklıların tasfiye neticesinde karşılanamıyan alacak bakıyesini ilerde istemekten feragat edip etmedikleri, etmemişlerse borçlunun mesuliyetinin ne yolda tanzim edileceği,

2. Alacaklılar toplanması tarafından seçilecek olan tasfiye memurlarının adedi,

3. Tasfiyenin, kanunda tasrih edilmeyen hususlarda nasıl yapılacağı,

4. Alacaklıların, 277 ilâ 284 ncü maddelere göre iptal dâvası açmak haklarının mahfuz tutulup tutulmadığı.

Tetkik mercii yukarda yazılı olanlardan başka ayrıca lüzumlu gördüğü hususları tamamlayabilir.

Borçlu, terk ettiği mevzuda haczi kabil olamıyan mallardan hangisini ithal etmediğini tasrih eder.

Konkordatonun şumulü

Madde 309. — d) Mevcudun terki suretiyle konkordato, konkordato mühletinin ilânından evvel doğmuş olan veya konkordatonun tasdiki kararının kesinleşmesine kadar komiserin muvafakati olmaksızın meydana gelmiş bütün orçlar için hükün ifade eder.

Komiserin muvafakati ile konkordato mühleti içinde ve konkordato ile ilgili olarak yapılan borçlar garameye iştirak ettirilmeksizin mevcuttan tercihan ödenir. Borçlunun sonradan iflâsı hallerinde de aynı hüküm cereyan eder.

Tasfiye hükümlerine tâbi olan mallar, konkordato projesinde gösterilen mallarla konkordato kararının kesinleşmesi tarihine kadar borçlunun mamelekine giren mallardır.

Tasfiye memurlarının hukuki durumu

Madde 309. — e) Konkordatonun tasdiki kararının kesinleşmesi ile, borçlunun mameleki tizerindeki tasarruf yetkisi sona erer.

Tasfiye memurları, masanın kanuni mümesili olup masaya dâhil mal ve hakların muhafa-

Hü.

za ve paraya çevrilmesi için gerekli bütün muameleleri yapmaya mecburdurlar.

Murakabe ve şikâyet

Madde 309. — f) Tasfiye memurları, iflâs dairesinin murakabesine tâbidir.

Tasfiye memurlarının masa mevcudunun paraya çevrilmesi hakkındaki muamelelerine karşı, muamelenin öğrenildiği tarihten itibaren yedi gün içinde iflâs dairesine itirazda bulunulabilir ve iflâs dairesinin itiraz hakkındaki kararlarına karşı tetkik merciine şikâyet olunabilir.

Sorumluluk

Madde 309. — g) Tasfiye memurları, alacaklılara karşı kusurlarından ileri gelen zarar ve ziyandan dolayı 5 nci maddedeki memur ve müstahdemler gibi sorumludurlar. Bu zarar ve ziyan dâvasına umumi mahkemelerde bakılır.

Zarar ve ziyan dâvası, tetkik merciinin kesin hesabı alacaklıların tetkikine arz ettiği günden itibaren bir sene geçmesiyle zamanaşımına uğrar.

İştirake hakkı olan alacaklıların tesbiti

Madde 309. — h) Tasfiye neticesine iştirak edecek alacaklıların ve bunların 206 nci maddeye göre sıralarının tesbiti için yeni bir ilân yapılmaksızın, borçlunun defterlerine ve bildirilen alacklara dayanarak, tasfiye memurları bir sıra cetveli yapıp bunu alacaklıların görmesi için iflâs dairesine verirler.

232 ilâ 235 nci maddeler burada da uygulanır.

Mevcudun paraya çevrilmesinin tarzı ve zamanı

Madde 309. — i) Masa mevcudu, kaideten alacakların tahsili veya satılması ve diğer mal ve hakların pazarlık veya açık artırma yolu ile teker teker veya bir bütün halinde satılması suretiyle paraya çevrilir.

Tasfiye memurları, iflâs dairesi ile anlaşmak suretiyle, satışın pazarlık veya açık artırma yollarından hangisi ile yapılacağını ve zamanını tâyin ederler.

Hü.

Rehnedilmiş gayrimenkuller

Madde 309. — k) Teklif edilen satış bedeli rehinli alacaklıların alacağını karşıladığı takdirde, onların muvafakatlarına hacet kalmaksızın gayrimenkul pazarlıkla satılabilir. Aksi takdirde bu gayrimenkullerin açık artırma yoluyla tasfiye memurları tarafından satılması lâzımdır; 124, 125, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 134 a, 242 ve 243 ncü madde hükümleri burada da uygulanır. Gayrimenkul rehinlerinin ve irtifak haklarının mevcudiyeti ve sırası hakkında 309 h. maddesine göre hazırlanan sıra cetveli esastır.

Rehinli alacaklının rehnin paraya çevrilmesi yolu ile yaptığı takiplere yukardaki fıkra hükümleri mâni değildir.

Menkul rehinler

Madde 309. — 1) Tasfiye memurları fayda gördükleri takdirde kendileri tarafından satılmak üzere rehin alan alacaklılardan rehinin tevdiini ister. Alacaklı tesliminden imtina ederse tasfiye memurlarının umumi mahkemelerde dâva hakkı vardır.

Talep ve dâva haklarının alacaklılara devri

Madde 309 m — Tasfiye memurları, kendilerinin takipte fayda görmedikleri nakit veya aynemütaallik dâva ve takip hakkını, istiyen alacaklıya 245 nci maddeye göre devretmek mecburiyetindedirler.

Takas

Madde 309 n — Takas hakkında 200 ve 201 nci maddeler uygulanır. Bu maddelerdeki iflâsın açılması yerine, konkordato mühletinin ilânı kaim olur.

Pay cetveli

Madde 309 o — Tasfiye memurları, her muvakkat dağıtmadan evvel alacaklılara bir pay cetveli tebliğ etmek veya pay cetvelini 20 gün müddetle alacaklıların görmesi için iflâs dairesinde açık bulundurmakla mükelleftirler. Bu müddet esnasında sıra cetveline karşı tetkik merciine şikâyet olunabilir.

Hü.

Rehinle karşılanamıyan alacaklar

Madde 309 p — Muvakkat pay cetvelinin iflâs dairesine tevdi anında rehinleri paraya çevrilmiş bulunan rehin alacaklıları, alacaklarının rehinle karşılanamıyan kısmı için muvakkat dağıtmaya iştirak ederler. Alacağın rehinle karşılanamıyan kısmı tasfiye memurları tarafından tesbit ve tâyin olunur; buna karşı sadece 309 o maddesine göre şikâyet yoluna gidilebilir.

Muvakkat pay cetvelinin iflâs dairesine tevdi anında rehin henüz paraya çevrilmemiş ise, rehin alacaklısı konkordato komiseri tarafından tahmin olunan rehin açığı nisbetinde muvakkat pay cetveline ithal edilir. Rehin alacaklısı, rehinin satılmasından elde edilen paranın tahmin edilenden daha az olduğunu isbat ederse, noksan tahmin edilen kısım dahi yapılacak kesin veya muvakkat dağıtımda nazara alınır.

Rehin alacaklısı, rehinin satış bedelinden ve daha evvel tahmin olunan rehin açığı için muvakkat dağıtımlardan, alacağından fazla bir para elde etmiş ise, bu fazlayı iade etmekle mükelleftir.

Kesinhesap

Madde 309 r — Kesin pay cetveli ile birlikte masrafları da içine alan bir kesinhesap yapılır ve iflâs dairesine verilir.

Alınmayan paraların tevdi

Madde 309 s — Tasfiye memurları tarafından tâyin olunan müddet içinde alınmıyan paralar, 9 ncu madde gereğince işleme tâbi tutulur.

Tevdi tarihinden itibaren on sene içinde alacaklısı tarafından alınmak üzere müracaat olunmıyan paralar serbest kalır ve iflâs dairesi bu paraları 255 nci maddeye göre diğer alacaklılara dağıtır.

Hesap verme

Madde 309 t — Tasfiye muamelesi bir sene-den fazla sürerse, tasfiye memurları her takvim yılının sonunda, tasfiye edilmiş ve henüz paraya çevrilmemiş kıymetler ve kendi faaliyetleri hakkında bir rapor hazırlamakla mükelleftirler. Bu

Hü.

rapor, mütaakıp senenin ilk iki ayı içinde iflâs dairesi kanalı ile tetkik merciine verilir ve orada alacaklıların görmesi için açık bulundurulur.

Hukuki tasarrufların iptali

Madde 309 u — İptal dâvası açmak hakkı mahfuz tutulmuş ise, borçlunun konkordatonun tasdikından evvel yaptığı hukuki tasarruflar 277 ilâ 284 ncü maddeler hükümlerine göre iptale tâbidir. 278 ve 279 ncu maddelerdeki müddetlerin hesabında konkordato mühletinin verildiği tarih esastır.

MADDE 143. — İcra ve İflâs Kanununun 6763 sayılı Kanunla değişik 310 ncu maddesinin 7 numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

7. İflâs takibi sırasında mahkeme, iflâs idaresi veya iflâs dairesi tarafından çağırıldığı halde makbul bir mâzeret olmaksızın gelmemiş ise;

MADDE 144. — İcra ve İflâs Kanununun 311 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Hileli iflâs halleri

Madde 311. — İflâsından evvel veya sonra alacaklılarını zarara sokmak kasdiyle ve hususiyle aşağıdaki suretlerle hileli muamelelerde bulunan kimse hileli müflis sayılır ve Türk Ceza Kanununa göre cezalandırılır.

1. Alacaklıların, müşterek rehini makamında olan mallarını tamamen veya kısmen kaçıırır, gizler veya tahrip ederse;

2. Alacaklıların zararına olarak hakikata aykırı makbuzlar verir veya yazı ile borç ikrar ederse;

3. Muvazaalı satışlar, muameleler yahut bağışlamalar yaparsa;

4. Evlenme mukavelesinde hakikaten getirilmemiş bir çeyizi getirilmiş gibi tanır ve karı da bu mukaveleyi kocasının alacaklılarına karşı istimale kalkışırca;

5. Hakikata aykırı borç ikrar etmek yahut muvazaalı muameleler ve mukaveleler yapmak suretiyle alacaklılarını zarara sokarsa;

6. Borcu mevcudu ile alacağından ziyade olduğunu bildiği halde ehemmiyetli kıymeti hals

MADDE 132. — Tasarının 143 ncü maddesi 132 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 133. — Tasarının 144 ncü maddesi 133 ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Hü.

ticari mallarını yahut fabrikasının mahsullerini hem satış gününün piyasasından, hem de malolduğu veya satın alındığı kıymetten pek aşağı bir fiyatla satmak suretiyle mevcudunu israf ederse;

7. Konkordato mukavelesi haricinde alacaklıya hususi menfaatler temin ederse;

8. Hakikate aykırı muhasebe ve sahte bilançolarla aktifini hakikatte olduğundan noksan gösterirse.

Bir numaralı bentte yazılı malların kıymeti 200 liradan aşağı ise Türk Ceza Kanununun 522 nci maddesi tatbik olunur.

Bir numaralı bentte yazılı suçları yapanlar müflisin evi halkından kimseler ise müflis gibi cezalandırılırlar.

Türk Ceza Kanununun iştirak hükümleri dışında kalsa dahi, müflisin aktifini azaltmak maksadiyle ona ait menkul ve gayrimenkul malları kısmen veya tamamen saklıyan veya kaçıran ve muvazaa ile temellük eden veya bu hususlarda yataklık veya tavassut eden veya iflâs masasına müracaat ile kısmen veya tamamen asılsız alacaklarını kaydettiren veya müflisin tediye kabiliyetini azaltmak maksadiyle kendi adına veya müstear adla ticari faaliyetlere girişen kimseler hakkında dahi aynı cezalar uygulanır.

MADDE 145. — İcra ve İflâs Kanununun 331 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Alacaklısını zarara sokmak kasdiyle mevcudunu eksilten borçluların cezası

Madde 331. — İcra takibi veya konkordato mühleti talebinden önceki iki sene içinde borçlu, alacaklısını zarara sokmak maksadiyle, mallarını veya bunlardan bir kısmını mülkünden çıkararak, telef ederek veya kıymetten düşürerek hakiki surette yahut gizliyerek muvazaa yolu ile başkasının uhdesine geçirerek veya aslı olmayan borçlar ikrar ederek mevcudunu suni surette eksiltirse, aleyhine aciz belgesi istihsal edildiği veya alacaklı alacağını istifa edemediğini ispat ettiği takdirde, üç aydan üç yıla kadar hapis ile cezalandırılır.

Zararın miktarına göre Türk Ceza Kanunu-

MADDE 134. — Tasarının 145 nci maddesi 134 ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir

Hü.

nun 522 nci maddesi hükümleri dahi uygulanır.

Bu suçlar alacaklının şikâyeti üzerine takibolunur.

Borçlu lehine bu hareketlere bilerek yardım ve iştirak eden kimseler, Türk Ceza Kanununun 65 nci maddesi delâletiyle bu maddeye göre cezalandırılır.

MADDE 146. — İcra ve İflâs Kanununun 332 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Aczine kendi fiiliyle sebebiyet veren veya vaziyetinin fenalığını bilerek ağırlaştırılan borçlunun cezası

Madde 332. — İcra takibi veya konkordato mühleti talebinden önceki iki sene içinde borçlu, âdet üzere tecviz edilemeyecek bir hiffetle hareket ederek veya haddinden ziyade masraflar yaparak yahut cüretli talih oyunlarına veya basiretsizce spekülâsyonlara girerek yahut işlerinde ağır ihmallerde bulunarak aczine kendi fiili ile sebebiyet verir yahut vaziyetinin fenalığını bildiği halde o gibi hareketlerle bu fenalığı ağırlaştırırsa, aleyhine aciz belgesi istihsal edildiği veya alacaklı alacağını istifa edemediğini ispat ettiği takdirde, 15 günden altı aya kadar hafif hapis cezasıyla cezalandırılır.

Bu suç alacaklının şikâyeti üzerine takibolunur. Borçluyu fazla borç altına girmeye veya talih oyunu ile spekülâsyonlarda bulunmaya sevk etmiş yahut ağır faiz almak suretiyle zaaftandan istifade etmiş olan alacaklıların şikâyet hakkı yoktur.

MADDE 147. — İcra ve İflâs Kanununun 334 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Konkordatoda yetkili kimseleri hataya düşüren borçlunun cezası

Madde 334. — Konkordato mühleti istihsal etmek veya konkordatoyu tasdik ettirmek için hakikate aykırı hesap ve bilânço göstererek malî vaziyeti ve mevcudu hakkında alacaklıları, komiseri veya yetkili memuru hataya dü-

MADDE 135. — Tasarının 146 ncı maddesi 135 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Hü.

şüren borçlu, alacaklının tetkik merciiine vâkı olacak müracaatı üzerine üç aydan bir seneye kadar hafif hapis ile cezalandırılır.

MADDE 148. — İcra ve İflâs Kanununa 337 nci maddeden sonra aşağıdaki madde eklenmiştir.

Ticareti terkedenlerin cezası

Madde 337. a — 44 ncü maddeye göre mal beyanında bulunmayan veya beyanında mevcudunu eksik gösteren veya aktifinde yer almış malı veya kaim değerini haciz ve iflâs sırasında gösteremiyen veya beyanından sonra bu malları üzerinde tasarruf eden borçlu hakkında, bundan zarar gören alacaklının şikâyeti üzerine, tetkik mercii tarafından üç aydan bir seneye kadar hafif hapis cezasına hükmolunur.

Borçlunun iflâsı takdirinde bu durum ayrıca taksirathı iflâs hali sayılır.

MADDE 149. — İcra ve İflâs Kanununa 338 nci maddeden sonra aşağıdaki madde eklenmiştir.

İmza inkârının sonucu ve cezası

Madde 338. a — Bir kimsenin imzasını haksız yere inkâr ettiği kesinleşmiş merci kararı veya mahkeme ilâmı ile sabit olduğu takdirde, keyfiyet kayıtlı bulunduğu ticaret sicili ile birlikte ticaret veya sanayi odasına hükmü veren merci veya mahkeme tarafından siciline ve odadaki kaydına işlenmek üzere re'sen bildirilir. Odalar kendisine bu suretle bildirilmiş olan isimleri ayırdetmeksizin muayyen devrelerde çıkaracakları bültenlerle yayınlamak hakkını hâizdir.

MADDE 136. — İcra ve İflâs Kanununun 337 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Mal beyanı için gelmeyenlerin ve beyanda bulunmayanların ve istenen malı teslim etmeyenlerin cezası

Madde 337. — Müddeti içinde beyanda bulunmak üzere mâzereti olmaksızın icra dairesine gelmeyen veya yazılı beyanda bulunmayan borçlular, bu yüzden zarar gören alacaklının şikâyeti üzerine tetkik mercii tarafından bir aya kadar hafif hapis veya 25 liradan 1 000 liraya kadar hafif para cezası ile mahkûm edilir. Mal beyanında bulunmamasından alacaklının zarar görmediğini ispat eden borçluya ceza verilmez.

162, 209, 216 ncı maddeler hükümlerine muhalefet eden müflis hakkında da iflâs idaresinin vereceği müzekkere üzerine tetkik mercii tarafından aynı ceza hükmolunur.

MADDE 137. — Tasarının 148 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Ticaretî terkedenlerin cezası

Madde 337. — a) 44 ncü maddeye göre mal beyanında bulunmayan veya beyanında mevcudunu eksik gösteren veya aktifinde yer almış malı veya kaim değerini haciz veya iflâs sırasında gösteremeyen veya beyanından sonra bu malları üzerinde tasarruf eden borçlu hakkında, bundan zarar gören alacaklının şikâyeti üzerine, tetkik mercii tarafından 3 aydan 1 seneye kadar hafif hapis cezasına hükmolunur.

Mal beyanında bulunmamasından alacaklının zarar görmediğini isbat eden borçluya ceza verilmez.

Borçlunun iflâsı takdirinde birinci fıkradaki durum ayrıca taksiratlı iflâs hali sayılır.

Hü.

Beş sene zarfında üç defa bu suretle mahkûm olan kimse her hangi bir alâkalının veya ticaret ve sanayi odasının şikâyeti üzerine tetkik mercii tarafından bir aydan aşağı olmamak üzere hafif hapis ve o kadar müddetle ticaretten men cezasıyla cezalandırılır.

MADDE 150. — İcra ve İflâs Kanununun 340 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Borçlunun ödeme şartını ihlâli halinde ceza

Madde 340. — 111 nci madde mucibince veya alacaklının muvafakati ile icra dairesinde kararlaştırılan borcu ödeme şartını makûl bir sebep olmaksızın ihlâl eden borçlu, bu yüzden zarara uğrayan alacaklının şikâyeti üzerine tetkik mercii tarafından beş günden bir aya kadar hafif hapis cezası ile cezalandırılır.

MADDE 151. — İcra ve İflâs Kanununun 343 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

30 ve 31 nci maddeler hükmüne muhalefet edenlerin cezası

Madde 343. — Yalnız kendisi tarafından yapılacak olan bir işin yapılması veya bir işin yapılmaması yahut bir irtifak hakkının tahmili veya kaldırılması hakkındaki ilâm hükümlerine makûl mazerete müstenidolmıyarak muhalefet eden borçlular, hüküm lehine verilmiş olan kimsenin şikâyeti üzerine tetkik mercii tarafından beş günden bir aya kadar hafif hapis cezasına mahkûm edilirler.

MADDE 152. — İcra ve İflâs Kanununun 3890 sayılı Kanunla değişik 344 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Nafaka hükmüne uymayanların cezası

Madde 344. — Nafaka vermeye mahkûm olup da ilâmda gösterilen ödeme şartlarına riayet etmiyen borçlu, alacaklının şikâyeti üzerine tetkik mercii tarafından tarafların hal ve vaziyetlerine göre on günden üç aya kadar hafif hapse mahkûm edilir. Cezanın infazından

MADDE 138. — Tasarının 150 nci maddesi 138 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 139. — Tasarının 151 nci maddesi 139 ncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 140. — Tasarının 152 nci maddesi 140 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Hü.

sonra işliyecek nafaka hakkında aynı hüküm cereyan eder.

Ancak borçlu, nafakanın kaldırılması veya azaltılması hakkında dâva açmış ve borçlunun ileri sürdüğü sebepler, tetkik merciince cezanın tehiri talebini kabul ettirecek mahiyette bulunmuş olursa, bu madde hükmünün uygulanması yargılama sonucuna bırakılabilir.

MADDE 153. — İcra ve İflâs Kanununun 347 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Zamanaşımı

Madde 347. — Tetkik merciince bakılan suçlardan dolayı şikâyet hakkı, suçun vukuuna ittıla tarihinden üç ay ve her halde vukuundan bir sene geçmekle düşer.

MADDE 154. — İcra ve İflâs Kanununun 3890 sayılı Kanunla değişik 353 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Temyiz

Madde 353. — Tetkik merciinin kararı tefhim veya tebliğ tarihinden yedi gün içinde sanık ve şikâyetçi ve Cumhuriyet Savcısı tarafından temyiz olunabilir.

Temyiz, dilekçe veya tetkik merciine zaptettirilecek sözlü beyanla olur. Depozito ve lâyiha aranmaz. Dilekçe veya beyan üzerine evrak hemen Yargıtaya gönderilir.

MADDE 155. — İcra ve İflâs Kanununun 3890 sayılı Kanunla değişik 363 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 141. — İcra ve İflâs Kanununa 345 nci maddeden sonra aşağıdaki madde eklenmiştir.

Sermaye şirketlerinin iflâsını istemek mecburiyetinde onanların cezası

Madde 345. — a) İdare ve temsil ile görevlendirilmiş kimseler veya tasfiye memurları, kasden veya ihmâl ile 179 ncu maddeye göre şirketin mevcudunun borçlarını karşılamadığını bildirerek şirketin iflâsını istemezlerse, alacaklılardan birinin şikâyeti üzerine, tetkik merciince 10 günden 3 aya kadar hafif hapis ve 1 000 liraya kadar hafif para cezası ile cezalandırılırlar.

Hafifletici sebepler varsa yalnız para cezasına hükmolunur.

MADDE 142. — Tasarının 153 ncü maddesi 142 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 143. — Tasarının 154 ncü maddesi 143 ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 144. — Tasarının 155 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Hü.

*Temyizi kabil kararlar, kötünîyetle temyiz
halinde yapılacak muamele*

Madde 363. — Tetkik merciinin vereceği kararlardan :

1. İlâmın icrasının geri bırakılması hakkında vukubulan talebin kabul veya reddine ve paradan gayrı ilâmların infazı suretine veya 40 nci maddeye göre icranın iadesi talebinin kabul veya reddine;

2. Göreve ve yetkisizliğe,

3. Ödeme veya tahliye emirlerine veya bunların tebliğ şekline ve rehin ihbarnamesine karşı vâkı itirazların ve 71 nci maddeye müsteniden takibin iptali veya taliki talebinin ret veya kabulüne,

4. Gerek bu kanuna gerek diğer kanun hükümlerine dayanarak bir malın haczi caiz olup olmadığına,

5. Maaş veya ücretlerin haczinde miktara veya bunun artırılması veya eksiltilmesi taleplerine,

6. Üçüncü şahıslardaki mal veya alacağın haczinden doğan ihtilâflara,

7. İstihkâk dâvalarına;

8. İştirak taleplerinin ret veya kabulüne,

9. Gayrimenkul malların ihale kararlarının feshine veya fesih talebinin reddine,

10. Sıraya dair şikâyet ve itirazın ret veya kabulüne,

11. İhtiyati haciz kararlarının kalkıp kalkmadığına,

12. Konkordato mühletinin verilmesine veya kaldırılmasına dair olan talebin kabul veya reddine,

13. Fevkalâde mühlet talebinin ret veya kabulüne,

14. Fevkalâde mühletin uzatılması talebinin ret veya kabulüne,

15. 356 nci madde mucibince maaş ve mallardan tazmin suretiyle yapılacak tahsilât hakkında vukubulan şikâyetlerin ret veya kabulüne,

16. Yediminden tazminat hakkındaki taleplerin ret veya kabulüne,

Mütaallik kararlar ile bu kanunda temyiz kabiliyeti kabul edilen kararlar tefhim veya tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde temyiz

Temyizi kabil kararlar, kötü niyetle temyiz halinde yapılacak işlem

Madde 363. — Tetkik merciinin vereceği kararlardan :

1. İlâmın icrasının geri bırakılması hakkında vukubulan talebin kabul veya reddine ve paradan gayri ilâmların infazı suretine veya 40 ncı maddeye göre icranın iadesi talebinin kabul veya reddine;
2. Göreve ve yetkisizliğe;
3. Ödeme veya tahliye emirlerine veya bunların tebliğ şekline ve 71 nci maddeye müsteniden takibin iptali veya taliki talebinin ret veya kabulüne;
4. Gerek bu kanuna ve gerek diğer kanun hükümlerine dayanarak bir malın haczi caiz olup olmadığına;
5. Maaş veya ücretlerin haczinde miktara veya bunun artırılması veya eksiltilmesi taleplerine;
6. Üçüncü şahıslardaki mal ve alacağın haczinden doğan ihtilâflara,
7. İstihkak dâvalarına ve istihkak dâvalarına ilişkin takibin taliki kararlarına;
8. İştirak taleplerinin ret veya kabulüne;
9. Gayrimenkul malların ihale kararlarının feshine veya fesih talebinin reddine;
10. Sıraya dair şikâyet ve itirazın ret veya kabulüne;
11. İhtiyati haciz kararlarının kalkıp kalkmadığına;
12. Konkordato talebi üzerine verilecek mühlete karşı alacaklılar tarafından vukubulan itirazla konkordato talebinin muvafık olup olmadığına ve mühletin kaldırılmasına dair olan talebin kabul veya reddine;
13. Fevkâlde mühlet talebinin ret veya kabulüne;
14. Fevkalâde mühletin uzatılması talebinin ret veya kabulüne;
15. 356 ncı madde mucibince maaş ve mallardan tazmin suretiyle yapılacak tahsilât hakkında vukubulan şikâyetlerin ret veya kabulüne;
16. Yediyeminden tazminat hakkındaki taleplerin ret veya kabulüne;

Mütaallik kararlar ile bu kanunda temyiz kabiliyeti kabul edilen kararlar tefhim veya tebliğ tarihinden itibaren 10 gün içinde temyiz edilebilir. Şu kadar ki, 1, 2, 3, ve 5 nci bendlerde takip mevzuu alacağın; 4, 6, 7, 8, 9, 11, 15 ve 16 ncı bendlerde merci kararının taallük ettiği malın veya hakkın kıymeti; 10 ncü bendde sırası itiraza uğrıyan alacağın tutarı 250 lirayı geçmesi şarttır.

İcra kararlarının, muameleleri uzatmak gibi kötü niyetle temyiz edildiği anlaşılırsa Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 422 nci maddesi hükmü uygulanır.

Temyizi kabil olmayan bir kararı kötü niyetle temyiz edenler hakkında dahi bu fıkra hükmü tatbik olunur.

Hü.

edilebilir. Şu kadar ki, 1, 2, 3 ve 5 nci bentlerde takip mevzuu alacağın; 4, 6, 7, 8, 9, 11, 15 ve 16 ncı bentlerde merci kararının taallûk ettiği malın veya hakkın kıymeti; 10 ncu bentte sırası itiraza uğriyan alacağın tutarı 1 000 lira-yı geçmesi şarttır.

İcra kararlarının, muameleleri uzatmak gibi kötü niyetle temyiz edildiği anlaşılırsa Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 422 nci maddesi hükmü uygulanır.

Temyizi kabil olmıyan bir kararı kötü niyetle temyiz edenler hakkında dahi bu fıkra hükmü tatbik olunur.

MADDE 156. — İcra ve İflâs Kanununun 365 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Tetkik mercünün temyiz talebini reddetmesi

Madde 365. — Temyiz, kanuni müddet geçtikten sonra yapılır veya temyizi kabil olmıyan bir karara veya vazgeçme sebebiyle itiraz ve şikâyetin reddine veyahut müddeti geçmiş bir şikâyete taallûk ederse, tetkik mercii temyiz talebinin reddine karar verir.

Temyiz eden şahıs ret kararını kabul etmezse temyiz dilekçesi diğer tarafa tebliğ edildikten sonra, karar sureti ve verilirse cevap lâ-yıhası ile birlikte Yargıtaya gönderilir. Şu kadar ki, bu halde satış dâhil hiçbir icra muamelesi durmaz.

MADDE 157. — İcra ve İflâs Kanununun 3890 sayılı Kanunla değişik 366 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yargıtay kararları

Madde 366. — Tetkikat, temyiz edilen karara hasredilir ve on beş gün içinde karara bağlanılır.

İlgililerden biri ister ve ücretini verir veya gönderirse, kararın özeti telgrafla mahalline bildirilir.

Yargıtay İcra ve İflâs Dairesinin hukuk ve ceza kararlarına karşı tetkik mercileri ısrar edemezler. İstihkak dâvaları umumi hükümlere tâbidir. Hukuka mütaallik kararlar aleyhine on gün içinde karar tashihi yoluna gidilebilir. Ce-

MADDE 145. — Tasarının 156 ncı maddesi 145 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 146. — Tasarının 157 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yargıtay kararları

Madde 366. — Tetkikat, temyiz edilen karara hasredilir ve 15 gün içinde karara bağlanır. İlgililerden biri ister ve ücretini verir veya gönderirse kararın özeti telgrafla mahalline bildirilir.

Yargıtay İcra ve İflâs Dairesinin hukuk ve ceza kararlarına karşı genel hükümlere göre ısrar olunabilir. Bu dairenin kararlarına karşı tashihi karar yolu caiz değildir.

İsrar kararları Hukuk ve Ceza Genel kurullarında acele işlerden sayılır. Bu halde Ceza Genel Kuruluna İcra ve İflâs Dairesi de katılır.

Yargıtay İcra ve İflâs Dairesinin ceza hükümlerine mütaallik kararları aleyhine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığınca itiraz olunabilir. Bu itiraz, Ceza Genel Kurulunda İcra ve İflâs Dairesinin de iştiraki ile tetkik olunur.

Bozma kararı üzerine icra ve iflâs işlerinde 40 ncı madde hükmü kıyasen uygulanır.

Hü.

zaya ait kararlar hakkında Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 322 nci maddesi uygulanır.

Ticaret mahkemeleri, yalnız iflâs ve konkordato talebinin kabul ve reddine dair kararlarda ısrar edebilir. Yargıtay İcra ve İflâs Dairesinin ceza hükümlerine mütaallik kararları aleyhine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığınca itiraz olunabilir. Bu itiraz, Ceza Genel Kurulunda icra ve İflâs Dairesinin de iştiraki ile tetkik olunur.

Bozma kararı üzerine icra ve iflâs işlerinde 40 nci maddenin birinci fıkrası hükmü yürür.

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte takip hangi safhada ise bu safhanın tamamlanmasına kadar eski kanun hükümleri uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 2. — Alacaklının talebi ve ödeme emrinin tanzimi ile itiraz ve itirazın kaldırılması birinci safhayı; haciz ve haczi tamamlayan muameleler ikinci safhayı; paraya çevirme son safhayı teşkil eder.

İflâs yolu ile yapılan takiplerde iflâs kararının kesinleşmesine kadar geçen devre birinci safha; mütaakıp devre ikinci safha sayılır.

GEÇİCİ MADDE 3. — Konkordato mühletinin bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce verilmesi halinde kanunun eski 285 nci maddesinin son fıkrası hükmü uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 4. — İstihkak dâvaları haczin icrası tarihinde; iptal dâvaları da iptali istenen muamelelerin yapıldığı tarihte yürürlükte olan kanun hükümlerine tâbidir.

MADDE 147. — Bu kanunla değiştirilen maddelerde kullanılan ve aşağıdaki cetvelde yazılı olan terim ve deyimler, İcra ve İflâs Kanununun bu kanunla değiştirilmeyen maddelerinde kullanılmış bulunan eski terim ve deyimler yerine geçmiştir.

Cumhuriyet Müddeiumumisi	: Cumhuriyet Savcısı
İstida	: Dilekçe
İtirazın ref'i (ref'i itiraz)	: İtirazın kaldırılması
Kaza Dairesi	: Yargı çevresi
Muavin	: Yardımcı
Muhakeme usulü	: Yargılama usulü
Mürürüzaman	: Zamanaşımı
Salâhiyet	: Yetki
Temyiz Mahkemesi	: Yargıtay
Zabit (varakası)	: Tutanak

GEÇİCİ MADDE 1. — Tasarının geçici 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Tasarının geçici 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 3. — Tasarının geçici 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 4. — Tasarının geçici 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

GEÇİCİ MADDE 5. — 72 nci madde hükümleri, bu kanun yürürlüğe girdikten sonra haciz yolu ile ve rehnin paraya çevrilmesi yolu ile yapılmış bütün takipler hakkında uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 6. — Bu kanunun yürürlüğe girmesinden sonra, icra tetkik mercilerince verilen kararların temyizinde ve 36 ncı maddede müstenit icranın geri bırakılması taleplerinde, takip safhası nazara alınmaksızın bu kanun hükümleri tatbik olunur.

GEÇİCİ MADDE 7. — Adalet Bakanlığı, 14 ncü maddenin ikinci fıkrasında sözü geçen Resmî Kararlar Dergisinin en geç bu kanunun yayınlanmasını takibeden bir sene içinde çıkarılmasını sağlar.

Yürürlük tarihi

MADDE 158. — Bu kanun yayımı tarihinden üç ay sonra yürürlüğe girer.

Kanunun yürütülmesi

MADDE 159. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

31 . 8 . 1962

Başbakan
İ. İnönü

Devlet Bakanı ve
Başb. Yardımcısı
E. Alican

Devlet Bakanı ve
Başb. Yardımcısı

H. Dinçer

Devlet Bakanı

H. O. Bekata

Devlet Bakanı

N. Ökten

Millî Savunma Bakanı

İ. Sancar

Dışişleri Bakanı

F. C. Erkin

Devlet Bakanı ve
Başb. Yardımcısı

T. Feyzioğlu

Devlet Bakanı

R. Aybar

Adalet Bakanı

A. K. Yörük

İçişleri Bakanı

S. Kurutluoğlu

Maliye Bakanı

F. Melen

Millî Eğitim Bakanı

Ş. R. Hatipoğlu

Ticaret Bakanı

M. Ete

Güm. ve Tekel Bakanı

O. Öztrak

Ulaştırma Bakanı

R. Öçten

Sanayi Bakanı

F. Çelikbaş

Bayındırlık Bakanı

İ. Seçkin

Sa. ve So. Y. Bakanı

Y. Azizoglu

Tarım Bakanı

M. İzmen

Çalışma Bakanı

B. Ecevit

Ba. - Ya. ve Turizm Bakanı

C. Karasapan

İmar ve İskân Bakanı

F. K. Gökay

Geçici 5 nci madde aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 5. — 72 nci madde hükümleri bu kanun yürürlüğe girdikten sonra haciz ve rehnin paraya çevrilmesi yoluyla yapılmış bütün takipler hakkında uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 6. — Tasarının geçici 7 nci maddesi geçici 6 ncı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 148. — Tasarının 158 nci maddesi 148 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 149. — Tasarının 159 ncu maddesi 149 ncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

